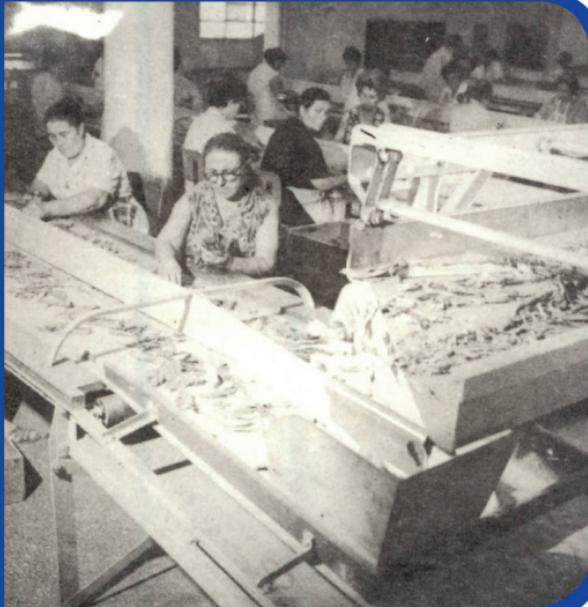

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ευσταθίου Ζάχαρη

ΓΕΩΠΟΝΟΥ Μ.Vo. Ed. Καθηγητή ΠΑ.ΤΕ.Σ. / Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.

Β' ΤΑΞΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
KAI
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΖΑΧΑΡΗ
ΓΕΩΠΟΝΟΥ M.V.O.ED.
ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΑΙΔΑΓ. ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗΣ ΣΕΛΕΤΕ

ΑΘΗΝΑ
1979

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ

‘Ο Εύγενιος Εύγενιδης, διδότης και χορηγός του «Ιδρύματος Εύγενιδου», πολύ νωρίς πρόβλεψε και σχημάτισε τήν πεποιθηση ότι ή δρτια κατάρτιση τῶν τεχνικῶν μας, σὲ συνδυασμό μὲ τὴν ἑθνικὴ ἀγωγή, θά ἡταν ἀναγκαῖος καὶ ἀποφασιστικός παράγοντας τῆς προόδου τοῦ ‘Ἐθνους μας.

Τήν πεποιθηση του αὐτή δι Εύγενιδης ἐκδήλωσε μὲ τῇ γενναιόφρονα πράξη εὐεργεσίας, νά κληροδοτήσει σεβαστό ποσό γιά τῇ σύσταση Ιδρύματος πού θά είχε σκοπό νά συμβάλλει στήν τεχνική ἐκπαίδευση τῶν νέων τῆς Ἑλλάδας.

Ἐτσι τὸ Φεβρουάριο τοῦ 1956 συστήθηκε τὸ «Ἴδρυμα Εύγενιδου», τοῦ ὅποιου τήν διοίκηση ἀνέλαβε ἡ ἀδελφή του κυρία Μαριάνθη Σίμου, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία τοῦ διαθέτη.

‘Από τό 1956 μέχρι σήμερα ἡ συμβολή τοῦ Ιδρύματος στήν τεχνική ἐκπαίδευση πραγματοποιεῖται μὲ διάφορες δραστηριότητες. ‘Ομως ἀπ’ αὐτές ἡ σημαντικότερη, πού κριθεῖ ἀπό τὴν ἀρχὴ ἡ πρώτης ἀνάγκη, είναι ἡ ἐκδοση βιβλίων γιά τούς μαθητές τῶν τεχνικῶν σχολῶν.

Μέχρι σήμερα ἐκδόθηκαν 150 τόμοι βιβλίων, πού ἔχουν διατεθεῖ σὲ πολλά ἐκπαιδευτικά τεύχη, καὶ καλύπτουν ἀνάγκες τῶν Κατώτερων καὶ Μέσων Τεχνικῶν Σχολῶν τοῦ ‘Υπ. Παιδείας, τῶν Σχολῶν τοῦ ‘Οργανισμοῦ ‘Απασχολήσεως Ἐργατικοῦ Δυναμικοῦ (ΟΑΕΔ) καὶ τῶν Δημοσίων Σχολῶν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

Μοναδική φροντίδα τοῦ Ιδρύματος σ’ αὐτή τήν ἐκδοτική του προσπάθεια ἔταν καὶ εἶναι ἡ ποιότητα τῶν βιβλίων, ἀπό ἀποψη δχι μόνον ἐπιστημονική, παιδαγωγική καὶ γλωσσική, ἀλλά καὶ ἀπό ἀποψη ἐμφανίσεως, ὥστε τό βιβλίο νά ἀγαπηθεῖ ἀπό τούς νέους.

Γιά τήν ἐπιστημονική καὶ παιδαγωγική ποιότητα τῶν βιβλίων, τά κείμενα ὑποβάλλονται σὲ πολλές ἐπεξεργασίες καὶ βελτιώνονται πρίν ἀπό κάθε νέα ἐκδοση.

‘Ιδαιτέρη σημασία ἀπέδωσε τό ‘Ἴδρυμα ἀπό τὴν ἀρχὴ στήν ποιότητα τῶν βιβλίων ἀπό γλωσσική ἀποψη, γιατὶ πιστεύει ὅτι καὶ τά τεχνικά βιβλία, ὅταν είναι γραμμένα σὲ γλώσσα ἀρτια καὶ δμοιδοφορή ἀλλά καὶ κατάλληλη γιά τή τούτη τῶν μαθητῶν, μποροῦν νά συμβάλλουν στήν γλωσσική διαπαιδαγώγηση τῶν μαθητῶν.

Ἐτσι μέ ἀπόφαση πού πάρθηκε ἡδη ἀπό τό 1956 ὅλα τά βιβλία τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Τεχνίτη, δηλαδή τά βιβλία γιά τίς Κατώτερες Τεχνικές Σχολές, ὅπως ἀργότερα καὶ γιά τίς Σχολές τοῦ ΟΑΕΔ, είναι γραμμένα σὲ γλώσσα δημοτική μέ βάση τήν γραμματική τοῦ Τριανταφυλλίδη, ἐνώ ὅλα τά ἀλλα βιβλία είναι γραμμένα στήν ἀπλή καθαρεύουσα. ‘Η γλωσσική ἐπεξεργασία τῶν βιβλίων γίνεται ἀπό φιλολόγους τοῦ Ιδρύματος καὶ ἔται ἔξασφαλίζεται ἡ ἐνιαία σύνταξη καὶ ὁρολογία κάθε κατηγορίας βιβλίων.

Ή ποιότητα του χαρτιού, τό είδος τών τυπογραφικών στοιχείων, τά σωστά σχήματα καὶ ή καλαίσθητη σελιδοποίηση, τό έξωφυλλο καὶ τό μέγεθος του βιβλίου περιλαμβάνονται καὶ αύτά στίς φροντίδες του Ίδρυματος.

Τό Ίδρυμα θεώρησε διτείναι ύποχρέωσή του, σύμφωνα μέ το πνεύμα του ίδρυτη του, νά θέσει στήν διάθεση του Κράτους δλη αύτή τήν πέρα του τών 20 έτών, άναλαμβάνοντας τήν έκδοση τών βιβλίων καί γιά τίς νέες Τεχνικές καὶ Έπαγγελματικές Σχολές καὶ τά νέα Τεχνικά καὶ Έπαγγελματικά Λύκεια, σύμφωνα μέ τά Άναλυτικά Προγράμματα του Κ.Ε.Μ.Ε.

Τά χρονικά περιθώρια γι' αύτή τήν νέα έκδοτική προσπάθεια ήταν πολύ περιορισμένα καὶ ίσως γι' αύτό, ίδιως τά πρώτα βιβλία αύτής τής σειρᾶς, νά παρουσιάσουν άτελειες στή συγγραφή ή στήν έκτυπωση, πού θά διορθωθούν στή νέα τους έκδοση. Γι' αύτό τό σκοπό έπικαλούμαστε τήν βοήθεια δλων δσων θά χρησιμοποιήσουν τά βιβλία, ώστε νά μάς γνωστοποιήσουν κάθε παρατήρησή τους γιά νά συμβάλλουν καὶ αύτοί στή βελτίωση τών βιβλίων.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ

Άλέξανδρος Ι. Παππάς, Όμ. Καθηγητής ΕΜΠ, Πρόεδρος.

Χρυσόστομος Φ. Καβουνίδης Διπλ. Μηχ.-Ήλ. ΕΜΠ, Αντιπρόεδρος.

Μιχαήλ Γ. Άγγελόπουλος Τακτικός Καθηγητής ΕΜΠ, Διοικητής ΔΕΗ.

Παναγιώτης Χατζηλάννου, Μηχ.-Ήλ. ΕΜΠ, Γεν. Δι/τής Έπαγκής Έκπ. Υπ. Παιδείας, Έπιστημ.

Σύμβουλος, Γ. Ρούσσος, Χημ.-Μηχ. ΕΜΠ.

Σύμβουλος ἐπί τών έκδσεων του Ίδρυματος Κ.Α. Μανάφης Καθηγητής Φιλοσοφικής

Σχολής Παν/μίου Αθηνών.

Γραμματεύς Δ.Π. Μεγαρίτης.

Διατελέσαντα μέλη ή σύμβουλοι τής Έπιπρατής

Γεώργιος Κακριδής † (1955 – 1959) Καθηγητής ΕΜΠ. Άγγελος Καλογεράς † (1957 – 1970)

Καθηγητής ΕΜΠ, Δημήτριος Νιάννης (1957 – 1965) Καθηγητής ΕΜΠ, Μιχαήλ Σπετσέρης

(1956 – 1959). Νικόλαος Βασιώτης (1960 – 1967) Θεόδωρος Κουζέλης (1968 – 1976)

Μηχ.-Ήλ. ΕΜΠ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΟΡΙΣΜΟΣ, ΕΝΝΟΙΑ, ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

6.1 Όρισμός και έννοια της Άγροτικής Πολιτικής.

Βασικά, ή λέξη **Πολιτική** έκφραζει το σύνολο των ένεργειών και τήν άκολουθούμενη τακτική γιά τήν έπιλυση ένός προβλήματος ή τήν άντιμετώπιση ένός θέματος.

'Ανάλογα μέ το χαρακτήρα, τή φύση ή τή μορφή τοῦ προβλήματος ή τῶν προβλημάτων πού έπιδιώκει νά έπιλύσει ή πολιτική, πάρνει και τόν άντιστοιχο χαρακτηρισμό της. "Έτσι, έχομε τήν Κοινωνική Πολιτική, πού άποβλέπει στήν έπιλυση τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων ένός δραγματεύουν κοινωνικοῦ συνόλου, τήν 'Εκπαιδευτική Πολιτική, πού άσχολείται μέ τά θέματα τής έκπαιδεύσεως και τῆς παιδείας γενικότερα, τήν Πολιτική 'Υγείας, πού άσχολείται μέ τά θέματα ύγειας κλπ. Μία άπό τίς πολιτικές πού άσκοῦν τά σύγχρονα κράτη είναι και ή λεγόμενη Άγροτική Πολιτική.

Μέ τόν όρο **Άγροτική Πολιτική** έννοούμε τήν έφαρμοζόμενη βασικά άπό τήν Πολιτεία πολιτική και τό σύνολο τῶν μέτρων, πού λαμβάνονται και άποσκοπούν στήν καλύτερη δυνατή άντιμετώπιση τῶν άγροτικῶν μας προβλημάτων. Τά μέτρα και ή δηλη άγροτική πολιτική ένδιαφέρουν τό σύνολο τοῦ άγροτικοῦ μας πληθυσμοῦ και εύρυτερα δλόκληρο τόν πληθυσμό τής χώρας.

6.2 Έμφάνιση και έξέλιξη της Άγροτικής Πολιτικής.

'Η γεωργία άποτέλεσε γιά όλα τά σύγχρονα Κράτη, τό πρώτο στάδιο τής οίκονομικής άναπτυξεώς τους. Γιά πολλά άποτελεῖ άκόμα και σήμερα, τό βασικότερο κλάδο οίκονομικής παραγωγής, ένω γιά δλλα άποτελεῖ ένα σημαντικό και άξιόλογο παραγωγικό κλάδο.

Είναι εύνότο, ότι δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ταυτόχρονη μέ τήν έμφάνιση τής γεωργίας και ή έμφάνιση τής άγροτικής πολιτικής.

Γιά χιλιετρίδες δλόκληρες, ή γεωργία άφορούσε μόνο αύτούς πού ήταν άμεσα άπασχολημένοι μέ αύτήν. Άργότερα δμως, δταν δημιουργήθηκαν οι πρώτες όργανωμένες κοινωνίες, φάνηκε ότι ή γεωργική παραγωγή είναι θέμα άντιμετωπίσεως άπό τήν ύπεύθυνη Πολιτεία τῶν προβλημάτων διατροφής τοῦ πληθυσμοῦ τής και άξιοποιήσεως φυσικῶν πηγῶν τής χώρας. Ήταν πάντοτε, στή διαδρομή τῶν αιώνων, κατανοητό, ότι μία καλά άναπτυγμένη γεωργία, άποτελεῖ τήν καλύτερη προυπόθεση γιά τήν άνθηση τής οίκονομίας σέ δλους τούς τομεῖς.

«Εὖ φερομένης τής γεωργίας», έλεγε ο Ξενοφών, «αἴρονται και αι ἀλλαι τέχναι ἄπασαι».

‘Η έμφανιση τών πρώτων μέτρων άγροτικής πολιτικής γίνεται στήν άρχη τῆς προϊστορίας άκόμα τοῦ ἀνθρώπου πολιτισμοῦ.

‘Η απασχόληση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς, ή ἐγκατάστασή του σὲ μόνιμους οἰκισμούς καὶ ή δημιουργία τῶν πρώτων ὄργανων κοινωνιῶν συνόλων, ἀποτελοῦν τά βασικά δρόσημα στήν έμφανιση τῶν μέτρων άγροτικής πολιτικῆς.

Οἱ πρώτοι πολιτισμοί σχηματίσθηκαν σὲ περιοχές μὲ γόνιμα ἔδαφη, δηπως εἶναι ἡ περιοχή τῆς Μεσοποταμίας.

Οἱ Σουμέριοι, πού ἀνάπτυξαν πολιτισμό στὶς γόνιμες πεδιάδες τοῦ Εὐφράτη, ἀσχολήθηκαν καὶ μὲ ἔργα άγροτικής πολιτικῆς. Κατασκεύασαν περίπου 4000 χρόνια π.Χ. ἀρδευτικά ἔργα γιά νά ποτίζουν τίς καλλιέργειές τους μὲ τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ.

Στήν Αἴγυπτο δημιουργήθηκε ἔνας ἀπό τοὺς μεγαλύτερους πολιτισμούς. Οἰκοδόμος αὐτοῦ τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἀναμφίβολα ὁ Αιγύπτιος ἀγρότης, ὁ καλλιεργητής τῆς εὐφορης πεδιάδας τοῦ Νείλου.

Οἱ Βασιλώνιοι, πού ἀνάπτυξαν τὸν πολιτισμό τους στήν περιοχή τῆς Μεσοποταμίας, ἀσχολήθηκαν μὲ τὴ λήψη μέτρων άγροτικής πολιτικῆς, κυρίως μὲ τὴ μορφή μεγάλων ἀντιπλημμυρικῶν καὶ ἀρδευτικῶν ἔργων. Μέ κατάλληλα ἀναχώματα προστάτευαν τίς καλλιεργούμενες ἐκτάσεις ἀπό τὶς πλημμύρες τοῦ ποταμοῦ, ἐνῶ μέ πολύπλοκα δίκτυα ἀπό διώρυγες ἔξασφάλιζαν τὴν ὅρδευση τῶν ἐκτάσεων. ‘Ο Ναβουχοδονόσωρ λάμπρυνε τὴ βασιλεία του, ἐκτὸς τῶν ἀλλων, καὶ μὲ τὴν κατασκευὴ μιᾶς δεξαμενῆς πού εἶχε περίμετρο 225 χιλιόμετρα, μὲ τὰ νερά τῆς ὅποιας ὅρδευσάντων μιά τεράστια ἐκταση.

Στήν Ἰνδία, ἐπίσης, ἡ ἐκτέλεση ἀρδευτικῶν ἔργων ἀπό τὴν Πολιτεία ἀποτελοῦσε χαρακτηριστική περίπτωση μέτρων άγροτικής πολιτικῆς. ‘Υπολείμματα τῶν ἔργων, πού ἔχουν διατηρηθεῖ μέχρι σήμερα, δείχνουν τὸ μέγεθος καὶ τὴ σημασία αὐτῶν τῶν μέτρων.

‘Η Κίνα προχώρησε περισσότερο στήν ὄργανωση τῆς γεωργίας. ‘Ισως εἶναι ἡ πρώτη φορά στὴν ἴστορία τῆς γεωργίας, πού ἡ Πολιτεία ἔχειδικεύει ὑπαλλήλους στὰ θέματα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ τούς ἀναθέτει τὴν ἀποστολὴ νά ἑκπαιδεύσουν τοὺς ἀγρότες στὴν καλλιέργεια τῆς γῆς.

‘Από τὸ Μινωικό καὶ τὸ Μυκηναϊκό κόσμο, ἔχομε δείγματα ἀρδευτικῶν καὶ ἀποστραγγιστικῶν ἔργων, πού ἀποτελοῦσαν τὴν ἐκδήλωση τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Πολιτείας στὸ χώρο τῆς άγροτικῆς πολιτικῆς. Χαρακτηριστικό εἶναι τὸ τεράστιο ἀποστραγγιστικό ἔργο τῆς Κωπαΐδας κατά τὸ 14ο αἰώνα π.Χ. Τά νερά τῶν ποταμῶν καὶ τῶν χειμάρρων πού πλημμύριζαν τὴν περιοχή διοχετεύονταν μὲ μεγάλες διώρυγες πλάτους 40-60 μέτρων πρός τὰ ἀνατολικά τῆς Λίμνης. ‘Εκεῖ μία συγκεντρωτική τάφρος τὰ παρέσυρε σὲ καταβόθρες. Παράλληλα, γιά τὴν ἀπομάκρυνση τῶν νερῶν, ἐπειδὴ δὲν ἦταν ἀρκετές οι καταβόθρες, κατασκεύασθηκε ὑπόγεια σήραγγα μῆκους 2230 μέτρων.

Στίς Πόλεις-Κράτη τῆς Ἀρχαίας Ἐλλάδος ἀναπτύχθηκε ἰδιαίτερα ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία χάρις στὰ μέτρα άγροτικῆς πολιτικῆς, πού ἐφάρμοζαν.

Μέτρα άγροτικῆς πολιτικῆς είχαν καθιερωθεῖ καὶ κατὰ τοὺς Ἑλληνιστικούς χρόνους ἀπό τοὺς Πτολεμαίους. Τά μέτρα αὐτά ἀφοροῦσαν τὴ διάθεση τῆς καλλιεργήσιμης γῆς, τὴ διάθεση στούς καλλιεργητές ἐκλεκτῶν σπόρων ἀπό τὴν Πολιτεία

καὶ τὴν ἐπιβολή δασμῶν στά εἰσαγόμενα γεωργικά προϊόντα, γιά τὴν προστασία τῆς ἔγχωριας παραγωγῆς.

Κατά τούς Ρωμαϊκούς χρόνους, χαρακτηριστικό στοιχεῖο μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς εἶναι ὁ ἀγροτικός νόμος τοῦ Τιβέριου Γράκχου, πού ἐπέβαλε τὴν ἀφαίρεση τῆς γῆς ἀπό μεγάλους ίδιοκτητές μὲ τῇ μορφῇ τῆς ἀπαλλοτριώσεως καί τῇ διανομῇ τῆς σέ ἀκτήμονες Ρωμαίους Πολίτες. Ἡ ίδεα τοῦ νόμου ἐκείνου καί ἡ μερική ἐφαρμογή του ἀποτελοῦν ἔνα ίδιαίτερα σημαντικό μέτρο ἀγροτικῆς πολιτικῆς.

Ο ἀγροτικός Κώδικας τῆς Βυζαντίνης Αὐτοκρατορίας ἀποτελοῦσε προσπάθεια. Ἡ Γαλλική Ἐπανάσταση τοῦ 1789 προχώρησε στὸ ριζικό μέτρο τῆς διανομῆς τῆς γῆς σέ ἀκτήμονες καλλιεργητές μὲ τὴν ταυτόχρονη ἀνακήρυξη ὡς Ιεροῦ τοῦ δικαιώματος τῆς ίδιοκτησίας.

Τίς ἄρχες αὐτές τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως υἱοθέτησαν ἀργότερα καί οἱ ἄλλες Εὐρωπαϊκές χώρες καί διαμόρφωσαν ἀνάλογα τὴν ἀγροτική τους πολιτική.

Οὐσιαστικά δῆμος ἡ ἀγροτική πολιτική ἀρχισε διεθνῶς νά ἀναπτύσσεται μετά τὸν πρώτο παγκόσμιο πόλεμο.

Τὰ πολιτικά συστήματα πού ἐπικράτησαν στίς διάφορες χώρες ἀποτέλεσαν τίς βάσεις γιά τά μέτρα τῆς ἀντίστοιχης γεωργικής πολιτικῆς.

Στή Ρωσία, μετά τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1917, ἀλλάζει ριζικά ἡ μορφή τῆς ἑκμεταλλεύσεως τῆς γῆς καί ἡ Πολιτεία δέν ἐφαρμόζει μέτρα ἀγροτικῆς πολιτικῆς, ἀλλά ἀσκεῖ ἡ ίδια, μὲ τὴν κατάργηση τῆς ἀτομικῆς ίδιοκτησίας, τὴν ὅλη δρατηριότητα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

Στά ἀλλα εὐρωπαϊκά κράτη, ἐπικρατεῖ ὁ θεσμός τῆς ἀτομικῆς ίδιοκτησίας καί ἡ Πολιτεία προβαίνει στή λήψη μέτρων γιά τὴν εὐρύτερη ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας.

Μετά τὸ Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο καί τὴν καταπληκτική ἀνάπτυξη τῆς τεχνολογίας, ἡ ἀγροτική πολιτική στηρίζεται σέ βάσεις καθαρά ἐπιστημονικές καί ἀποβλέπει στὸ νά ἔξυπηρτείσει παράλληλα τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν, ἀλλά καί τὰ συμφέροντα καί τίς ἀνάγκες τοῦ εὐρύτερου κοινωνικοῦ συνόλου.

Στή χώρα μας, ἀπό τὸν πρώτο περίσσο τῆς ἀπελευθερώσεως μας ἀπό τοὺς τούρκους, ἀρχισε ἡ ἐφαρμογή μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς τόσο γιά τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἔθνικῆς οἰκονομίας, δσο καί γιά τὴν προστασία τῆς τάξεως τῶν γεωργῶν. 'Ἐνδεικτικά:

— Τή 15η Νοεμβρίου 1821, μῆνες μόνο μετά ἀπό τὴν κήρυξη τῆς Ἐπαναστάσεως, στά Σάλωνα τῆς Φωκίδας (σημερινή "Αμφίσσα"), ψηφίσθηκε ἡ νομική διάταξη τῆς Ἀνατολικῆς Χέρσου 'Ελλάδας, δηλαδή «'Οργανισμός τοῦ 'Αρείου Πάγου», ὅπως λεγόταν ἡ Γερουσία τῆς Ἀνατολικῆς Ελλάδας. 'Ο 'Οργανισμός αὐτός πολιτογραφήσεως Ἑλλήνων πολιτῶν, περιλάμβανε καί διάταξη μέ τὴν ὁποία ἐπεδίωκε τὴν παραγωγική ἀξιοποίηση ἐγκαταλειμμένων ἑκτάσεων τόσο γιά τὴν αὔξηση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, δσο καί γιά τὴν ἀποκατάσταση ἀκτήμονων κατοίκων τῆς περιοχῆς.

— 'Η 'Εθνική Συνέλευση τῆς Ἐπιδαύρου, κατά τὴν ψήφιση τοῦ προσωρινοῦ πολιτεύματος τοῦ 'Εθνους, πού μόλις ἐίχε ἀπελευθερωθεῖ, περιέλαβε στὸ πολίτευμα ἑκείνο καί τὴν ἀκόλουθη διάταξη: «'Η Διοίκησις ὀφείλει δραστήρια μέτρα εἰς τὴν δυνατήν ἐμψύχωσιν τοῦ ἐμπορίου καί τῆς Γεωργίας εἰς τὴν 'Ελλάδα, φροντίζουσα μεταξύ τῶν ἄλλων τό νά συσταθοῦν Ἐταιρεῖα Γεωργίας καί 'Ἐμπορίου».

'Η διάταξη αὐτή δείχνει ἀρκετά χαρακτηριστικά τὴν εὐθύνη πού ἔνοιωθε καί τότε ἡ Πολιτεία γιά τὴν μέ κάθε τρόπο ὑποβοήθηση τῆς ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας.

Είναι γνωστές έξι άλλους οι προσπάθειες πού κατέβαλε δι Καποδίστριας γιά τήν άναπτυξη τής γεωργίας σε διάφορους τομείς, από τήν δργάνωση τής γεωργικής έκπαιδεύσεως μέχρι τήν είσαγωγή και διάδοση νέων καλλιεργουμένων φυτών.

Άργοτερα, η Πολιτεία άναγκάσθηκε νά πάρει μέτρα γιά τήν άποκατάσταση τών άκτημόνων καλλιεργητών, μέ αποκορύφωμα τά μέτρα γιά τήν άποκατάσταση τών προσφύγων τής Μικρασιατικής καταστροφής.

Είναι χαρακτηριστικό ότι διάφορα μέτρα άγροτικής πολιτικής, πού άναφέρθηκαν ως τώρα, έκτός από έλαχιστες περιπτώσεις, άφορούν σε θέματα άγροτικής ίδιοκτησίας και έξασφαλίσεως καλλιεργήσιμης έκτασεως σε διάφορους τομείς καλλιεργητές. Τό πράγμα είναι εύνότο γιατί ή μπαρξη άγροτικής ίδιοκτησίας και ή έξασφαλίση καλλιεργήσιμης έκτασεως, άποτελεί βασική προϋπόθεση γιά τήν μπαρξη διοικητικής πολιτικής παραγωγής. Πέρα από αυτό, η γεωργική τεχνολογία ήταν τότε τόσο περιορισμένη, ώστε νά μην παρέχει τή δυνατότητα γιά τή λήψη περισσοτέρων και πιο έξειδικευμένων μέτρων.

Η άναπτυξη τής γεωργικής τεχνολογίας μετά τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, παράλληλα μέ τήν άναπτυξη τού σύγχρονου τεχνολογικού πολιτισμοῦ και τών διεθνών διακρατικών σχέσεων, έπειτα τήν άναγκη τής άναλογης άναπτυξεως τής γεωργίας σε κάθε σύγχρονη χώρα.

Η άργανωση έξι άλλους, διεθνών οίκονομικής και άλλης φύσεως όργανισμων (Ε.Ο.Κ., ΚΟΜΕΚΟΝ, Ο.Ο.Σ.Α. κλπ.) έπειτα συχνά τήν άναγκη έναρμονίσεως τής γεωργίας κάθε χώρας πρός τή γεωργία τών άλλων χωρών μέ τή λήψη και έφαρμογή καταλλήλων μέτρων.

6.3 Σημασία τής Άγροτικής Πολιτικής.

Η σημασία τής γεωργίας στή σύγχρονη κοινωνική και οίκονομική ζωή έγκειται βασικά στό ότι γιά κάθε κλάδο οίκονομικής παραγωγής, η Πολιτεία μέ τά μέτρα άγροτικής πολιτικής, πού θεσπίζει και έφαρμόζει, προσπαθεῖ νά βοηθήσει τόν παραγωγό στή σήμερα άντιμετώπιση τών προβλημάτων του. Τά μέτρα βέβαια αυτά άφορούν άμεσα τούς παραγωγούς, έμμεσα δημόσια άναφέρονται σε διάφορα τό κοινωνικό σύνολο. Έτσι, γίνεται ίδιαίτερα φανερή η εύρυτερη σημασία τής άγροτικής πολιτικής σε κάθε σύγχρονη χώρα.

Οι άκολουθοι ειδικοί λόγοι τονίζουν άκομα περισσότερο τή σημασία τών μετρων άγροτικής πολιτικής στή δική μας γεωργική οίκονομια, άλλα και στά γενικότερα οίκονομικά και κοινωνικά προβλήματα τής χώρας μας:

- Τό χαρημέλο μορφωτικό έπιπεδο τών άγροτών μας.
- Τό μεγάλο ποσοστό τού άγροτικού μας πληθυσμού.
- Τό μικρό μέγεθος τού κλήρου και δι πολυτεμαχισμός τής άγροτικής ίδιοκτησίας.
- Οι μικρές οίκονομικές δυνατότητες τών άγροτών μας γιά τήν προμήθεια τού δημιατούμενου μηχανικού έξοπλισμού.
- Η έπιδιωκόμενη είσοδος μας στήν Εύρωπαική Οίκονομική Κοινότητα.

Έρωτήσεις.

1. Τί σημαίνει δ όρος πολιτική;
2. Άναφέρετε δρισμένα είδη πολιτικής.
3. Δώστε τόν δρισμό τής άγροτικής πολιτικής.

4. Ποιούς ένδιαφέρουν τά μέτρα άγροτικής πολιτικής;
 5. Άναφέρετε όρισμένα άπό τά δρχαιότερα έργα άγροτικής πολιτικής στους άνατολικούς λαούς.
 6. Τί προέβλεπε δ 'Αγροτικός Νόμος τού Τιθέριου Γράκχου στήν άρχαια Ρώμη;
 7. Ποιές ήταν οι άλλαγές πού έπέφερε στό θεσμό τῆς ιδιοκτησίας ή Γαλλική 'Επανάσταση;
 8. Μετά τήν δηλευθέρωση άπό τούς τούρκους, σε ποιό έπισημο κείμενο βλέπουμε τό πρώτο μέτρο άγροτικής πολιτικής καί τί προέβλεπε αὐτό τό μέτρο;
 9. Ποιο είναι τό βασικό χαρακτηριστικό τῶν μέτρων άγροτικής πολιτικής μέχρι τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο;
 10. Άναφέρετε μερικά γιά τή σημασία τῆς γεωργίας στή σύγχρονη κοινωνική καί οικονομική ζωή.
 11. Άναφέρετε τούς λόγους γιά τούς διοίους έπιβάλλεται περισσότερο στή χώρα μας ή λήψη μέτρων άγροτικής πολιτικής.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

7.1 Σχέσεις Γεωργίας και Οίκονομίας.

Στήν ̄ξέλιξη τῆς ὀνθρώπινης οίκονομίας ἡ γεωργία ἀποτελεῖ τό πρῶτο στάδιο καὶ τὴν πρώτη συστηματική προσπάθεια γιά τὴν ̄ξασφάλιση οίκονομικῶν ἀγαθῶν. Ὄταν δὲ ὁ ὀνθρώπος δημιούργησε τούς πρώτους οίκισμούς, ἡ γεωργία καὶ ἡ ἐκτροφή τῶν ἔξημερωμένων παραγωγικῶν ζώων ἀποτελοῦσαν τῇ μόνῃ οίκονομικῇ δραστηριότητά του.

Πέρα ἀπὸ αὐτό ἡ γεωργία ἀποτέλεσε ἀκόμα τὴν ἀφορμὴ γιά τὴν ἐμφάνιση καὶ ἀνάπτυξη τῶν πρώτων μορφῶν ἀλλων κλάδων οίκονομικῆς παραγωγῆς.

Ἡ πρώτη ἀνάπτυξη τῆς βιοτεχνίας εἶχε σάν κίνητρο καὶ σάν ἀντικείμενο τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς γεωργίας ἡ τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ σέ δρισμένα βιοτεχνικά ἀντικείμενα καὶ προϊόντα.

Ἡ ἑπεξεργασία τοῦ πηλοῦ, μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κεραμικῆς τέχνης, ἀπόβλεπε στήν κατασκευή ἀντικείμενών καθημερινῆς χρήσεως, ἀλλὰ καὶ σκευῶν γιά τὴν ἀποθήκευση γεωργικῶν προϊόντων.

Ἡ ἑπεξεργασία ἀργότερα τῶν μετάλλων, στά βιοτεχνικά ἔργαστήρια, πού δημιουργήθηκαν, εἶναι ἀναμφίβολο διτὶ βιοήθησε ἐπίσης καὶ στήν κατασκευή γεωργικῶν ἔργαλείων, καθώς καὶ ἀντικείμενών καθημερινῆς χρήσεως τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ περίσσεια γεωργικῶν προϊόντων, πού δημιουργήθηκε ἀργότερα μὲ τὴν αὔξηση τῆς παραγωγῆς καὶ οἱ ἀνάγκες τῶν γεωργῶν σέ διάφορα βιοτεχνικά ἀντικείμενα, ἔδωσε τὴν πρώτη ὥθηση γιά τὴν ἐμφάνιση καὶ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἐμπορίου.

Ἡ ἀνακάλυψη τοῦ ἀτμοῦ ὅδηγησε στή μεγάλη βιομηχανική ἐπανάστασα. Ἀργότερα, μὲ τὴν ἀνακάλυψη καὶ τὴ χρήση τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, δημιουργήθηκαν καινούργιες δυνατότητες στή γεωργίᾳ νά συμβάλλει στήν ἀνάπτυξη ἐνός νέου κλάδου οίκονομικῆς παραγωγῆς, τῆς βιομηχανίας. Τά πρώτα προϊόντα, πού ἑπεξεργάσθηκαν τά πρώτα βιομηχανικά ἔργοστάσια, ἦταν γεωργικά. Καταναλωτές τῶν πρώτων βιομηχανικῶν προϊόντων ἦταν δὲ γεωργικός πληθυσμός, πού ἀποτελοῦσε κατά τὴν ἀντιστοιχη περίοδο τό μεγαλύτερο ποσοστό, σέ δλες τίς χώρες. Παράλληλα, οἱ βιομηχανίες ἔκεινες ἐπανδρώθηκαν σέ ἔργατικό δυναμικό μέ ἀτομα, πού μετακινήθηκαν ἀπό τὸν τομέα τῆς γεωργίας στό χώρο τῆς βιομηχανίας.

Ἡ βιομηχανία, σέ συνδυασμό μέ τὴν ̄ξέλιξη τῆς τεχνολογίας, ἀρχισε ἀργότερα νά ἐπηρεάζει καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας μέ τὴν κατασκευή γεωργικῶν ἔργαλείων καὶ μηχανημάτων, πού αὔξησαν σημαντικά τὴν παραγωγικότητα τῶν διαφόρων συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς. Ἡ βιομηχανική παραγωγή χημικῶν λιπασμάτων

καί φυτοφαρμάκων βοήθησε έπισης στήν ίδιαίτερη άνάπτυξη της γεωργικής παραγωγής.

Ή είσαγωγή τών γεωργικών μηχανημάτων στή γεωργική παραγωγή, μείωσε τίς άνάγκες τής γεωργίας σέ ανθρώπινη έργασία, μέ διποτέλεσμα ένας μεγάλος άριθμός έργατών νά έλευθερωθεΐ από τή γεωργία καί νά στραφεΐ σέ άλλους κλάδους οίκονομικής παραγωγής, ίδιαίτερα στή βιομηχανία.

Ή άνάπτυξη έξ αλλου τής γεωργικής παραγωγής, μέ τήν περίσσεια γεωργικών προϊόντων, έδωσε τή δυνατότητα τής δημιουργίας καί άλλων κλάδων βιομηχανικής παραγωγής, όπως π.χ. τής έπειργασίας καί μεταποίησεως τών διαφόρων γεωργικών προϊόντων.

Ή μείωση τού ποσοστού τών άτόμων πού άσχολούνται μέ τή γεωργία καί ή κατάλληλη άνάπτυξη τής γεωργίας έίχε σάν άποτέλεσμα τήν αύξηση τού είσοδόματος τών άγροτών καί, φυσικά, τήν αύξηση τής άγοραστικής δυνάμεως τους. Αύτό έδωσε τή δυνατότητα στήν αύξηση τής καταναλώσεως βιομηχανικών προϊόντων καί στήν εύρυτερη άνάπτυξη τής βιομηχανίας καί τών άλλων κλάδων οίκονομικής παραγωγής.

Σήμερα ή γεωργία, άν καί δέν είναι ό μόνος κλάδος οίκονομικής παραγωγής, άποτελεΐ σέ κάθε σύγχρονη χώρα ένα άξιόλογο τέτοιο κλάδο.

Τό σύνολο τής οίκονομικής δραστηριότητας τής χώρας μας κατανέμεται στούς άκολουθους κλάδους οίκονομικής παραγωγής:

- 1) Γεωργία (Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάσος, Άλιεια).
- 2) Όρυχεία-Μεταλλεία.
- 3) Βιομηχανία-Βιοτεχνία.
- 4) Οίκοδόμηση-Δημόσια έργα.
- 5) Ήλεκτρισμός.
- 6) Έμπόριο.
- 7) Μεταφορές-Έπικοινωνίες-Αποθηκεύσεις.
- 8) Τράπεζες-Άσφαλτεις.
- 9) Ύπηρεσίες.
- 10) Λοιποί κλάδοι.

7.2 Ή Γεωργία στήν Έλληνική Οίκονομία.

Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, ή γεωργία είναι όργανικά δεμένη μέ τούς άλλους κλάδους οίκονομικής παραγωγής. Παίρνοντας τή μορφή μιᾶς καλά όργανωμένης έπιχειρήσεως, βρίσκεται σέ στενή σχέση καί έξαρτηση μέ δλους τούς κλάδους τής σύγχρονης οίκονομίας. Ή σχέση αύτή στηρίζεται στά άκολουθα σημεία:

— Ή γεωργία έχει σάν βασική άποστολή τήν παραγωγή άγαθών πού είναι βασικά άπαραίτητα γιά τή διαβίωση τών άνθρώπων. Έξασφαλίζοντας τά άγαθά αυτά γιά τό σύνολο τού πληθυσμού κάθε χώρας, δίνει τή δυνατότητα σέ ένα μεγάλο τμήμα τού οίκονομικά ένεργου πληθυσμού νά άσχοληθεΐ μέ τήν άνάπτυξη άλλων κλάδων οίκονομικής παραγωγής.

— Ή γεωργία άποτελεΐ τό βασικό άγοραστικό κοινό καί σέ πολλές περιπτώσεις τό μοναδικό πελάτη γιά πολλούς άλλους κλάδους οίκονομικής παραγωγής. Οι βιομηχανίες γεωργικών έργαλείων καί μηχανημάτων, οι βιομηχανίες γεωργικών εί-

δῶν καὶ ἑφοδίων, δπως εἶναι τά λιπάσματα, τά φυτοφάρμακα, οι βιομηχανοποιημένες ζωτοφόρες κλπ. Έργαζοντα γιά την κάλυψη ἀποκλειστικά τῶν ἀναγκῶν τῆς σύγχρονης γεωργοκτονοτροφικής παραγωγῆς.

— 'Η διακίνηση καὶ ἡ ἐμπορία τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἀποτελεῖ τό βασικό ἀντικείμενο ἐνός μεγάλου μέρους τοῦ σύγχρονου ἐμπορίου, ἐνώ πολλά βιομηχανικά προϊόντα, ἀπό τά εἰδή ἐνδυμασίας μέχρι τά διαρκή ἀγαθά οἰκιακῆς χρήσεως, συγκαταλέγουν στό ἀγροαστικό τους κοινό καὶ τόν ἀγροτικό μας πληθυσμό.

— 'Η ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας ἐπεξεργασίας καὶ μεταποίησεως πολλῶν γεωργικῶν προϊόντων ἔλυσε τό πρόβλημα τῆς ἀπορροφήσεως τῶν πλεονασμάτων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς παραγωγικῆς ἀξιοποίησεως τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων μέ τεράστιες ὥφελειες γιά τή γεωργία καὶ τήν δλη μας οἰκονομία.

— 'Η παραγωγική ἀνάπτυξη τής γεωργίας καὶ ἡ προσπάθεια ὅργανωσεώς τῆς σέ βάσεις καθαρά οἰκονομικές, ἔδωσε τή δυνατότητα σέ μεγάλο ἀριθμό οἰκονομικά ἐνεργῶν ἀτόμων νά μασχοληθοῦν μέ τήν παροχή ὑπηρεσιῶν πρός τόν τομέα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. 'Η δημιουργία ειδικῶν φορέων γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς, ἡ ὁργάνωση τῆς γεωργικῆς ἔρευνας καὶ τῆς γεωργικῆς ἑκπαίδευσεως, ἀποτελοῦν ὄρισμένους ἀπό τούς σχετικούς τομεῖς παροχῆς ὑπηρεσιῶν στή γεωργία.

Μέσα ἀπό αὐτή τή σύνδεση τῆς γεωργίας μέ τούς ἀλλους κλάδους οἰκονομικῆς παραγωγῆς, ποιά εἶναι ἡ θέση τῆς γεωργίας μας σήμερα στό σύνολο τῆς έθνικῆς μας οἰκονομίας;

7.2.1 'Η γεωργία ἀπό τήν ἀποψη τοῦ ἔργατικοῦ δυναμικοῦ.

Δέν νοεῖται οἰκονομική δραστηριότητα, χωρίς τή συμμετοχή τοῦ ἔργατικοῦ δυναμικοῦ καὶ τήν ἀξιοποίηση τοῦ συντελεστή **ἔργασία**. Ποιά εἶναι ἡ θέση τῆς γεωργίας στήν ἀξιοποίηση τοῦ οἰκονομικά ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ μας;

Στόν πίνακα 7.2.1 παρουσιάζεται, μέ στοιχεῖα τοῦ 1971, ἡ κατανομή τοῦ οἰκονομικά ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ στούς διάφορους κλάδους οἰκονομικῆς παραγωγῆς:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2.1.

Κατανομή τοῦ οἰκονομικά ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ κατά κλάδο οἰκονομικῆς δραστηριότητας

Κλάδος οἰκονομικῆς δραστηριότητας	Ἀριθμός ἀτόμων
1. Γεωργία, Κτηνοτροφία κλπ.	1.330.320
2. Ὁρυχεία - Μεταλλεία	20.980
3. Βιομηχανία - Βιοτεχνία	539.880
4. Ἡλεκτρισμός - Φωταέριο	24.960
5. Οἰκοδόμηση καὶ Δημόσια ἔργα	255.020
6. Ἐμπόριο κλπ.	350.420
7. Μεταφορές - Ἀποθηκεύσεις - Ἐπικοινωνίες	313.140
8. Τράπεζες - Ἀσφάλειες	78.140
9. Ύπηρεσίες	409.220
10. Κλάδος ἀδήλωτος	61.800

"Οπως φαίνεται στόν πίνακα, ἡ γεωργία ἀπασχολοῦσε τό 1971 τό 34% τοῦ ἔρ-

γατικοῦ δυναμικοῦ τῆς χώρας. Σήμερα, τό ποσοστό αὐτό ἔχει κατέλθει περίπου στό 30%. Αύτό σημαίνει ότι διά κλάδος τῆς πρωτογενούς γεωργοκτηνοτροφικῆς παραγωγῆς ἀξιοποιεῖ παραγωγικά σχεδόν τό 1/3 τοῦ οίκονομικά ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας μας.

Πέρα από τά ἀριθμητικά αὐτά στοιχεῖα, εἶναι σκόπιμο νά δοῦμε καί τήν ποιοτική σύνθεση τοῦ οίκονομικά ἐνεργοῦ ἀγροτικοῦ μας πληθυσμοῦ.

Σέ παλαιότερες ἐποχές, ὅταν ἡ τεχνολογία ἦταν πολύ περιορισμένη, ἡ συμβολή τοῦ συντελεστῆ ἐργασίας σὲ διοιαδήποτε οίκονομική παραγωγή ἦταν ἀπλή συνάρτηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀτόμων ποὺ πρόσφεραν τίς ύπηρεσίες της σ' αὐτή. Σήμερα, μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς τεχνολογίας σὲ δῆλους τούς κλάδους τῆς οίκονομικῆς παραγωγῆς, ἡ συμμετοχή τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ δέν εἶναι μόνο ἀριθμητική, ἀλλά καί ποιοτική. Ἡ κατάρτιση ἐνός ἐργάτη στήν τεχνική ἐκτελέσεως μιᾶς διοιαδήποτε ἐργασίας, αὐξάνει τήν παραγωγικότητα καί τήν ἀπόδοσή του.

Ἡ ποιοτική σύνθεση τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἀναφέρεται βασικά στό ἐπίπεδο γενικῆς μορφώσεως τῶν ἐργαζομένων καί στήν ἐπαγγελματική κατάρτιση καί ἔξειδίκευσή τους. Στόν πίνακα 7.2.2 παρουσιάζεται ἡ κατανομή τοῦ οίκονομικά ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ κατά ἐπίπεδο ἐκπαιδεύσεως:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2.2.

Κατανομή τοῦ οίκονομικά ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ κατά ἐπίπεδο ἐκπαιδεύσεως

Ἐπίπεδο ἐκπαιδεύσεως	Ἀριθμός ἀτόμων
'Απόφοιτοι 'Ανωτάτων Σχολών	160.920
'Απόφοιτοι Μένης 'Εκπαιδεύσεως	374.000
'Απόφοιτοι Δημοτικοῦ Σχολείου	1.749.740
Δέν τελείωσαν τό Δημοτικό Σχολεῖο	926.380
Δέν δήλωσαν ἐπίπεδο ἐκπαιδεύσεως	72.380
Μέ δίπλωμα Τεχνικῆς καὶ 'Επαγγελματικῆς	
'Έκπαιδεύσεως (έκπτος τῆς 'Ανωτάτης)	54.220

Μέ στοιχεῖα τοῦ 1971, 1.266.940 ἀτόμα τοῦ οίκονομικά ἐνεργοῦ ἀγροτικοῦ μας πληθυσμοῦ, δηλαδή ποσοστό 93%, εἶχαν ως ἐπίπεδο ἐκπαιδεύσεως τίς γνώσεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, καί αὐτές, γιά ἔνα μεγάλο ποσοστό, δχι ἀπόλυτα διλοκληρωμένες. Αύτό δείχνει πόσο χαμηλά ἀπό ποιοτική διοψη βρίσκεται τό δυναμικό ποὺ ἀσχολεῖται μέ τή γεωργική παραγωγή, πράγμα πού ἔχει ως ἀποτέλεσμα, νά εἶναι σημαντικά μειωμένη ἡ παραγωγικότητά του.

'Από τό 1971 μέχρι σήμερα τά πράγματα ἔχουν βέβαια βελτιωθεῖ σέ σημαντικό βαθμό καί ἡ ἔλλειψη συστηματικῆς μορφώσεως καί καταρτίσεως ἀναπληρώνεται κατά κάποιο ποσοστό ἀπό τήν πολύτιμη ἐμπειρία τῶν ἐργαζομένων στή γεωργία.

Παράλληλα δημως, τήν περίοδο αὐτή ἀναπτύχθηκε ἀξιόλογα ἡ γεωργική τεχνολογία, πού ἡ ἐφαρμογή της ἀπατεῖ εἰδικά καταρτισμένο προσωπικό. Ἡ μεταβολή ἔξ αλλου τῆς γεωργίας ἀπό τή μορφή τῆς κλειστῆς οίκονομίας στή μορφή τῆς ὄργανωμένης ἐπιχειρήσεως, δημιούργησε τήν ἀνάγκη γιά ἀναπτυγμένους καί μορφωμένους παραγωγούς. Καί ἐδώ, δηπως εἴπαμε, ὑστερεῖ πάρα πολύ δ ἀγροτικός μας πληθυσμός.

Τό μέλλον δημιουργίας παρουσιάζεται ίδιαίτερα έλπιδοφόρο. Τό ποσοστό των άτόμων που άσχολούνται με τή γεωργία μειώνεται όλο καί περισσότερο καί ή παραγωγικότητά τους αύξανει όλο καί περισσότερο. Δείγμα χαρακτηριστικό τής αύξησης αυτής είναι τό γεγονός ότι, παρά τή μείωση τού ἀπασχολουμένων μέ τή γεωργία, όχι μόνο δέν μειώθηκε, ἀλλά ἀντίθετα, αύξηθηκε δ δύκος τής γεωργικής παραγωγῆς, ἐνώ παράλληλα βελτιώθηκε ή ποιότητα καί μειώθηκε τό κόστος τῶν παραγομένων προϊόντων.

Τά προγράμματα 'Επαγγελματικής 'Εκπαίδευσεως, πού ἐφαρμόζει τό 'Υπουργείο Γεωργίας (Διεύθυνση Γεωργικής 'Εκπαίδευσεως καί Γεωργικής 'Αναπτύξεως) συμπληρώνουν σέ μεγάλο ποσοστό τίς γνώσεις καί τήν κατάρτιση τού οίκονομικά ἐνέργοι ἄγροτικού μας πληθυσμοῦ.

'Η Ίδρυση τού γεωργοκτηνοτροφικού τομέα στά 'Επαγγελματικά Λύκεια καλύπτει ἔνα τεράστιο κενό στό χώρο τής Μέσης Γεωργικής 'Εκπαίδευσεως καί ἔξασφαλίζει τήν προετοιμασία ἀκπαιδευμένων καί ἐπαγγελματικά καταρτισμένων παραγωγῶν, πού θά ἐπανδρώσουν παραγωγικά τίς μικροῦ καί μεσαίου μεγέθους γεωργικές ἑκμεταλλεύσεις.

'Η Ίδρυση καί ἡ λειτουργία τῶν Σχολῶν Τεχνολόγων Γεωπονίας στά Κέντρα 'Ανωτέρας Τεχνικής καί 'Επαγγελματικής 'Εκπαίδευσεως (KATEE) ἔξασφαλίζει τό μορφωμένο προσωπικό γιά τίς ἀνάγκες τῶν μεσαίων καί τῶν μεγάλων σχετικά γεωργικῶν ἑκμεταλλεύσεων.

7.2.2 'Η γεωργία ἀπό τήν ἀποψη τής παραγωγῆς οίκονομικῶν ἀγαθῶν.

Σάν οίκονομική δραστηριότητα ἡ γεωργία ἐπιδιώκει τήν παραγωγή οίκονομικῶν ἀγαθῶν. 'Από τήν ἀποψη αὐτή οι ἀπόδσεις τής μποροῦν νά θεωρηθοῦν σήμερα ἀρκετά Ικανοποιητικές. Στούς πίνακες 1,2 καί 3 τού Παραρτήματος παρουσιάζεται ἡ συνολική παραγωγή γεωργοκτηνοτροφικῶν προϊόντων κατά τήν περίοδο 1960-1975.

'Από τούς πίνακες αὐτούς φαίνεται ἡ σταθερή ἀνοδος τής γεωργικής παραγωγῆς κατά τήν τελευταία δεκαπενταετία. 'Η ἀνοδος αὐτή ὀφείλεται στήν αύξηση τής παραγωγικότητας τῶν διαφόρων συντελεστῶν τής παραγωγῆς μέ τήν ὀργάνωση τής ἀξιοποιησεώς τους.

7.2.3 'Η γεωργία ἀπό τήν ἀποψη τής συμβολῆς της στό 'Εθνικό ἀκαθάριστο προϊόν.

Κριτήριο γιά τό βαθμό οίκονομικής ἀναπτύξεως κάθε χώρας ἀποτελεῖ τό συνολικό ἀκαθάριστο προϊόν καί τό ύψος τής συμμετοχῆς τῶν διαφόρων κλάδων οίκονομικῆς δραστηριότητας σέ αὐτό.

Μέ στοιχεία τού 1976 τό ύψος καί ἡ σύνθεση τού 'Εθνικού ἀκαθάριστου προϊόντος κατά τά χρόνια 1974, 1975 καί 1976 σέ ἀκαθάριστο δραχμές καί σέ σταθερές τιμές τού 1970, παρουσιάζεται στόν πίνακα 4 τού Παραρτήματος.

"Οπως φαίνεται ἀπό τόν πίνακα αὐτό, ἡ γεωργία συμμετέχει στό ἀκαθάριστο ἐθνικό προϊόν κατά ποσοστό 16,6% τό 1974, 16,7% τό 1975 καί 15,6% τό 1976.

Στίς βιομηχανικά ἀναπτυγμένες χώρες είναι μικρότερη σέ ποσοστό ἡ συμμετοχή τής γεωργίας στό σχηματισμό τού ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ προϊόντος. Καί είναι

δεῖγμα τοῦ βαθμοῦ οίκονομικῆς ἀναπτύξεως μιᾶς χώρας ή μείωση τοῦ ποσοστοῦ συμβολῆς τῆς γεωργίας στό συνολικό ἀκαθάριστο ἔθνικό προϊόν. Ἡ μείωση αὐτοῦ τοῦ ποσοστοῦ δέν σημαίνει, βέβαια, μείωση τοῦ δγκου τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Σημαίνει κυρίως αὔξηση τῆς ἀπόδοσεως τῶν ἄλλων κλάδων οίκονομικῆς δραστηριότητας, πού χαρακτηρίζει ίδιαίτερα μία σταθερά ἀναπτυσσόμενη οίκονομία.

Χαρακτηριστικό εἶναι τό γεγονός ὅτι στίς ὅκτω χώρες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οίκονομικῆς Κοινότητας (δέν ύπαρχουν στοιχεῖα γιά τὴν Ἰρλανδία) τό ποσοστό τῆς συμμετοχῆς τῆς γεωργίας στό ἀκαθάριστο ἔθνικό προϊόν φθάνει μόνο τό 5,1% ἐνώ τῆς βιομηχανίας στό 45%.

Ο Ξενοφόντων Ζωλότας ὑπολογίζει σέ 14,3% τό ποσοστό συμμετοχῆς τῆς γεωργίας στό ἀκαθάριστο ἔθνικό προϊόν καί σέ 33% τό ποσοστό ἀπό τή δευτερογενή παραγωγή*.

7.2.4 Ἡ γεωργία ἀπό τήν ἀποψη τῶν ἔξαγωγῶν.

“Οπως είναι γνωστό, τό ὕψος τῶν ἔξαγωγῶν κάθε χώρας, ἐπενεργεῖ θετικά στό ισοζύγιο πληρωμῶν τῆς καί ἀποτελεῖ θετικό στοιχεῖο τῆς οίκονομίας τῆς. Ἡ συμβολή τῆς γεωργίας στό σύνολο τῶν Ἑλληνικῶν ἔξαγωγῶν χαρακτηρίζει, ἀσφαλῶς, τή θέση τῆς γεωργίας στήν ὅλη ἔθνική οίκονομία.

Στόν πίνακα 5 τοῦ Παραρτήματος παρουσιάζεται ἡ συμμετοχή τῆς γεωργίας στό σύνολο τῶν Ἑλληνικῶν ἔξαγωγῶν κατά τήν περίοδο 1974-1976.

Οι ἔξαχθείσες ποσότητες ἀπό τά κυριότερα γεωργικά προϊόντα κατά τό 1975 παρουσιάζονται στόν πίνακα 6 τοῦ Παραρτήματος.

7.3 Ἡ συμβολή τῆς γεωργίας στήν οίκονομική ἀνάπτυξη τῆς Χώρας.

Τά στοιχεῖα, πού παρατίθενται στούς πίνακες 1,2,3,4,5 καί 6 τοῦ Παραρτήματος, δίνουν μία ἀρκετά χαρακτηριστική εἰλόνα τῆς θέσεως πού ἔχει σήμερα ἡ γεωργία στήν ἔθνική οίκονομία. Ἡ θέση αὐτή χαρακτηρίζει τή συμβολή τῆς γεωργίας στήν ὅλη οίκονομική ἀνάπτυξη τῆς χώρας. Εἰδικότερα, ἡ συμβολή αὐτή χαρακτηρίζεται ἀπό τά ἀκόλουθα σημεῖα:

Άξονοιση ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Ἡ γεωργία παρέχει παραγωγική ἀπασχόληση σέ μεγάλο ποσοστό τοῦ οίκονομικά ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας (30% περίπου).

‘Η ἀνάπτυξη τῆς τεχνολογίας, ἡ ἐκμηχάνιση τῆς γεωργίας, ἡ κατάλληλη ὄργανωση τῶν γεωργικῶν ἔκμεταλλεύσεων καί ἡ αὔξηση τῆς παραγωγικότητας τῶν ἐργατῶν τῆς γεωργίας θά μειώνει συνέχεια, καί πρέπει νά μειώνει, αὐτό τό ποσοστό. Πάντα ὅμως θά ἔξακολουθεῖ ἡ γεωργία νά παρέχει ἐργασία παραγωγική σέ ἔνα ποσοστό τοῦ ἐργατικοῦ μας δυναμικοῦ κατά τρόπο πού θά συμβάλλει στήν εύρυτερη ἀνάπτυξη τῆς οίκονομίας.

Παραγωγή οίκονομικῶν ἀγαθῶν καί κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας σέ εἰδη πρωτογενούς παραγωγῆς. Τό σύνολο τῶν οίκονομικῶν ἀγαθῶν, πού παράγει ἡ γεωργία, ἀποτελεῖ θετικό στοιχεῖο στήν ἔξέλιξη καί τήν ἀνάπτυξη τῆς οίκονομίας. ‘Η κάλυψη ἔξ αἱλλου τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας σέ εἰδη πρωτογενούς παραγωγῆς καί ίδιαίτερα σέ εἰδη διατροφῆς καί ἐνδυμασίας, μέ μείωση τῶν ἀντιστοίχων εἰσαγω-

*Βλέπε δημοσίευμα στήν ἐφημερίδα «Καθημερινή», 14/6/1978.

γῶν, ἐπενεργεῖ θετικά στήν τελική διαμόρφωση τοῦ ίσαζυγίου πληρωμῶν καί στήν ἔξοικονόμηση συναλλάγματος.

Συμμετοχή στὸ ἔξαγωγικό ἐμπόριο τῆς χώρας. "Οπως ἀναφέρθηκε προηγουμένως ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας στὸ σύνολο τῶν ἔξαγωγῶν τῆς χώρας φθάνει περίπου στὸ 30%. Δεδομένου ὅτι τὸ ὄψος τῶν ἔξαγωγῶν ἀποτελεῖ ἔνα ἀπὸ τὰ θετικότερα στοιχεῖα γιά τὴν ἀνάπτυξη μιᾶς οἰκονομίας, ἡ συμβολή στὸν τομέα αὐτὸς τῆς γεωργίας παρουσιάζεται ιδιαίτερα ἀξιόλογη.

Συμβολὴ στήν ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας. "Η ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας καί βιοτεχνίας ἀποτελεῖ βασικὸ συντελεστὴν ἀνάπτυξεως τῆς οἰκονομίας κάθε χώρας. "Η δευτερογενής γενικότερα παραγωγή, ἐνῶ ἀξιοποιεῖ τὴν πρωτογενή παραγωγή, ἔχασφαλίζει κατά πολὺ μεγαλύτερο καθαρό κέρδος καί μεγαλύτερη καί ούσιαστικότερη συμβολὴ στήν ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας. Στὴν ἀνάπτυξη αὐτή τῆς δευτερογενούς παραγωγῆς συντελεῖ σημαντικά ἡ γεωργία ὅπως εἶδαμε καί ποιό πάνω.

7.4 Ή συμβολή τῆς γεωργίας στήν ἀνάπτυξη καί ἄλλων κλάδων οἰκονομικῆς παραγωγῆς.

"Η ὁργάνωση τῆς γεωργίας σὲ βάσεις καθαρὰ ἐπιχειρηματικές, προχωρεῖ ὅλο καὶ περισσότερο. Συντελεῖ παράλληλα καί στήν ἀνάπτυξη καί ἄλλων κλάδων οἰκονομικῆς παραγωγῆς. "Ο ἑκχρηματισμός τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καί ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν μορφὴ τῆς κλειστῆς γεωργικῆς οἰκονομίας, δόηγει τὸν παραγωγό καί στὸν ἑκχρηματισμό τοῦ τρόπου καλύψεως τῶν ἀναγκῶν του. "Έτσι, τὸν μεταβάλλει σὲ πολύτιμο καί ἀξιόλογο ἀγοραστικὸ κοινό γιά τὰ προϊόντα διαφόρων κλάδων οἰκονομικῆς παραγωγῆς. "Η διακίνηση ἔξι ἀλλου καί ἡ ἐμπορία τῶν γεωργικῶν προϊόντων συντελεῖ, ὅπως εἶναι ἐπόμενο, στήν ἀνάπτυξη τοῦ ἐμπορίου, τῶν μεταφορῶν καί ἀποθηκεύσεων.

"Η γεωργία ἀποτελεῖ τῇ βάσει καί τῷ θεμέλιῳ τῆς οἰκονομίας καί αὐτῶν τῶν περισσότερο ἀναπτυγμένων οἰκονομικά χωρῶν. "Αλλά καί πέρα ἀπὸ τὴν ούσιαστική της συμβολή, ὅπως σκιαγραφήθηκε προηγουμένως, καί ἡ ἔχασφαλίση σὲ κάθε χώρα τῶν βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς, δίνει στὸ λαό της τὸ αἰσθημα τῆς σιγουριάς. "Έτσι ἐλεύθερος καί ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχη φροντίδα, ἐπιδίδεται στήν ὁργάνωση καί ἀνάπτυξη ἄλλων κλάδων οἰκονομικῆς παραγωγῆς.

Μητέρα καί τροφό δλων τῶν δλλων κλάδων τῆς οἰκονομίας ὀνόμασαν τή γεωργία. Αὐτό δείχνει τή σημασία καί τή συμβολή τῆς στήν οἰκονομική ἀνάπτυξη κάθε χώρας.

Έρωτήσεις – Άσκήσεις.

1. Νά ἀναφέρετε πῶς ἡ γεωργία συνετέλεσε στήν πρώτη ἐμφάνιση καί ἀνάπτυξη τῶν ἄλλων κλάδων οἰκονομικῆς παραγωγῆς.
2. Νά ἀναφέρετε πέντε ἀπὸ τοὺς βασικούς κλάδους οἰκονομικῆς παραγωγῆς.
3. Ποιά είναι τά κυριότερα σημεῖα, στά ὅποια στηρίζεται ἡ σύνδεση γεωργίας καί οἰκονομίας;
4. Ποιά είναι ἡ ἔξτιλη τοῦ ποσοστοῦ τοῦ ἀγροτικοῦ μας πληθυσμοῦ στὸ σύνολο τοῦ οἰκονομικοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ, ἀπὸ τὴν ἀπογραφή τοῦ 1971 μέχρι σήμερα;
5. Ποιά είναι ἡ κατάσταση τοῦ οἰκονομικοῦ ἐνεργοῦ ἀγροτικοῦ μας πληθυσμοῦ ἀπὸ τὴν ἀποψη τοῦ ἐπιπέδου γενικῆς μορφώσεως του;
6. Γιά 20-25 τουλάχιστον παραγωγούς τῆς περιοχῆς σας συγκεντρώστε στοιχεῖα σχετικά μὲ τὸ μορφωτικό τους ἐπίπεδο καί συγκρίνετε τὴν ὁργάνωση τῶν γεωργικῶν τους ἐκμεταλλεύσεων μὲ τὸ μορφωτικό τους ἐπίπεδο.

7. Έξετάστε διάφορους γεωργικούς ύπαρχεις κανένας όποιος Γεωργικοῦ Επαγγελματικοῦ Σχολείου. "An vaf, παρουσιάζει καμιά διαφορά στό βαθμό όργανώσεως τής έκμεταλλεύσεώς του ήπο τούς άλλους;
 8. Έξετάζοντας τη διάρθρωση τής γεωργικής παραγωγῆς στήν περιοχή σας καταρτίστε πίνακα τῶν καλλιεργουμένων φυτῶν κατά σειρά με βάση τὸν δύκο καί τὴν ἀξία τῆς παραγωγῆς.
 9. Γιά τά τρία σπουδαιότερα γεωργικά ή κτηνοτροφικά προϊόντα τῆς περιοχῆς σας, σημειώστε κατά προσέγγιση τούς κυριότερους τρόπους διαθέσεώς τους: ἐπιπόπια κατανάλωση, ἔγχώριο ἐμπόριο, ἔξαγωγές.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

8.1 Προβλήματα πού προκαλοῦν τή λήψη μέτρων άγροτικής πολιτικής.

Τά προβλήματα πού σχετίζονται με τόν δόλο χώρο τής γεωργίας, δημιουργίας, διανομής και πιό πάνω, δέν είναι άπαραίτητο νά άφορούν μόνο τούς παραγωγούς. Είναι δυνατό νά άφορούν πολλές ή όλες τίς κοινωνικές τάξεις του πληθυσμού κάθε χώρας.

Άλλα, άφοϋ τά μέτρα πολιτικής λαμβάνονται γιά τήν άντιμετώπιση δρισμένων προβλημάτων, είναι εύνοητο δτι από τή χάραξη καί τόν καθορισμό τών μέτρων πού θα ληφθούν, προϋπάρχουν πρίν τά προβλήματα, τών δποίων ή έπιλυση θά έπιδιωχθεί μέ τά συγκεκριμένα μέτρα.

Έτσι, προκειμένου νά έξετασμε τά μέτρα άγροτικής πολιτικής είναι άπαραίτητο νά δούμε ποιοι είναι οι παράγοντες έκεινοι καί οι συντελεστές, πού δημιουργούν προβλήματα στό χώρο τής παραγωγικής δραστηριότητας τού άγροτικού μας πληθυσμού.

Τέτοια προβλήματα είναι τά άκολουθα:

8.2 Κλάδοι γεωργικής παραγωγής πού ένδεικνυται καί μποροῦν νά άναπτυχθοῦν στή χώρα μας.

Η βασική άποστολή τής γεωργίας είναι ή κάλυψη τών άναγκων τής χώρας σέ άπαραίτητη γεωργικά προϊόντα.

Η άναπτυξη καί ή πρόσδος τής γεωργίας κατά τά τελευταῖα χρόνια είχε σάν άποτέλεσμα τήν κάλυψη τών άναγκων μας σέ πολλά προϊόντα, καί τήν παράλληλη άναπτυξη τής έγχώριας παραγωγής άλλων προϊόντων. Έτσι, π.χ. καταφέραμε δχι μόνο νά καλύψουμε τίς άνάγκες μας σέ σιτάρι, άλλα νά έχομε καί ύπερπαραγωγή, μέ άποτέλεσμα νά άθεται ή Πολιτεία στή λήψη μέτρων γιά τόν περιορισμό τής στοκαλλιέργειας. Έξ αλλου, ένω παλαιότερα ήταν δύνωστη ή έγχώρια παραγωγή ζάχαρης, τώρα ή καλλιέργεια ζαχαροτεύτλων καί ή βιομηχανία παραγωγής ζάχαρης έχουν άναπτυχθεί σέ τέτοιο βαθμό, ώστε νά καλύπτουν τό μεγαλύτερο μέρος τών σχετικών άναγκων μας.

Σημαντική είναι έπισης ή αυξηση τής παραγωγής τού βαμβακιού καί τής καλλιέργειας τών όπωροκηπευτικών, μέ άποτέλεσμα τήν κάλυψη τών άναγκων, άλλα καί τήν έξαγωγή έξαιρετικά μεγάλων ποσοτήτων στό έξωτερικό. Μεγάλη ύπηρξε έπισης καί ή άναπτυξη τής κτηνοτροφίας καί ή άντιστοιχη παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων.

Παρ' Όλα αύτά, ύπάρχουν άκοδα μεγάλα περιθώρια σέ πολλούς κλάδους γιά τήν πλήρη κάλυψη τών άναγκων μας.

“Ετσι, οι άνάγκες μας αύτές ἀποτελοῦν βασικό κριτήριο γιά τήν ἐπιλογή τῶν κλάδων γεωργικῆς παραγωγῆς, πού πρέπει νά ἀναπτυχθοῦν στή χώρα μας. Ἀλλο κριτήριο γιά τήν ἐπιλογή αύτής ἀποτελοῦν οι συνθῆκες, πού ἐπικρατοῦν στή χώρα μας καὶ πού είναι ίδιαίτερα εὐνοϊκές γιά δρισμένους κλάδους.

Μέ βάση αύτά τά δυό κριτήρια, οι κλάδοι πού ἔνδεικνυται καὶ μποροῦν νά ἀναπτυχθοῦν στή χώρα μας είναι οι ἀκόλουθοι:

Δημητριακά. “Οπως εἴπαμε καὶ προηγουμένως, στὸ σιτάρι ἔχομε ἡδη ὑπερπαραγωγή, ίδιαίτερα ἀπό τίς ποικιλίες μαλακοῦ σιταριοῦ. Ὑπάρχουν μονάχα περιθώρια αὐξήσεως τῆς καλλιέργειας σκληροῦ σιταριοῦ καὶ γιά τίς άνάγκες τῆς ἐγχώριας βιομηχανίας ζυμαρικῶν, ἀλλά καὶ γιά ἔξαγωγή.

Ιδιαίτερα μεγάλες είναι οι άνάγκες σὲ κριθάρι, γιά τήν ἀναπτυσσόμενη κτηνοτροφία, δηση ή χώρα μας είναι γενικά ἐλλειμματική σὲ ζωατροφές. Γιά τήν ἀντιμετώπιση τῶν ἀνάγκων αὐτῶν ἐπιδιώκεται ἡ ἐπέκταση τῆς καλλιέργειας τοῦ κριθαριοῦ σὲ ἔκτασεις, δηση ή καλλιέργεια τοῦ σιταριοῦ είναι δριακή, δηλαδή ή ἀξια τῆς παραγωγῆς θσοφαρίζει μέ τίς δαπάνες τῆς καλλιέργειας.

Μεγάλες είναι ἐπίσης οι ἐλλείψεις σὲ ἀρβάσιτο (καλαμπόκι) γιά τίς άνάγκες τῆς κτηνοτροφίας. Ἐπιδιώκεται καὶ ἔδω ἡ ἐπέκταση τῆς καλλιέργειας του, κυρίως σὲ ἀρδευόμενες ἔκτασεις, καὶ ἡ ἐπέκταση τῆς ἐπίσπορης καλλιέργειας.

Στὸ ρύζι, ή παραγωγή ἔχει ἡδη ὑπερκαλάύψει τήν κατανάλωση καὶ αὐτό ἐπιβάλλει τήν προσπάθεια περιορισμοῦ τῆς καλλιέργειας του στίς παθογενεῖς λεγόμενες ἔκτασεις, στίς ὅποιες ἄλλη καλλιέργεια δέν είναι δυνατό νά εύδοκιμήσει.

Ψυχανθή. Ἀπό τά βρώσιμα δσπρια, σημαντικές ἐλλείψεις ὑπάρχουν σὲ φακή, τῆς ὅποιας ή καλλιέργεια ἐπιδιώκεται νά ἐπεκταθεῖ. Στά φασόλια καὶ τά ρεβύθια, ή παραγωγή καλύπτει τής άνάγκες τῆς καταναλώσεως. Γί αὐτό καὶ ἐπιδιώκεται ή διατήρηση τῆς καλλιέργειας στά σημερινά ἐπίπεδα. Περιθώρια ὑπάρχουν στήν ποιοτική βελτίωση τῶν δσπριών μέ τή διάδοση νέων βελτιωμένων ποικιλιῶν καὶ τή συστηματική καταπολέμηση τῶν κυριοτέρων ἔχθρων καὶ ἀσθενειῶν τους.

Ἀπό τά κτηνοτροφικά ψυχανθή, αὐξημένες είναι οι άνάγκες σὲ χόρτο μηδικής, γιά τήν ἀναπτυσσόμενη κτηνοτροφία. Ἀπαιτοῦνται, βέβαια, πεδίνες καὶ ἀρδευόμενες ἔκτασεις, πού είναι σχετικά περιορισμένες. Οι άνάγκες δμως τῆς κτηνοτροφίας μας σὲ κτηνοτροφές είναι τόσο μεγάλες, πού ἐπιβάλλεται ή ἀνάπτυξη τῆς καλλιέργειας τῆς, στά δρια πάντοτε πού ἐπιτρέπουν οι διαθέσιμες ἀρδευόμενες ἔκτασεις.

Βιομηχανικά φυτά. Ιδιαίτερα εὐνοϊκές είναι στή χώρα μας οι συνθῆκες γιά τήν καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ. Ἀπό τήν ἀποψή τῆς ποιότητας, δ παραγόμενος καπνός, ίδιαίτερα δρισμένων περιοχῶν, είναι έξαιρετικός καὶ ἡ ἀπορρόφηση του ἀπό ξένες ἀγορές εύκολη.

Ἡ δυνατότητα, πού παρέχει δ καπνός νά διαθοιοῦνται μέ τήν καλλιέργεια του πολλά ἔργατικά χέρια καὶ νά έξασφαλίζεται ύψηλό σχετικά εἰσόδημα ἀπό περιορισμένες ἔκτασεις, καθιστᾶ ίδιαίτερα συμφέρουσα τήν ἐπέκταση τῆς καλλιέργειας του, στά δρια, βέβαια, πού θά είναι δυνατή ἡ διάθεση τῆς παραγωγῆς.

Τό βαμβάκι, ἔξ ἄλλου, βρίσκει στή χώρα μας έξαιρετικά εὐνοϊκές συνθῆκες άναπτύξεως. Καί ἔδω, ή ἐπιτυγχανόμενη ποιότητα είναι έξαιρετική. Σημαντικός, βέβαια, περιοριστικός παράγοντας στήν ἐπέκταση τῆς καλλιέργειας του είναι τό ὅτι χρειάζεται πεδινές σχετικά καὶ ὀπωσδήποτε ἀρδευόμενες ἔκτασεις. Στό μέτρο δμως πού είναι δυνατό νά έξασφαλισθοῦν τέτοιες ἔκτασεις, είναι δυνατή καὶ ἐπι-

βάλλεται ή έπέκταση τής καλλιέργειας τοῦ βαμβακιοῦ. Ἡ άναπτυσσόμενη νηματουργία καί ύφαντουργία βαμβακερών ύφασμάτων είναι εύκολο νά ἀπορροφήσουν δῆλη τήν ἑγχώρια παραγωγή.

Οἱ μεγάλες ἀνάγκες τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως σέ ζάχαρη, ἐπιβάλλουν τήν ἀνάπτυξη τῆς καλλιέργειας τῶν ζαχαροτεύτλων σέ ἀξιόλογο βαθμό.

Τὸ ίδιο ισχύει καὶ γιά τὰ διάφορα ἀρωματικά φυτά, τῶν ὅποιών δχι μόνο εύνοεῖται ἡ καλλιέργεια ἀπό τίς συνθῆκες τῆς χώρας μας, ἀλλά καὶ είναι ἔξασφαλισμένη ἡ ἀπορρόφηση τῆς παραγωγῆς ἀπό τήν ἐσωτερική κατανάλωση.

Δενδρώδεις καλλιέργειες. Οἱ ἔξαιρετικές κλιματολογικές συνθῆκες πού ἐπικρατοῦν στὴ χώρα μας συντελοῦν στήν ἀνάπτυξη τῆς καλλιέργειας καρποφόρων δένδρων.

Βέβαια, οἱ ἀνάγκες τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως ἔχουν ὑπερκαλυφθεῖ, ὑπάρχουν δῆμις δυνατότητες ἀπορροφήσεως τῆς παραγωγῆς ἀπό ἔνες ἀγορές ἢ ἀπό τίς βιομηχανίες ἐπεξεργασίας καὶ μεταποίησεως τῶν προϊόντων (παρασκευή χυμῶν, μαρμελάδας, κομπρόστας κλπ.). Μέσα στὰ δρις τῶν δυνατοτήτων ἀπορροφήσεως τῆς παραγωγῆς, ἀλλά καὶ τῶν καταλλήλων γιά τήν καλλιέργεια τῶν καρποφόρων δένδρων ἐκτάσεων, ἐνδείκνυται νά ἀναπτυχθεῖ ἡ καλλιέργειά τους.

Στό ἐλαιόλαδο καὶ τίς βρώσιμες ἐλιές, ἡ παραγωγή ὑπερκαλύπτει, ἐπίσης, τήν ἐσωτερική κατανάλωση. Κάθε ἐπέκταση τῆς καλλιέργειας τῆς ἐλιάς ἀποβλέπει στήν αὔξηση τῶν ἔξαγωγῶν.

Στά κρασιά καὶ τά ἐπιτραπέζια σταφύλια, ἡ ἐσωτερική κατανάλωση ὑπερκαλύπτεται ἐπίσης ἀπό τήν παραγωγή. Γ' αὐτό καὶ ἡ καλλιέργειά τους προσαρμόζεται στίς δυνατότητες ἔξαγωγῆς καὶ ἀπό τήν ἀποψη τῆς ποιότητας, στίς ἀνάγκες τῆς καταναλώσεως.

Καταβάλλεται προσπάθεια μειώσεως τῶν ἐκτάσεων πού καλλιεργοῦνται μέ κορινθιακή σταφίδα καὶ σουλτανίνα, ὕστερα ἀπό τίς δυσκολίες πού παρουσιάζονται στή διάθεση τῆς παραγωγῆς.

Κηπευτικά. Οἱ συνθῆκες τῆς χώρας μας εύνοοῦν σέ μεγάλο βαθμό τήν ἀνάπτυξη δλων τῶν κηπευτικῶν.

Γιά τήν τομάτα, ἀντί καὶ ἡ παραγωγή καλύπτει τίς ἀνάγκες τῆς καταναλώσεως, ἐνδείκνυται ἡ ἐπέκταση τῆς καλλιέργειας κάτω ἀπό κάλυψη (σέ θερμοκήπια), γιά τήν παραγωγή πρώιμης τομάτας καὶ στό ὑπαιθρο, γιά τήν ἔξασφάλιση δψιμης παραγωγῆς. Ἀντίθετα, ἐνδείκνυται ἡ μείωση τῆς καλλιέργειας τῆς βιομηχανικῆς τομάτας, γιατί παρουσιάζονται δυσκολίες στή διάθεση τῶν σχετικῶν προϊόντων.

Γιά τήν πατάτα, ὑπάρχει μία μικρή σχετικά διαφορά ἀνάμεσα στήν παραγωγή καὶ τήν κατανάλωση. Γ' αὐτό καὶ ἐνδέίκνυται μικρή αὔξηση τῆς καλλιεργούμενης ἐκτάσεως, ίδιαίτερα τῆς ἀνοιξιάτικης πατάτας καὶ σέ περιοχές ὅπου ἔξασφαλίζεται πρώιμη παραγωγή.

Γιά δλα τά δλα λαχανικά, ἡ παραγωγή καλύπτει τήν ἐσωτερική κατανάλωση καὶ καμιά ὀξιόλογη μεταβολή δέν κρίνεται σκόπιμη στήν καλλιέργειά τους. Ἐπιβάλλεται μόνο ἡ βελτίωση τῆς ποιότητας τῶν παραγομένων κηπευτικῶν, μέ τή διάδοση καὶ τήν ἐπέκταση βελτιωμένων ποικιλιών.

Δυνατότητες αὔξησεως τῆς παραγωγῆς ὑπάρχουν γιά τά ἐκτός ἐποχῆς πρώιμα ἡ δψιμα λαχανικά. Τά προϊόντα αύτῶν τῶν καλλιεργειῶν, δχι μόνο μποροῦν νά καλύψουν σχετικές ἀνάγκες τῆς ἑγχώριας καταναλώσεως, ἀλλά καὶ ἀπαιτήσεις ζένων ἀγορῶν. Ἡ καλλιέργεια τῶν ἐκτός ἐποχῆς λαχανικῶν εύνοεῖται ίδιαίτερα ἀπό τίς

κλιματολογικές συνθήκες της χώρας μας, πού σέ δρισμένες περιοχές έπιπρέπουν τήν παραγωγή πρώιμων λαχανικών, σέ έλευθερη καλλιέργεια, ή σέ καλλιέργεια κάτω από χαμηλή κάλυψη.

Τό ίδιο ισχύει καί γιά τήν καλλιέργεια άνθοκομικών φυτών, ίδιαίτερα σέ καλλιέργεια κάτω από χαμηλή ή ύψηλή κάλυψη. 'Η μεγάλη απόδοση τών καλλιεργειών αύτών, άλλα καί οι έπιπτυχανόμενες ύψηλές τιμές κατά τή διάθεση τών προϊόντων καθιστούν τήν καλλιέργεια τών άνθοκομικών φυτών συμφέρουσα, κατάλληλη καί γιά μικρής έκτασεως γεωργικούς κλήρους, δταν, βέβαια, έξασφαλίζονται καί οι άλλες διπαραίτητες προϋποθέσεις.

Κλάδοις ζωικής παραγωγής. Ίδιαίτερα αύξημένες είναι οι άνάγκες τής έσωτερικής καταναλώσεως σέ προϊόντα ζωοκομικά. 'Η άνοδος τού βιοτικού έπιπέδου τού λαού μας αύξάνει τίς άνάγκες σέ τέτοια προϊόντα, μέ αποτέλεσμα νά είμαστε ύποχρεωμένοι νά διαθέτομε κάθε χρόνο πολύτιμο συνάλλαγμα, γιά τήν είσαγωγή τών άπαιτουμένων ποσοτήτων.

Ειδικότερα, σημαντικό είναι τό έλλειμμα σέ κρέας, τόσο βοδινό θσο καί αιγο-προβάτων. 'Η άναγκη καλύψεως τού έλλειμματος αύτού έπιβάλλει τήν αύξηση τής κρεατοπαραγωγής. Ίδιαίτερα τής παραγωγής μοσχαρίσου κρέατος καί κρέατος αιγοπροβάτων, γιά τήν άντιστοιχη μείωση τών είσαγωγών. 'Η αύξηση τής παραγωγής είναι σα σύπιμο νά έπιδιωχθεί δχι μόνο μέ τήν αύξηση τού άριθμού τών έκτρε-φομένων ζώων, άλλα καί μέ τήν παράλληλη βελτίωση τής έκτροφής.

Έπιβάλλεται έξ αλλού, νά αύξηθει καί ή παραγωγή γάλακτος, γιά τήν κάλυψη τών άναγκών τής έσωτερικής καταναλώσεως. 'Η παραγωγή αύγων καλύπτει τίς άνάγκες τής έσωτερικής άγορᾶς, έκτός από τίς άνάγκες τής περιόδου τού Πάσχα, πού μερικές φορές, ή αύξημένη κατανάλωση δέν καλύπτεται άπόλυτα από τήν πα-ραγωγή.

Οι άνάγκες, σέ χοιρινό κρέας καί σέ κρέας πουλερικών καλύπτονται άπό τήν έγ-χώρια παραγωγή.

Στούς πίνακες 7,8 καί 9 τού Παραρτήματος παρουσιάζεται ή έξέλιξη τών εί-σαγωγών καί τής έτήσιας κατά κεφαλή καταναλώσεως σέ ζωοκομικά προϊόντα κα-τά τήν περίοδο 1960-1975.

'Από τούς πίνακες, φαίνεται πόσο σημαντική είναι ή αύξηση τής καταναλώσεως σέ ύψηλής θρεπτικής δξίας τροφές, δπως είναι τά ζωοκομικά προϊόντα κατά τά τε-λευταία χρόνια. Καί ή αύξηση αύτή δείχνει πόσο σημαντική γιά τήν οίκονομία μας είναι ή αύξηση τής παραγωγής τέτοιων προϊόντων.

Δέν ύπάρχουν, βέβαια, άκόμα στή χώρα μας οι προϋποθέσεις, γιά τήν άνάπτυξη μεγάλων κτηνοτροφικών μονάδων σέ μορφή καθαρά έπιχειρηματική καί σέ έπαρ-κή γιά τίς άνάγκες μας άριθμο. 'Υπάρχουν δμως δυνατότητες άναπτύξεως μικρών, οίκογενειακής μορφής ή μεσαίου μεγέθους έκτροφών. 'Ακόμη, ύπάρχουν περιθώ-ρια βελτιώσεως τού τρόπου έκτροφής γιά τήν αύξηση τών άποδσεων τών έκτρε-φομένων ζώων.

Έξαγωγή προϊόντα. Τά προϊόντα πολλών καλλιεργειών, πού είναι δυνατό νά εύδοκιμήσουν στή χώρα μας, είναι κατάλληλα γιά έξαγωγές. 'Ενδείκνυται λοιπόν ή μεγαλύτερη δυνατή αύξηση τής παραγωγής τέτοιων προϊόντων, στά μέτρα βέβαια πού τό έπιπρέπουν οι βασικοί συντελεστές τής παραγωγής καί οι διαθέσιμες κα-τάλληλες έκτασεις, άλλα καί οι δυνατότητες έξαγωγής. Τά βασικότερα άπό τά προϊ-

όντα αύτά είναι: άπό τά δημητριακά κυρίως τό σκληρά σιτάρι καί άπό τά βιομηχανικά φυτά δι καπνός καί τό βαμβάκι. Τό 80% τής παραγωγής του καπνού έξαγεται σέ ξένες χώρες. Στόν πίνακα 10 τού Παραρτήματος φαίνεται ή έξέλιξη τής παραγωγής καί τών έξαγωγών καπνοῦ κατά τήν περίοδο 1960-1975.

Δεύτερο έξαγώμινο προϊόν άπό τά βιομηχανικά φυτά είναι τό βαμβάκι. Έξαγεται κυρίως σέ μορφή νημάτων ή υφασμάτων, μέ αποτέλεσμα νά είναι κατά πολύ ούσιαστικότερη δι συμβολή του στήν έθνική μας οίκονομία. Στόν πίνακα 11 τού Παραρτήματος φαίνεται ή έτησια παραγωγή σέ σύσπορο βαμβάκι καί οι έτησιες έξαγωγές νημάτων καί υφασμάτων ύπολογισμένες σέ έκκοκκισμένο βαμβάκι (τό έκκοκκισμένο είναι τό $\frac{1}{3}$ περίου τού σύσπορου) κατά τήν περίοδο 1960-1975:

Δενδροκομικά προϊόντα. Τά κυριότερα άπό τά έξαγώμινα δενδροκομικά μας προϊόντα είναι τό έλαιολαδο, οι έλιές, τά έσπεριδοειδή καί τά ροδάκινα, ένων άξιογες έξαγωγές έχουν καί τά βερύκκοκα. "Οπως άναφέρθηκε καί σέ προηγούμενες σελίδες, οι συνθήκες παραγωγής αύτών τών προϊόντων στή χώρα μας είναι ίδιαιτερα εύνοικές, μέ αποτέλεσμα δχι μόνο τίς Ικανοποιητικές άπο ποσοτική άποψη άποδόσεις, άλλα καί τήν έξασφάλιση έξαιρετικής ποιότητας προϊόντων.

Τά προϊόντα έξ δλλου τού άμπελιού, άποτελούν ένα άπό τά γεωργικά προϊόντα, πού κατέχουν ίδιαιτερη θέση στό έξαγωγικό μας έμποριο. Τά νωπά σταφύλια, τό κρασί καί οι σταφίδες, κορινθιακή καί σουλτανίνα, άποτελούν προϊόντα πού συμμετέχουν σημαντικά στό σύνολο τών έξαγωγών γεωργικών προϊόντων.

Τά τελευταία χρόνια, οι έξαγωγές κρασιού καί κυρίως τής σταφίδας άντιμετωπίζουν δρισμένα προβλήματα. Δέν παύουν ζώμας τά προϊόντα αύτά, νά έχουν μία έξέχουσα θέση στό έξαγωγικό μας έμποριο.

Στούς πίνακες 12 καί 13 τού Παραρτήματος παρουσιάζεται ένδεικτικά ή έξέλιξη τής παραγωγής καί τών έτησίων έξαγωγών γιά τά άμπελουργικά προϊόντα, τίς έλιές, τά ροδάκινα καί τά πορτοκάλια. Οι ποσότητες τών άμπελουργικών προϊόντων έχουν άναχθει σέ νωπά σταφύλια (τού κρασιού, δηλαδή, καί τών σταφίδων). Τά στοιχεία άναφέρονται στήν περίοδο 1960-1975.

8.3 Τό εύρυτερο κοινωνικό σύνολο.

"Οπως τονίσαμε καί πιό πάνω, τά μέτρα άγροτικής πολιτικής άφορούν βασικά τούς παραγωγούς, παράλληλα ζώμας καί τό εύρυτερο κοινωνικό σύνολο.

Τό εύρυτερο κοινωνικό σύνολο τής χώρας άποτελεί τό βασικό καταναλωτικό κοινό τών άγροτικών μας προϊόντων. Τά μέτρα λοιπόν, πού λαμβάνονται γιά τήν άνάπτυξη τής παραγωγής τών προϊόντων αύτών ένδιαφέρουν έμμεσα τουλάχιστον καί αύτούς πού θά καταναλώσουν τό μεγαλύτερό τους μέρος.

Οι προτιμήσεις τού κοινού σέ δρισμένα προϊόντα, οι άναγκες τής καταναλώσεως σέ γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα καί οι δυνατότητες άπορροφήσεως τέτοιων προϊόντων άπό τό έσωτερικό καταναλωτικό κοινό, άποτελούν παράγοντες πού πρέπει σοβαρά νά ύπολογίζονται κατά τή χάραξη τών μέτρων άγροτικής πολιτικής.

"Η λήψη έξ δλλου προστατευτικών γιά τή γεωργική παραγωγή μέτρων, έχει έπιπτώσεις οίκονομικές στήν δλη μας οίκονομία καί άφορούν κάθε φορολογούμενο πολίτη.

Σέ μία εύνομούμενη καί καλά όργανωμένη κοινωνία, θά πρέπει νά καταβάλεται

φροντίδα καί προσπάθεια γιά τήν προστασία δλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, χωρίς ἡ προστασία μιᾶς συγκεκριμένης κοινωνικῆς τάξεως νά γίνεται σέ βάρος τῶν δλλων. Φροντίδα ἐπίσης τῆς ύπεύθυνης Πολιτείας σέ μία τέτοια κοινωνία, είναι νά υπάρχει μία λογική κατανομή τοῦ ἔθνικοῦ είσοδηματος ἀνάμεσα στίς διάφορες κοινωνικές τάξεις. "Ετσι, ὁ καθένας ἀμειβεται ἀνάλογα μέ τήν προσφορά του στὸ κοινωνικό σύνολο, ἀλλά καί ἔξασφαλίζει ἔνα ἐλάχιστο δριο είσοδηματος, πού τοῦ ἐπιτρέπει μιά, ἀν δχι ἀνετη, τουλάχιστον ἀνεκτή διαβίωση.

Θά πρέπει λοιπόν κατά τή χάραξη τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς νά ἀκούγονται καί νά ἔξετάζονται καί οἱ ἀπόψεις τῶν δλλων κοινωνικῶν τάξεων. Τά προβλήματα τῆς γεωργικῆς καί κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς πρέπει νά ἔξετάζονται μέσα στὰ πλαίσια τῶν προβλημάτων καί τῶν δλλων κλάδων οἰκονομικῆς παραγωγῆς, καί νά ἔξασφαλίζεται σύμμετρη κατά τό δυνατό ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων δλων τῶν κλάδων, ἀνάλογα μέ τή σημασία τοῦ καθενός στό σύνολο τῆς οἰκονομίας μας.

8.4 'Υποχρεώσεις ἀπό διεθνεῖς συνθῆκες.

"Ἐνα μεγάλο μέρος τῆς γεωργικῆς μας παραγωγῆς προορίζεται, ὅπως εἴπαμε πιο πάνω, γιά ἔξαγωγή. Ἀρκετές ἐπίσης ποσότητες ἀπό προϊόντα γεωργικῆς καί κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς είσαγονται γιά νά καλύψουν τίς ἀντίστοιχες ἀνάγκες τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως. Αύτό ἔχει σάν ἀποτέλεσμα νά συμμετέχει ἡ χώρα μας σὲ διεθνεῖς συνθῆκες καί συμβάσεις γιά τό ἐμπόριο καί τή διακίνηση τέτοιων προϊόντων.

Δεδομένου ὅτι οι συνθῆκες καί οι συμβάσεις αὐτές ἐπιβάλλουν δρισμένες ύποχρεώσεις σχετικά μέ τήν είσαγωγή, τή διακίνηση καί τό ἐμπόριο ξένων προϊόντων στή χώρα μας, οι διατάξεις τους θά πρέπει νά λαμβάνονται σοβαρά ύπ' ὅψη κατά τή χάραξη τῶν μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς.

"Η προστασία ἔξ δλλου, τῆς ἔγχωριας παραγωγῆς, ἐπιβάλλει τή λύψη μέτρων κατά τήν είσαγωγή ἀντιστοίχων ξένων προϊόντων στή χώρα μας, πού πρέπει, βασικά, νά είναι σύμφωνα μέ τίς διεθνεῖς συμβάσεις καί ύποχρεώσεις μας.

Πέρα ἀπό τίς συμβάσεις αὐτές, πού ἀφοροῦν στίς σχέσεις μας μέ δλες γενικά τίς ξένες χώρες ἡ τουλάχιστον, ἕκεīνες μέ τίς ὀποίες ἐρχόμαστε σέ ἐμπορικές συναλλαγές, υπάρχει τό θέμα τῆς είσόδου μας στήν Εύρωπαική Οἰκονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.)

"Οπως είναι γνωστό, ἀπό τή σύνδεσή μας αὐτή, θά προκύψουν δρισμένα προβλήματα ίδιαίτερα στό χώρο τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Τέτοια προβλήματα ἀντιμετωπίζουν καί τά τωρινά μέλη τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καί καταβάλλουν προσπάθειες γιά τήν ἀντιμετώπισή τους.

"Η σοβαρότερη ἀπό τίς προσπάθειες αὐτές είναι ἡ χάραξη τῆς λεγόμενης Κοινῆς Ἀγροτικῆς Πολιτικῆς. Αύτή ἐπιδιώκει νά ἐναρμονίσει τή γεωργική καί κτηνοτροφική παραγωγή τῶν χωρῶν μελῶν τῆς Κοινότητας στίς ἀνάγκες τῆς σέ ἀντίστοιχα προϊόντα καί στίς δυνατότητες ἔξαγωγῆς σέ ἄλλες ἔξωκοινοτικές χώρες. Θά δοῦμε πιό κάτω αὐτή τήν κοινή ἀγροτική πολιτική τῶν χωρῶν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καθώς καί τά μέτρα, πού πρέπει νά ληφθοῦν γιά τήν ἐναρμόνιση καί τής δικῆς μας γεωργοτηνοτροφικῆς παραγωγῆς μέ αὐτή. Τά μέτρα τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς πρέπει διποσδήποτε νά είναι ἐναρμονισμένα σέ κάθε συνθήκη ἡ σύμβαση καί σέ κάθε ύποχρέωση, πού θά συνεπάγεται ἡ είσοδος μας στήν Ε.Ο.Κ.

"Ιδιαίτερα γιά τό χώρο τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, οι προσπάθειες πρέπει νά ἀ-

ποβλέπουν καί πρός τήν άναπτυξη τῆς γεωργικῆς καί κτηνοτροφικῆς μας παραγωγῆς σέ τέτοιο βαθμό καί ἐπίπεδο, ώστε νά είναι πραγματικά συναγωνίσιμη μέ τήν ἀντίστοιχη γεωργία τῶν ὅλων χωρών-μελών τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς.

“Ολα αύτά ἀποτελοῦν βασικό συντελεστή γιά τή χάραξη καί τὸν καθορισμό τῶν μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς, πού πρέπει νά ἔφαρμόζει ἡ χώρα μας.

Έρωτήσεις.

1. Ποιά είναι τά κυριότερα γεωργικά προϊόντα, στά όποια οι ἀνάγκες τῆς ἑσωτερικῆς καταναλώσεως δέν καλύπτονται ἀπό τὴν ἔγχωρια παραγωγή;
 2. Ποιά είναι τά κυριότερα γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα, τῶν όποιων ἡ ἔγχωρια παραγωγή ὑπερκαλύπτει τίς ἀνάγκες τῆς ἑσωτερικῆς καταναλώσεως;
 3. Ποιῶν ἀπό τὰ δημητριακά ἐνδείκνυται ἡ αὔξηση τῆς παραγωγῆς, γιά τίς ἀνάγκες τῆς ἑσωτερικῆς καταναλώσεως καί γιά ποιούς λόγους;
 4. Ποιῶν ἀπό τὰ ζωοκομικά προϊόντα ἐνδείκνυται περισσότερο ἡ αὔξηση τῆς παραγωγῆς γιά τίς ἀνάγκες τῆς ἑσωτερικῆς καταναλώσεως;
 5. Ποιά είναι τά ἔξαγωγιμα προϊόντα πού καλλιεργοῦνται στήν περιοχή σας;
 6. Είναι ἡ διάρθρωση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς στήν περιοχή σας προσαρμοσμένη στίς κλιματολογικές καί ἁδαφολογικές συνθήκες;
 7. Νά ἀπαριθμήσετε πούς συντελεστές πού καθορίζουν τά μέτρα τῆς Ἀγροτικῆς Πολιτικῆς.
 8. Νά ἔξηγήσετε πῶς τό εύρυτερο κοινωνικό σύνολο μπορεῖ νά ἐπηρεάσει τὸν καθορισμό τῶν μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς.
 9. Νά ἔξηγήσετε πῶς οι διεθνεῖς σχέσεις τῆς χώρας μποροῦν νά ἐπηρεάσουν τὸν καθορισμό τῶν μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς.
 10. Ἀπό ποια γεωργικά καί κτηνοτροφικά προϊόντα ἔχει περισσότερες ἀνάγκες ἡ περιοχή σας γιά τὴν κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς τοπικῆς καταναλώσεως;
 11. Ποιοῦ γεωργικοῦ ἡ κτηνοτροφικοῦ προϊόντος μπορεῖ νά ἀναπτυχθεῖ περισσότερο ἡ παραγωγή στήν περιοχή σας;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

9.1 Βασικά στοιχεία προγράμματος άγροτικής πολιτικής.

Όποιασδήποτε μορφής καί ἀν είναι τό πρόβλημα, πού ἀντιμετωπίζεται στόν άγροτικό τομέα, τά μέτρα πολιτικής πού θα ληφθούν γιά τήν ἀντιμετώπισή του, θά πρέπει:

- Νά έπιλύουν τό πρόβλημα γιά τό όποιο ἔχουν χαραχθεῖ, σύμφωνα μέ τό συμφέρον τῶν ἀτόμων τά όποια κυρίως ἀφοροῦν.
- Νά είναι ἐναρμονισμένα μέ τό γενικότερο πρόγραμμα οίκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας καί νά συμβάλλουν δσο τό δυνατό περισσότερο στήν ἀνάπτυξη ουτῆς.
- Νά μήν ἔρχονται σέ ἀντίθεση μέ τά συμφέροντα τῶν ἄλλων κοινωνικῶν τάξεων, ἀλλά νά ἔξασφαλίζουν, δσο είναι δυνατό, τήν ἀπόλυτη ἐπιδοκιμασία τους.
- Νά συγκροτοῦν ἔνα καλά μελετημένο πρόγραμμα, βασισμένο στής ἀνάγκες, τίς δυνατότητες καί τίς ἐπιδιώξεις τῆς ὅλης οίκονομικῆς πολιτικῆς.

Κάθε πρόγραμμα καθορίζεται ἀπό δρισμένα βασικά στοιχεία, πού καθορίζουν τή δομή καί τή μορφή τοῦ προγράμματος, τίς βασικές του ἐπιδιώξεις καί τόν τρόπο ἐφαρμογῆς καί ἑκτελέσεώς του.

Στά προγράμματα άγροτικής πολιτικής τέτοια στοιχεία είναι:

1) Ό σκοπός ή η βασική ἐπόμινη τοῦ προγράμματος.

Δέν είναι δυνατό νά νοηθεῖ πρόγραμμα χωρίς συγκεκριμένο ἐπιδιωκόμενο σκοπό καί βασική ἐπόμινη. Ό σκοπός είναι το βασικό στοιχεῖο πού καθορίζει τή δομή, τήν ὅλη μορφή καί τή διαδικασία τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος.

Ἐται, πρίν ἀπό τήν κατάρτιση διοιουδήποτε προγράμματος άγροτικής πολιτικῆς, θά πρέπει νά καθορίζεται μέ ἀπλότητα καί σαφήνεια δ σκοπός, τήν ἐπίτευξη τοῦ διοίου θά ἐπιδιώξει τό πρόγραμμα. Γιά τή διευκόλυνση τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος, ἀλλά καί γιά νά ἐπιτευχθοῦν τά ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα, δ σκοπός πρέπει:

- Νά είναι ἀπλός, σαφής, συγκεκριμένος.
- Νά ἀναφέρεται σέ ἔνα συγκεκριμένο πρόβλημα ή σέ ἔνα συγκεκριμένο τομέα προβλημάτων.
- Νά μήν ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ ἄλλους σκοπούς τοῦ ἴδιου προγράμματος, ή μέ τούς σκοπούς ἄλλων σχετικῶν προγραμμάτων.
- Νά είναι ἐφικτός ἀπό τήν ἀποψη τῶν μέσων καί τοῦ χρόνου πού ἀπαιτοῦνται γιά τήν πραγματοποίησή του.

— Νά έπιλύει πραγματικά τό σχετικό πρόβλημα ή τήν δμάδα τῶν προβλημάτων κατά τόν καλύτερο δυνατό τρόπο.

Κάθε εύρύτερο πρόγραμμα άγροτικής πολιτικής είναι έπομενο νά περιλαμβάνει περισσότερους έπι μέρους ειδικούς άντικειμενικούς σκοπούς. Οι σκοποί αύτοί δέν έχουν δλοι τήν ίδια βαρύτητα καί τήν ίδια σημασία στήν δλη άνάπτυξη καί έφαρμογή τοῦ προγράμματος. "Έτσι, κατά τήν κατάρτισή του είναι άπαραίτητο νά γίνεται ιεράρχηση καί κατάταξη τῶν σκοπῶν του, άνάλογα μέ τή σημασία καί τή βαρύτητά τους.

Κάθε πρόγραμμα άγροτικής πολιτικής είναι έντεταγμένο στό εύρύτερο πρόγραμμα οίκονομικής πολιτικής κάθη χώρας. Αύτό σημαίνει ότι οι σκοποί τοῦ προγράμματος άγροτικής πολιτικής άποτελούν έπι μέρους σκοπούς τοῦ εύρύτερου προγράμματος οίκονομικής πολιτικής. Στήν δλη χάραξη τοῦ εύρύτερου αύτοῦ προγράμματος τῆς Κρατικῆς Πολιτικῆς, είναι έπομενο νά γίνεται έπίσης Ιεράρχηση τῶν σκοπῶν δλων τῶν έπι μέρους προγραμμάτων, ώστε νά καθορίζεται ή προτεραιότητα καί ή σειρά έπιδιώξεως τῆς έπιτεύξεως τῶν έπι μέρους σκοπῶν.

'Ο Γ. Συκιανάκης^{*} παρουσιάζει τό άκολουθο διάγραμμα τῶν σκοπῶν τῆς κρατικῆς πολιτικῆς καί τῶν ειδικῶν γεωργικῶν προγραμμάτων:

2) Μέσα έπιτεύξεως τῶν σκοπῶν.

Γιά τήν έπιτευξη κάθε σκοπού, είναι άπαραίτητη ή ίπαρξη δρισμένων μέσων. Στήν προσπάθεια γιά τήν έπιτευξη τῶν σκοπῶν τῆς κρατικῆς πολιτικῆς, μέσα άποτελούν τά διάφορα μέτρα πού θεσπίζονται άπό τήν Πολιτεία.

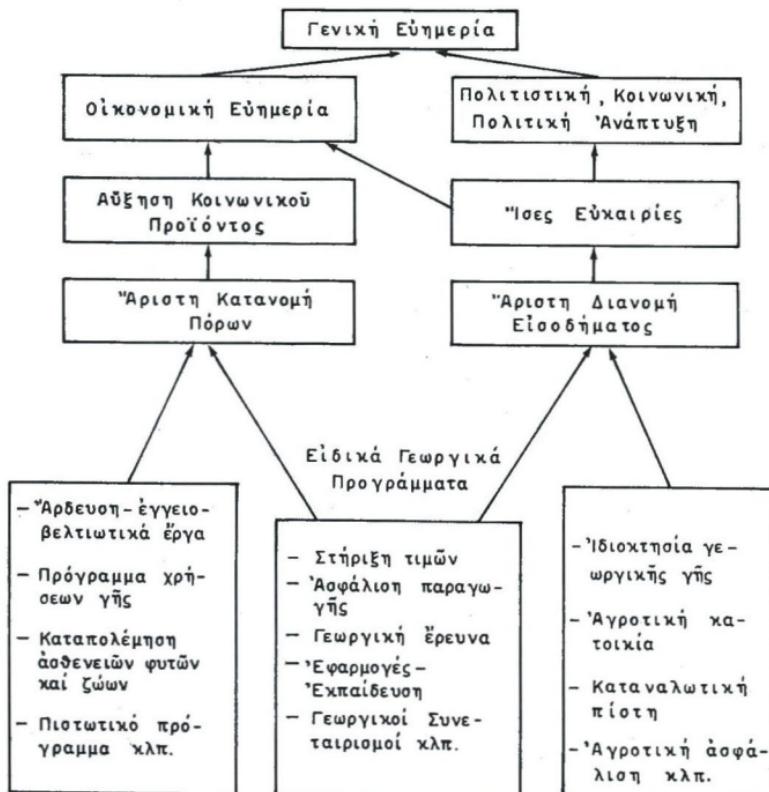
Γιά τήν έπιτευξη κάθε συγκεκριμένου σκοποῦ μπορεῖ νά υπάρχουν πολλά καί ποικίλα μέσα. Τά μέσα δμάσ αύτά δέν είναι δυνατό νά συνεπάγονται δλα τίς ίδιες δαπάνες, ή νά άπαιτον τίς ίδιες προσπάθειες καί τό ίδιο άνθρωπινο δυναμικό, ή νά δηγούν στόν ίδιο βαθμό έπιτεύξεως τοῦ έπιδιωκόμενου βασικοῦ άντικειμενικοῦ σκοποῦ.

'Άπαραίτητο είναι νά γίνει άξιολόγηση τῶν δυνατῶν γιά τήν έπιτευξη τοῦ συγκεκριμένου σκοποῦ μέσων. "Έτσι, θά έπιλεγούν έκείνα, πού θά βοηθήσουν πού πολλύ στήν έπιτευξή του. Χρειάζεται ίδιαίτερη προσοχή στήν έπιλογή τῶν καταλλήλων μέσων γιά κάθε συγκεκριμένο σκοπό, γιατί άπό τή σωστή έπιλογή θά έξαρτηθεί ο βαθμός καί ή ποιότητα έπιτεύξεως του. 'Η καταλληλότητα κάθε μέσου είναι συνάρτηση:

- Τοῦ είδους, τῆς μορφής καί τοῦ μεγέθους τοῦ έπιδιωκόμενου σκοποῦ.
- Τῶν σχέσεων τοῦ σκοποῦ μέ τούς δλλους σκοπούς τοῦ προγράμματος, ή τούς εύρυτερους σκοπούς τοῦ προγράμματος τῆς γενικότερης κρατικῆς πολιτικῆς.
- Τῶν συνθηκῶν, κάτω άπό τίς δόποιες πρόκειται νά έπιδιωχθεῖ ή έπιτευξη τοῦ συγκεκριμένου σκοποῦ.
- Τοῦ φορέα, δόποιος θά άναλάβει τήν έφαρμογή τῶν μέτρων πού έχουν έπιλεγεῖ γιά τήν έπιτευξη τοῦ έπιδιωκόμενου σκοποῦ.

* Γ. Συκιανάκη, «Γεωργική Οίκονομική Πολιτική», σελ. 156.

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ
ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

3) Φορείς έπιπεύξεως τών σκοπών.

Τήν έφαρμογή τών μέτρων, πού έχουν έπιλεγεί γιά τήν έπιπευξή όποιουδήποτε σκοπού άγροτικής πολιτικής, άναλαμβάνουν δρισμένοι φορείς τής άγροτικής πολιτικής. Τέτοιοι φορεῖς είναι διάφορες δημόσιες υπηρεσίες, ή δημόσιοι όργανοι, ή και διάφορες όργανώσεις τών παραγωγών, ίδιαίτερα οι συνεταιριστικές όργανώσεις.

Η έπιλογή τοῦ καταλληλότερου γιά κάθε μέτρο φορέα, άποτελεί βασική προϋπόθεση γιά τήν καλύτερη δυνατή έπιπευξή τοῦ έπιδιωκόμενου σκοποῦ.

4) Συνθήκες έφαρμογής τών προγραμμάτων.

Κάθε πρόγραμμα έφαρμοζεται κάτω από δρισμένες συνθήκες, πού έπηρεάζουν και τήν άποτελεσματικότητα, άλλα και τήν εύκολια έφαρμογής του. Πιό εύκολα είναι δυνατό νά έφαρμοσθεί ένα πρόγραμμα μέ τήν δμόθυμη άποδοχή του από άλλο τό ένδιαφερόμενο κοινό και διαφορετικά κάτω από συνθήκες διαφωνιών ή διαφορετικών άποψεων σχετικά μέ τή σκοπιμότητά του. Και ή έξεταση και μελέτη τών συνθηκών και προϋποθέσεων, κάτω από τίς διοίες θά έφαρμοσθεί ένα πρόγραμμα, θά βοηθήσει όπωσδήποτε στό νά περιλαμβάνει τέτοια μέτρα, ώστε νά είναι δυνατή η άποδοτική έφαρμογή του.

9.2 Βασικές κατηγορίες μέτρων άγροτικής πολιτικής.

Οι βασικές έπιδιώξεις τής γεωργικής οίκονομίας είναι:

- Ή κάλυψη τών άναγκών τής καταναλώσεως σέ προϊόντα γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής.
- Η έξασφάλιση ίκανοποιητικού είσοδήματος γιά τό τμῆμα έκεινο τοῦ οίκονομικά ένεργου πληθυσμού τής χώρας, πού άσχολείται μέ τή γεωργοκτηνοτροφική παραγωγή.

Μέ βάση αύτές τίς έπιδιώξεις, τά μέτρα άγροτικής πολιτικής διακρίνονται σέ δύο κατηγορίες:

Μέτρα άναπτυξιακής πολιτικής.

Χαρακτηρίζονται ώς μέτρα άναπτυξιακής πολιτικής, γιατί έπιδιώκουν τήν αύξηση τής παραγωγής έκεινων τών κλάδων τής γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής, τά προϊόντα τών διοίων καλύπτουν δμεσες άνάγκες τής καταναλώσεως. Άπο τήν άποψη αύτή χαρακτηρίζονται και σάν μέτρα ύπερ τών καταναλωτών. Τά μέτρα άναπτυξιακής πολιτικής μπορεί νά άφορούν έπισης, στήν αύξηση τής παραγωγής έξαγωγίμων προϊόντων γιά τήν κάλυψη τών άναγκών τής έξωτερικής άγοράς και τήν έξοικονόμηση συναλλάγματος. Αφορούν δηλαδή γενικότερα στήν αύξηση τής προσφοράς γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.

Παράλληλα, ή άναπτυξιακή πολιτική μπορεί νά έπιδράσει στή βελτίωση τής έφαρμοζόμενης τεχνολογίας στή γεωργική παραγωγή, μέ σκοπό τή μείωση τοῦ κόστους και τή βελτίωση τής ποιότητας τών παραγομένων προϊόντων.

Μέ τή μείωση τοῦ κόστους αύξάνει τό καθαρό κέρδος τών παραγωγών και μειώνονται οι τιμές διαθέσεως τών προϊόντων. Αύτό έχει ώς άποτέλεσμα τήν αύξηση τής καταναλώσεως, άλλα και τήν ώφέλεια τών καταναλωτών.

Στήν περίπτωση έξαγωγίμων προϊόντων, ή μείωση τοῦ κόστους καὶ ἡ βελτίωση τῆς ποιότητας αὐξάνει τὴν ἀνταγωνιστικότητά τους στή διεθνή ἀγορά, μέ τά ἀντίστοιχα προϊόντα ἄλλων ἔξαγωγικῶν χωρῶν.

9.3 Μέτρα γιά τήν αὔξηση τοῦ είσοδήματος τῶν παραγωγῶν ἢ μέτρα ἀντισταθμιστικῆς πολιτικῆς.

Ἡ αὔξηση ἡ διατήρηση σέ δρισμένα ἐπίπεδα τοῦ είσοδήματος τῶν παραγωγῶν, πρέπει νά είναι ἡ δεύτερη ἐπιδίωξη τῶν μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς. Τά μέτρα, πού καθορίζονται γιά τήν ἐπίτευξή της, ἀποτελοῦν τή δεύτερη κατηγορία μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς.

Πολλές φορές ἡ ὑπερβολική παραγωγή δρισμένων προϊόντων, μέ βάση τό νόμο τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως, ρίχνει τίς τιμές τῶν προϊόντων. Ἐτσι μειώνεται τό είσοδόμα τῶν παραγωγῶν. Ἡ Πολιτεία, δημαρχία, δημοτική φροντίζει γιά τά προβλήματα τῶν καταναλωτῶν, ἔχει ἐπίσης ὑποχρέωση νά ὀσχοληθεῖ καὶ μέ ἑκεῖνα τῶν παραγωγῶν. Είναι γνωστό δτι δέν είναι δυνατή ἡ κάλυψη τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως σέ γεωργικά προϊόντα χωρίς καὶ τή συμμετοχή τῶν παραγωγῶν. Ἡ συμμετοχή τους αὐτή δημαρχία δέν μπορεῖ νά γίνει ἀν δέν τούς ἔξασφαλίζει ἔνα βασικά ἰκανοποιητικό είσοδόμα.

Σέ ἀντιστάθμισμα λοιπόν τῆς συμβολῆς τῶν παραγωγῶν στήν κάλυψη τόσο οὐσιωδῶν ἀναγκῶν, ἡ Πολιτεία ἔχει ὑποχρέωση νά τούς ἔξασφαλίζει ἰκανοποιητικό σχετικά είσοδόμα. Ἡ πολιτική πού ἐπιδιώκει τή λύση αύτοῦ τοῦ προβλήματος είναι βασικά πολιτική ὑπέρ τῶν παραγωγῶν. Λέγεται ἀντισταθμιστική πολιτική ἐπειδή ἐπιδιώκει το ἀντιστάθμισμα τῆς προσφορᾶς τῶν παραγωγῶν μέ τήν ἔξασφάλιση γιά τούς ίδιους ἐνός ἰκανοποιητικοῦ είσοδήματος.

Τά μέτρα τῆς ἀντισταθμιστικῆς πολιτικῆς μπορεῖ νά ἀποβλέπουν στή μείωση τῆς προσφορᾶς δρισμένων προϊόντων, ώστε νά ἔξασφαλίζεται ἡ διατήρηση τῶν τιμῶν γιά τούς παραγωγούς σέ δρισμένα ἐπίπεδα. Παράλληλα, μπορεῖ νά ἐπιδιώκουν τήν αὔξηση τῆς ζητήσεως δρισμένων προϊόντων καὶ τήν αὔξηση τῆς τιμῆς διαθέσεως τους στήν ἀγορά, γιά τήν ἔξασφάλιση μεγαλύτερου είσοδήματος γιά τούς παραγωγούς. Μπορεῖ ἀκόμα νά ἐπιδιώκουν τήν είσοδηματική ἐνίσχυση τῶν παραγωγῶν, σέ ἀντιστάθμισμα τῆς μειώσεως τοῦ είσοδήματος τους ἀπό τήν αὔξηση τῆς προσφορᾶς, τή μείωση τῆς ζητήσεως ἡ τήν πτώση τῶν τιμῶν τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Στήν πράξη, είναι δυνατό πολλές φορές νά συγχέονται τά μέτρα τῆς ἀναπτυξιακῆς μέ τά μέτρα τῆς ἀντισταθμιστικῆς πολιτικῆς. Ἡ αὔξηση τῆς προσφορᾶς γεωργικῶν προϊόντων ἀποτελεῖ μέτρο ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς. Ἡν παράλληλα αὐξάνει καὶ τό είσοδόμα τοῦ παραγωγοῦ, μπορεῖ νά θεωρηθεῖ καὶ ὡς μέτρο ἀντισταθμιστικῆς πολιτικῆς.

Πέρα ἀπό τίς δυό αὐτές βασικές κατηγορίες ἐπιδιώξεων τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς, ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἐπιδιώξεις γενικότερης μορφῆς. Αὐτές ἀφοροῦν εἴτε τούς καταναλωτές εἴτε τούς παραγωγούς, τόσο σάν ἔχωρες ὅμαδες, δσο καὶ σάν ἐνιαῖο κοινωνικό σύνολο. Τέτοιες ἐπιδιώξεις είναι ἡ διάρθρωση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ ἔξασφάλιση ἀπασχολήσεως στόν οίκονομικά ἐνέργο ἀγροτικό πληθυσμό τῆς χώρας γιά δλο τό χρόνο, ἡ κατάλληλη διανομή τοῦ ἀγροτικοῦ είσοδήματος, ἡ

προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἀγροτικῶν οἰκισμῶν κλπ.

9.4 Μέτρα ἀγροτικῆς πολιτικῆς.

Μέ βάση τίς κατηγορίες τῶν ἐπιδιώξεων της εἶναι δυνατό νά καθορισθούν καὶ τά μέτρα τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς. Τά μέτρα αὐτά διακρίνονται σέ τρεις βασικά κατηγορίες:

1) Τά μέτρα πού ἐπιδιώκουν ἅμεσα τήν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς. Τέτοια μέτρα εἶναι:

— 'Ο καθορισμός τιμῶν γιά τά γεωργικά προϊόντα στά χέρια τοῦ παραγωγοῦ.

— 'Η δημιουργία κινήτρων γιά τήν ἀνάπτυξη δρισμένων κλάδων ή τήν ἔφαρμογή δρισμένης τεχνολογίας, δημοσίες εἶναι: ἡ ἐπιδότηση τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ τῶν μέσων παραγωγῆς, ἡ φορολογική καὶ δασμολογική ἀπαλλαγή σέ δρισμένες δραστηριότητες τῆς γεωργίας (προμήθεια γεωργικῶν μηχανημάτων, ἀγοραπωλησίες καλλιεργησίμων ἑκτάσεων, είσαγωγή μηχανημάτων καὶ ἐφοδίων ἀπό τό ἔξωτερικό), ἡ δανειοδότηση τῶν παραγωγῶν μέχρι καθώς καὶ ὁ καθορισμός τιμῶν διαθέσεως τῶν προϊόντων.

2) Μέτρα πού ἀποβλέπουν στό νά ἔξασφαλίσουν ἅμεσα τίς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις τῶν σκοπῶν τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς. 'Αποβλέπουν κυρίως στήν καθηρωση θεσμῶν πού νά ἔξασφαλίζουν τήν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς. Γ' αὐτό λέγονται θεσμικά. Τέτοια μέτρα εἶναι: ἡ γεωργική ἐκπαίδευση τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, ἡ ἀνάπτυξη τῆς γεωργικῆς ἔρευνας καὶ ἡ ὄργανωση τῶν γεωργικῶν ἔφαρμογῶν, θεσμικά μέτρα πού ἀναφέρονται στή διακίνηση καὶ ἐμπορία τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τά μέτρα πού ἀναφέρονται στή διάρθρωση τῆς γεωργικῆς ίδιοκτησίας (ἀναδασμός, μεγέθυνση τοῦ γεωργικοῦ κλήρου κλπ.), ἡ ὄργανωση καὶ ἀνάπτυξη τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ οἱ δημόσιες ἐπενδύσεις στό γεωργικό τομέα.

3) 'Η τρίτη κατηγορία μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς ἀφορᾶ κυρίως τόν ἀγροτικό μας πληθυσμό καὶ περιλαμβάνει μέτρα κοινωνικῆς βασικά πολιτικῆς. Τά μέτρα αὐτά ἀποβλέπουν στήν ἀντιμετώπιση κοινωνικῶν ιδιαιτερα προβλημάτων τῶν ἀγροτῶν μας, δημοσίες εἶναι ἡ κοινωνική ἀσφάλιση, ἡ ύγειονομική καὶ νοσοκομειακή περιθαλψη, τά μέτρα γιά τήν ἔξασφάλιση ἀγροτικῆς κατοικίας κλπ.

Έρωτήσεις.

1. Ποιά είναι τά βασικά χαρακτηριστικά δοποιουδήποτε μέτρου ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
2. Ποιά στοιχεία πρέπει νά συγκεντρώνει δι σκοπός κάθε προγράμματος ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
3. 'Από ποιούς παράγοντες κρίνεται βασικό ή καταλληλότητα ἐνάς μέτρου ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
4. Ποιές είναι οι δύο βασικές κατηγορίες μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
5. Ποιά είναι ή βασική ἐπιδίωξη τῶν μέτρων τῆς ἀνάπτυξιας πολιτικῆς;
6. Ποιά είναι ή βασική ἐπιδίωξη τῶν μέτρων ύπερ τῶν παραγωγῶν καὶ πώς χαρακτηρίζονται τά μέτρα αὐτά;
7. Ποιά μέτρα θεωροῦνται μέτρα δμεσής ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
8. Νά ἀναφέρετε μερικές κατηγορίες μέτρων δμεσής ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
9. Ποιά μέτρα θεωροῦνται μέτρα ἔμμεσης ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
10. Νά ἀναφέρετε μερικές κατηγορίες μέτρων ἔμμεσης ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
11. Ποιά είναι ή βασική ἐπιδίωξη τῶν μέτρων κοινωνικῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς;
12. Νά ἀναφέρετε δρισμένα μέτρα κοινωνικῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς.

9.5 Μέτρα αμεσης άγροτικης πολιτικής.

9.5.1 Έπιδότηση γεωργικών προϊόντων.

Γιά τήν έπιτευξη τών σκοπών τής άναπτυξιακής καί τής άντισταθμιστικής πολιτικής, πού σχετίζονται με τίς παραγόμενες ποσότητες γεωργικών προϊόντων, ή Πολιτεία άναγκάζεται συχνά νά κατευθύνει τήν παραγωγική προσπάθεια τών παραγών.

"Όταν π.χ. οι άναγκες τής έσωτερικής καταναλώσεως άπαιτούν δρισμένες ποσότητες άπό δρισμένα γεωργικά προϊόντα, ή παραγωγή τών όποιων θμως δέν έξασφαλίζει στους παραγωγούς είσαδόμητα ίκανοποιητικό, ή Πολιτεία έπειμβαίνει μέ τήν έπιδότηση αύτών τών προϊόντων.

'Η έπιδότηση αύτή αύξάνει τό είσαδόμητα τών παραγωγών καί, παράλληλα, άποτελεί κίνητρο γιά τή στροφή τους πρός τήν παραγωγή τέτοιων προϊόντων.

"Έτσι, δχι μόνο καλύπτονται οι άναγκες τής καταναλώσεως, άλλα καί έξασφαλίζεται ίκανοποιητικό είσαδόμητα γιά τους παραγωγούς. 'Άλλα καί στά έξαγώνιμα προϊόντα συχνά τό κόστος παραγωγής είναι τόσο ύψηλό, σέ σύκριση μέ τίς έπιτυγχανόμενες στή διεθνή άγορά τιμές, ώστε νά μή συμφέρει γιά τους παραγωγούς ή έξαγωγή τών προϊόντων. Καί στήν περίπτωση αύτή, ή έπιδότηση βοηθεῖ στή διάθεση τών προϊόντων γιά έξαγωγή. Αύξάνει τό είσαδόμητα τών παραγωγών καί έξασφαλίζει πολύτιμο γιά τήν οίκονομία τής χώρας συνάλλαγμα. 'Έτσι, κατά τήν έξαγωγική περίοδο π.χ. τών όπωροκηπευτικών, ή κυβέρνηση άναγγέλλει τήν έπιδότηση δρισμένων προϊόντων μέ δρισμένο ποσό κατά κιλό, στήν περίπτωση πού θά έξαχθούν.

Συχνά έπισης είναι άνάγκη νά άντιμετωπισθεί μία συνήθεια τών παραγωγών, ή δοποια μειώνει δχι μόνο τό δικό τους είσαδόμητα, άλλα καί τή δυνατότητα καλύψεως τών άναγκών τής χώρας σέ δρισμένα προϊόντα, δπως ή παλιά συνήθεια νά σφάζουν σέ μικρή ήλικια τά μοσχάρια άπό έκτρεφδμένες γαλακτοφόρες ήγελάδες. 'Η έπειμβαση τής Πολιτείας μέ τό μέτρο τής έπιδοτήσεως, άλλαξε τή συνήθεια τών παραγωγών καθιερώνοντας τήν έπιδότηση τών μοσχαριών μέ δρισμένες δραχμές κατά κιλό ζωτανού βάρους μεγαλύτερου άπό 200 κιλά. Αύτό βοήθησε στήν αὔξηση τής παραγόμενης ποσότητας κρέατος.

"Όταν άργότερα οι παραγωγοί συνειδητοποίησαν πόσο αύξάνει τό είσαδόμητα τους μέ τήν έκτροφή τών μοσχαριών μέχρι δρισμένη ήλικια, ή Πολιτεία κατάργησε τό μέτρο έπιδοτήσεως, άφού είχε πιά συντελέσει στήν έπιτευξη τού έπιδιωκόμενου σκοπού.

Χρειάζεται ίδιαίτερη προσοχή στόν καθορισμό τών προϊόντων πού θά έπιδοτηθούν, άλλα καί στό ύψος τής έπιδοτήσεως γιά κάθε προϊόν. 'Η έπιδότηση πρέπει νά είναι τέτοια σέ ύψος, ώστε ένων θά έπιτυγχάνεται ή έπιδιωκόμενος σκοπός, νά είναι δσο γίνεται μικρότερη ή έπιβάρυνση τού κοινωνικού συνόλου άπό τά ποσά, πού θά διατίθενται γι' αύτήν.

Οι έπιδοτήσεις γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων δέν είναι μόνο συνάρτηση τού είδους τών προϊόντων. Είναι παράλληλα συνάρτηση τού ύψους τής παραγωγής καί τού ύψους τής ζητήσεως πού παρουσιάζεται στήν άγορά. Γιά προϊόντα

πού βρίσκουν εύκολα καί σέ Ικανοποιητικές τιμές διάθεση στήν άγορά δέν ύπάρχει άναγκη έπιδοτήσεως.

Έτσι, γιά τόν καθορισμό τών προϊόντων πού θά έπιδοτηθούν καί τού υψους τών έπιδοτήσεων, θά πρέπει νά μελετηθούν προσεκτικά δλα τά στοιχεία, καθώς καί δλοι οι παράγοντες, πού καθορίζουν τή σκοπιμότητα κάθε έπιδοτήσεως.

9.5.2 Έπιδότηση τών μέσων παραγωγής.

Η συντρητικότητα πού χαρακτηρίζει συνήθως τούς άγροτες άλλα καί τό σχετικά περιορισμένο είσαδόμα τους, καθιστούν δύσκολη τήν προμήθεια δλων τών άπαραιτήτων καί τών νεωτέρων μέσων παραγωγής. Η γεωργική τεχνολογία δημιουργησε στά τελευταία χρόνια έξαιρετικά σέ άπόδοση γεωργικά μηχανήματα, έργαλεια καί έφόδια, τά δποια διευκολύνουν σέ μεγάλο βαθμό τή διαδικασία τής παραγωγής.

Τά μέσα αύτά δέν τά άξιοποιούν άμεσως καί στόν άπαιτούμενο βαθμό οι παραγωγοί. Αύτό έχει σάν άποτέλεσμα τή μειωμένη άπόδοση τών διαφόρων καλλιεργειών, τήν δχι καλή ποιότητα τών παραγομένων προϊόντων καί τήν αὔξηση τού κόστους παραγωγής. "Ολα αύτά μειώνουν τό τελικό οίκονομικό άποτέλεσμα τής γεωργικής παραγωγής μέ σημαντική ζημία καί τών παραγωγών, άλλα καί τής δλης μας οίκονομιας.

Η Πολιτεία, πού μέσω τών άρμοδίων ύπηρεσιών της γνωρίζει τήν άποδοτικότητα τών νέων αύτών μέσων παραγωγής, δημιουργεί κίνητρα γιά νά παρακινήσει τούς παραγωγούς νά τά προμηθευθούν. "Ενα άπό τά κίνητρα αύτά έίναι ή έπιδότηση τής προμήθειας καί χρησιμοποιήσεως αύτών τών μέσων καί έφοδίων.

Έτσι, κρίνεται σκόπιμη ή καταβολή άπό τήν Πολιτεία δωρεάν γιά τούς παραγωγούς ένός τημάτως τής άξιας π.χ. ένός μηχανήματος, άν συμφωνήσουν καί οι ίδιοι νά διαθέσουν τό ύπόλοιπο τής άξιας του.

Τό ύψος τής έπιδοτήσεως έίναι συνάρτηση τού είδους τού μηχανήματος, τής σημασίας του γιά τή γεωργική παραγωγή, τής άναμενόμενης προθυμίας ή δυσκολίας άπό τούς παραγωγούς γιά τήν προμήθειά του, τής οίκονομικής τους δυνατότητας καί τής έπιβαρύνσεως πού θά έπιφέρει ή σχετική έπιδότηση στό κοινωνικό σύνολο.

Τό ίδιο συμβαίνει προκειμένου νά διαδοθεί ή χρήση ένός νέου φυτοφάρμακου ή λιπασμάτος, ή μιᾶς νέας ποικιλίας καλλιεργουμένων φυτών. Τό ίδιο έπίσης καί γιά τή δημιουργία μιᾶς βελτιωμένης έκτροφής παραγωγικών ζώων μέ έπιδότηση τής προμήθειας βελτιωμένων παραγωγικών ζώων ή βελτιωμένων κτηνοτροφικών έγκαταστάσεων, η τών ζωτροφών.

Μέ τίς έπιδοτήσεις αύτού τού είδους κατευθύνεται ή γεωργική καί κτηνοτροφική παραγωγή, ένω διαδίδεται εύκολότερα ή νεώτερη γεωργική τεχνολογία. Αύτό συνεπάγεται τήν αὔξηση τού καθαρού οίκονομικού άποτελέσματος τής γεωργικής καί κτηνοτροφικής παραγωγής.

9.5.3 Φορολογικές καί δασμολογικές άπαλλαγές.

Η εισαγωγή άπό ξένες χώρες μηχανημάτων καί έφοδίων έπιβαρύνεται συνήθως μέ δρισμένους φόρους καί δασμούς. "Ετσι αύξάνει, δπως έίναι έπόμενο, καί τό κόστος προμήθειας καί χρήσεως αύτών τών μηχανημάτων καί έφοδίων καί, άντι-

στοιχα, τό κόστος τῶν παραγομένων προϊόντων.

Στήν περίπτωση αὐτή, ή Πολιτεία, γιά νά διευκολύνει τήν προμήθεια καί χρησιμοποίηση τῶν καταλλήλων μέσων παραγωγῆς, τά ἀπαλλάσσει ἀπό κάθε εἰσαγωγικό δασμό καί κάθε ὅλῃ σχετική φορολογία.

Γνωρίσαμε ἡδη τά μέτρα πού ὁποβλέπουν στήν αὔξηση τῆς ἑκτάσεως τῶν γεωργικῶν κλήρων. "Ενα ἀπό τά μέτρα αὐτά, πού θεσπίστηκε τελευταία, εἶναι καί ἡ ἀπαλλαγή ἀπό τό φόρο μεταβιβάσεως ἀκινήτων στίς περιπτώσεις ἀγοραπωλησίας γεωργικῶν ἑκτάσεων γιά τό σκοπό αὐτό.

"Όλα αὐτά τά μέτρα αὐξάνουν σημαντικά τήν παραγωγικότητα τῶν διαφόρων συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς καί σέ τελευταία ἀνάλυση, τό καθαρό κέρδος τῶν παραγωγῶν, ἐνώ παράλληλα συντελοῦν στήν ἀνάπτυξη τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας.

9.5.4 Δανειοδότηση τῶν παραγωγῶν.

Οι είσπράξεις τῶν παραγωγῶν εἶναι, δημοσίευσις, βασικά ἐποχιακές. "Ετσι, ὑπάρχουν ἐποχές, πού οι παραγωγοί μας δέν ἔχουν τή δυνατότητα νά διαθέσουν τά ἀπαιτούμενα ποσά γιά τήν ἔξασφάλιση ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων συντελεστῶν καί μέσων παραγωγῆς.

Στήν περίπτωση αὐτή ἔρχεται ή Πολιτεία, μέ τήν κατάλληλη δανειοδότηση, νά τούς βοηθήσει στήν ἀντιμετώπιση αὐτής τής δυσκολίας. Μέ τό πρόγραμμα δανειοδότησεως τῆς γεωργικῆς καί κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς, παρέχει στούς παραγωγούς ὅλες τίς ἀπαιτούμενες πιστώσεις, στό ψφος καί στήν ἐποχή πού τά χρειάζονται, γιά τήν ἀνετή συνέχιση τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητάς τους.

Πέρα ἀπό τήν ἔξασφάλιση τῶν πιστώσεων, ή δανειοδότηση ἔχει καί τό πρόσθιτο πλεονέκτημα δη γίνεται μέ δρους πού συμφέρουν ίδιαίτερα τούς παραγωγούς. Τά δάνεια, ἀνάλογα μέ τό σκοπό γιά τόν ὅποιον προορίζονται, διακρίνονται σέ βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα καί μακροπρόθεσμα. 'Ο χαρακτηρισμός ἀνάγεται στήν προθεσμία ἔξοφλησεώς τους, πού καθορίζεται κατά τή σύναψή τους. Τά βραχυπρόθεσμα ἔχουν προθεσμία ἔξοφλησεως μέχρι ἔνα χρόνο, τά μεσοπρόθεσμα μέχρι δώδεκα χρόνια καί τά μακροπρόθεσμα μέχρι 20. Τά δάνεια τῶν δύο τελευταίων κατηγορίων λέγονται καί μεσομακροπρόθεσμα.

"Η πραγματοποίηση, ἔξ ὅλου, μεγάλων βελτιώσεων στήν παραγωγή ἡ ἡ ὄργανωση μεγάλων παραγωγικῶν μονάδων θά ἡταν πολύ δύσκολη καί σέ πολλές περιπτώσεις ἀδύνατη, χωρίς τή σχετική δανειοδότηση ἀπό τούς ἀρμόδιους φορεῖς τῆς Πολιτείας.

"Ἐκτός ἀπό τήν ἔξοικονόμηση τῶν ἀπαιτουμένων κεφαλαίων, ή δανειοδότηση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς συνοδεύεται καί ἀπό ὅλα ἀξιόλογα πλεονεκτήματα, δημοσίευσις τό χαμηλό ἐπιτόκιο, ή ἔξοικονόμηση τῶν χρημάτων στήν ἐποχή ἀκριβῶς πού χρειάζονται, ή κατάλληλη προθεσμία ἔξοφλησεως, ή ἡ παράτασή της σέ περιπτώσεις καταστροφῆς ή μειώσεως τῆς παραγωγῆς ἀπό ἀστάθμητους παράγοντες, διαδικασίασμά τῆς δανειοδότησεως μέ τεχνικές συμβουλές καί ὀδηγίες κλπ.

9.5.5 Καθορισμός τημῶν διαθέσεως τῶν προϊόντων.

Οι τιμές διαθέσεως τῶν προϊόντων ἀποτελοῦν ἔνα ἀπό τούς βασικούς συντελεστές πού καθορίζουν τό καθαρό κέρδος τού παραγωγού. Τά περιθώρια κέρδους γιά τόν παραγωγό εἶναι συνήθως πολύ περιορισμένα, ἀν ύπολογίσει κανένας

τούς άστάθμητους παράγοντες πού έπιβουλεύονται τή γεωργική παραγωγή. 'Επίσης, μία μικρή διακύμανση στίς τιμές διαθέσεως, είναι άρκετή νά έκμηδενίσει τό κέρδος του παραγωγού ή, άκόμα καί νά προκαλέσει άξιόλογη ζημία.

'Η αβεβαιότητα έξι άλλου, για τίς τιμές στίς οποίες θά διατεθούν τά προϊόντα, δημιουργεῖ άντιστοιχη αβεβαιότητα καί στόν παραγωγό, για τό ἀν τό άποτέλεσμα τοῦ μόχθου του θά είναι θετικό.

'Η εύπλαθεια έπισης δρισμένων προϊόντων, πού άπαιτούν άμεση διάθεση στήν άγορά μετά τή συγκομιδή, θέτει τό παραγωγό σέ μειονεκτική θέση άπεναντι στούς έμπόρους.

"Ολα αυτά κάνουν τόν παραγωγό διστακτικό καί τόν στρέφουν πρός καλλιέργειες, τά προϊόντα τών όποιων παρουσιάζουν συνήθως μεγαλύτερη σταθερότητα τιμών. Αυτό δημοσ, σάν άποτέλεσμα μπορεῖ νά έχει τήν δχι ένδεδειγμένη διάρθρωση τών καλλιεργειών καί τήν δχι σύμμετρη κάλυψη τών άναγκών τής καταναλώσεως στό σύνολο τών γεωργικών προϊόντων.

Γιά τήν άντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων, ή Πολιτεία έπεμβαίνει, μέ άποκλειστικό σκοπό τή στήριξη τών τιμών τών γεωργικών προϊόντων. Οι λόγοι, πού έπιβάλλουν τήν έπεμβαση τής Πολιτείας στά θέματα στηρίζεως τών τιμών διαθέσεως τών γεωργικών προϊόντων, είναι βασικά οι άκολουθοι:

- 'Η στήριξη τών τιμών άποτελεῖ ένα ίδιαίτερα άξιόλογο κίνητρο, γιά τήν άναπτυξή τών ένδεδειγμένων σέ κάθε περιοχή καλλιεργειών, πού νά άνταποκρίνονται στίς βασικές άνάγκες τής καταναλώσεως ή τοῦ έξαγωγικοῦ έμπορίου.
- 'Η έξασφάλιση ένός βασικοῦ εισοδήματος γιά τήν τάξη τών άγροτών, πού άποτελεῖ συνήθως καί τή χαμηλότερη εισοδηματική τάξη.
- 'Η έξασφάλιση γεωργικών προϊόντων σέ έπαρκεις ποσότητες καί σέ λογικές τιμές γιά τίς άλλες κοινωνικές τάξεις καί ίδιαίτερα γιά έκεινες, πού έχουν χαμηλό σχετικά είσοδόμημα.
- 'Η στήριξη τών τιμών άπαλλάσσει τόν παραγωγό άπό τήν άβεβαιότητα γιά τίς τιμές διαθέσεως τών προϊόντων του καί τοῦ έπιτρέπει νά άργανώσει άπερισπαστος καί μέσα σέ δρισμένα περιθώρια τιμών, τήν έκμετάλλευσή του.
- 'Η δημιουργία κινήτρων γιά τήν προσπάθεια μειώσεως τοῦ κόστους παραγωγής. Οι καθορισμένες τιμές δίνουν στόν παραγωγό τή δυνατότητα νά υπολογίσει τά έπιπεδα, στά όποια πρέπει νά κατεβεῖ τό κόστος παραγωγής, γιά νά είναι άξιόλογο τό καθαρό του κέρδος.

Τά μέτρα, μέ τά όποια μπορεῖ νά έπιτευχθεῖ ή στήριξη τών τιμών είναι βασικά τά άκολουθα:

Καθορισμός κατωτάτων τιμών διαθέσεως τών προϊόντων. 'Η Πολιτεία, μέ βάση τά δεδομένα τίς άγοράς, καθορίζει κατώτατη τιμή διαθέσεως γιά δρισμένα ή γιά όλα τά προϊόντα τής γεωργικής παραγωγής. 'Η τιμή αύτή λέγεται καί τιμή άσφαλείας ή έγγυημένη τιμή. Προστατεύει τόν παραγωγό άπό ύπερβολική πτώση τών τιμών διαθέσεως τών προϊόντων του, χωρίς νά άποκλείει τή δυνατότητα διαθέσεως τους σέ ύψηλότερες τιμές.

'Ο καθορισμός τιμών άσφαλείας ή έγγυημένων τιμών άποτελεῖ τό πιό συνηθισμένο μέτρο στηρίζεως τών τιμών τών γεωργικών προϊόντων. 'Ο παραγωγός, μέ

βάση τήν καθορισμένη κατώτατη τιμής, έχει τή δυνατότητα νά κάνει τούς ύπολογι-
σμούς του καί νά διαρθρώσει άνάλογα τήν παραγωγή του.

**Καθορισμός τών δρίων μέσα στά όποια μποροῦν νά κυμαίνονται οι τιμές τών
προϊόντων** (μέ τόν καθορισμό κατώτατης καί άνώτατης τιμῆς διαθέσεως τών προϊ-
όντων). Μέ τήν κατώτατη ή Πολιτεία προστατεύει τόν παραγωγό. Μέ τήν άνώτα-
τη, προστατεύει τόν καταναλωτή άπό ύπερβολική αύξηση τών τιμῶν διαθέσεως
τών γεωργικών προϊόντων, δην είναι περιορισμένη ή προσφορά.

9.5.6 Καθορισμός δρισμένης τιμής.

Ό Καθορισμός δρισμένης τιμῆς διαθέσεως τών προϊόντων άπό τόν παραγωγό,
έφαρμόζεται συνήθως δταν τό έμποριο καί τή διακίνηση δρισμένων προϊόντων
άναλαμβάνει ή ίδια ή Πολιτεία. Στήν περίπτωση αύτή οι παραγωγοί έχουν έξασφαλι-
σμένη, δχι μονάχα τήν τιμή διαθέσεως, άλλα καί τή διάθεση τών προϊόντων τους.
Η Πολιτεία άπό τό δλλο μέρος, ένων έξασφαλίζει ένα δρισμένο είσοδημα γιά τήν
τάξη τών παραγωγών, καθορίζει αύτή τής τιμές διαθέσεως τών προϊόντων στήν κα-
τανάλωση. "Έτσι προτατεύονται τά συμφέροντα τόσα τών παραγωγών, δσο καί
τών καταναλωτών.

Έκτός άπό τόν καθορισμό τών τιμῶν διαθέσεως τών προϊόντων, ή στήριξη τών
τιμῶν μπορεί νά έπιπευχθεί καί μέ δλλα μέτρα, όπως είναι τά άκόλουθα:

— Καθορισμός είσαγωγικών δασμών ή εισφορών, πού έπιβάλλονται κατά τήν
είσαγωγή γεωργικών ή κτηνοτροφικών προϊόντων. Οι δασμοί αύτοί, λέγονται καί
προστατευτικοί δασμοί. Άποβλέπουν στή στήριξη τών τιμῶν τών άντιστοίχων έγ-
χωρίων προϊόντων.

Πολλές χώρες, μέ τήν όρθιολογική όργάνωση τής παραγωγής καί τήν προηγμέ-
νη τεχνολογία πού χρησιμοποιούν στή γεωργική καί κτηνοτροφική τους παραγω-
γή, έχουν έπιτυχει χαμηλό κόστος παραγωγής. "Έτσι, είναι σέ θέση νά έξάγουν τά
προϊόντα τους σέ πολύ χαμηλές τιμές. "Αν τά προϊόντα αύτά άφεθούν νά εί-
σαχθούν στή χώρα μας στίς τιμές, πού είναι σέ θέση νά τά διαθέσουν οι χώρες
παραγωγής, τότε θά είναι προβληματική ή διάθεση τών άντιστοίχων δικών μας, ά-
φού το κόστος παραγωγής τους είναι κατά πολύ μεγαλύτερο. Η Πολιτεία, μέ τους
είσαγωγικούς δασμούς καί τίς άλλες εισφορές πού έπιβάλλει στά είσαγόμενα προϊ-
όντα, έπιτυχάνει ένιαία τιμή διαθέσεως τών προϊόντων αύτών καί τών άντιστοί-
χων προϊόντων έγχωριας παραγωγής. Αύτό έχει σάν άποτέλεσμα, νά στηρίζονται
έμμεσα οι τιμές τών προϊόντων τής δικής μας παραγωγής.

— Περιορισμός είσαγωγής προϊόντων, τών όποιων έπιδιώκεται ή προστασία. Τά
είσαγόμενα προϊόντα είναι έπόμενο νά άνταγωνίζονται τά άντιστοίχα έγχωρια.
"Έτσι, δταν έπιδιώκεται ή στήριξη τής τιμής ένός έγχωρου προϊόντος, περιορίζον-
ται οι ποσότητες είσαγωγής τού ίδιου, ώστε νά μένει έλευθερη ή άγορά γιά τό έγ-
χωριο. Συχνά ό περιορισμός φθάνει μέχρι καί τήν πλήρη άπαγόρευση τής εί-
σαγωγής.

— Καθορισμός διπλών τιμῶν γιά δρισμένα προϊόντα, πού άφορούν τόσο τήν έ-
σωτερική, δσο καί τήν έχωτερική κατανάλωση. Η μία τιμή άφορά τή διάθεση τών
προϊόντων στήν έσωτερική άγορά καί είναι τέτοια, ώστε νά έξασφαλίζεται ένα δρι-
σμένο είσοδημα γιά τούς παραγωγούς. Η άλλη άφορά τής ποσότητες, πού πλεονά-
ζουν μετά τήν κάλυψη τών άναγκών τής έσωτερικής καταναλώσεως. Η τιμή αύτή

καθορίζεται σέ χαμηλά έπιπεδα, γιά νά είναι δυνατή ή έξαγωγή τών προϊόντων καί νά έπιτυγχάνεται ή πλήρης άπορρόφηση τής παραγωγής.

9.6 Έπιπτώσεις από τά μέτρα στηρίζεως τών τιμών.

Ό καθορισμός τών τιμών διαθέσεως τών γεωργικών προϊόντων έφαρμόζεται σέ ολες τίς χώρες, υστερά από τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Παράλληλα μέ τά πλεονεκτήματά του, συνεπάγεται καί δρισμένες έπιπτώσεις όπως οι άκολουθες:

- Είναι δυνατό νά περιορισθεί ή κατανάλωση προϊόντων, αν οι τιμές πού έχουν καθορισθεί έιναι άρκετά ύψηλές, πράγμα πού τελικά θά έπιφέρει δυσκολίες στή διάθεσή τους.
- Δέν άφηνεται νά λειτουργήσει έλευθερα στήν άγορά ό νόμος τής προσφορᾶς καί τής ζητήσεως, δεδομένου ότι οι καθορισμένες τιμές δυσχεραίνουν τήν εύελιξία στήν άγορά.
- 'Υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας μεγάλων γεωργικών πλεονάσμάτων, ή διάθεση τών όποιων θά είναι προβληματική.
- Καταβολή ύψηλών τιμών σέ μεγάλες καί καλά όργανωμένες γεωργικές έκμεταλλεύσεις. "Αν, στίς καθοριζόμενες από τήν Πολιτεία τιμές, διαθέτουν τά προϊόντα τους καί οι ίδιοκτήτες μεγάλων καί καλά όργανωμένων έκμεταλλεύσεων, μέ τό χαμηλό κόστος παραγωγής πού πετυχαίνουν, έξασφαλίζουν σημαντικό καθαρό κέρδος, σέ βάρος βέβαια, τού εύρυτέρου κοινωνικού συνόλου.
- Μειώνονται γιά τούς παραγωγούς τά κίνητρα γιά τήν καλύτερη όργάνωση τών έκμεταλλεύσεών τους. 'Εφ' όσον οι καθορισμένες τιμές έξασφαλίζουν στόν παραγωγό δρισμένο κέρδος, έξουδετερώνονται τά κίνητρα γιά τήν καλύτερη όργάνωση τής παραγωγής καί τή μείωση τού κόστους παραγωγής τών προϊόντων. Αύτό άποτελεί άναστατωτικό παράγοντα στήν άναπτυξή τής γεωργικής παραγωγής.
- 'Επιβαρύνεται τό κοινωνικό σύνολο μέ τά ποσά πού διατίθενται γιά τή στήριξη τών τιμών τών γεωργικών προϊόντων.

Έρωτήσεις - Άσκήσεις.

1. Άναφέρετε τίς βασικές περιπτώσεις, στίς όποιες ένδεικνυται ή έπιδότηση τών γεωργικών προϊόντων.
2. Έπισκεφθείτε δύο ή τρεις παραγωγούς τής περιοχής σας πού καλλιεργούν έπιδοτούμενα γεωργικά προϊόντα. Συζητήστε μαζί τους σχετικά μέ τήν ώρελεια πού έξασφαλίζουν από τήν έπιδότηση τών προϊόντων καί φέρτε στήν αίθουσα διδασκαλίας γιά συζήτηση τίς άποψεις τους σχετικά μέ τής έπιδοτήσεις.
3. Σέ τί δποβλέπει βασικά ή έπιδότηση τών μέσων παραγωγής;
4. Ποιά σημεία πρέπει νά προσεχθούν ίδιαίτερα κατά τόν καθορισμό τών προϊόντων πού πρέπει νά έπιδοτηθούν καί τού ύψους τών έπιδοτήσεων;
5. Έπισκεφθείτε έναν ή δύο παραγωγούς τής περιοχής σας. Συζητήστε μαζί τους τή σκοπιμότητα τής έπιδοτήσεως τών μέσων παραγωγής. Φέρτε στήν αίθουσα διδασκαλίας τίς άποψεις του γιά συζήτηση.
6. Ποιά είναι τά σημεία πού πρέπει νά προσεχθούν ίδιαίτερα κατά τόν καθορισμό τών μέσων παραγωγής, τά δποιά πρέπει νά έπιδοτηθούν, καί τού ύψους τών έπιδοτήσεων;
7. Σέ τί δποβλέπει βασικά ή δανειόδοτηση τών παραγωγών;
8. Ποιές είναι οι βασικές κατηγορίες δανείων, πού χορηγούνται στούς παραγωγούς;

9. Ποιοι είναι οι βασικοί λόγοι, πού έπιβάλλουν τήν πολιτική στηρίζεως τών τιμών;
10. Ποιοι είναι ή βασική σημασία για τόν παραγωγό τοῦ καθορισμοῦ κατώτατης τιμῆς ή έγγυημένης τιμῆς, γιά δρισμένα προϊόντα;
11. Ποιές άλλες τιμές, έκτος άπό τήν έγγυημένη τιμή, καθορίζονται γιά τά γεωργικά προϊόντα καί πώς αυτές έπιδρούν ώς μέτρα άγροτικής πολιτικής;
12. Μέ ποιά δλαμ μέτρα, έκτος άπό τόν καθορισμό τών τιμών, έπιδιώκεται ή στήριξη τών τιμών γεωργικών προϊόντων;
13. Ποιά είναι ή βασική σκοπιμότητα τής έπιβολης είσαγωγικών δασμών σε είσαγόμενα γεωργικά προϊόντα;
14. Ποιές είναι οι κυριότερες έπιπτωσεις άπό τά μέτρα στηρίζεως τών τιμών τών γεωργικών προϊόντων;

9.7 Θεσμικά μέτρα άγροτικής πολιτικής.

“Οπως είπαμε καί προηγουμένως, τά θεσμικά μέτρα άποβλέπουν έμμεσα στήν έπιτευξη τών σκοπών τής άγροτικής πολιτικής μέ τή δημιουργία τών άπαραιτήτων εύνοϊκών συνθηκών καί προϋποθέσεων. Τέτοια μέτρα είναι:

9.8 Γεωργική έκπαιδευση καί γεωργικές έφαρμογές.

Είναι γνωστό πόσο άναστατικά έπιδρα στήν δλη άνάπτυξη τής γεωργίας τό χαμηλό μορφωτικό έπίπεδο τοῦ παραγωγοῦ.

Η Πολιτεία μέ τόν άμρόδιο φορέα, τό ‘Υπουργείο Γεωργίας, προσπάθησε άπό τό 1951 νά έξουδετερώσει τόν παράγοντα αύτό μέ τήν όργάνωση καί τήν έφαρμογή τοῦ προγράμματος γεωργικών έφαρμογών καί έκπαιδεύσεως.

Τό πρόγραμμα αύτό, βασίζεται στά άντιστοιχα προγράμματα δλλων προηγμένων χωρών καί ιδιαίτερα τών ΗΠΑ καί είναι προσαρμοσμένο στίς δικές μας συνθήκες. Περιλαμβάνει:

- Τή δικτύωση τής χώρας, κατανεμημένης σε τομείς Γεωργικών Έφαρμογών, πού τελευταία όνομάζονται τομείς Γεωργικής Αναπτύξεως, μέ ένα γεωπόνο καί μία υπάλληλο Άγροτικής Οίκιακής Οικονομίας γιά κάθε τομέα.
- Τήν έφαρμογή προγράμματος έξωσχολικής έκπαιδεύσεως τών άγροτών καί τών μελών τής οίκογένειάς τους μέ τήν όργάνωση έπιποπίων έξωσχολικών έκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στό σύνολο τών άτομων τοῦ άγροτικού μας πληθυσμοῦ.
- Τή διάδοση διαφόρων βελτιωμένων μεθόδων καλλιέργειας ή έκτροφής παραγωγικών ζώων, μέ τήν έφαρμογή ειδικών μεθόδων διαφωτίσεως καί έκπαιδεύσεως τών άγροτών.
- Τήν όργάνωση έπιποπίων έκπαιδεύσεων βραχείας διάρκειας ή μεταβατικών σχολείων, γιά τήν έκπαιδευση τών άγροτών σε βασικές βελτιωμένες τεχνικές γεωργικές έργασίες, δπως είναι ο χειρισμός καί ή συντήρηση διαφόρων γεωργικών μηχανημάτων, τό κλάδεμα τών καρποφόρων δένδρων, ή καταπολέμηση διαφόρων έχθρων καί άσθενειών κλπ.
- Τήν έφαρμογή προγράμματος οίκιακής οικονομίας, γιά τή βελτίωση τών συνθηκών διαβιώσεως τών άγροτικών οίκογενειών, μέ τίς ύπαλλήλους Άγροτικής Οίκιακής Οικονομίας.”

Έκτος άπό τίς προσπάθειες αυτές, άπό τό 1961 άρχισε ή συστηματική όργάνω-

στην έκπαιδεύσεων βραχείας διάρκειας, πού άποτελεί σήμερα τήν κυριότερη έκπαιδευτική δραστηριότητα του 'Υπουργείου Γεωργίας.

Παρά τήν ούσιαστική δύμας συμβολή τού προγράμματος αύτού στήν τεχνική κατάρτιση τών άγροτών μας, δέν μπορεῖ νάθεωρηθεῖ ότι καλύπτονται σέτε Ικανοποιητικό βαθμό οι άνάγκες τής γεωργίας μας σέτε κατάλληλα καταρτισμένο άνθρωπινο δυναμικό.

'Ετσι, ή άναπτυξη τής γεωργίας στηρίζεται σήμερα στή χώρα μας άπό τότε ένα μέρος στούς παραγωγούς καί άπό τότε άλλο στούς γεωπόνους, πτυχιούχους 'Ανωτάτων Γεωπονικών Σχολών, χωρίς ένδιαμεσο καταρτισμένο προσωπικό. 'Η ίδρυση τών Σχολών Τεχνολόγων Γεωπονίας στά Κέντρα 'Ανωτέρας Τεχνικής καί 'Επαγγελματικής 'Έκπαιδεύσεως, δρχισε ήδη νά καλύπτει τότε κενό αύτο στό χώρο τών πτυχιούχων 'Ανωτέρας 'Έκπαιδεύσεως.

'Η λειτουργία έπιστης τού 'Γεωργοκτηνοτροφικού τομέα τών 'Επαγγελματικών Λυκείων θά καλύψει σύντομα καί τότε άντιστοιχο κενό στό χώρο τών άποφοίτων Μέσης Γεωργικής 'Έκπαιδεύσεως. 'Απομένει μόνο νά μελετηθοῦν καί νάθεωρηθοῦν τά κατάλληλα όργανωτικά καί διοικητικά μέτρα, γιά τήν άποδοτική άξιοποίηση τών άποφοίτων τών 'Ανωτέρων Σχολών Τεχνολόγων Γεωπονίας δύο καί τού 'Γεωργοκτηνοτροφικού τομέα τών 'Επαγγελματικών Λυκείων.

9.9 'Ανάπτυξη τής Γεωργικής Έρευνας.

'Απαραίτητη προϋπόθεση γιά τήν πρόοδο καί τήν άνάπτυξη τής γεωργίας άποτελεί ή άναπτυξη τής γεωργικής έρευνας. Γιά πολλά θέματα βέβαια, μπορούν νά χρησιμοποιηθοῦν τά δεδομένα τής γεωργικής έρευνας πού διεξάγεται σέξενες χώρες, άλλα ύπαρχουν καί πολλά θέματα πού συναρτώνται άπολυτα μέτις ειδικές τοπικές συνθήκες καί άπαιτούν ειδική έρευνα.

'Έτσι ή Πολιτεία, μέτο τό άρματο 'Υπουργείο Γεωργίας, έχει δραγανώσει ειδικά Κέντρα, 'Ινστιτούτα καί Σταθμούς γεωργικής έρευνας σέ διάφορες περιοχές τής χώρας. Σκοπός τους είναι ή διενέργεια έρευνών στά θέματα καλλιέργειας τών κυριοτέρων άπό τά καλλιεργούμενα στή χώρα μας φυτά. 'Η έρευνα αύτή έχει σημειώσει μέχρι σήμερα δέξιόλογά έπιπεύγματα, ίδιαίτερα στή δημιουργία νέων βελτιωμένων ποικιλιών τών καλλιεργουμένων φυτών. Γιά τό συντονισμό τής δραστηριότητας τών 'Ιδρυμάτων Γεωργικής Έρευνας έχει συσταθεί στήν Κεντρική 'Υπηρεσία τού 'Υπουργείου Γεωργίας ειδική 'Υπηρεσία Γεωργικής Έρευνας.

9.10 Διάρθρωση τής άγροτικής ίδιοκτησίας.

Είναι γνωστά τά προβλήματα πού παρουσιάζει ή σημερινή διάρθρωση τής άγροτικής ίδιοκτησίας μέτο τόν πολυτεμαχισμένο ή μικρό σέτε καταση γεωργικό κλήρο, καθώς καί τά μέτρα γιά τήν άντιμετώπιση τους.

9.11 'Οργάνωση καί άναπτυξη τών Συνεταιρισμών.

'Η δύναμη καί ή άποτελεσματικότητα τών προσπαθειών καί ένεργειών τών παραγωγών πολλαπλασίαζεται, δταν οι προσπάθειες αύτές καταβάλλονται μέσω τών Γεωργικών Συνεταιρισμών. Μέτο τούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς είναι δυνατό νά

άντιμετωπισθούν δλα ή, τουλάχιστον, τά περισσότερα προβλήματα της γεωργικής παραγωγής καί τής διαθέσεως τών προϊόντων της.

Είναι γνωστή ή άνάπτυξη τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος στή χώρα μας σήμερα καί ή προσφορά τών συνεταιρισμών στήν δλη άνάπτυξη τής γεωργίας.

9.12 Έπενδυσεις στή γεωργία.

Η άνάπτυξη τής γεωργικής παραγωγής έχει άνάγκη από έκτελεση μεγάλων έργων, γιά τά δποια άπαιτούνται μεγάλες πιστώσεις, πού δέν έίναι δυνατό νά διατεθούν από τούς παραγωγούς. Στήν περίπτωση αυτή έπεμβαίνει η Πολιτεία καί άναλαμβάνει ή ίδια τήν έκτελεση τών έργων.

Η έκτελεση μεγάλων άρδευτικών ή άποστραγγιστικών έργων ή δλλων έργων, πού έίναι άπαραίτητα στή διαδικασία τής γεωργικής παραγωγής, αυξάνει σημαντικά τήν παραγωγικότητα τών διαφόρων συντελεστών τής παραγωγής. Η αύξηση αυτή, δπως έίναι έπόμενο, άντανακλά καί στό είσαδόμη τών παραγωγών, πού αύξανει άνάλογα μέ τό μέγεθος καί τή σημασία τοῦ κάθε έργου.

9.13 Διακίνηση καί έμποριο τών γεωργικών προϊόντων.

Η οργάνωση τής διαθέσεως τών γεωργικών προϊόντων άποτελεῖ ένα από τά βασικά στάδια τών έργασιών τοῦ παραγωγού. Από αύτό έξαρτάται σέ άξιόλογο βαθμό καί τό τελικό καθαρό κέρδος τοῦ παραγωγού.

Στό στάδιο αυτό έρχεται νά βοηθήσει τόν παραγωγό ή Πολιτεία, μέ τή θέσπιση μέτρων πού άναφέρονται στή διάθεση καί τό έμποριο τών προϊόντων του. Καί έκτος από τά μέτρα στηρίζεως τών τιμών, πού άναφέρθηκαν ήδη, η Πολιτεία προχωρεῖ καί σέ μέτρα όργανώσεως τής διακινήσεως καί έμπορίου τών γεωργικών προϊόντων.

9.14 Μέτρα Κοινωνικής Πολιτικής.

Οπως έίναι γνωστό, ή πρωτογενής γεωργική παραγωγή άπασχολεῖ ένα μεγάλο τμήμα τοῦ Λαοῦ μας. Τό τμήμα αύτό, πέρα από τά προβλήματα πού άναγονται στά θέματα τής γεωργικής παραγωγής, στά θέματα τής έπαγγελματικῆς του άπασχολήσεως, έιναι έπόμενο νά έχει καί προβλήματα πού άναγονται σέ εύρυτερα θέματα τής κοινωνικής γενικότερα ζωῆς του, δπως έίναι τά θέματα συνταξιοδοτήσεως, ύγειονομικῆς καί νοσοκομειακῆς περιθάλψεως, κατοικίας καί περιβάλλοντος.

Η έφαρμοζόμενη από τήν Πολιτεία άγροτική πολιτική ένδιαφέρεται καί άσχολεῖται μέ τήν άντιμετώπιση καί αύτών τών προβλημάτων τοῦ άγροτικοῦ μας πληθυσμού.

Έτσι, δ θεσμός τών Άγροτικῶν Ιατρείων καί τών Άγροτικῶν Ιατρών, μέ τήν κατάλληλη δικτύωσή του σέ όλοκληρη τή χώρα, άντιμετωπίζει τά θέματα τής ιατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως τών άγροτών μας. Νοσοκομειακή έπισης περιθαλψη παρέχεται στούς άγρότες καί τά μέλη τών οίκογενειών τους στά έπαρχιακά Νοσοκομεία.

Ο Όργανος Γεωργικῶν Άσφαλτεων έξ δλλου, έχει άναλάβει τήν εύθύνη τής συνταξιοδοτήσεως τών άγροτών μετά τό 65ο έτος τής ηλικίας τους, καθώς καί

τή χορήγηση άποζημιώσεως για ζημίες πού σημειώνονται στήν παραγωγή άπό φυ-
σικούς παράγοντες.

Η Άγροτική Τράπεζα της Έλλαδος, μέ τή χορήγηση χαμηλοτόκων δανείων
στούς άγροτές μας, τούς δίνει τή δυνατότητα άνεγέρσεως συγχρόνων κατοικιών,
προσαρμοσμένων άπόλυτα στίς άναγκες μιᾶς σύγχρονης άγροτικής οικογένειας.

Τά προγράμματα έξ αλλου, άναπτυξεως τών διαφόρων Καινοτήτων, άντιμετωπί-
ζουν τά προβλήματα τοῦ περιβάλλοντος, μέσα στό όποιο ζοῦν οι άγροτικές οικογέ-
νεις, ώστε νά βελτιώνονται σημαντικά οι συνθήκες διαβιώσεως τους.

9.15 Έπιπτώσεις τών μέτρων άγροτικής πολιτικής στό σύνολο τής οίκονομίας τής χώρας.

Τά περισσότερα άπό τά μέτρα άγροτικής πολιτικής πού άναφέρθηκαν ήδη, άπαι-
τούν γιά τήν έφαρμογή τους τή διάθεση διξιούγων πιστώσεων κάθε χρόνο. Οι πι-
στώσεις αύτές διατίθενται άπό τόν κρατικό προϋπολογισμό καί είναι έπόμενο νά έ-
πιβαρύνουν τό σύνολο τής έθνικής οίκονομίας.

Έτσι, κατά τή μελέτη καί τόν προγραμματισμό τών μέτρων άγροτικής πολιτικής
πρέπει νά λαμβάνεται σοβαρά ύπ' δψη ή έπιβάρυνση αυτή.

Στόν πίνακα 14 τοῦ Παραρτήματος παρουσιάζονται τά ποσά, πού διατέθηκαν
γιά τούς διάφορους κλάδους γεωργικής καί κτηνοτροφικής παραγωγής, γιά έπιδο-
τήσεις καί άλλα μέτρα άγροτικής πολιτικής κατά τήν περίοδο 1971-1975.

Τά ποσά πού διατίθενται γιά τή χρηματοδότηση τής γεωργικής παραγωγής έπι-
βαρύνουν τό σύνολο τοῦ πληθυσμού μας, δηλαδή τόν κάθε "Ελλήνα φορολογού-
μενο". Σέ μία δημος καλά δργανωμένη κοινωνία οι πολλοί φροντίζουν γιά τόν ένα
καί δ ένας γιά τούς πολλούς καί βασική είναι ή άνάγκη νά γίνεται μία σύμμετρη κα-
τανομή τοῦ έθνικού είσοδήματος στίς διάφορες κοινωνικές τάξεις. Καί άκριβώς έ-
πειδή ή τάξη τών γεωργών, στήν πλειονότητά της, άποτελεί τήν πτωχότερη άπό εί-
σοδηματική άποψη κοινωνική τάξη, είναι άπόλυτα δικαιολογημένη ή ένιοχυση τοῦ
είσοδήματός της, μέ άντιστοιχη οίκονομική έπιβάρυνση τών άλλων κοινωνικών τά-
ξεων.

Θά πρέπει, έπισης, άπό τίς άλλες κοινωνικές τάξεις νά είναι κατανοητή ή σημα-
σία τής τάξεως τών παραγωγών καθώς καί ή συμβολή της στήν εύημερία διόλοκη-
ρου τοῦ κοινωνικού συνόλου.

Παράλληλα, καί ή τάξη τών παραγωγών θά πρέπει νά άναγνωρίζει τή συμβολή
τών άλλων κοινωνικών τάξεων στή στήριξη τών τιμών τών προϊόντων της καί τή
συμμετοχή τους στήν αύξηση τοῦ είσοδήματός της. Έπισης δτι δέν είναι δυνατό,
ούτε καί συμφέρον γιά τήν οίκονομία μας, νά στηρίζεται ή γεωργική παραγωγή καί
νά έξαρτάται τό είσοδόμα τών παραγωγών άπό τίς οίκονομικές ένισχυσεις καί έπι-
χορηγήσεις τής Πολιτείας.

"Οταν ή γεωργική παραγωγή στηρίζεται σέ βάσεις καθαρά έπιχειρηματικές καί
όσο καλύτερα δργανώνονται οι γεωργικές καί οι κτηνοτροφικές έκμεταλλεύσεις,
τόσο μικρότερη άνάγκη θά ύπάρχει γιά τήν προστατευτική παρέμβαση τής Πολι-
τείας. Καί γιά τήν δργάνωση αύτή τής γεωργικής μας παραγωγής θά πρέπει οι ίδιοι
οι παραγωγοί νά καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια.

Θά πρέπει άκομα νά κάνουν πάντοτε δτι έξαρτάται άπό τούς ίδιους γιά τήν κα-
λύτερη δυνατή διξιοποίηση τών μέτρων άγροτικής πολιτικής πού έφαρμόζονται κά-

Θε φορά άπό τήν Πολιτεία. "Ετσι, ή έπιβάρυνση τών δλλων κοινωνικών τάξεων, δ-
ταν άξιοποιεῖται στό μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, θά γίνεται άσφαλως άρκετά έλα-
φρότερη καί πιό άνετα άποδεκτή.

'Ιδιαίτερα θά πρέπει άκομα, κάθε φορά πού χρειάζεται νά καθορίζονται τά μέ-
τρα άγροτικής πολιτικής γιά τά διάφορα γεωργικά ή κτηνοτροφικά προϊόντα, νά εί-
ναι μετρημένοι καί λογικοί στίς σχετικές άπαιτήσεις τους. "Οταν μέ αύτό τόν τρόπο
άντιμετωπίζουν τή φροντίδα καί τή στοργή τής Πολιτείας καί τό ένδιαφέρον καί τή
συμπαράσταση τών δλλων κοινωνικών τάξεων, τότε θά έξασφαλίζονται καί άρμο-
νικότερες σχέσεις άνάμεσα στήν τάξη τους καί στίς άλλες κοινωνικές τάξεις. "Ετσι
θά έξασφαλίζεται καί ή άρμονική συμβίωση τών άτομων διόληρου τοῦ κοινωνι-
κοῦ συνόλου.

Έρωτήσεις—Άσκησεις.

1. Ποιές είναι οι κυριότερες δραστηριότητες τοῦ προγράμματος Γεωργικών Έφαρμογών πού έφαρ-
μόζει τό Υπουργείο Γεωργίας;
 2. Ποιά κατά τή γνώμη σας μπορεί νά είναι ή συμβολή τής γεωργικής έκπαιδεύσεως στήν άνάπτυ-
ξη τής γεωργίας;
 3. Μέ ποιούς τρόπους κατά τή γνώμη σας ή Γεωργική Έρευνα μπορεί νά συμβάλει στήν άνάπτυξη
τής γεωργίας;
 4. Σέ ποιές περιπτώσεις οι έπενδύσεις μποροῦν νά βοηθήσουν τήν εύρυτερη άνάπτυξη τής γεωρ-
γίας σέ μια περιοχή;
 5. Μέ βάση τόν Πίνακα 14 τοῦ παραρτήματος, ποιό γεωργικό προϊόν άπορροφά τά μεγαλύτερα πο-
σά γιά έπιδοτήσεις καί πού, κατά τή γνώμη σας, όφείλεται αύτό;
 6. Γιατί οι άλλες κοινωνικές τάξεις πρέπει νά άποδέχονται χωρίς δυσαρέσκεια τήν έπιβάρυνση πού
προκαλοῦν στό κοινωνικό σύνολο τά μέτρα άγροτικής πολιτικής;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

10.1 Φορείς τής άγροτικής πολιτικής.

Γιά τήν έφαρμογή τού καθοριζόμενου όπό την Πολιτεία προγράμματος άγροτικής πολιτικής, έχουν οργανωθεί διάφοροι φορείς. Ο καθένας διπό αυτούς έχει διαλέχει την ευθύνη δρισμένων τομέων τού προγράμματος. Οι φορείς αυτοί είναι βασικά οι άκρους θορυβούς: Τό 'Υπουργείο Γεωργίας, ή 'Άγροτική Τράπεζα 'Ελλάδος και οι διάφοροι γεωργικοί 'Οργανισμοί, δημος είναι δ 'Οργανισμός Βάμβακος, δ 'Οργανισμός Καπονού, δ Αύτόνομος Σταφιδικός 'Οργανισμός, δ 'Οργανισμός Γεωργικών 'Ασφαλισεών και οι Γεωργικές Συνεταιριστικές 'Οργανώσεις.

10.2 'Υπουργείο Γεωργίας.

10.2.1 Έρμηση και διάρθρωση τού 'Υπουργείου Γεωργίας.

Τό βασικό φορέα φυγοτικής πολιτικής διπότελε, δημος είναι ευθύνη τό 'Υπουργείο Γεωργίας. Είναι δ φορέας πού έχει τήν ευθύνη δχι μόνο τής έφαρμογής, διπάλι και τής μελέτης και τού καθορισμού τών μέτρων άγροτικής πολιτικής.

Τά προβλήματα τής γεωργικής διαποτύχεων τής χώρας είχαν άπασχολήσει τήν ύπερθυνη Πολιτεία διμέσως μετά τήν διπελευθέρωση τού Γένους από τόν τουρκικό ζυγό. Ό πρώτος κυβερνήτης τής χώρας, δ 'Ιωάννης Καποδιστριας, έλαβε πολλά μέτρα και κατέβαλε ίδιατέρω έντονες προσπάθειες γιά τήν διασυγκρότηση τής καταστραμένης από τόν κατακτητή και τόν διπελευθερωτικό άγνωμα γεωργίας και τή διάδοση σημαντικών βελτιώσεων, δημος έφαρμόζονταν στής χώρες τής Εύρωπης.

Τό 1887 Ιδρύθηκε ή πρώτη Κυβερνητική 'Υπηρεσία γιά τά θέματα τής γεωργίας, τό Τμήμα Γεωργίας, πού διπότελούσε Τμήμα τού 'Υπουργείου 'Εσωτερικών, μέ τό Νόμο ΑΦΚΔ τού 1887.

Στό πρώτο Πανελλήνιο Συνέδριο Γεωργίας, Βιομηχανίας και 'Εμπορίου τό 1909, τονίσθηκε ή διάνυκη και ζητήθηκε ή Ίδρυση 'Υπουργείου Γεωργίας γιά τήν διπομετώπηση τών θεμάτων τής γεωργικής παραγωγής.

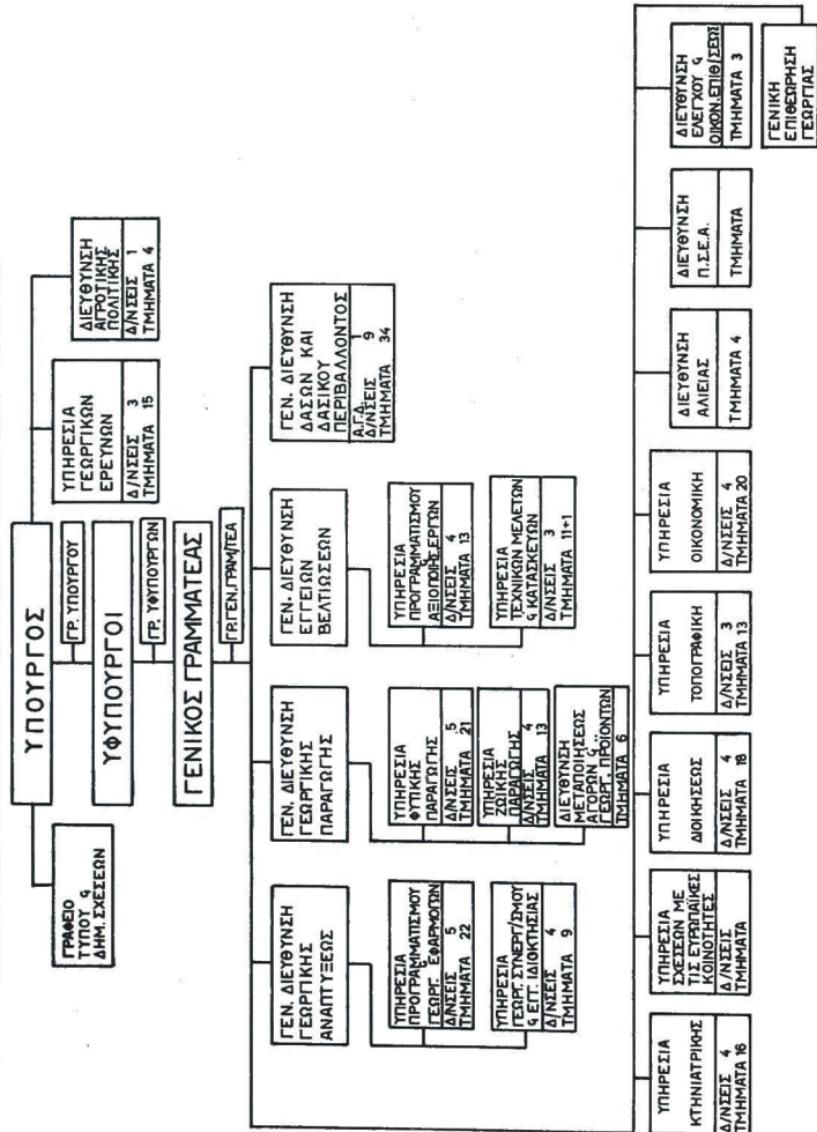
'Ένα χρόνο άργοτερα, τό 1910, Ιδρύθηκε πράγματι τό 'Υπουργείο Γεωργίας, Βιομηχανίας και 'Εμπορίου τό διποτή τό 1911 μετανομάσθηκε σέ 'Υπουργείο 'Εθνικής Οίκονομίας.

Τό 1917, μέ τό Νομοθετικό Διάταγμα τής 14ης Ιουνίου 1917, Ιδρύθηκε τό 'Υπουργείο Γεωργίας και Δημοσίων Κτημάτων ώς δινεξάρτητη 'Υπουργείο και δινέλαβε τήν ευθύνη δλων τών θεμάτων πού αφορούσαν τή γεωργία τής έποχης και τήν δέσμοιση τών Δημοσίων Κτημάτων. Τελικά, τό 1929, μέ τό Νόμο 4142, έγινε ή διαδιοργάνωση τού 'Υπουργείου Γεωργίας, Ιδρύθηκε ή Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και καθωρίσθηκαν οι συγκεκριμένοι σκοποί τού 'Υπουργείου.

'Η σημερινή διάρθρωση τού καθορίζεται δπό τό Προεδρικό Διάταγμα 433 τής 6ης Μαΐου 1977 «Περί 'Οργανισμού τού 'Υπουργείου Γεωργίας». Μέ τό Διάταγμα αυτό καθορίζονται διαλογικά ο έπι μέρους διμοδιότητες τών Γενικών Διευθύνσεων, 'Υπηρεσιών, Διευθύνσεων και Τμημάτων τής Κεντρικής και τών Περιφερειακών 'Υπηρεσιών τού 'Υπουργείου.

'Η διάρθρωση τών Κεντρικών 'Υπηρεσιών τού 'Υπουργείου παρουσιάζεται στό άκρο θορυβού διάγραμμα. Ιδιαίτερη σημασία έχει ή σύσταση Διευθύνσεων 'Άγροτικής Πολιτικής, πού υπάγεται δπό εύθειας στόν 'Υπουργό Γεωργίας και δ όποια έχει ως βασική ευθύνη και διποστολή τή μελέτη και τήν είσηγηση τών μέτρων άγροτικής πολιτικής.

ΔΙΑΠΟΡΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

10.2.2 Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας

Έκτος από τή διάρθρωση τών Κεντρικών Υπηρεσιών, τό Υπουργείο Γεωργίας έκπληρνει τήν διαστολή του με τίς δραστηριότητες τών κατά τόπους περιφερειακών υπηρεσιών του.

Η βασική περιφερειακή υπηρεσία στά θέματα τής γεωργικής πολιτικής είναι η Διεύθυνση Γεωργίας.

Τό δρόμο 89 τού Διατάγματος τού Οργανισμού τού Υπουργείου καθορίζει διτι σε κάθε Νομαρχία, όπως έπισης και στά διαμερίσματα Ανατολικής Αττικής και Πειραιώς τής Νομαρχίας Αττικής, καθώς και στίς περιφέρειες Ορεστιάδας, Γιαννιτσών και Τριφυλίας, συνιστάται Διεύθυνση Γεωργίας.

Η Διεύθυνση Γεωργίας, σύμφωνα με τό διό τό δρόμο, δισκεί γενικά τή γεωργική διοίκηση τής περιφέρειάς της. Αποτελεί τό ύπευθυνο περιφερειακό δρόγανο κάθε Νομαρχίας, γιά τήν δηλ γεωργική άναπτυξη στήν περιφέρεια, δημος τήν προγραμματίζουν οι Κεντρικές Υπηρεσίες τού Υπουργείου.

Η Διεύθυνση Γεωργίας βρίσκεται σέ διαρκή έπαφη και συνεργασία με τίς συνεταιριστικές άργανωσεις τών παραγωγών καθώς και με τίς λοιπές υπηρεσίες και ίδρυματα πού έχουν προτείνονται τόν άργοντι κόσμο.

Περιφερειακές υπηρεσίες έχουν και πολλές άλλες κεντρικές ύπηρεσίες τού Υπουργείου, οι άρμοδιότητες τών οποίων δέν συμπίπουν με τίς διατάσσομες άρμοδιότητες τών Διευθύνσων Γεωργίας. Τέτοιες υπηρεσίες, έκτος βέβαια από τή Γενική Διεύθυνση Δασών, έχουν ή Γενική Διεύθυνση Έγγειων Βελτιώσεων, ή Διεύθυνση Κτηνιατρικής, ή Διεύθυνση Άλιειας και ή Υπηρεσία Γεωργικών Έρευνών.

10.2.3 Δραστηριότητες τού Υπουργείου Γεωργίας

Τό Υπουργείο Γεωργίας, στήν προσπάθειά του νά άνταποκριθεί στή βασική του διαστολή, άναπτυσσει τίς άκολουθες δραστηριότητες:

α) Μελέτη και προγραμματισμός τής γεωργικής άναπτυξεως τής χώρας.

Γιά τήν κατάλληλη και όρθιαλογιστική δργάνωση τής γεωργικής παραγωγής, τό Υπουργείο Γεωργίας καταστρώνει μακρόνοια ή βραχυχρόνια, άκομα και έτησια, προγράμματα γεωργικής άναπτυξεως και παραγωγής. Τα προγράμματα αυτά καταρτίζονται με βάση τό δεδομένα τών διαφόρων περιοχών, τούς διαθέσιμους συντελεστές τής παραγωγής, τίς άναγκες τής χώρας σε γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα, τίς δυνατότητες έξαγωγής προϊόντων και, άκομα, τίς διεθνες έξιλίξεις στό χώρο τής γεωργίας, ίδιατερα στής χώρες, με τίς όποιες ή χώρα μας έχει οίκονομικές σχέσεις και συναλλαγές.

Βασική έποιων αυτών τών προγραμμάτων είναι ή καθορισμός τών τομέων και τών κατευθύνσεων, πρός τίς οποιες ένδεικνυταν νά προσανατολίζεται ή γεωργοκτηνοτροφική μας παραγωγή.

Τα προγράμματα αυτά έντασσονται στά προγράμματα γενικότερης οίκονομικής άναπτυξεως τής χώρας, γιά νά έξασφαλίζεται ή παράλληλο και σύμμετρη με τήν άναμυτη τών διάλλων κλάδων οίκονομης παραγωγής άναπτυξη τής γεωργίας.

Χαρακτηριστικές μορφές τέτοιων προγραμμάτων είναι τά πενταετή προγράμματα οίκονομικής άναπτυξεως και τά έτησια προγράμματα γεωργικής παραγωγής. Αυτά άναφέρονται είτε στό σύνολο τής γεωργικής παραγωγής, είτε σέ συγκεκριμένους κλάδους ή τομές.

β) Προσπάθεια έφαρμογής τών καταπτομένων προγραμμάτων.

Τήν έφαρμογή τών καταπτομένων προγραμμάτων γεωργικής άναπτυξεως και παραγωγής τάσσει ώς δεύτερο τομέα τών δραστηριοτήτων του τό Υπουργείο Γεωργίας. Δεδομένου διτι ή έφαρμογή αύτή θα γίνει βασικά άπό τούς ίδιους τούς παραγωγούς, οι δραστηριότητες τού Υπουργείου άναγονται:

- Στήν κατάλληλη ένημέρωση τών παραγωγών κάθε περιοχής γιά τή σκοπιμότητα έφαρμογής τών συγκεκριμένων προγραμμάτων.
- Στή λήψη τών καταλλήλων μέτρων και τή θέσπιση κινήτρων γιά τή στροφή τών παραγωγών πρός τίς προβλεπόμενες από τό πρόγραμμα κατευθύνσεις.
- Στήν έξασφάλιση τών άπαιτουμένων μέσων, ύλικων και έφοδιων γιά τήν έφαρμογή κάθε προτεινόμενου προγράμματος.
- Στή λήψη μέτρων γιά τήν έξασφάλιση τής διαθέσεως τής έπιτυγχανόμενης παραγωγής τών διαφόρων προϊόντων.

γ) Παροχή τεχνικής βοήθειας και καθοδηγήσεως στούς παραγωγούς.

Η έξαιρετη άναπτυξη της σύγχρονης γεωργικής τεχνολογίας δέν έπιπρέπει στούς άγρότες μας νά είναι πάντοτε ένήμεροι έπάνω στά νεώτερα δεδομένα της γεωργικής τεχνολογίας και νά τά έφαρμο-
ζουν στήν παραγωγήκ τους έργασία.

Τήν έλλειψη αυτή καλύπτει το 'Υπουργείο Γεωργίας μέ τίς άμροδιες κεντρικές και περιφερειακές
του υπηρεσίες. Οι προσπάθειες τών γεωτεχνικών υπαλλήλων τού 'Υπουργείου, πού έπανδρώνουν
τίς άντιστοιχες υπηρεσίες παρέβλεπον:

- Στή παροχή πρός τούς παραγωγούς κάθε σχετικής δόηγίας, κατευθύνσεως και συμβουλής γιά
τή διάρθρωση τών γεωργικών έκμεταλλεύσεων.
- Στή διάδοση νέων καλλιεργειών, δtan και δπου ένδείκνυται ή διάδοσή τους.
- Στή διάδοση νέων, περισσότερα άποδοτικών ποικιλίων καλλιεργουμένων φυτών ή νέων φυ-
λών έκτρεφομένων ζώων.
- Στή διάδοση νέων έργασιών και μηχανημάτων, πού συντελούν στήν αύξηση τής άποδοσεως
τών καλλιεργουμένων φυτών, τή βελτίωση τής ποιότητας και τή μείωση τού κόστους τών πα-
ραγομένων προϊόντων.
- Στή διάδοση τής χρήσης καταλλήλων χημικών λιπασμάτων και δλλων γεωργικών έφοδίων
πού συντελούν στήν αύξηση τής γεωργικής παραγωγής.
- Στήν άποτελεσματική άντιμετώπιση και καταπολέμηση τών διαφόρων έχθρων και δσθενειών
τών καλλιεργουμένων φυτών και τών έκτρεφομένων ζώων.
- Στήν άξιοποίηση και διάθεση άπο τούς παραγωγούς τών παραγομένων προϊόντων, κατά τρόπο
πού νά μείβεται ή παραγωγήκ τους έργασία.
- Στήν έκπαιδευση και τεχνική κατάρτιση τού άγροτικού μας πληθυσμού, σύμφωνα μέ τά νεώτε-
ρα δεδομένα τής γεωργικής τεχνολογίας.

δ) Διεξαγωγή γεωργοκτηνοτροφικής έρευνας.

Τά νεώτερα δεδομένα στή γεωργική τεχνολογία είναι άποτέλεσμα μακρόχρονης έπιστημονικής έ-
ρευνας και μελέτης.

Σε πολλές άνωπυγμένες γεωργικά και οικονομικά χώρες, ή έρευνα αυτή έχει ίδιατέρα άναπτυ-
χθεί. Η συμβολή της στήν δλη άναπτυξή τής σύγχρονης γεωργίας είναι ίδιατέρα σημαντική.

Τίποτε δέν έμποδίζει, φυσικά, τήν έλληνη γεωργία νά έπωφελείται από τά άπειρα γέμια
διεθνών γεωργικής έρευνας και νά έφαρμζει δσα προσαρμόζονται στής δικές μας συνθήκες, γιά τήν
έπιτερη άναπτυξή της.

'Υπάρχουν δμως θέματα γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής πού άπαιτον έπιπόπια έπιστη-
μονική έρευνα και μελέτη, γιά νά έχουμε συμπεράσματα προσαρμοσμένα άπόλυτα στής δικές μας ίδιαι-
τερες συνθήκες. 'Άκοδα και πορίσματα και έπιτευγμάτα τής διεθνών έπιστημονικής έρευνας, πρίν
διοδούν γιά έφαρμογή στόν 'Ελληνα άγρότη, χρειάζονται μια δοκιμαστική έφαρμογή, γιά νά άποδει-
χθεί δι βαθμός τής άποτελεσματικότήτας τους στής έλληνικές συνθήκες.

Τό έργο αυτό έχουν άναλβει οι ύπηρεσίες γεωργικής και κτηνοτροφικής έρευνας τού 'Υπουρ-
γείου - 'Υπηρεσία Γεωργίας 'Έρευνας.

Πολλοί τομείς τής σύγχρονης γεωργίας μας οφείλουν τήν άναπτυξή τους στά πορίσματα και τά έπι-
τευγμάτα τών έρευνητικών έργασιών τών ύπηρεσιών και τών ίδιωμάτων γεωργικής έρευνας τής χώ-
ρας.

ε) Έκτέλεση έργων πού ύπερβαίνουν τής δυνατότητες τών μεμονωμένων παραγωγών.

Η άναπτυξη τής γεωργίας και ή άξιοποίηση τών διαθεσίμων συντελεστών τής παραγωγής, άπαι-
τούν, σέ πολλές περιοχές, τήν έκτέλεση μεγάλων και πολυδαπάνων έργων, πού δέν είναι δυνατό νά
έκτελεσθούν από τούς παραγωγούς. Τά έργα αυτά, άναφερόμενα κυρίως στήν καλύτερη άξιοποίηση
τού έδαφους, άπαιτον τεχνική μελέτη, άλλα και μεγάλες δαπάνες γιά τήν έκτέλεση, τή συντήρηση
και τήν άξιοποίησή τους.

Τήν έπιστημαν, μελέπτη, έκτέλεση και συντήρηση, καθώς και τή λειτουργία αύτών τών έργων, ά-
ναλαμβάνει τό 'Υπουργείο Γεωργίας μέ τή Γενική Διεύθυνση Έγγειών Βελτιώσεων. Μεγάλα άπο-
στραγγιστικά και άρδευτικά έργα πού άφορούν μεγάλες περιοχές, ή έργα πού άφορούν δμάδες παρα-

γνώμην ή μικρότερες γεωργικές περιοχές έπισημαίνονται καί προωθοῦνται στήν έκτελεση καί τήν ά-
ξιοποίησή τους, από τίς δημόδιες υπηρεσίες τοῦ 'Υπουργείου.

Γιά τήν καλύτερη έπισημης άξιοποίησή τῶν καλλιεργήσιμων έκτασεων, τοῦ 'Υπουργείο καταβάλλει
προσπάθεια γιά τή δημιουργία δημόδικών γεωργικών έκμεταλλεύσεων μέ το πρόγραμμα άναδα-
σμοῦ τῆς γεωργικῆς ίδιοκτησίας, δημοσίας, δημόσιας άναφέρθηκε ήδη.

στή 'Ανάπτυξη διεθνῶν σχέσεων στό χώρο τῆς γεωργίας.

"Όπως εἶναι γνωστό, μετά τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, δόθηκε ίδιαίτερη σημασία από δια τά
σύγχρονα κράτη στήν άναπτυξη διεθνῶν καί διακρατικῶν σχέσεων. Στήν άναπτυξη τῶν σχέσεων αύ-
τῶν δέν ύστερησε ή χώρα μας. Καί στίς σχέσεις αύτές στηρίζεται ούτε μεγάλο βαθμό ή έξαγωγή γεωρ-
γικῶν μας προϊόντων.

"Η άναπτυξη τῶν σχέσεων αύτῶν, δημος θά δοῦμε πιό κάτω, κατέχει ξεχωριστή θέση στό χώρο
τῆς έπιδικομένης εἰσόδου τῆς χώρας μας στήν Εύρωπαϊκή Οίκονομική Κοινότητα.

"Η 'Υπηρεσία σχέσεων μέ τίς Εύρωπαϊκής Κοινότητες, τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας δασχολεῖται μέ τά
θέματα τῆς γεωργοκτηνοτροφικῆς μας παραγωγῆς, πού προκύπτουν μέ τήν είσοδο μας στήν Κοινή
'Αγορά.

Ω Δασική παραγωγή καί δασικό περιβάλλον.

Πέρα από τόν καθαρά γεωργικό τομέα, τό 'Υπουργείο Γεωργίας, μέ τή Γενική Διεύθυνση Δασῶν
καί Δασικού Περιβάλλοντος, άναπτυσσει άναλογες δραστηριότητες στόν τομέα τῶν δασῶν, τῆς δα-
σικῆς παραγωγῆς καί τού διου δασικού περιβάλλοντος.

"Όπως φαίνεται από δόσα άναφέρθηκαν, σχετικά μέ τίς δραστηριότητές του, τό 'Υπουργείο Γεωρ-
γίας άντητεωπίζει διότι τή θέματα πού διφορούν τόν 'Ελληνα άγρότη. Παράλληλα, ως βασικός φορέας
άγροτικής πολιτικῆς δημόνο χαράσσει τήν άγροτική πολιτική τῆς Πολιτείας, διλλά καί καθορίζει τούς
τομείς δραστηριοποιήσεως τῶν άλλων φορέων, γιά τήν πληρέστερη δυνατή άναπτυξη τῆς γεωργίας
τῆς χώρας μας.

10.2.4 'Η εύθύνη καί ή συμβολή τῶν άγροτῶν στήν έπίτευξη τῶν έποδιώξεων καί τῶν σκοπῶν τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας

Γιά νά άποδουσον οι προσπάθειες τῶν Κεντρικών καί Περιφερειακῶν 'Υπηρεσιών τοῦ 'Υπουρ-
γείου, χρειάζεται παράλληλα καί ή άντιστοιχη διάθεση καί προσπάθεια διάλογου τοῦ άγροτού μας
πληθυσμού. Είναι άναγκη δηλαδή νά κατανοήσουν οι άγροτες μας ότι πρέπει καί αυτοί νά συμβάλ-
λουν στήν έπιτυχία τῶν έποδιώξεων τῶν 'Υπηρεσιών τοῦ 'Υπουργείου.

'Η συμβολή αὐτή θά ξεκινήσει βασικά από τήν πεποίθηση δια βασική άποστολή καί έποικην άπο-
στολή τους προβλήματα καί γιά τήν άξιοποίηση τῶν δικών τους κόπων καί προσπαθειών.

Πέρα δημος από τήν πεποίθηση αὐτή, άπαραίτητη είναι ή στενή συνεργασία τοῦ παραγωγικού μας
κόσμου μέ τούς τεχνικούς καί λοιπούς υπαλλήλους τοῦ 'Υπουργείου, τόσο τῶν Κεντρικῶν διο καί
τῶν Περιφερειακῶν 'Υπηρεσιών. Καί ή συνεργασία αὐτή δια πρέπει νά δοηγήσει στήν άναπτυξη
πνεύματος έμπιστοσύνης πρός τούς τεχνικούς καί λοιπούς υπαλλήλους τοῦ 'Υπουργείου καί τίς ύπο-
δειξεις, συμβούλες καί τεχνικές δόγμιες καί κατευθύνσεις τους σέ κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

Αὐτή ή δημονική συνεργασία παραγωγών καί υπαλλήλων τοῦ 'Υπουργείου, είναι ή βασικότερη
προϋπόθεση γιά τήν διάλογη έπιτυχία τῶν μέτρων άγροτικής πολιτικῆς πού καθορίζονται κάθε φορά
από τήν Πολιτεία, καθώς καί γιά τήν δηλ ο γεωργική άναπτυξη τῆς Χώρας.

Έρωτήσεις—Άσκήσεις.

1. Πότε ίδρυθηκε ή πρώτη Κυβερνητική 'Υπηρεσία, ύπεύθυνη γιά τά θέματα τῆς γεωργίας καί μέ
ποιά μορφή;
2. Ποιού ή ύπουργειού άποτέλεσε τημήμα τό Τμήμα Γεωργίας, πρίν από τήν ίδρυση άνεξάρτητου
'Υπουργείου Γεωργίας;
3. Πότε ίδρυθηκε ως άνεξάρτητο ύπουργειο τό 'Υπουργείο Γεωργίας καί ποιός ήταν δι τίλος του;

4. Ποιό είναι τό βασικό περιφερειακό δργανο του 'Υπουργείου Γεωργίας και ποιά ή βασική άποστολή του;
5. Μέ ποιούς τρόπους οι ύπηρεσίες του 'Υπουργείου Γεωργίας προσπαθούν νά έφαρμόσουν τά καταρτιζόμενα προγράμματα γεωργικής άναπτυξεως;
6. Καταγράψτε τίς ύπηρεσίες του 'Υπουργείου Γεωργίας πού λειτουργούν στήν περιοχή σας.
7. Ποιοί έργα έκτελει τό 'Υπουργείο Γεωργίας γιά λογαριασμό τών παραγωγών γιά τήν άναπτυξη τής γεωργίας τών διαφόρων περιοχών;
8. Μέ γνωστούς σας παραγωγούς συζητείστε σχετικά μέ τίς έξυπηρετήσεις πού τούς παρέχουν οι περιφερειακές ύπηρεσίες του 'Υπουργείου Γεωργίας. Νά συντάξετε σύντομη έκθεση μέ τίς άποψεις τους και τίς δικές σας έντυπώσεις, μάτι τή συζήτηση αύτή.
9. Ποιό είναι τό πρώτο βήμα, άπο τήν πλευρά τών παραγωγών, γιά τήν καλύτερη δυνατή διοικοίση τών ύπηρεσιών του 'Υπουργείου Γεωργίας;
10. Ποιά είναι ή βασική προϋπόθεση γιά τή συμβολή τών άγροτών στήν έπιτυχημένη έκ μέρους του 'Υπουργείου έφαρμογή τών μέτρων άγροτικής πολιτικής;

10.3 'Αγροτική Τράπεζα τής 'Ελλάδος'

10.3.1 Τύρυση τής 'Αγροτικής Τράπεζας.

Τόν δεύτερο, μετά τό 'Υπουργείο Γεωργίας, φορέα άγροτικής πολιτικής, όποτελει ή 'Αγροτική Τράπεζα τής 'Ελλάδος πού ίδρυθηκε τό 1929.

'Η άναγκη γιά τήν ίδρυση ένος πιστωτικού ίδρυματος γιά τή δανειοδότηση τών άγροτών έγινε αίσθητά όπά τά πρώτα χρόνια τής έλευθερης ζωής τού 'Εθνους. 'Ο συντελεστής παραγωγής πού έλειπε, ίδαιτερα τήν περίοδο έκεινη, ήταν τό κεφάλαιο.

'Ο αγώνας γιά τήν άπλευθέρωση έίχε προκαλέσει, δημιούργησε, στή γεωργία και τήν κτηνοτροφία έκεινής τής έποχης μεγάλες καταστροφές. 'Η καλλιεργήσιμες έκτασεις πού προηγουμένως άνηκαν στούς τούρκους κατακτητές, περιήλθαν μετά τήν άπλευθέρωση στήν 'Ελληνική Πολιτεία και μέ σειρά νόμων που ψηφίστηκαν κατά καιρούς, δόθηκαν σέ ακτήμονες καλλιεργητές. Οι καλλιεργητές θυμικοί αυτοί, έκτος μάτι τήν προσωπική τους έργασια και τήν έκταση πού τούς έίχε χορηγήθει, δέν έλκαν κανένα διλού μέσο καλλιέργειας τής γης. Δέν υπήρχε τό κεφάλαιο και, χωρίς αυτό, ήταν άδυνατό νά δημιουριηθεί δι συντελεστής έδαφος.

'Η Πολιτεία έίχε από τότε έπισημάνει τά σοβαρά προβλήματα, πού δημιουργούσε ή κατάσταση αύτή, και τήν άναγκη ρυθμίσεως τού Θέματος τής δανειοδότησες τής γεωργικής παραγωγής.

Τό 1841 ίδρυθηκε ή 'Εθνική Τράπεζα και δρήσεις τίς έργασιες της τήν 1η Ιανουαρίου 1842. Τό ίδρυτικό διάταγμα περιείχε διατάξεις σχετικές μέ τή χορήγηση πιστωσεων γιά γεωργικές έργασιες, οι όποιες θυμικοί δέν περιελήφθηκαν στό άρχικο καταστασικό της και χρειάστηκε νά γίνουν σχετικές προτάσεις μάτι τόν πρώτο Διευθυντή τής 'Εθνικής Τράπεζας Γεώργιο Σταύρο, στήν έκθεσή του πρός τή Γενική Συνέλευση τής 10ης Δεκεμβρίου 1842, γιά τή χορήγηση δανείων γιά γεωργική χρήση και μέ ανοικούς λογαριασμούς.

Παρά τό γεγονός δι τίς πολλά χρόνια ή 'Εθνική Τράπεζα κάλυπτε τίς άναγκες τής δανειοδότησες και στή γεωργία, γινόταν όλο και περισσότερο αισθητή ή άναγκη γιά τήν ίδρυση ίδαιτερης τράπεζας, πού θά έίχε σάν άποκλειστικό άντικείμενο τή χρηματοδότηση και δανειοδότηση τής γεωργικής παραγωγής και τή γενικότερη δινημετώπυτη τών προβλημάτων τής 'Ελληνικής γεωργίας.

'Έτσι, τό 1929, ίδρυθηκε ή 'Αγροτική Τράπεζα τής 'Ελλάδος.

Σχετικά μέ τούς σκοπούς πού θά έπειδικε ή Τράπεζα αύτη, στό πρώτο καταστασικό της άναφέρονται τά άκολουθα:

«Ως κυριότεροι σκοποί τής 'Αγροτικής Τράπεζης δρίζονται τά άκολουθα έργα:

1. Νά ένισχυση οικονομικών τούς άγροτας και τούς Συνεταιρισμούς των παρέχουσα δάνεια διά τήν συνήθη καλλιέργειάν των, μάλλα δάνεια μέστης προθεώματος διά τήν άγροπλα γεωργικών μηχανών και έφοδίων, και μάλλα δάνεια διά βελτιώσεις τών κτημάτων και διά έγκαταστάσεις μαρκάς προθεσμίας.
2. Νά τονώση και έξυγάνη τούς Συνεταιρισμούς και νά όργανωση νέους τοιούτους πάσης μορφής, οι οποίας ώστε δι 'αυτών νά προμηθεύονται οι συνεταιρίοι δι, τι τοις άναγκαιοι διά τήν διατροφήν τών οικογενειών των και διά τήν γεωργίαν των, είς συμφερούσας τιμάς και έπι ποιτώσει.

3. Νά διευκολύνει τήν διά τῶν Συνεταιρισμῶν κοινήν ἀποθήκευσην τῶν προϊόντων τῶν συνεταιρισμῶν, τὴν καλυτέραν ἐπεξεργασίαν καὶ συσκευασίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἄπο κοινοῦ ἀπὸ εὐθείας πώλησιν εἴτε εἰς τὸ Ἐσωτερικόν εἴτε εἰς τὸ ἔξωτερικόν, διὰ νά εύρισκουν ταῦτα καλυτέρα πιμήν καὶ νά μή τά ἐκμεταλλεύονται καὶ πλουτίζουν εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν οἱ μεστῖαι καὶ οἱ μεταπρᾶται.
4. Νά ὁδηγεῖ μὲ γεωπόνους τοὺς χωρικούς καὶ ἐν συνεργασίᾳ μὲ τάς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου, πώς νά καλλιεργοῦν καλύτερα τὰ κτήματά των, ποῖα συστήματα, ποῖα λιπάσματα καὶ ποίους σπόρους πρέπει νά μεταχειρίζονται διὰ νά αὐξήσει ἡ ἑσοδεία καὶ νά καλυτερεύσει τὸ εἶδος τῶν προϊόντων των, καὶ νά τοὺς παρέχει τά μέσα διὰ νά ἐφαρμόσουν τάς ὅδηγίας αὐτάς, δηλαδή νά τούς χορηγεῖ μὲ εὔκολας τά καπαλλήλα λιπάσματα, τούς σπόρους, τά φάρμακα κλπ. δι' ὧν θά καλυτερεύσουν καὶ θά αὐξήσουν τήν παραγωγήν των.
5. Νά τούς ὁδηγεῖ πώς νά μή σπαταλοῦν τὰ χρήματα τῶν ἀσκόπως πώς νά κάνουν οικονομίας καὶ νά καταθέουν δ.το τοὺς περισσεύειν εἰς τήν Ἀγροτικήν Τράπεζαν καὶ πώς νά ἀσφαλίζουν καλύτερα τήν ἑσοδείαν των ἀπό τάς θεομηνίας, πλημμύρας κλπ. διὰ νά μή καταστρέφονται.

Στίς δεκαετίες πού πέρασαν ὅπο τήν ίδρυσή της ἐλαίητο τό ἔργο πού ἐπέτελεσε ἡ Ἀγροτική Τράπεζα στήν προσπάθεια γιά τή γεωργική ἀνάπτυξη τῆς χώρας.

Στίς ἐπόμενες αελίδες παρουσιάζεται συνοπτικά ἡ σημερινή ὄργανωση δομή καὶ οἱ βασικές δραστηριότητες τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας.

10.3.2 Ὁργανωτική δομή τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας

Ἡ Ἀγροτική Τράπεζα ἀποτελεῖ Νομικό Πρόσωπο καὶ διοικεῖται ἀπό δωδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Τό ἀκόλουθο ὄργανόγραμμα δίνει συνοπτικά τήν δλη διάρθρωση τῶν Ὑπηρεσιῶν, Κεντρικῆς καὶ Περιφερειακῶν τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας.

10.3.3 Δραστηριότητες τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδος

Γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς βασικῆς της ἀποστολῆς ἡ Ἀγροτική Τράπεζα ἀναπτύσσει δραστηριότητες στούς ἀκόλουθους τομεῖς:

α) Πιστοδότηση τῆς γεωργικής παραγωγῆς

“Οπως φαίνεται καὶ ἀπό τό ἱστορικό Ιδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας, ἡ βασική της ἀποστολή εἶναι ἡ δανειοδότηση τῶν παραγωγῶν, γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς παραγωγῆς τους δραστηριότητας.

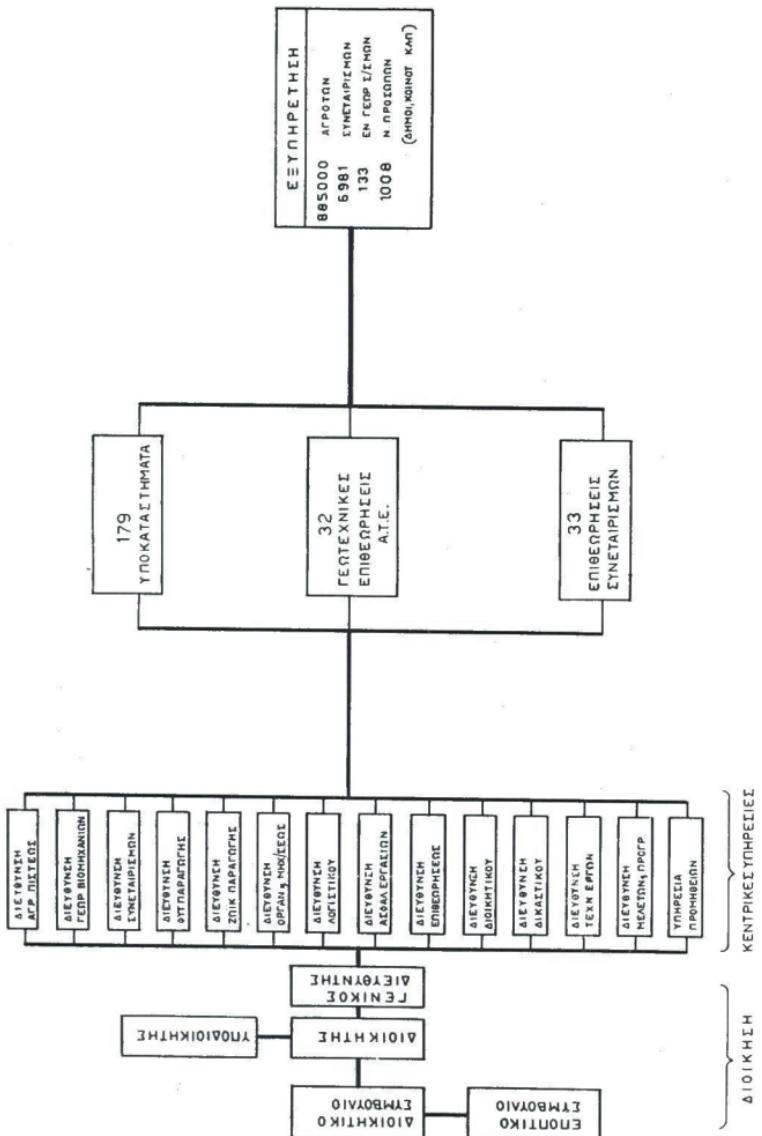
Μέ τίς ἀρμόδιες ὑπηρεσίες της, μελετά τίς πιστωτικές ἀνάγκες τῆς γεωργικῆς, κτηνοτροφικῆς, δασικῆς καὶ ἀλιευτικῆς παραγωγῆς καὶ τούς τομεῖς πού ἐδένεινται νά δανειοδότησον.

Στόν τομέα αὐτὸ δέν περιορίζεται μόνο στή χορήγηση δανείων σέ μεμονωμένους παραγωγούς, σέ γεωργικές συνεταιριστικές ὄργανώνεις ἢ σέ ὀμάδες παραγωγῶν. Ἡ δανειοδότηση συνδυάζεται μέ τήν παροχῆ τεχνικῶν συμβουλῶν καὶ δογματών, γιά τήν καλύτερη δυνατή δέξιοποίηση τῶν χορηγουμένων δανείων.

Τά χορηγούμενα ἀπό τήν Τράπεζα δάνεια διακρίνονται:

- Σέ βραχυπρόθεσμα δάνεια. Αὐτά ἀφοροῦν βασικά τήν προμήθεια καλλιεργητικῶν ἔφοδίων – σπόρων, χημικῶν λιπασμάτων κλπ. – πού ἀφοροῦν μία μόνο καλλιεργητική περίσσο. Ἡ προθεσμία ἔφοδησέως τους είναι μικρή (μέχρι ἑνα χρόνο).
- Σέ μεσομακροπρόθεσμα. Ἡ διάρκεια ἔφοδησέως κυμαίνεται ἀπό ἔνα μέχρι είκοσι χρόνια καὶ είναι ἀνάλογη μέ τό εἶδος τοῦ δανείου. Ἄφοροῦν τήν προμήθεια γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων, τήν ἐγκατάσταση πολυετῶν καλλιεργειῶν, ὀπωρώνων κλπ., τήν ἐκτέλεση μικρῶν ἔγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, τήν ἀνέγερη κτηνοτροφικῶν ἢ δλλων γεωργικῶν ἐγκαταστάσεων, τή δημιουργία κτηνοτροφικῶν μονάδων καὶ τήν ἀνέγερη ἀγροτικῶν κατοικιῶν.

‘Ο παραγωγός, πού θέλει να πάρει δάνειο ἀπό τήν Ἀγροτική Τράπεζα, ὑποβάλλει σχετική αίτηση στό Ὑποκατάστημα τῆς περιοχῆς του. Ἡ αίτηση ἔξετάζεται ἀπό ἀρμόδιο γεωτεχνικό ὑπάλληλο τῆς Τράπεζας γιά νά διαπιστωθεῖ ἡ σκοπιμότητα τῆς χορηγίσεως τοῦ δανείου. ἔξετάζεται δηλαδή, ὃν δ παραγωγός έχει τής ἀπαραίτητες προϋποθέσεις, γιά τήν δίνοποίηση τῆς προμήθειας πού θά πραγματοποιηθεῖ ἡ τοῦ ἔργου πού θά ἐκτελεσθεῖ μέ τή χορήγηση τοῦ δανείου. ‘Οπου χρειάζεται, συντάσσε-

ταί άνάλογη γεωργοοικονομική μελέπη, ἀπό τήν δύοια φαίνεται ὅτι εἶναι σκόπιμη ἢ δχι ἡ χορήγηση τοῦ δανείου. Αὐτό προφυλάσσεται βασικά τὸν παραγωγό ἀπό τή σύναψη δανείου, πού ἐνδεχομένως δέν θά είναι παραγωγικό καί, φυσικά, δέν θά είναι εὔκολη ἀργότερα ἡ ἔξοφληση του. Ἐξασφαλίζει δημιουργική καί τήν Τράπεζα, στό δτι τή χορηγούμενα ἀπό αὐτή δάνεια θά ἀφοροῦν δραστηρί- τητες παραγωγικές.

Ἡ σύναψη αὐτῶν τιῶν δανείων συνοδεύεται πάντοτε καί ἀπό τεχνικές δόηνες καί συμβουλές πρός το δανειοδοτούμενο παραγωγό, γιά νά ἐξασφαλισθεῖ ἡ καλύτερη καί ἡ παραγωγικότερη διο- ποίηση τους.

Ἡ δανειοδότηση τῶν παραγωγῶν ἀπό τήν Ἀγροτική Τράπεζα συνδυάζεται πάντοτε μὲ τήν ἐφαρ- μοζόμενη ἀπό τήν Πολιτεία ἀγροτική πολιτική. Ἔτσι, συχνά δανειοδοτοῦνται, μέ περισσότερο συμ- φέροντες δρους, οι παραγωγικές δραστηρίστης ἡ προμήθεια πού ἀνταποκρίνονται στής βασικές ἐ- πιδιώξεις τῆς ἐφαρμοζόμενης ἀγροτικής πολιτικῆς. Αὐτό καθιστᾶ τή δανειοδότηση μέσο παρακινή- σεως τῶν παραγωγῶν, γιά τήν ἀνάπτυξη δρισμένων δραστηριοτήτων. Καθιερώνει ἐπίσης περισσό- τερο τήν Ἀγροτική Τράπεζα ὡς βασικό φορέα τῆς Ἀγροτικῆς Πολιτικῆς.

β) Ἀνάπτυξη Γεωργικῶν Βιομηχανιῶν.

Τονίσθηκε στό πρώτο μέρος τοῦ βιβλίου ἡ σημασία τῶν γεωργικῶν βιομηχανιῶν στήν ἀνάπτυξη τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας.

Ἡ Ἀγροτική Τράπεζα, μέ τή Διεύθυνση Γεωργικῶν Βιομηχανιῶν, ἀναπτύσσει δημιόληγη δραστη- ρότητα γιά τήν ἀνάπτυξη αὐτῶν τῶν βιομηχανιῶν.

Ἡ δραστηριότητά της στόν τομέα αὐτό, ἀνάγεται στήν ἀνάπτυξη πιστωτικῶν ἐργασιῶν, πού ἀφο- ροῦν τήν ἰδρυση, ἐπέκταση ἡ τόν ἑκατονταρισμού τῶν γεωργικῶν βιομηχανιῶν καί τή συμμετοχή τῆς Τράπεζας στήν ἰδρυση Βιομηχανιῶν, σέ συνεργασία μέ Γεωργικές Συνεταιριστικές Ὁργανώσεις. Ἐπίσης, στήν παρακολούθηση τῆς λειτουργίας τῶν σχετικῶν βιομηχανιῶν καί τήν παροχή κάθε ἀπα- ρίτητης τεχνικῆς βοήθειας καί καθοδηγήσεως πρός τούς φορεῖς τους.

γ) Διάθεση γεωργικῶν ἐφοδίων καί μηχανημάτων.

Γιά τήν ἔξυπρέτηση τῶν παραγωγῶν, ἡ Ἀγροτική Τράπεζα ἔχει ἀναλάβει, σέ συνεργασία μέ τής Γεωργικές Συνεταιριστικές Ὁργανώσεις, τήν προμήθεια, διακίνηση καί διάθεση στούς παραγωγούς τῶν ἀπαιτούμενών γιά τή διάφορες καλλιέργειες καί καλλιεργητικῶν ἐφοδίων, ἐργαλείων καί μηχανημά- των. Ἡ δραστηριότητα αὐτή ἐξασφαλίζει στούς παραγωγούς τήν εύκολη καί ἔγκαιρη προμήθεια δι- λῶν αὐτῶν τῶν ἐφοδίων, μέ ἀποτέλεσμα τήν αὐξηση τῆς ἀπόδοσεως τῶν ἐκμεταλλεύσεών τους.

δ) Στέγαση τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν.

Ἄξιόλογη είναι ἡ δραστηριότητα τῆς Ἀγροτικής Τράπεζας καί στόν τομέα στεγάσεως τῶν ἀγροτ- κῶν οἰκογενειῶν. Είναι γνωστή ἡ τέρπαστα σημασία, πού ἔχει ἔνα κατάλληλο ἀγροτικό σπίτι γιά τή ζωή κάθε ἀγροτικῆς οἰκογένειας. Καί διοι ξέρουμε ἐπίσης, πόσο δύσκολο είναι τό κτίσμα ἐνός σπι- τιοῦ.

Στόν τομέα αὐτό, ἡ Ἀγροτική Τράπεζα παρέχει διπλή ἔξυπρέτηση στούς Ἑλληνες ἀγρότες. Χο- ρηγεῖ μακροπρόθεσμα δάνεια – διάρκεια ἔξοφλησης μέχρι 20 χρόνια – τόσο γιά τήν διένεργη σένεων σπιτών, δσο καί γιά τή βελτίωση ἡ τήν ἐπέκταση τῶν ὑπαρχόντων σπιτών. Τά δάνεια συνο- δεύονται καί ἀπό κατάλληλο σχέδιο, πού ἔχουν ἐκπονηθεῖ γιά τή σκοπό αὐτό. Ἔτσι τά σπίτια πού κτί- ζονται δχι μόνο καλύπτουν ἀπόλυτα τής ἀνάγκης μιᾶς σύγχρονης ἀγροτικῆς οἰκογένειας, ἀλλά καί κα- θιστούν εύχαριστη τή διαμονή τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν σέ αὐτά.

ε) Ἀνάπτυξη Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὁργανώσεων.

Ἡ Ἀγροτική Τράπεζα τής Ἑλλάδος ἔχει συνδέσει στενά τήν ἀποστολή καί τό ἔργο της, μέ τήν ἀ- πότελη τοῦ γεωργικοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος στή χώρας μας.

Μέ τή Διεύθυνση Συνεταιρισμῶν καί τής περιφερειακές Ἐπιθεωρήσεις Συνεταιρισμῶν, ἀναπτύ- σσει δραστηριότητες στήν ἰδρυση πρωτοβαθμίων καί δευτεροβαθμίων συνεταιριστικῶν ὄργαν- σεων. Καθοδηγεῖ καί ἐποπτεύει τό ἔργο τους καί γενικότερα φροντίζει γιά τήν ὀργάνωση καί τήν κα- τάλληλη δραστηριότητα τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὁργανώσεων τής χώρας.

στή Άλλες δραστηριότητες της Αγροτικής Τράπεζας.

Άλλοι τομείς, στούς οποίους άναπτυσσεις άξιολογη δραστηριότητα ή Αγροτική Τράπεζα, είναι ή άσφαλτης της γεωργικής παραγωγής, καθώς και άλλες άσφαλτης έργασίες, ή μελέτη θεμάτων πού άφορούν τη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή, ή μελέτη των θεμάτων πού θά προκύψουν από την είσοδο μας στην Εύρωπα Οικονομική Κοινότητα και ή σχετική πάνω στά θέματα αυτά καθοδήγηση και ένημέρωση των παραγωγών, ή συμβολή στή διάθρωση και δργάνωση των γεωργικών έκμεταλλεύσεων και γενικά ή συμβολή της μέ κάθε δυνατό τρόπο στή γεωργική άναπτυξη της χώρας.

10.3.4 Τό Έργο της Αγροτικής Τράπεζας και ή ευθύνη των άγροτών μας.

"Όπως και στήν περίπτωση τού Υπουργείου Γεωργίας, έτσι και στήν περίπτωση της Αγροτικής Τράπεζας, τό έργο της δέν είναι δινατό νά άποδωσει τά άναμενόμενα άποτελέσματα, μέ μόνες τής προσπάθειες του προσωπικού της. Χρειάζεται παράλληλη και ή διάτοιχη προσπάθεια και τό ένδιαφέρον τών ιπεύθυνων ρηχήγονων των γεωργικών μας έκμεταλλεύσεων.

Ποιές είναι οι ευθύνες τών άγροτών μας στή βασικό αυτό τομέα;

α) Κατανόηση της συμβολής της στήν παραγωγική τους προσπάθεια.

Τό πρώτο βήμα είναι νά κατανοήσουν οι άγροτές μας τή συμβολή της Αγροτικής Τράπεζας στήν δινατέωπη τών προβλημάτων πού παρουσίαζονται στή παραγωγική τους δραστηριότητα.

'Η Αγροτική Τράπεζα ίδρυθηκε μόνο γιά τής άνάγκες τών παραγωγών. Άποστολή της είναι νά τούς έξασφαλίσει μέ συμφέροντες δρους τό συντελεστή κεφάλαιο, γιά τήν άποδικότερη άναπτυξη της παραγωγικής τους δραστηριότητας και γιά τήν άξιοποίηση τών άλλων συντελεστών τής παραγωγής.

Πρέπει λοιπόν νά τή βλέπουν και νά τήν αισθάνονται σάν δική τους άποκλειστικά Τράπεζα.

β) Ενημέρωση στής δραστηριότητες της Τράπεζας.

'Η ένημέρωση τών άγροτών μας πάνω στό σύνολο τών δρατηριοτήτων της Τράπεζας κατά τομείς θά τούς δώσει τή δινατότητα νά έκπτημσουν τό δόλι έργο της Αγροτικής Τράπεζας, άλλα και νά γνωρίσουν τούς τομείς και τών τρόπων, με τούς οποίους ή Τράπεζα προσπαθει νά τούς βοηθήσει στήν έπαγγελματική τους δραστηριότητα και στήν δινατέωπη δώλων τών προβλημάτων τους.

γ) Συνεργασία μέ τής Υπηρεσίες και τό Προσωπικό της Αγροτικής Τράπεζας.

Μέ τή συνεργασία μέ τής άρμοδιες υπηρεσίες της Αγροτικής Τράπεζας, οι παραγωγοί θά είναι σέ θέση νά άξιοποιούν κατά τόν καλύτερο δυνατό τρόπο τής έκμεταλλεύσεις τους.

δ) Μεθόδευση της άξιοποίησεως τών υπηρεσιών της Αγροτικής Τράπεζας.

Μέ βάση τήν δλη άργανωση τής έκμεταλλεύσεώς του θά πρέπει κάθε παραγωγός νά μεθοδεύσει τήν δλη έξυπνητήση του όπο τήν Αγροτική Τράπεζα. Θά έπιστημένει τούς τομείς, γιά τούς οποίους θεωρει άπαραίτητες τής υπηρεσίες της Αγροτικής Τράπεζας και θά συζητήσει τήν περίπτωση του μέ τούς τεχνικούς άνταλλήλους τού Υποκαταστήματος τής περιοχής του. Μαζί θά καταλήξουν στήν καλύτερη δυνατή λύση τών προβλημάτων του.

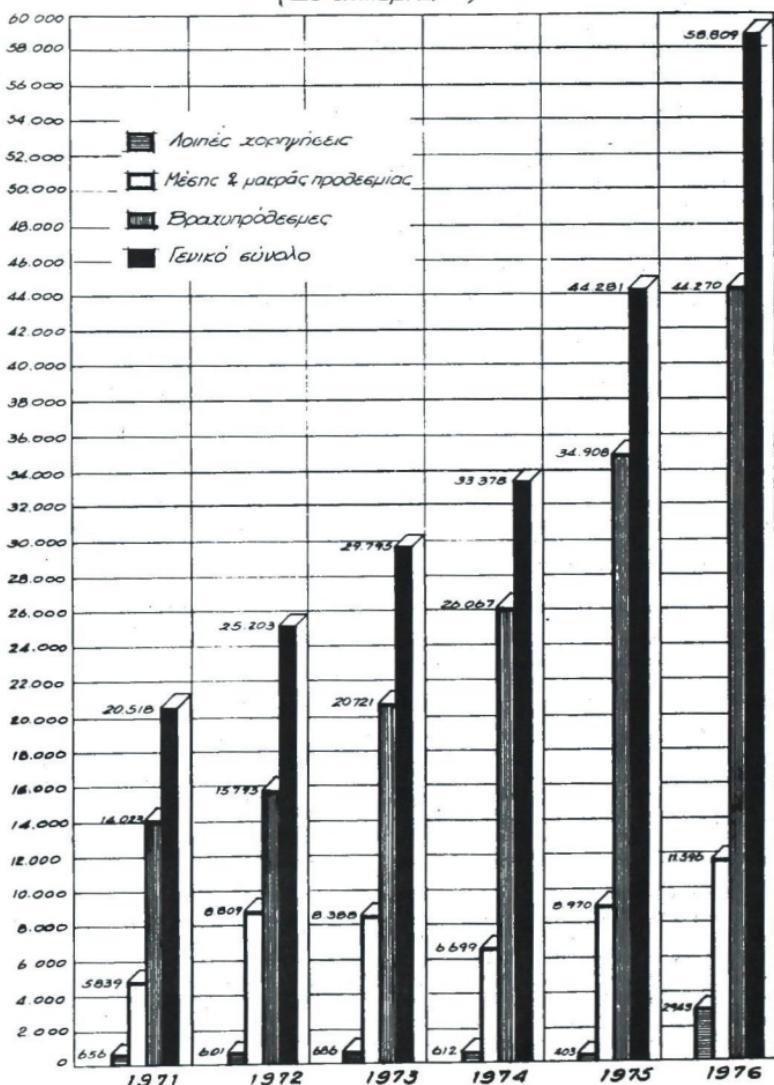
ε) Συνέπεια στής ύποχρεώσεις τών παραγωγών πρός τήν Τράπεζα.

Κάθε συνεργασία δημιουργει άμοιβαίς ύποχρεώσεις και ευθύνες. Και ή συνεργασία μέ τήν Αγροτική Τράπεζα είναι έπόμενο νά δημιουργει τόσο στήν ίδια, δσο και στούς παραγωγούς ευθύνες και ύποχρεώσεις. Στό σημείο αυτό πρέπει νά προσέξουν ίδιατέρα οι παραγωγοί.

Κάθε δάνειο, πού συνάπτεται γιά ένα δρισμένο σκοπό, πρέπει νά χρησιμοποιείται άποκλειστικά γιά τήν έπιτευξη αυτού τού σκοπού. Έτσι, τό δάνειο δχ μόνο θά άξιοποιείται στό μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, άλλα και θά έξασφαλίζει στόν παραγωγό, με τήν αύξηση τής παραγωγής, τή δυνατότητα τής έγκαιρης έξοφλήσεώς του.

Τό πό λεπτό σημείο, στήν περίπτωση δανεισμού όπο τήν Αγροτική Τράπεζα, είναι ή έγκαιρη έξ-

Εξέστιη χορηγήσεων Αγροτικής Τραπέζης
κατά τα έτη 1971 μέχρι 1976
(Σε χιλιόμ. δρχ.)

φληση κάθε δανείου. Ή καθυστέρηση έξοφλήσεως συνεπάγεται τήν άπωλεια τής έμπιστοσύνης τής Τράπεζας πρός τόν παραγωγό, διλλά και ἐπιβαρύνει σημαντικά τήν έκμετάλλευση μέ τούς τόκους ύπερμεριάς καὶ τίς ολλές σχετικές ἐπιβαρύνονται.

Εύθυνη ἔχει ἀκόμα δι παραγωγός νά συμβάλει καὶ αὐτός, δσο τοῦ είναι δυνατό, στή διεύρυνση τῶν ἐργασιῶν τῆς Τράπεζας καὶ στήν ὑποβοήθησή της, στό ἔργο της. Και μία τέτοια βοήθεια είναι ἡ κατάθεση στήν 'Αγροτική Τράπεζα τῶν οίκονομῶν τῶν παραγωγῶν. Εκτός ἀπό τό ύψηλό ἐπιτόκιο, μέ τά χρήματα αὐτά ἡ Τράπεζα θά ἔχει τή δυνατότητα νά ἐκπληρώσει εύρυτερα καὶ σέ μεγαλύτερο βαθμό τήν ἀποστολή της.

στή 'Αξιολόγηση τής ἀποδόσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς 'Αγροτικής Τράπεζας στής ἐκμεταλλεύσεις τῶν παραγωγῶν.

Είναι σκόπιμο, ὑστέρα ἀπό τή διάθεση τῶν προϊόντων κάθε καλλιέργειας ἡ στό τέλος κάθε χρόνου νά γίνεται ἀπό τόν παραγωγό καὶ, δποιοι χρείαζεται, σέ συνεργασία μέ τούς ἀμρόδοις ὑπαλλήλους της, ὅξιολόγηση τής ἀποδόσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς 'Αγροτικής Τράπεζας στήν ἐκμετάλλευσή του. Ή ἀξιολόγηση αὐτή δίνει στούς παραγωγούς τή δυνατότητα καὶ νά ἀκτιμήσουν τή σημασία τής 'Αγροτικής Τράπεζας γιά τήν ἐλληνική γεωργία, διλλά και νά ἀξιοποιοῦν καλύτερα κάθε φορά τίς ὑπηρεσίες τῆς 'Αγροτικής Τράπεζας στής ἐκμεταλλεύσεις τους.

'Ερωτήσεις – 'Ασκήσεις.

1. Πότε ίδρυθηκε ἡ 'Αγροτική Τράπεζα;
2. Ποιοί ἦταν οι λόγοι πού ἔκαναν ἐπιτακτική τήν ἀνάγκη ίδρυσεως πιστωτικοῦ ίδρυματος γιά τούς ἀγρότες;
3. Ποιοί είναι οι βασικοί σκοποί τῆς 'Αγροτικής Τράπεζας, δπως ἀναφέρονται στό πρώτο καταστατικό της;
4. Ποιες είναι οι βασικές κατηγορίες δανείων, πού χορηγεῖ ἡ 'Αγροτική Τράπεζα καὶ ποιές οι διαφορές μεταξύ τους;
5. 'Επισκεφθείτε ἔνα ἡ δύο παραγωγούς τῆς περιοχῆς σας. Συζητεῖτε μαζί τους τίς ἔξυπηρετήσεις πού τούς παρέχει ἡ 'Αγροτική Τράπεζα. Φέρτε τής ἀπόψεις τους στήν αιθουσα διδασκαλίας γιά συζήτηση.
6. Ποιες είναι οι εύθυνες τῶν παραγωγῶν, γιά τήν καλύτερη δυνατή ἀξιοποίηση τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς 'Αγροτικής Τράπεζας, στό χώρο τής γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγῆς;
7. Γιά ποιούς βασικά λόγους πρέπει οι παραγωγοί νά είναι συνεπεῖς στής ὑποχρεώσεις τους πρός τήν 'Αγροτική Τράπεζα;
8. Ποιες είναι οι δραστηριότητες τῆς 'Αγροτικής Τράπεζας στήν ἀνάπτυξη τῶν Γεωργικῶν Βιομηχανιῶν;
9. Μέ ποιούς βασικά τρόπους ἡ 'Αγροτική Τράπεζα συντελεῖ στήν ἀντιμετώπιση τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν;
10. Ποια είναι ἡ βασική ἀποστολή τῆς 'Αγροτικής Τράπεζας στήν ἀνάπτυξη τῶν Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Όργανωσεων;

10.4 Οι γεωργικοί όργανισμοί ώς φορεῖς ἀγροτικής πολιτικῆς.

Πέρα ἀπό τή γενική ἀντιμετώπιση τοῦ συνόλου τῶν προβλημάτων τής γεωργίας μας, ὑπάρχουν δι-ρισμένα προϊόντα, πού παρουσιάζουν ἐντελῶς ίδιαιτέρο ἐνδιάφερον γιά τή χώρα μας. Τέτοια προϊόντα είναι τό βαρβάκι, δ καπνός και ἡ σταφίδα.

Αὐτά, δη μόνο κατέχουν ξέχωριστή θέση στήν δলη μας γεωργική οίκονομία, διλλά ἔχουν καὶ προ-βλήματα πού διποτούν ίδιαιτέρη φροντίδα και χρειάζονται ίδιαιτέρη προσπάθεια γιά τήν ἀντιμετώπιση τής τους.

Ἐτσι, χωρίς νά πάψουν τά προϊόντα αὐτά νά ἀποτελούν ἀντικείμενο φροντίδας και ἐνδιαφέροντος τόσο τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας δσο και τής 'Αγροτικής Τράπεζας, γιά τήν καλύτερη ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων πού παρουσιάζουν οι καλλιέργειες αὐτές και, κυρίως, γιά τήν εύρυτερη ἀνάπτυξή τους, ἔχουν ίδρυθει ειδικοί 'Οργανισμοί.

Οι Όργανισμοι αύτοί, στόν τομέα του δικαίωμας, παράλληλα με το Ύπουργειό και τήν Αριθμητική Τράπεζα, τήν καθοριζόμενην διπό τήν Πολιτείαν δικαιοτική πολιτική.

Θά έξετασμε περισσότερο άναλυτικά τόν όργανισμον Βάμβακος καί τόν Όργανισμό Καπονιού καί θά άναφερθούμε συνοπτικά στόν Αύτόνομο Σταφιδικό Όργανισμό, τόν Όργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων καί τίς Γεωργικές Συνεταιριστικές Όργανώσεις.

10.5 Όργανισμός βάμβακος.

10.5.1 Η Θέση τοῦ Βαμβακιοῦ στήν Ελληνική Γεωργία.

Τό βαμβάκι ἀποτελεῖ μία ἀπό τίς κυριότερες Έλληνικές καλλιέργειες καί κατέχει ίδιαίτερη θέση στήν δλη μας γεωργική οἰκονομία. Τά ἀκόλουθα στοιχεία δείχνουν ἀρκετά χαρακτηριστικά τή θέση καί τή σημασία αὐτή.

- Πρώτη χώρα στήν Εύρωπη πού καλλιέργησε βαμβάκι είναι ή χώρα μας.
- Οι κλιματολογικές μας συνθήκες δχι μόνο εύνοούν τήν καλλιέργειά του, ὅλα καί ἔξασφαλίζουν ἔξαιρετή ἀπό κάθε διπομη ποιότητα βαμβακιοῦ.
- Η ποιότητά του είναι γνωστή στήν ἐλληνική καί ἔνεν ἀγορά καί ὄφειλεται στό διτό τό βαμβάκι μας (στήν κατηγορία τῶν μεσοῦνων τύπων πού ἀνίκει) είναι καθαρό, λευκό, στιλπνό, δμοιόμορφο, μέ ωψηλή κλωστική ἀξία.
- Η καλλιέργεια τοῦ βαμβακιοῦ ἀξιοποιεῖ στήμερα 1.830.000 στρέμματα, περίπου τό 8% τοῦ συνόλου τῶν ἐκτάσεων τῶν ἀρτοράινων καλλιέργειῶν.
- Οι ἐκτάσεις αὐτές κατά 95% ἀρδεύονται.
- Η καλλιέργεια τοῦ βαμβακιοῦ ἀποτελεῖ τήν κύρια ή δευτερεύουσα ἀπασχόληση 70.000 περίπου που διμοτικῶν οἰκογενειῶν καί διμοποιεῖ κάθε χρόνο 10.000.000 περίπου ήμεροισθα. Η ἔξελιξη τῆς καλλιέργειας του στήν χώρα μας παρουσιάζεται στόν πίνακα 15 τοῦ Παραρτήματος.

‘Όπως φαίνεται ἀπό τόν πίνακα, σημαντική είναι ή ἐκταση τῆς βαμβακοκαλλιέργειας κατά τά χρόνια 1976 καί 1977. Η αὔξηση αὐτή ὀφείλεται στά προστατευτικά μέτρα (καθορισμός τιμῆς ἔγγυης σεως γιά τόν παραγωγό) καί στής ἀρκετά μεγάλες τιμές διαθέσεως τοῦ προϊόντος.

Μέ τή βιομηχανοποίηση διξιοποιοῦνται σημαντικά δλα τά προϊόντα τοῦ βαμβακιοῦ. Τό σύνοπτο βαμβάκι συντίθεται κατά τά $\frac{2}{3}$, ἀπό βαμβακόπορο καί κατά τό $\frac{1}{3}$, ἀπό ἴνες.

Οι ἴνες χρησιμοποιοῦνται στήν νηματουργικές βιομηχανίες γιά τήν παραγωγή βαμβακερῶν νημάτων, τά δληστά, μέ τή βιομηχανία τῆς ύφαντουργίας, μετατρέπονται σέ ωφάσματα καί στή συνέχεια σέ ἔτοιμα ἐνδύματα.

‘Από τό βαμβακόπορο ἔξαγεται σπορέλαιο, πού χρησιμοποιεῖται γιά οἰκιακή χρήση, καί βαμβακόπιττα πλούσια σέ λευκώματα, γιά τή διατροφή τῶν ζώων.

‘Εξ δλλου, τό παραγόμενο στή χώρα μας βαμβάκι ἀποτελεῖ ἔξαρτητη πρώτη ὥλη γιά τήν ἐλληνική βιομηχανία. ‘Ετοι, ή χώρα μας είναι μία ἀπό τίς σπουδαιότερες χώρες ἔξαγωγής νημάτων. Τό 1974 ἦταν δεύτερη, μέ 38.115 τόννους, ἔναντι 77.300 τόννων τοῦ Πακιστάν, σέ σύνολο ἔξαγωγῶν: 446.788 τόννων.

‘Η πρόδος τῆς νηματοποιίσεως καί τῶν ἔξαγωγῶν παρουσιάζεται στόν πίνακα 16 τοῦ Παραρτήματος, ἐνώ οι ἔξαγωγές βαμβακερῶν νημάτων καί πλεκτῶν κατά τά ἔτη 1961, 1971, 1975 καί 1976 στόν πίνακα 17 τοῦ Παραρτήματος.

Τό ἐμπόριο δραστηριοποιεῖται ἰδιαίτερα μέ τή διακίνηση τοῦ βαμβακιοῦ καί τῶν ἀπαιτουμένων γιά τήν καλλιέργεια του ἔφοδίων. Γιά τή διακίνηση γενικά τοῦ βαμβακιοῦ κάθε χρόνο, ἀπαιτούνται περισσότερα ἀπό 170.000 φορτία φορτηγῶν αὐτοκινήτων 6 τόννων. ‘Έξ δλλου, ή διακίνηση 100.000 τόννων την πλασμάτων, πού χρησιμοποιοῦνται στήν καλλιέργεια τοῦ βαμβακιοῦ καί ή ἔξαγωγή 30.000 τόννων περίπου ἐκκοκισμένου βαμβακιοῦ ἔχουν, δημος είναι ἐπόμενο, ἰδιαίτερη σημασία γιά τίς μεταφορές.

‘Από οἰκονομική διπομη, τό βαμβάκι ἀντιπροσωπεύει τό 7% τοῦ ἀκαθάριστου ἔθνικοῦ είσοδήματος φυτικής παραγωγῆς.

‘Από ένα στρέμμα καλλιεργούμενο μέ βαμβάκι, παράγονται 240-320 κιλά σύνοπτο βαμβάκι ή 83-112 κιλά ἐκκοκισμένο, 145-190 κιλά βαμβακόπορος, 110-144 κιλά βαμβακόπιττα, 21-28 κιλά βαμβακέλαιο.

Σέ διεθνεῖς τιμές προϊόντων τοῦ 1977, ένα στρέμμα καλλιεργούμενο μέ βαμβάκι, ἀποδίδει δσο

1,5 στρέματα ποσιτιστικό καλαμπόκι ή 3-4 στρέματα σιτάρι. Συγχρόνως, προσφέρει κπηνοτροφή ίσοδύναμη σε θρεπτική δίαιτα με τήν παραγωγή ένδις στρέμματος κριθαριού και βαμβακέλαιο Γασ περίπου σε ποσότητα, με τήν παραγωγή ένδις στρέμματος έλαιοδένδρων.

Μέ στοιχεία του 1976 ή συμβολή του στήν Έθνική οίκονομια παρουσιάζεται με τά άκολουθα στοιχεία:

Κατανάλωση έκκοκκισμένου βαμβακιού όπο τήν έγχώρια βιομηχανία		132.000 τόννοι
Παραγωγή άμιγών βαμβακερών νημάτων		103.227 τόννοι
Παραγωγή συμμίκτων βαμβακερών νημάτων		4.883 τόννοι
'Εξαγωγές αυτόδιου βαμβακιού	τόννοι: 31.146	'Αξία 42.042.000 δολλάρια
'Εξαγωγές βαμβακερών νημάτων	τόννοι: 46.635	'Αξία 126.063.187 δολλάρια
'Εξαγωγές ύφασμάτων νημάτων	τόννοι: 5.114	'Αξία 22.080.000 δολλάρια

Συνολικά, οι έξαγωγές κλωστούφαντουργικών προϊόντων άνερχονται σε 370.000.000 δολλάρια και κατέχουν τήν πρώτη θέση με ποσοστό 32% στό σύνολο τών έξαγωγών (1.160 έκατομμύρια δολλάρια) βιομηχανικών και βιοτεχνικών ειδών.

Τά στοιχεία, πού άναφέρθηκαν προηγουμένως, δείχνουν άρκετά παραστατικά τή θέση και τή συμβολή τού βαμβακιού στήν Έθνική οίκονομια.

10.5.2 Ιδρυση και διάρθρωση τού 'Οργανισμού Βάμβακος.

Τό βαμβάκι άποτελούσε πάντοτε βασική καλλιέργεια γιά τήν έλληνική γεωργία. 'Ακόμα και κατά τήν έποκη τής Τουρκοκρατίας ή καλλιέργεια του ήταν ίδιαίτερα άνωπτυγμένη σε δρισμένες κυρίως περιοχές. 'Ο Συνεταιρισμός τών 'Αμπελακίων κατά τά τελευταία χρόνια τού 17ου και τά πρώτα τού 18ου αιώνα, πού είχε βασικό προορισμό τή βαφή βαμβακερών νημάτων, στήριζε τή δραστηριότητά του στό καλλιέργουμένο στίς πεδινές έκπτασεις τής Θεσσαλίας βαμβάκι.

"Η καλύτερη οργάνωση τής γεωργίας, κατά τίς πρώτες δεκαετίες τού αιώνα μας και ή μελέτη τών προβλημάτων της δόδηγησε στή διαπίστωση τής άνάγκης ιδρύσεως ένδις ίδιαίτερου 'Οργανισμού, ή δοπού θα άναλλαγμα τήν εύθυνή τής άντιμετωπίσεως δλων τών προβλημάτων πού άφορούν τήν καλλιέργεια τού βαμβακιού.

Μέ τον 'Αναγκαστικό Νόμο τής 19ης Νοεμβρίου 1935, ιδρύθηκε δ 'Οργανισμός Βάμβακος με τήν έπωνυμια: 'Ινστιτούτο Βάμβακος. Στό δρθρο 1 τού 'Αναγκαστικού Νόμου άναφέρονται κατά λέξη τά άκολουθα:

«Πρός προστασίαν τού έλληνικού βάμβακος, ιδρύεται 'Οργανισμός ύπό τήν έπωνυμίαν: 'Ινστιτούτο Βάμβακος. Ούτος άποτελει νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, έδρεύει έν 'Αθήναις και τελεῖ ύπό τήν έποπτείαν και τόν ελεγχον τού 'Υπουργείου Γεωργίας εις τήν άμροδιότητα τού δημού ήπαγεται».

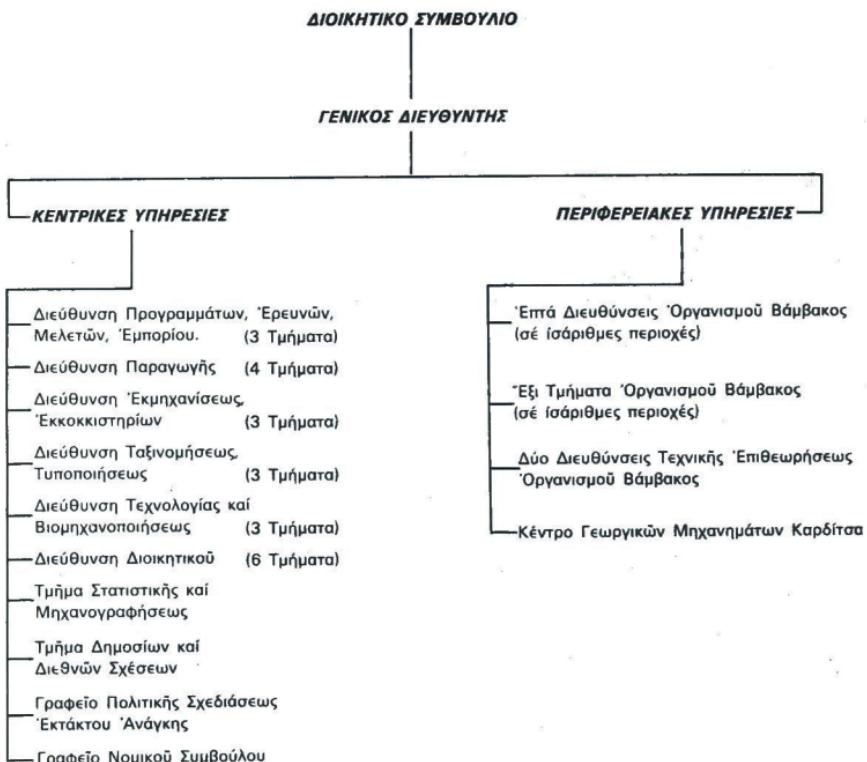
Μέ τό δρθρο 2 καθορίσθηκαν οι άμροδιότητες τού 'Οργανισμού, πού ήταν άναλογες με τά προβλήματα πού άντιμετώπιζε τότε ή παραγωγή, ή βιομηχανική έπεξεργασία και τό έμποριο τού βαμβακιού.

Παρά τό έπισημο τίτλο του ώς 'Ινστιτούτου Βάμβακος, δ 'Οργανισμός έμεινε γνωστός ώς 'Οργανισμός Βάμβακος. 'Ο τίτλος του αύτός καθιερώθηκε και νομοθετικά μέ τό Νομοθετικό Διάταγμα 3853 τής 7ης Αύγουστου 1958, μέ τό δημού άναδιοργανώθηκε.

Τό 1975, μέ τό Νόμο 194 τής 10ης Οκτωβρίου 1975, τροποποιήθηκαν δρισμένες διατάξεις τού Ν.Δ. 3853/1958 και δόθηκαν στόν 'Οργανισμό οι σημερινές του άμροδιότητες, πού καλύπτουν δλα τά θέματα καλλιέργειας, βιομηχανικής έπεξεργασίας και διαθέσεως τού βαμβακιού και τών δλων κλωστικών φυτών.

'Η σημερινή διάρθρωση τού 'Οργανισμού έχει καθορισθεί με τό Προεδρικό Διάταγμα 1074 τής 11ης Νοεμβρίου 1977. Μέ βάση τό Διάταγμα αύτό, ή δλη οργάνωση τών ύπηρεσιών τού 'Οργανισμού ώς νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, διαρθρώνεται σύμφωνα με τό άκολουθο διάγραμμα:

Διάρθρωση τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ Βάμβακος

10.5.3 Ἐπελούμενο δπό τὸν Ὀργανισμό Βάμβακος ἔργο.

“Οπως ἀναφέραμε καὶ προηγουμένως, ὁ Ὀργανισμός Βάμβακος ίδρυθηκε τό 1935. Ἀσχολεῖται μέ δλα τά θέματα, πού ἀφοροῦν αὐτό τό πολύτιμο γεωργικό μας προϊόν.

‘Ο προγραμματισμός καὶ ἡ ὄργανωση τῆς καλλιέργειας τοῦ βαμβακιοῦ, καθώς καὶ ἡ ἐπέκτασή της σε μεγαλύτερες ἔκτασεις, ἀποτελοῦν μέρος τῆς ἀποστολῆς του.

‘Ἐπίσης, καὶ μελέτη καὶ ἡ δοκιμαστικὴ καλλιέργεια νέων ποικιλῶν, ἡ ὄργανωση τῆς σποροπαραγωγῆς καὶ ὁ ἐφοδιασμός τῶν βαμβακοκαλλιέργητων μὲ ἔγγυημένο σπόρο.

‘Αλλὰ καὶ ἡ ὄργανωση καὶ ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἐκμηχανίσεως τῆς καλλιέργειας, καθώς καὶ ἡ προστασία τοῦ βαμβακιοῦ ἀπό τοὺς ἔθροις καὶ τίς ἀσθένεις, συμπληρώνουν τὸν κύκλο τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ὀργανισμοῦ στὸ χώρο τῆς παραγωγῆς. Βασική ἐπίδιψη του ἡ ἀνάπτυξη τῆς βαμβακοπαραγωγῆς καὶ ἡ μελέτη κάθε δυνατότητας γιά τή συμπίεση τοῦ κόστους παραγωγῆς.

Οι προσπάθειες βέβαια καί οι έπιδιωξεις του 'Οργανισμού δέν περιορίζονται μόνο στο χώρο της παραγωγής. Ή βιομηχανική κατεργασία, τό εμπόριο καί ή δίξιοποίηση τών προϊόντων καί υποπροϊόντων του σύστορου βαμβακιού, απότελον δυντικέμενο μελέτης, έρευνας, προσπαθειών πρωθήσεων καί προσαγωγής γιά της ύπηρεσίες του 'Οργανισμού.

Σημαντική είναι ή συμβολή του 'Οργανισμού στόν καθορισμό όπο την Πολιτεία τών ένδεικνυομένων μέτρων άγριας πολιτικής γιά την άναπτυξη καί την προσαγωγή της καλλιέργειας του βαμβακιού.

Μέ εισήγηση του 'Οργανισμού, όπο το 1974 άποφασίσθηκε ο καθορισμός γιά κάθε χρόνο, έγγυημένης τιμής του σύστορου βαμβακιού, πού νά άνταποκρίνεται στο κόστος παραγωγής.

Πέρα από τόν καθορισμό αύτής της τιμής, ο 'Οργανισμός παρακολουθεῖ καί άνακοινώνει, μέ ειδικό δελτίο, πού έγκρινεται από τό 'Υπουργείο Γεωργίας, την τιμή σύστορου βαμβακιού σ' ποιότητας. Αύτή δρίζεται με βάση την τιμή του χρηματιστηρίου του Λιβερπουλ (μέση τιμή τών πέντε φθινοπέρων βαμβακοπαραγωγικών χωρών), την τιμή άνορδς δολαρίων καί τη ξεσδά έκκοκκίσεως. Άν ή έγγυημένη την τιμή είναι μικρότερη από την τιμή του δελτίου του 'Οργανισμού, ή διαφορά καταβάλλεται στούς παραγωγών από τό Κράτος, μέ τή μορφή εισόδηματικής ένσιχνεως.

'Οργανισμός είσπερεται έπισημα τη λήψη μέτρων γιά την έπιδότηση των μέσων καί των έφοδων καλλιέργειας του βαμβακιού. 'Αποτέλεσμα δλων αύτών των μέτρων είναι ή σημαντική αξηση δχι μόνο της καλλιεργούμενης μέ βαμβάκι έκτάσεως, άλλα καί της μέσης στρεμματικής άποδόσεως, δημησ φάνεται στόν πίνακα 15 τού παραρτήματος.

Σημειώνεται χαρακτηριστικά δτι, ένω τό 1951 καλλιεργήθηκαν 770.000 στρέμματα, μέ συνολική παραγωγή 80.000 τόννων σύστορου βαμβακιού, τό 1977 καλλιεργήθηκαν 1.830.000 στρέμματα, μέ συνολική παραγωγή 432.000 τόννων.

Η μέση στρεμματική άποδόση φθάνει ήδη τα 250 κιλά, από 46 πού ήταν τό 1946.

10.5.4 Όμάδες Κοινής Καλλιέργειας Βαμβακιού.

Μία από τις σημαντικότερες καί πρωτοποριακές δραστηριότητες του 'Οργανισμού Βάμβακος είναι ή δργάνωση τών 'Όμάδων Κοινής Καλλιέργειας βαμβακιού.

Η δργάνωση τών δμάδων αύτών, πού δρχισε από τό 1973, άποβλεπει βασικά στήν καλύτερη δυνατή δμοποίηση δλων τών συντελεστών της παραγωγής καί στή μεγαλύτερη δυνατή συμπίεση του κόστους παραγωγής. Αύτο φυσικά θά έχει ως άποτελέσμα την έπιτευξη μεγαλύτερου καθαρού κέρδους γιά τόν παραγωγή.

Οι 'Όμάδες Κοινής Καλλιέργειας άφορούν τήν από κοινού καλλιέργεια τών έκτασεων πολλών βαμβακοκαλλιεργήτων. 'Ετοι, καθισταται δυνατή ή έφαρμογή δλων τών δεδομένων της σύγχρονης τεχνολογίας καί ίδιαίτερα ή μεγαλύτερη δυνατή έκμηχανίστη της.

Η 'Όμάδα Κοινής Καλλιέργειας συγκροτείται από παραγωγούς, τών όποιων οι καλλιεργούμενες μέ βαμβάκι έκτασεις είναι στήν ίδια περιοχή. Δέν είναι απαραίτητο νά είναι συνεχόμενες. Μόνη προϋπόθεση είναι τό μήκος κάθε τεμαχίου νά μήν είναι μικρότερο από 150 μέτρα καί τό πλάτος δσο τό δυνατού μεγαλύτερο. Οι άποτελέσματα τών τεμαχίων κυμαίνονται από 500 έως 5000 μέτρα.

Η μέση έκταση κατά Ο.Κ.Κ. είναι 700 έως 1000 στρέμματα καί άπαρτιζεται από 7 έως 24 τεμάχια.

Οι ένδιαφερόμενοι γιά τή συγκρότηση Ο.Κ.Κ. ύποβάλλουν σχετική αίτηση στής ύπηρεσίες του 'Οργανισμού.

Τόν πρώτο χρόνο διαθέτει στήν 'Όμάδα τά άπαιτούμενα μηχανήματα, γιά δλες τίς καλλιεργητικές έργασεις του βαμβακιού. Τό δεύτερο χρόνο παραχωρεΐ τά μηχανήματα στήν 'Όμάδα παραγωγών στό κόστος της προμηθείας τους. Οι 'Όμάδες δανειοδοτούνται μέ συμφέροντες δρους γιά τήν προμήθεια τών μηχανήματων. Η άξια του συνολικού μηχανικού έξοπλισμού γιά κάθε 'Όμάδα φθάνει περίου τά 3.000.000.

Ηδη μέχρι σήμερα, έχουν συγκροτηθεί από τόν 'Οργανισμού 310 'Όμάδες Κοινής Καλλιέργειας. Αύτές καλύπτουν τό 15% τών έκτασεων, πού καλλιεργούνται μέ βαμβάκι.

Κάθε χρόνο ύποβάλλονται στήν 'Οργανισμό αίτησεις γιά τή συγκρότηση 200 έως 250 'Όμάδων Κοινής Καλλιέργειας βαμβακιού.

Οι Όμάδες Κοινής Καλλιέργειας έχουν βασικό άντικειμενικό τους σκοπό την άποκοινού έκτελεση των καλλιεργητικών έργασιών, τη συγκομιδή. Ακόμη, σε πολλές περιπτώσεις, την έμπορια του σύστορου βαμβακιού ή την κοινή έκκοκκηση και την έμπορια του ώς έκκοκκισμένου.

Τά απότελεσματα από την όργανση των 'Όμάδων Κοινής Καλλιέργειας στό κόστος παραγωγής και στήν παραγωγικότητα των συντελεστών της παραγωγής είναι ίδιατερα έντυπωσιακά.

Συγκριτικά, ή άμοιβή για κάθε συντελεστή της παραγωγής στήν διαδική καλλιέργεια και στήν παραδοσιακό τρόπο καλλιέργειας είναι ή άκολουθη:

Συντελεστές Παραγωγής	'Όμαδηκή Καλλιέργεια 'Άμοιβή	Συνηθισμένη έκμετάλλευση στρέμμα
'Έργασία	784	1.885
Κεφάλαιο	1.529	1.854
'Έδαφος	900	900

Στόν τομέα της έργασίας, ένώ ή συνηθισμένη καλλιέργεια άπατε 7 ημερομίσθια περίπου κατά στρέμμα, στήν διαδική ή έργασία δέν ύπερβαίνει τά δύο ημερομίσθια.

Ίδιατερα διόλογον είναι ή έπιπτυχανόνειν οίκονομιά στής δαπάνες συγκομιδής. Ή διαδική καλλιέργεια έπιπτερη τή χρήση μηχανών συλλογής του βαμβακιού. Οι μηχανές, έπειδη χρησιμοποιούνται για μεγάλες έκτασές, διπλούν μικρές κατά στρέμμα δαπάνες λειτουργίας και γενικές δαπάνες. Έτσι, τό κόστος τής συλλογής του βαμβακιού μειώνεται κατά ποσοστό 40% τού κόστους συλλογής μέ έργαστικά χέρια. Σέ μελέτες καί έρευνες, πού έγιναν άπό τόν 'Οργανισμό, ένώ τό κόστος παραγωγής στή συνηθισμένη καλλιέργεια ήταν κατά τό 1975 σε 17,08 δρχ. κατά κιλό, στήν διαδική έφθασε μόνο τίς 12,12. Η συμπεισοχή στήν ΟΚΚ καλλιέργειτο πού πεύμα τής συνεργασίας μεταξύ τών παραγωγών και τήν οίκονομική τους σκέψη. Τούς συνηθίζει σε θέματα όργανωτικά, ένώ παράλληλα τούς παρέχει τή δυνατότητα νά διαπιστώσουν τή σημασία τής έφαρμογής τής σύγχρονης τεχνολογίας στή γεωργική παραγωγή. Τό γεγονός διό διο καί περισσότερες αιτήσεις για τή συγκρότηση νέων διάδων υποβάλλονται κάθε χρόνο, δείχνει τή σημασία αύτής τής δραστηριότητας.

Σκιαγραφήθηκε στής προηγούμενες σελίδες συνοπτικά τό συντελούμενο άπό τόν 'Οργανισμό Βάμβακος έργο, στό χώρο τής προσαγωγής, έπειργασίας, διακινήσεως και έμποριας του βαμβακιού. Έγινε έπισης άναφορά στή συμβολή τού 'Οργανισμού στήν καλύτερη δυνατή έπιπευξη τών σκοπών και έπιδιώξεων τής έφαρμοσμένης άπό τήν Πολιτικής πολιτικής στόν διάτιστοχο τομέα.

Άσφαλτος τό έργο του 'Οργανισμού δέν τελειώνει έδω. Τό βαμβάκι κατέχει πάντα ξεχωριστή θέση στά άναμεσα στά σύγχρονα γεωργικά μας προϊόντα. Γ' αύτό και ο βαμβακοπαραγωγοί πρέπει νά συμπαρασταθούν στό έργο τού 'Οργανισμού. Πρέπει νά συνεργάζονται με τίς δρμόδιες ύπηρεσίες του και νά άκολουθουν τής δόησες και άποδεξίες τής. Έτσι, θά συμβάλουν και αυτοί στήν προσαγωγή και άναπτυξη τής καλλιέργειας του βαμβακιού στή χώρα μας. Τά δύο άναφέρθηκαν γιά τήν συμβολή και τήν εύθυμην τών δύρωτων μας γιά τήν έπιτυχημένη θέσποτη και έφαρμογή τών μέτρων άγροπολικής πολιτικής, διόταν άσχοληθήκαμε μέ τόν 'Υπουργείο Γεωργίας και τήν 'Αγροτική Τράπεζα, ίσχυσουν άσφαλώς και στήν περίπτωση τού 'Οργανισμού βάμβακος.

Έρωτήσεις.

- Ποιοί λόγοι έπεβαλαν τήν ίδρυση Γεωργικών 'Οργανισμών ώς φορέων διαροτικής πολιτικής;
- Ποιοί είναι τό μέτρο διαροτικής πολιτικής, πού συνετέλεσε ίδιατερα στήν άναπτυξη τής βαμβακοκαλλιέργειας κατά τά τελευταία χρόνια στή χώρα μας;
- Μέ ποιά κριτήρια καθορίζεται άπό τόν 'Οργανισμό Βάμβακος ή τηνή σύστορου βαμβακιού πού δημοσιεύεται στό ειδικό Δελτίο τού 'Οργανισμού και ποιά είναι ή σημασία της γιά τούς βαμβακοπαραγωγούς;
- Ποιές είναι οι βασικές προϋποθέσεις γιά τή συγκρότηση 'Όμάδας Κοινής Καλλιέργειας βαμβακιού;
- Ποιές είναι οι βασικές παροχές πού δίνονται στής 'Όμάδες Κοινής Καλλιέργειας άπό τόν 'Οργανισμό Βάμβακος;

6. Ποιές είναι οι κυριότερες ώφελεις τών βαμβακοπαραγωγών από τη συμμετοχή τους σε 'Ομάδες Κοινής Καλλιέργειας;
7. Ποιά είναι η συμβολή τού 'Οργανισμού Βάμβακος στην τεχνολογία της καλλιέργειας τού βαμβακού;
8. Αν το βαμβάκι καλλιεργείται στήν περιοχή σας, συζητείστε με γνωστούς σας βαμβακοπαραγωγούς σχετικά μέ τίς έξυπρετήσεις και τή βοήθεια πού τούς παρέχουν οι ύπηρεσίες τού 'Οργανισμού Βάμβακος. Φέρτε τίς άποψεις τους στήν αιθουσα διδασκαλίας γιά συζήτηση.

10.6 Έθνικός οργανισμός καπνού.

10.6.1 Θέση και σημασία τού καπνού στήν Ελληνική γεωργία.

"Ενα προϊόν, πού κατέχει ίδιαίτερη θέση στό χώρο τής γεωργικής μας παραγωγής, είναι ό καπνός.

'Η καλλιέργεια τού καπνού δρχισε στήν Πατρίδα μας τό 1600 μ.Χ. περίπου καί διαδόθηκε γρήγορα, ίδιαίτερα στή Μακεδονία, τή Θράκη και Αιγαίωνα, δηση θρήκεις ιδανικές έδαφικές και κλιματολογικές συνθήκες.

Σήμερα, ό παραγόμενος στή χώρα μας καπνός άποτελεί τό 2% τής παγκόσμιας παραγωγής, έξαγεται κατά ποσοστό 80% περίπου σέ δόλαρη τόν κόσμο και συμμετέχει σέ ποσοστό 7-8% στή παγκόσμιο έμποριο καπνού.

'Η καλλιέργεια τού καπνού καλύπτει 981.000 στρέμματα, δηλαδή τό 2,5% τής καλλιεργούμενης έκτασης τής χώρας. Μέ τήν καλλιέργεια τού άπασχολούνται περισσότερες από έκατο χιλιάδες άγριοτικές οικογένειες, πού έξασφαλίζουν από τήν καλλιέργεια αύτή τό κύριο είσοδόμα τους. 'Έκτος από αύτές, 30.000 περίπου οικογένειες άσχολούνται μέ τήν έπεξεργασία και τό έμποριο τού καπνού.

'Ο καπνός συμμετέχει έπιστις κατά ποσοστό 10% περίπου στή σύνολο τής άξιας τής γεωργικής μας παραγωγής, ένω κατέχει τήν πρώτη θέση στή έξαγωγά μια γεωργικά προϊόντα.

Πέρα από τά στατιστικά στοιχεία πού άναφέρθηκαν, ή καλλιέργεια τού καπνού παρουσιάζει δριμένα ίδιαίτερα πλεονεκτήματα:

- Μέ μικρή σχετικά καλλιεργούμενη έκταση έξασφαλίζει σημαντικό είσοδόμα. Αύτό, δίνει τή δυνατότητα σέ οικογένειες μέ μικρό σχετικά σέ έκταση γεωργικό κλήρο, νά έξασφαλίζουν ένα άσηλόγιο άκαθάριστο είσοδόμα τό χρόνο.
- Μέ τά πολλά ήμεροισθιά τά ήμεροισθιά τών μελών τής άγριοτικής οικογένειας.
- Μέ τής έδαφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες πού έπικρατούν στή χώρα μας, και είναι ίδιαίτερα εύνοικές από κάθε άποψη γιά τήν καλλιέργεια τού καπνού, έξασφαλίζουμε καπνό έξαιρετικής ποιότητας, πού θρίσκει δχι μόνο εύκολη διάθεση στής χώρες τού έξωτερικού, άλλα και σέ ίδιαίτερα εύνοικές τημές.
- Μέ τήν ίδιαίτερη φορολογία, πού έπιβάλλεται στήν έσωτερική κατανάλωση τών προϊόντων τού καπνού, ένισχυεται σημαντικά τό σύνολο τού Κρατικού μας Προϋπολογισμού.

'Ιστορικά, δύομά, ή καλλιέργεια τού καπνού συνετέλεσε στήν άποκατάσταση τών προσφύγων τής Μικρασιατικής καταστροφής. Μέ τό μικρό σέ έκταση γεωργικό κλήρο, πού τούς χορηγήθηκε γιά τήν άποκατάστασή τους, κατόρθωσαν, μέ τήν καλλιέργεια τού καπνού, νά έξασφαλίσουν τά μέσα συντηρήσεώς τους.

'Η αιδηση σέ παγκόσμια κλίμακα τής καταναλώσεως τών προϊόντων τού καπνού, παρέχει τή δυνατότητα αυξήσεως τής καλλιέργειας του. 'Η σύγχρονη γεωργική τεχνολογία έπιστης, έξασφαλίζει δυνατότητες αυξήσεως τής άποδόσεως τών καλλιεργουμένων έκτασεων και μειώσεως τού κόστους παραγωγής.

"Όλα αύτά δείχνουν τήν ίδιαίτερη θέση πού κατέχει ό καπνός στό σύνολο τής γεωργικής μας παραγωγής. Και ή σημασία του αύτή προκάλεσε τό ίδιαίτερο ένδιαφέρον τής Πολιτείας. 'Η φροντίδα και ή μέριμνα αύτή έκδηλωνται μέ τής προσπάθειες πού καταβάλλονται και τής εύθύνες πού έχουν άναλαβει οι βασικοί φορείς τής άγριοτικής πολιτικής. Τόσο τό 'Υπουργείο Γεωργίας δσο και ή 'Άγριοτική Τράπεζα, δης είπαμε είδη, έχουν άρμοδιες ύπηρεσίες πού άσχολούνται μέ τά θέματα τών βιομηχανικών φυτών και τού καπνού.

Παρ' δλες δημας τής προσπάθειες τών δύο αύτών βασικών φορέων τής άγριοτικής πολιτικής, τά θέματα πού άναγονται στήν καλλιέργητη διαδικασία και γενικότερα στήν έπεξεργασία, τή διακίνηση

καί τό έμποριο τοῦ καπνοῦ, ίδιαίτερα τό έξαγωγικό, ἀπαιτοῦν ίδιαίτερη προσπάθεια καί φροντίδα. Αύτό δόδηγησε στήν Ιδρυση τοῦ 'Εθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ.

10.6.2 Ιδρυση, διάρθρωση καί ἀποστολή τοῦ 'Εθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ.

'Ο 'Εθνικός Ὀργανισμός Καπνοῦ ίδρυθηκε τό 1957.

Παρά τό γεγονός δτι ἀσχολεῖται μέ ένα καθαρά γεωργικό προϊόν, δ 'Εθνικός Ὀργανισμός Καπνοῦ δέν ύπαγεται στήν ἀρμοδιότητα τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας ἀλλά στό 'Υπουργείο 'Ἐμπορίου. Αὐτό δείχνει δτι τά θέματα τῆς ἐμπορίας τοῦ καπνοῦ ἀποτελοῦν μία ἀπό τίς βασικότερες ἀποστολές του, παράλληλα μέ τά θέματα πού ἀνάγονται στήν παραγωγική διαίκασια.

'Ο 'Εθνικός Ὀργανισμός Καπνοῦ ἀποτελεῖ Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου. Διοικεῖται ἀπό Διοικητικό Συμβούλιο, στό ὅποιο συμμετέχουν ὡς ἔκπρωτοι, 'Ανώτεροι 'Υπάλληλοι τῶν 'Υπουργείων Συντονισμού, 'Ἐμπορίου, Γεωργίας καί Οἰκονομικῶν, καί ἀπό ένας ἔκπρωστας τῶν παραγωγῶν καί τοῦ ἐμπορίου. Εκτός ἀπό τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ 'Οργανισμοῦ, διοικητικά του δργανα εἶναι δ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί δ Γενικός Διευθυντής.

'Ο Ε.Ο.Κ. ἀκτελεῖ τό ἔργο πού τοῦ ἔχει ἀνάτεθει μέ τήν Κεντρική του Διοίκηση καί τίς περιφερειακές του Διευθύνσεις καί τά περιφερειακές Γραφεία.

'Ολόκληρη ή Καπνική 'Ελλάδα, δημις λέγεται δόλιος χώρος πού καλλιέργειται μέ καπνό στή χώρα μας χωρίζεται στίς ἀκόλουθες τέσσερις περιφερειακές Διευθύνσεις:

- Θεσσαλονίκης μέ ἔδρα τή Θεσσαλονίκη καί δικαιοδοσία τήν Κεντρική καί Δυτική Μακεδονία.
- Καβάλας, μέ ἔδρα τήν Καβάλα καί δικαιοδοσία τήν 'Ανατολική Μακεδονία καί Θράκη.
- 'Αγρινίου, μέ ἔδρα τό 'Αγρινίο καί δικαιοδοσία τήν Αιγαίολοκαρνανία καί 'Ηπειρο.
- Βόλου, μέ ἔδρα τό Βόλο καί δικαιοδοσία τή Θεσσαλία, τή Φθιώτιδα, τή Φωκίδα καί τή Βοιωτία.

'Η Πελοποννήσος καί τά νησιά ἐλέγχονται ἀπό εύθειας ἀπό τήν Κεντρική Διοίκηση τοῦ 'Οργανισμοῦ.

Στίς Περιφερειακές Διευθύνσεις ἀνήκουν τά Περιφερειακά Γραφεία, (συνολικά 19), μερικῶν ἀπό τά δημιούργησαν δικαιοδοσία καλύπτει τά δρια ἐνός νομοῦ.

Σέ κάθε Γραφείο ἀνήκουν τρεῖς ή τέσσερις Τομεῖς πού ἐλέγχονται ἀπό ένα γεωπόνο, πλαισιωμένο ἀπό τρεῖς ἔως τέσσερις καπνοτεχνίτες.

10.6.3 Τό ἐπιτελούμενο ἀπό τόν 'Εθνικό Ὀργανισμό Καπνοῦ ἔργο.

'Η καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ, λόγω τής θέσεως πού ἔχει, κυρίως στό έξαγωγικό μας ἐμπόριο, ἀποτελεῖ μία βασικά ἐλεγχόμενη ἀπό τήν Πολιτεία καλλιέργεια. Τήν εύθυνη γιά τόν καθορισμό τῶν μέτρων τῆς καπνικῆς πολιτικῆς, ἔχει ἐπιτροπή ἀποτελουμένη μόν τούς 'Υπουργείους τῶν Οἰκονομικῶν 'Υπουργείων, δηλαδή τῶν 'Υπουργείων 'Ἐμπορίου, Γεωργίας καί Οἰκονομικῶν.

'Ο 'Εθνικός Ὀργανισμός Καπνοῦ εἰστηγεῖται στήν 'Επιτροπή τά μέτρα πού θά πρέπει νά ληφθοῦν γιά κάθε θέμα τοῦ καπνοῦ καί ἀκτελεῖ τίς ἀπόφασεις τής 'Επιτροπῆς.

Γιά τίς σχετικές του εἰσηγήσεις δ Ε.Ο.Κ. μελετά τή διεύθυνη παραγωγή, ἐμπορία καί διακίνηση τοῦ καπνοῦ καί τῶν καπνικῶν προϊόντων. 'Εξετάζει τά θέματα αὐξήσεως καί μειώσεως τῆς καταναλώσεως. Παράλληλα, παρακολουθεῖ τά στοιχεία πού σχετίζονται μέ τήν καλλιέργεια, τήν παραγωγή, τό ἐμπόριο καί τήν κατανάλωση τοῦ καπνοῦ στό ἐσωτερικό.

Ειδικότερα, τό ἔργο τοῦ 'Εθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Καπνοῦ ἀναφέρεται στήν καλλιέργεια, τή συγκομιδή, τήν παραγωγή, τήν συσκευασία καί τό ἐμπόριο τοῦ καπνοῦ.

Καλλιέργεια τοῦ Καπνοῦ.

Μέχρι τή 15η Νοεμβρίου κάθε χρόνου δημοσιεύεται στήν 'Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως σχετική ἀπόφαση τής Οἰκονομικῆς 'Επιτροπῆς, σύμφωνα μέ τήν δημιούργηση τής καλλιέργεια καί τή παραγωγή καπνοῦ γιά τόν ἐπόμενο χρόνο.

Μέ βάση τήν ἀπόφαση αύτή, οι ύπηρεσίες τοῦ Ε.Ο.Κ. ἔχουν τήν εύθυνη τής προσαρμογῆς τής καλλιέργειας στίς ἀνάγκες τής ἐσωτερικής καταναλώσεως καί τής έξαγωγικές δυνατότητες τής χώρας. 'Αποφασίζουν τόσο γιά τίς ποσότητες, δσο καί γιά τίς ποικιλίες καί ποιότητες πού θά καλλιέργηθουν.

Εκτός ἀπό τό θέμα τῶν ἐκτάσεων καί τῶν ποικιλίων, δ 'Οργανισμός ἀσχολεῖται καί μέ τά ειδικά καλλιέργητικά θέματα. Σκοπός του εἶναι νά ἔφαρμόζεται πάντα η ἐνδεδειγμένη καλλιέργητική τεχνο-

λογία, μέ βασική έποιδιώξη τη μείωση του κόστους παραγωγής και τή βελτίωση τής ποιότητας του παραγόμενου καπνού.

Συγκομιδή, όποξήραση, συσκευασία και έμποριο τοῦ Καπνοῦ.

Μέ ειδικές άποφάσεις γιά κάθε ποικιλία καπνοῦ και γιά κάθε περιοχή, καθορίζεται τό τέλος τῆς συγκομιδῆς, ή άποξήραση του καπνοῦ και ο τρόπος τῆς συσκευασίας. Ιδιαίτερα γιά τή συσκευασία, καθορίζεται η έποχη πού θά πρέπει νά έχει τελειώσει, τό είδος της, τό βάρος κάθε δέματος κλπ.

Όλα αύτά άποβλέπουν στήν έξασφάλιση δρισμένης ποιότητας καπνών, πού θά μπορεί νά συντελέσει στην εύκολη διάθεσή τους και σε ικανοποιητικές γιά τους παραγωγούς τιμές.

'Η έπεμβαση τῆς Πολιτείας παρουσιάζεται άκρω με τον έντονο στάθμα έμποριας του καπνού.

Μέ βάσισ σχετική εισήγηση τῶν υπηρεσιῶν τοῦ 'Οργανισμοῦ, πού σπριζεται στή πιο πρόσφατες τιμές έξαγωγής και τής διεθνείς τιμές, καθορίζονται κάθε χρόνο, γιά κάθε ποικιλία και γιά κάθε στενή περιφέρεια, τιμές δάσφαλειας του καπνοῦ. Στή συνέχεια, δ 'Εθνικός 'Οργανισμός Καπνοῦ, με τούς τεχνικούς ύπαλληλους του, τούς γεωπόνους και τούς καπνοτεχνίτες, βαθμολογεί τά καπνά δλων τῶν παραγωγῶν τῆς χώρας και καθορίζει γιά τόν κάθε παραγωγό τήν τιμή δάσφαλειας, με βάση τή μέση γενική τιμή τῆς περιοχής και τήν ποιότητα του καπνού.

Μετά τόν καθορισμό τῶν τιμῶν δάσφαλειας του καπνού, δρίζεται δρισμένη περίοδος άγοράς, κατά τήν άποια οι καπνούποροι μποροῦν νά άγοράσουν τίς ποσότητες τῶν καπνών πού έπιθυμούν. Κατά τήν άγορά, μποροῦν νά άγοράσουν σέ ψηφιότερες τιμές άπό τής καθορισμένες, δχι δύως σέ μικρότερες. Γ' αύτό και οι καθορίζομενες τιμές λέγονται και τιμές δάσφαλειας γιά τόν παραγωγό. Ό καθορισμός δρισμένη περίοδος γιά τήν άγορά τών καπνῶν έχει εύνοικές επιπτώσεις γιά τούς παραγωγούς, δεδομένου ότι δημιουργείται άνταγωνισμός μεταξύ τῶν έμπορων γιά τήν έξασφάλιση μεγαλυτέρων ποσοτήτων και καλύτερη ποιότητας καπνών.

Άν, μετά τή λήξη τῆς περιόδου τῶν άγορών, παραμένουν ποσότητες καπνοῦ, πού δέν έχουν άπορφθει άπό τό έμποριο, τότε οι ποσότητες αύτές άγοράζονται άπό τήν Πολιτεία στής καθορισμένες τιμές δάσφαλειας.

Η παρέμβαση αύτή τῆς Πολιτείας μέ τόν καθορισμό τιμῶν δάσφαλειας, τήν άγορά τῶν ποσοτήτων πού δέν άπορφορο τό έμποριο, άποτελοῦν έξαιρετική σημασίας μέτρα άγροτικής πολιτικής γιά τούς καπνοπαραγωγούς. Ζωρίζονται δτι γιά τήν παραγωγή τους θά καθορισθεί τήμη δάσφαλειας, άναλογη μέ τήν ποιότητα και στά πλαίσια τῶν τιμῶν δάσφαλειας γιά τήν περιοχή, οι καπνοπαραγωγοί ένδιαφέρονται γιά τήν έξασφάλιση καλής ποιότητας καπνών. Τούς έξασφαλίζει έπισης ή παρέμβαση αύτή τή σίνουρη και χωρίς προβλήματα άπορρόφηση τής παραγωγής τους.

Άλλη παρέμβαση αύτή τῆς Πολιτείας στή διαδικασία έμποριας του καπνοῦ άφορά στή διαδικασία έξαγωγής τῶν καπνῶν σέ ξένες χώρες. 'Οσες ποσότητες έξαγωγήμων καπνών δέν μπορέουν νά έξαχθούν και μένουν στά χέρια τῶν έμπορων, άγοράζονται άπό τό Δημόσιο. Αύτό ένθαρρύνει τούς έμπορους νά άγοράζουν σέ μεγάλες ποσότητες έξαγωγήματα καπνά άπό τούς παραγωγούς και νά φροντίζουν, χωρίς τήν δημονία τοι κινδύνου νά μείνουν στά χέρια τους άδιάθετα καπνά, γιά τήν καλύτερη άργανση τῶν έξαγωγών.

Πέρα άπό τής τιμές δάσφαλειας, άλλο μέτρο έπειρμάσεως τῆς Πολιτείας έίναι οι έπιδοτήσεις πού άποβλέπουν στήν ένισχυση τού είσοδηματος τῶν παραγωγῶν και στήν ένθαρρυνσή τους γιά τή συνέχιση και αισηση τής καλλιέργειας του καπνοῦ. Οι έπιδοτήσεις χορηγούνται είτε δμεσα στούς παραγωγούς κατά κιλό ποσότητας καπνοῦ, είτε έμμεσα στούς καπνεμπόρους, κυρίως γιά τά έξαγωγήματα καπνών.

Έπιδοτήσεις χορηγούνται έπισης στά μέσα παραγωγής, δπως έίναι διάφορα μηχανήματα και έργα-λεία, φυτοφάρμακα, μέσα καί ύλικά άποξηράσεως κλπ.

Γιά τή βελτίωση τῶν καλλιέργητικῶν έργασιών τοῦ καπνοῦ, έχει έκπονηθεί πρόγραμμα έρευνας πού άφορά κάθε φάση τής καλλιέργειας τού καπνοῦ. Ή έρευνα αύτή έχει άνατεθεί στό είδικό 'Ιδρυμα Έρευνης, τό Καπνολογικό 'Ινστιτούτο.

10.6.4 Τά Καπνολογικό Ίνστιτούτο.

'Ιδρυθηκε τό 1930. Βασικός σκοπός του έίναι ή διαπίστωση τῶν προβλημάτων τῆς παραγωγής και έπειξεργασίας τού καπνοῦ και τῶν καπνιστικῶν προϊόντων καθώς και ή άναζητηση μέσων και μεθόδων γιά τήν έπιλυσή τους.

- Τά ειδικότερα θέματα, μέ τή μελέτη τών όποιων άσχολείται τό Καπνολογικό Ίνστιτούτο, είναι:
- 'Η έπιτευξη ομοιογένειας στόν έτεροβλητο πληθυσμό φυλών καπνού, πού καλλιεργούνται στή χώρα μας.
 - 'Η βελτίωση τών καλλιεργουμένων ποικιλιών καπνού, έτσι ώστε νά Ικανοποιούν τίς τωρινές καί μελλοντικές απαρτίσεις τής διεθνούς αγοράς.
 - 'Η χρησιμοποίηση νέων μέσων καί όλικων στόν σπορείο, στόν άγρο, στό ξηραντήριο, στήν άποθήκη καί ή βελτίωση τών μεθόδων παραγωγής.
 - 'Η μελέτη τών έχθρων καί άσθενεών τού καπνού καί ή έξεύρεση άποτελεσματικών τρόπων γιά τήν άντιμετώπιση τους.
 - 'Η μελέτη τών τεχνολογικών χαρακτήρων τού καπνού καί τών καπνιστικών προϊόντων.
 - 'Η μελέτη τής χρησικής συστάσεως τού καπνού.

Παράλληλα, τό Ίνστιτούτο, μέ τό πυκνό δίκτυο τών πειραματικών του σταθμών, μελετά καί δίνει τίς άποτούμενες λύσεις στά τοπικά προβλήματα παραγωγής, ζτων καί δπου παρουσιάζονται.

Τό Καπνολογικό Ίνστιτούτο έχει έδρα τή Δράμα. Μέχρι σήμερα, έχει πλαισιωθεί μέ ΕΕΠ πειραματικούς σταθμούς στήν Ξάνθη, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Καρδίτσα καί Αγρίνιο.

Μέ δσα άναφέρθηκαν προηγουμένων φαίνεται τό πολύμορφο έργο τού 'Εθνικού Όργανισμού Καπνού.

Στενές συνεργάτες στή προσπάθεια αύτή τού Ε.Ο.Κ. είναι δό έλληνας καπνοπαραγωγός, πού άκολουθει προσεκτικά καί έκτελε τίς δόδηγιες καί συμβουλές τών είδικών, έφαρμόζοντας κάθε διάταξη πού άναφέρεται στήν δλη καλλιέργεια καί έπεξεργασία του καπνού. Είναι συμφέρον τών καπνοπαραγωγών, άλλα καί τής γεωργικής μας οίκονομίας, νά διατηρηθεί καί νά άναπτυχθεί δσο τό δυνατό περισσότερο αύτή ή συνεργασία.

Στή συνεργασία τού παραγωγικού μας κόσμου, πρέπει νά συμβάλουν σημαντικά οι άποφοιτοι τού γεωργοκοντοραφικού τομέα τών 'Επαγγελματικών Λυκείων, ζτων θά προσφέρουν τίς ύπηρεσίες τους στή διαδικασία τής γεωργικής παραγωγής.

'Ερωτήσεις.

1. Πού άφειται ή γρήγορη διάδοση τής καλλιέργειας τού καπνού στή χώρα μας;
2. Ποιοι είναι οι λόγοι, πού καθιστούν ίδιαίτερα σημαντική τήν καλλιέργεια τού καπνού στή χώρα μας;
3. Ποιά είναι ή νομική μορφή τού 'Εθνικού Όργανισμού Καπνού καί πώς είναι άργανωμένη ή Διοικήσή του;
4. Ποιά θέματα τής καλλιέργειας τού καπνού ρυθμίζονται μέ άποφάσεις τής Οίκονομικής 'Επιπροπής;
5. Ποιά μέτρα άγροτικής πολιτικής διευκολύνουν τήν άπορρόφηση δλη τής παραγόμενης ποσότητας καπνού;
6. Ποιά μέτρα άγροτικής πολιτικής διευκολύνουν τήν άνάπτυξη τών έξαγωγών μας καπνού σέ ξένες χώρες;

10.7 Αύτόνομος σταφιδικός όργανισμος.

10.7.1 'Η θέση τής Σταφίδας στήν 'Ελληνική Γεωργία.

'Η σταφίδα, κορινθιακή καί σουλτανίνα, άποτελεί ένα από τά σημαντικότερα προϊόντα στό χώρο τής γεωργικής μας παραγωγής καί στό έξαγωγικό μας έμποριο. 'Η κορινθιακή ίδιαίτερα είναι από τά παραδοσιακά μας προϊόντα.

'Η καλλιέργεια τής κορινθιακής κατά τό 1975 κάλυψε έκταση 373.800 στρεμμάτων καί τής σουλτανίνας 330.400 μέ άντιστοιχη παραγωγή 68.000 καί 87.000 τόννους. 'Η μέση στρεμματική άποδοση ήταν 182 κιλά γιά τήν κορινθιακή καί 263 γιά τή σουλτανίνα. 'Η άξια τής παραγωγής ήταν άντιστοιχα 1.247.000.000 καί 1.912.000.000 δραχμές. Κατά τόν ίδιο χρόνο οι έξαγωγές κορινθιακής σταφίδας έφθασαν τούς 46.000 τόννους, συνολικής άξιας 969.000.000 δρχ., ένώ τής σουλτανίνας 66.200 τόννους, συνολικής άξιας 1.475.000.000 δρχ.

Παρά τήν δξιόλογη θέση πού κατέχουν καί τά δύο αυτά άμπελουργικά μας προϊόντα στής ξένες άγορές ίδιαίτερα στής χώρες τής Βορειοδυτικής Εύρωπης, παρουσιάζονται τά τελευταία χρόνια σοβαρές δυσκολίες στήν άπορρόφηση τού συνόλου τής παραγωγής. Αύτο έπιβάλλει τήν άναγκη τού πε-

ριορισμοῦ τῆς καλλιέργειας έκτάσεως καί τῆς παραγόμενης ποσότητας, στά έπιπεδα πού εἶναι δυνατή ή Δμορδόφεται τῆς παραγωγῆς.

Ἐτσι, ἐπιδιώκεται ή μείωση τῆς καλλιέργειας έκτάσεως μέ κορινθιακή κατά ποσοστό 17% περίπου, ώστε η παραγωγή νά περιορισθεί στό έπιπεδο τῶν 70.000 τόννων. Γιά τὴν ἐπίτευξη αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ καταβάλλεται εἰδίκη ἀποζημίωση στούς σταφιδοπαραγωγούς γιά κάθε στρέμμα σταφίδας πού θά ξερίζωνται καί θά καλλιεργοῦν μέ δάλα προϊόντα.

Γιά τὴν σουλτανίνα, ἐπιδιώκεται ἀντίστοιχα ή μείωση τῆς καλλιέργειας κατά ποσοστό 3,6% δηλαδή κατά 12.000 στρέμματα, ἐνώ ἐπιδιώκεται νά παραμείνει στά διά της έπιπεδα η παραγωγή. Ἐπιδιώκεται ίδιαίτερα η βελτίωση τῆς παραγωγῆς σουλτανίνας γιά νωπή κατανάλωση, ὡς ἐπιτραπέζιου σταφυλιού, πού παρουσιάζει ίδιατέρη ζήτηση στὴν ἐστιατορική κατανάλωση.

Ἡ καλλιέργεια τῆς σταφίδας ἀπαιτεῖ δχι μόνο κατάλληλες ἑκτάσεις, ἀλλά καί ἔξειδικευμένους παραγωγούς. Γ' αὐτὸ καὶ ἔχει ἀναπτυχθεὶ σὲ δρισμένες μόνο περιοχές τῆς χώρας.

Πέρα ἀπό τὴν παραγωγή, ἡ ἐπεξεργασία τοῦ προϊόντος καί η δλη του προετοιμασία γιά ἔξαγωγή ή γιά διάθεση στὴν κατανάλωση, ἀπαιτοῦν εἰδίκες γνώσεις καί εἰδικές ἐγκαταστάσεις, πού εἶναι δύσκολο νά διατεθοῦν δπό μεμονωμένους παραγωγούς.

Γιά τὴν ἀντιμετώπιση δῶν αὐτῶν τῶν θεμάτων, ἀλλά καί γιά τὴν δλη προστασία τῶν παραγωγῶν δπό διακυμάνσεις τῶν τιμῶν, ἔχουν ίδρυθεὶ ὀργανισμοί δημοτικῆς πολιτικῆς, πού ἀναφέρονται στά δύο αὐτά γεωργικά μας προϊόντα: δ Ἀύτονομος Σταφιδικός Ὀργανισμός γιά τὴν κορινθιακή σταφίδα καί ἡ Κοινωνία Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας γιά τὴν σουλτανίνα.

10.7.2 Ιδρυση, ὄργανωση καί δραστηριότητες Αύτονομου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ο Αύτονομος Σταφιδικός Ὀργανισμός (ΑΣΟ) ἀποτελεῖ Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου καί ὑπάγεται στὴν ἀρμοδιότητα τοῦ "Υπουργείου Ἐμπορίου. Αὐτὸ δεῖχνει δτι τὰ προβλήματα, πού καλεῖται κυρίως νά ἀντιμετωπίσει δ Ὀργανισμός, δεν εἶναι τόσο προβλήματα παραγωγῆς, δσο, κυρίως προβλήματα ἐπεξεργασίας καί ἐμπορίας τῆς παραγωγῆς.

Ο ΑΣΟ ίδρυθηκε τό 1925 μέ Ν.Δ. τῆς 10ης Αύγουστου 1925 «Περί Αύτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ». Ἀπό τὴν ιδρυση του ἔχει τὴν ἔδρα του στὴν Πάτρα.

Οι βασικές του ἐπιδιώκεις εἶναι:

- Ἡ προστασία τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, μέ τὴν ἔξισορρόπηση τῆς προσφορᾶς μέ τὴ ζήτηση.
- Ἡ παραλαβὴ δλης τῆς παραγόμενης ποσότητας ἀπό τούς παραγωγούς, η κατάλληλη ἐπεξεργασία σε καθορισμένους τύπους καί η δλη διαχείριση της γιά λογαριασμὸ τῶν παραγωγῶν.
- Ἡ ἔξαγορά της παραγόμενης ποσότητας, σε τιμές πού καθορίζονται, ὑστερα ἀπό εἰσήγηση τοῦ ΑΣΟ, ἀπό τὸ "Υπουργεία Ἐμπορίου, Οικονομικῶν καί Γεωργίας.
- Ἡ διαφήμηση καί η δλη μέριμνα γιά τὴν αὔξηση τῆς καταναλώσεως τῆς κορινθιακῆς σταφίδας στό ἔξωτερικό.
- Ἡ δλη φροντίδα γιά τὴ βελτίωση τῆς καλλιέργειας τῶν σταφιδαμπέλων, μέ βασική ἐπιδιώξη τὴ μείωση τοῦ κόστους παραγωγῆς καί τὴ βελτίωση τῆς ποιότητας.
- Ἡ φροντίδα γιά τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ κινδύνου, πού διατρέχουν τὰ σταφιδάμπελα ἀπό τὴ φυλλοβήρα, μέ τὴ κατάλληλη καθοδήγηση τοῦ "Υπουργείου Γεωργίας.
- Ἡ προμήθεια καί διάθεση στοὺς παραγωγούς δλων τῶν ὑλικῶν καί ἐφοδίων, πού εἶναι δπαρατητὰ στὴν καλλιέργεια τῆς σταφίδας.

Περιφερειακές ὑπηρεσίες τοῦ Αύτονομου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ ἀποτελοῦν τά 24 ὑποκαταστήματα του, τό Ίνστιτούτο Σταφίδας τοῦ Πύργου μέ τὰ Παραρτήματά του καί τά 12 Συκροτήματα Δεξαμενῶν.

10.7.3 Κοινωνία Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας (ΚΣΟΣ).

Ἡ Κοινωνία Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας ίδρυθηκε τό 1946. Συμμετέχουν σ' αὐτήν 14 ἐνώσεις συνεταιρισμῶν σταφιδοπαραγωγῶν καί δύο συνεταιρισμοί. Ἡ έδρα της εἶναι στὴν Ἀθήνα καί ἔχει περιφερειακές ὑπηρεσίες στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης καί στὸ Κιάτο Κορινθίας. Ἐχει ἐπίσης τρία ἐργοστάσια ἐπεξεργασίας σταφίδας.

Ἡ Κ.Σ.Ο.Σ. ἔχει τίς ίδιες περίπου ἀρμοδιότητες μέ τὸν Αύτονομο Σταφιδικό Ὀργανισμό, στά θέματα πού ἀνάγονται στὴ συγκέντρωση, ἐπεξεργασία καί ἐμπορία τῆς σουλτανίνας. Βασική της ἀρμοδιό-

τητα άποτελεί ή συγκέντρωση τής σταφίδας (σουλτανίνας) μέ εντολή και γιά λογαριασμό του Δημοσίου.

10.8 Συνεταιριστικές Γεωργικές Όργανώσεις.

Βασική άποστολή τους είναι ή προσπάθεια ύποβοιθήσεως τών άγροτών μας στήν άντιμετώπιση τών ποικίλων προβλημάτων πού άναφέρονται στή γεωργική παραγωγική τους δραστηριότητα.

Μία από τις πρώτες άποστολές τών Γεωργικών Συνεταιρισμών, τών λεγομένων και Πιστωτικών Γεωργικών Συνεταιρισμών, ήταν ή έξασφάλιση στούς παραγωγούς τών άπαιτουμένων πιστώσεων στήν παραγωγική τους διαδικασία. Παράλληλα, οι Προμηθευτικοί Συνεταιρισμοί είχαν σάν βασική τους άποστολή τήν προμήθεια στούς παραγωγούς σέ χαμηλές τιμές, τών άπαραιτήτων έργαλεών, ύλικων καί έφοδων ή τήν έκτελεση διαφόρων γεωργικών έργασιών, με συνεταιριστικά μηχανήματα.

Σήμερα, πού ή χρηματοδότηση τών παραγωγών γίνεται από τήν Αγροτική Τράπεζα, οι Συνεταιριστικές Όργανώσεις, πέρα από τή βασική τους άποστολή, προσφέρουν τίς ύπηρεσίες τους στή Θέσπιση καί τήν έφαρμογή τών μέτρων άγροτικής πολιτικής.

10.8.1 Θέσπιση μέτρων άγροτικής πολιτικής

Τή βασική εύθυνη γιά τόν καθορισμό καί τή θέσπιση τών μέτρων άγροτικής πολιτικής έχει ή Πολιτεία. Μέ τά δραμόδιο Ύπουργεία προχωρεῖ στή μελέτη τών δεδομένων καί τήν καθιέρωση τών ένδεδιμένων γιά κάθε περίπτωση μέτρων.

Στό σάδιο δημος τής μελέτης τής έξετάσεως καί τής διξιολογήσεως τών δεδομένων, συμβάλλουν θετικά οι Συνεταιριστικές Όργανώσεις, έκφράζοντας τής άποψεις τού παραγωγικού κόσμου πού έκπροσωπούν.

Άν χρειασθεί νά ληφθούν μέτρα από τήν Πολιτεία χωρίς νά ζητηθούν ή νά άκουασθούν οι άποψεις τών παραγωγών, μπορούν οι συνεταιριστικές δραγμώσεις νά πετύχουν τρωτοποίηση καί βελτίωση τών μέτρων ύπερ τών παραγωγών.

10.8.2 Έφαρμογή τών μέτρων άγροτικής πολιτικής

Ή συμβολή τών συνεταιριστικών δραγμώσεων άναγεται στήν έφαρμογή τών μέτρων άγροτικής πολιτικής.

- Στήν προμήθεια καί διοχετεύση στούς παραγωγούς διαφόρων γεωργικών έργαλείων, ύλικων, μέων καί έφοδων, πού είναι άπαραιτήτα στή διαδικασία τής γεωργικής παραγωγής.
- Στή συγκέντρωση, έπειργασία, συσκευασία καί άποθήκευση σπόρων γιά λογαριασμό τών κέντρων σποροπαραγωγής.
- Στή διάθεση σπόρων στούς παραγωγών.

Σέ περίπτωση δραγμώσεως έμποριας ή έπειργασίας διαφόρων γεωργικών προϊόντων, άναπτυσσονται άναλογες δραστηριότητες από τής άντιστοιχείς Γεωργικές Συνεταιριστικές Όργανώσεις.

Στήν προσπάθεια προαγωγής τής γεωργικής παραγωγής καί τής άντιμετωπίσεως τών προβλημάτων τού άγροτου μας πληθυσμού, άλλα καί τήν άποτελεσματική έφαρμογή τών μέτρων άγροτικής πολιτικής, οι συνεταιριστικές δραγμώσεις συντελούν τόσο ώς γνωμοδοτικό έπιπελικό δραγμού δοσο καί ώς δραγμα έφαρμογής τών θεσπιζόμενων μέτρων.

10.9 Όργανισμός γεωργικών άσφαλισεων (ΟΓΑ).

Έκτός από τά μέτρα, πού άφορούν έμεσα ή άμεσα τήν προαγωγή τής γεωργικής παραγωγής, ή Πολιτεία έχει τήν εύθυνη τής λήψεως καί άλλων μέτρων, γενικότερης φύσεως, γιά τήν τάξη τών παραγωγών.

Ένα βασικό πρόβλημα πού άντιμετωπίζουν πάντοτε οι παραγωγοί ήταν τό θέμα τής άσφαλισεως κατά τήν περίοδο τής γεροντικής τους ηλικίας.

Έκτός δημος από τό πρόβλημα τής άσφαλισεως τών άπομάχων καλλιεργητών, καί οι άπασχολούμενοι μέ τή γεωργική παραγωγή άγροτες άντιμετωπίζουν συχνά προβλήματα οίκονομικά. Τέτοια προβλήματα διφέλονται στήν ξαφνική καταστροφή τής παραγωγής τους από δαστήμητους παράγοντες, δημος ή παγετός, τό χαλάζι, ή πλημμύρα κλπ.

Συχνά έπισης, μιά ξαφνική άρρωστια, είτε τών ίδιων είτε τών μελών τής οίκογένειάς τους, τούς έ-

ξαντολούσε οίκονομικά. Πολλές φορές άναγκάζονταν νά έκποιήσουν σέ πολύ χαμηλές τιμές μέρος από τούς βασικούς συντελεστές τής παραγωγής τους ή νά δεσμευθούν μέ δάνεια μέ βαριούς καί άσύμφορους δρους.

Τά προβλήματα αυτά άποφάσισε νά άντιμετωπίσει ή Πολιτεία καθιερώνοντας τό θεσμό τών Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τής στοιχειώδους συνταξιοδοτήσεως τών άγροτών μας.

Γιά τήν έφαρμογή αυτών τών μέτρων κοινωνικής πολιτικής γιά τούς άγροτες μας, ίδρυθηκε τό 1961 μέ τό Νόμο 4169/1961 δ' Όργανομός Γεωργικών Ασφαλίσεων.

Ο Νόμος αυτός μέ τόν τίτλο: «Περί Γεωργικών Κοινωνικών Ασφαλίσεων», άναφέρεται σέ δλα τά θέματα κοινωνικής πολιτικής γιά τόν άγροτικό μας πληθυσμό.

Συγκεκριμένα, ώς σκοπός τής καθιερούμενης μέ τό νόμο κοινωνικής δισφαλίσεως τών άγροτών, καθορίζεται:

- 'Η παροχή συντάξεως στούς άγροτες, λόγω γήρατος.
- 'Η παροχή ίατροφαρμακευτικής περιθάλψεως στούς άγροτες, τούς συνταξιούχους καί τά μέλη τών οικογενειών τους.
- 'Η παροχή άποδημίσεως αέ ίδιοκτήτες γεωργικών έκμεταλλεύσεων γιά ζημιές πού προκαλοῦνται στήν παραγωγή από παγετούς ή χαλάζι.

Ο Νόμος καθορίζει τίς προϋποθέσεις γιά τή χορήγηση συντάξεως λόγω γήρατος καθώς καί τήν είσφορά τών δισφαλισμένων.

Στό θεσμό τών γεωργικών κοινωνικών δισφαλίσεων, σύμφωνα μέ τό Νόμο, ύπαγονται:

- Οι ίδιοκτήτες γεωργικών έκμεταλλεύσεων, έφ' δσον τίς έκμεταλλεύονται παραγωγικά γιά λογαριασμό τους καί μέ προσωπική τους έργασια.
- Οι κτηνοτρόφοι, ίδιοκτήτες έκμεταλλεύσεων ζωοκομικών, κτηνοτροφικών ή συναφών έπιχειρήσεων, έφ' δσον τίς έκμεταλλεύονται οι ίδιοι, μέ προσωπική τους έργασια.
- Οι ίδιοκτήτες έκμεταλλεύσεων γεωργικών μηχανημάτων, έφ' δσον τά χρησιμοποιούν γιά καλλιέργεια γεωργικών έκμεταλλεύσεων δλλων παραγωγών.
- Οι ήμεροισθίοι έργατος, πού, κατά κύριο έπαγγελμα, προσφέρουν τήν έργασία τους σέ γεωργικές ή κτηνοτροφικές έκμεταλλεύσεις.
- Τά άνηλικο μέλη τών οικογενειών τών ίδιοκτητών γεωργικών ή κτηνοτροφικών έκμεταλλεύσεων έφ' δσον κύρια έπαγγελματική τους άπασχόληση είναι ή έργασία τους στήν οικογενειακή γεωργική ή κτηνοτροφική έκμεταλλεύση.

Η ίατροφαρμακευτική περιθάψη τών άγροτών καί τών μελών τών οικογενειών τους, παρέχεται στά 'Άγροτικά 'Ιατρεῖα, από τούς 'Άγροτικούς 'Ιατρούς καί τό άλλο υπενομοκικό προσωπικό.

Η νοσοκομειακή τέλος περιθάψη παρέχεται στά έπαρχιακά νοσοκομεία καί νοσηλευτικά ίδρυματα ή σέ άντιστοιχα ίδρυματα μεγάλων πόλεων, όν ύπαρχε σχετική διάνγκη.

Μέ τό Ν.Δ. 4575/1966 καί είδικότερα μέ τήν έκδοση τού Π.Δ. 504/1968, ένινε ή έπεκταση τής δισφαλιστικής προστασίας τού Ο.Γ.Α στόν τομέα τής άναπτηρίας. Σύνταξη άναπτηρίας, σύμφωνα μέ τό Νόμο, μπορούν νά πάρουν οι άγροτες πού καθίστανται δνίκαιοι έφ' δρου ζωῆς γιά τήν δασκηση τού βιοποριστικού τους ή δλλου έπαγγέλματος. Πρέπει νά έχουν βαθμό άναπτηρίας 67% καί δών και ήλικια δώκι μικρότερη τών 21 καί μεγαλότερη τών 60 χρώνων. Είδικη μεταχείρηση προβλέπεται δό Νόμος γιά δσούς άγροτες ύψισταντα στάχυχματα κατά τήν έκτελεση τής έργασίας τους.

Η εξέλιξη τού δριμού τών συνταξιούχων τού Ο.Γ.Α κατά κατηγορία κατά τήν περίοδο από 1962 έως 1977 παρουσιάζεται στόν πίνακα 18 τού παραρτήματος.

Μέ τά δσα διαφέρθηκαν, φαίνεται τό έργο πού έπετελείται από τόν Ο.Γ.Α καί τίς δλλες δρμόδιες ύπηρσεις στό χώρο τής κοινωνικής δισφαλίσεως τών άγροτών.

Τά κοινωνικής φύσεως αυτά μέτρα γιά τόν άγροτικό μας πληθυσμό, διοκληρώνουν τά μέτρα άγροτικής πολιτικής πού έχει θεσπίσει καί έφαρμδει ή Πολιτεία.

Έρωτήσεις—'Ασπιήσεις.

1. Μέ ποιούς τρόπους οι Γεωργικές Συνεταιριστικές 'Όργανώσεις μπορούν νά συμβάλουν στή θέση τών καταλλήλων μέτρων άγροτικής πολιτικής;
2. Νά διαριθμίσετε δρισμένες δραστηριότητες τών Γεωργικών Συνεταιριστικών 'Όργανώσεων πού άναφέρονται στήν έφαρμογή τών μέτρων άγροτικής πολιτικής.
3. Μέ γνωστούς σας παραγωγούς τής περιοχής συζητείστε τής δραστηριότητες τών Συνεταιριστι-

- κών Όργανώσεων, πού δνάγονται σέ μέτρα άγροτικής πολιτικής. Φέρετε τίς διπόψεις τους στήν αίθουσα διδασκαλίας γιά συζήτηση.
4. Ποιά είναι ή βασική ἀποστολή τοῦ Αὐτόνομου Σταφιδικοῦ Όργανισμοῦ;
 5. Ποιές είναι οι κυριότερες δραστηριότητες τοῦ Αὐτόνομου Σταφιδικοῦ Όργανισμοῦ;
 6. Ποιά είναι ή σημασίη τῆς κορινθιακῆς σταφίδας καί τῆς σουλτανίνας στή γεωργική οίκονομία;
 7. Ποιοί λόγοι ἐπέβαλαν τὴν καθιέρωση τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Γεωργικῶν Ἀσφαλίσεων;
 8. Ποιοί βασικά δίκαιοι ούνται γεωργικῆς συντάξεως;
 9. Πότε ίδρυθηκε καί ποιά είναι ή βασική ἀποστολή τοῦ Όργανισμοῦ Γεωργικῶν Ἀσφαλίσεων;
 10. Μέ γνωστούς σας παραγωγούς τῆς περιοχῆς, πού συνταξιοδοτούνται δότον Ο.Γ.Α. συζητεῖστε τά θέματα τῆς κοινωνικῆς δισφαλίσεως πού παρέχει δό Ο.Γ.Α. Μέ βάση τίς διπόψεις τους καί τίς δικές σας παραπρήσεις καί διπόψεις, νά συντάξετε ἔκθεση μέ θέμα τῆς κοινωνικές δισφαλίσεις πού παρέχει ή Πολιτεία στὸν άγροτικό μας πληθυσμό.
 11. Σέ ποιές περιπτώσεις χορηγεῖται σύνταξη διναπτρίας σέ παραγωγούς;
 12. Ποιές είναι οι εύρυτερες εὐεργετικές ἐπιδράσεις τῶν γεωργικῶν κοινωνικῶν δισφαλίσεων στὸν άγροτικό μας πληθυσμό;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝДЕΚΑΤΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ

ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

11.1 Η Ιδρυση των Εύρωπαικών Κοινοτήτων.

Όπως είναι γνωστό, μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, δρχισαν νά αναπτύσσονται οι διεθνεῖς και διακρατικές σχέσεις. Η πικρή έμπειρια του πολέμου, ή άναγκη άνοικοδομήσεως των έρειπων και ή άναγκη άναπτύξεως άρμονικών και φιλικών σχέσεων, δύσκολα μεταξύ των διαφόρων κρατών και τή δημιουργία διεθνών δργανισμών, μέ το δράμα μας μόνιμης είρηνης.

Διαπιστώθηκε ότι τά διάφορα κράτη μποροῦν νά άντιμετωπίσουν καλύτερα και άποτελεσματικότερα και τά διάφορα άλλα προβλήματα, πέρα όπο το πρόβλημα τής είρηνης και τής είρηνικής συμβίβασεως, μέ τή συνεργασία και μέ κοινές προσπάθειες.

Ο τομέας στόν δόπιο έγινε ίδιαστερα αισθητή ή άναγκη τής συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων κρατών ήταν ή οικονομία. Έτσι, τό 1951 Ιδρύθηκε ή Εύρωπαική Κοινωνρεία "Ανθράκα και Χάλυβα, μέ τή συμμετοχή έξι Κρατών (Γαλλία, Δυτική Γερμανία, Ιταλία, Ολλανδία, Βέλγιο και Λουξεμβούργο).

Μέ βάση της άρχειας τής Κοινωνρείας αύτής, τά προϊόντα δινθρακα και χάλυβα κυκλοφοροῦν στίς έξι χώρες, χωρίς δασμούς και ποσοτικούς περιορισμούς.

Έξι χρόνια άργοτερα, στίς 25 Μαρτίου 1957, οι ίδιες χώρες ύπεργραψαν τήν περίφημη Συνθήκη τής Ρώμης, μέ τήν οποία Ιδρύθηκε ή Εύρωπαική Οικονομική Κοινότητα. Τό 1972 ή Κοινότητα διευρύνθηκε μέ τήν εισόδο τριών διόρθων χωρών (Αγγλία, Δανία και Ιρλανδία).

Τό 1958 Ιδρύθηκε ή ΕΥΡΑΤΟΜ (Εύρωπαική Κοινότητα γιά τήν "Ατομική Ένέργεια).

Σήμερα ή Ε.Ο.Κ., ή Ε.Κ.Α.Χ. και ή ΕΥΡΑΤΟΜ μέ τή συγχώνευση τών έκτελεστικών τους οργάνων, άποτελοῦν μία εύρυτερη κοινότητα. Γ' αύτό, άναφέρονται συχνά ώς Εύρωπαικές Κοινότητες.

11.1.1 Στόχοι τής Συνθήκης τής Ρώμης.

Οι στόχοι τής Εύρωπαικής Οικονομικής Κοινότητας, δημος καθορίζονται στή συνθήκη τής Ρώμης είναι:

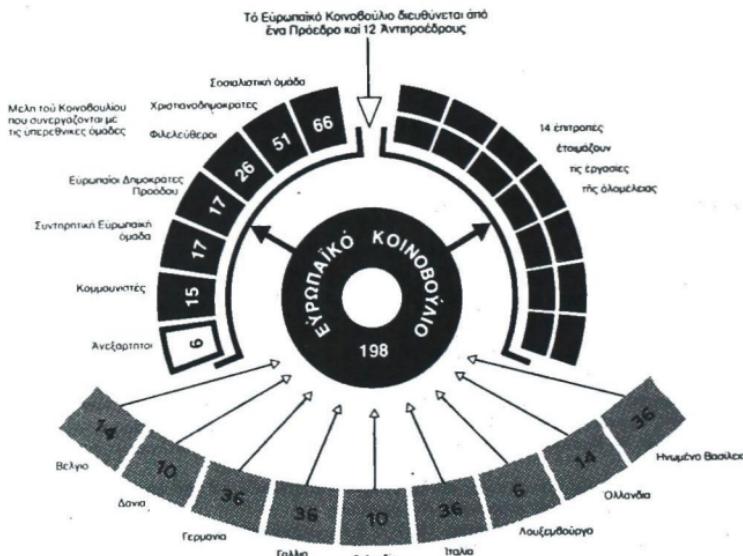
- 1) "Η τελωνειακή ένωση. Ή ένωση αύτή σημαίνει τήν κατάργηση δασμών και ποσοτικών περιορισμών στής μεταξύ των χωρών-μελών τής Κοινότητας έμπορικές συναλλαγές. Αύτό δημιουργεί μία τεράστια άγορά μέ περισσότερα όπο 250 έκατομμύρια κατοίκους, στήν οποία κυκλοφοροῦν έλεύθερα τά προϊόντα τών κρατών-μελών τής Κοινότητας. Έφαρμόζεται έπισης ένα ένιατο έξωτερο δασμολόγιο γιά τήν προστασία τών παραγωγών τής Κοινότητας.
- 2) "Η καθιέρωση κοινών κανόνων γιά τήν διολοκλήρωση τής οικονομικής και τής πολιτικής, άργοτερα ένώσεως τών κρατών-μελών. Έτσι, προωθείται σταδιακά ή έλευθερη κυκλοφορία προϊόντων, ύπηρεσιών και κεφαλαίων, ένω καθιερώνεται κοινή άγροτική πολιτική και θεσπίζονται κοινοί κανόνες άνταγωνισμού.

11.1.2 Όργανα Διοικήσεως καὶ Λεπτουργίας τῆς Ε.Ο.Κ.

Τά δργανα, στά όποια ἔχει ἀνατεθεῖ ἡ πραγματοποίηση τῶν στόχων τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ τῆς τηρήσεως τῶν κανόνων γιά τὴν προσδεutική δημιουργία τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, εἶναι:

α) Τὸ Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ἀποτελεῖται ἀπό 198 μέλη καὶ εἶναι γνωμοδοτικό σῶμα μὲ δικαίωμα νά ἀναθεωρεῖ τούς ἑτήσιους προϋπολογισμούς τῶν Κοινοτήτων.

Ἡ πολιτικὴ οἰνδεῖον τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβούλιον τὸν Φεβρουάριο 1976

β) Τὸ Συμβούλιο Ὑπουργῶν.

Ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατο δργανο λήψεως ἀποφάσεων τῆς Ε.Ο.Κ.

γ) Ἡ Ἐπτροπή.

Ἀποτελεῖ τὸ κύριο δργανο τῆς Κοινότητας. Ἔργο τῆς εἶναι ἡ εἰσήγηση, ἡ παρακολούθηση καὶ ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου. Ἀποτελεῖται ἀπό 13 μέλη πού ὄριζονται ὅστερα ἀπό κοινὴ συμφωνία τῶν Κυβερνήσεων.

δ) Τὸ Δικαστήριο.

Ἀποτελεῖται ἀπό ἑννέα δικαστές μέ ἔξαετή θητεία, πού ὑποδεικνύονται ὅστερα ἀπό κοινὴ συμφωνία τῶν Κυβερνήσεων. Τὸ Δικαστήριο ἔξασφαλίζει τὸ σεβασμό τοῦ δικαίου κατά τὴν ἐφαρμογὴ τῶν Συνθηκῶν. Ἐποβοηθεῖται στὸ ἔργο του ἀπό τέσσερις γενικούς εἰσαγγελεῖς.

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Πρωτοβουλία - Απόφαση - Έκτέλεση

Πέρα από τά πιο πάνω δραγανα, πού διοικοῦν, θά έλεγε κανένας, τήν Κοινότητα, ύπαρχουν και άλλα δραγανα μέ ειδικότερες άποστολές. Κυριότερα από αυτά είναι:

— Τό Εύρωπαϊκό Ταμείο Γεωργικού Προσανατολισμού και Έγγυήσεων, τό Εύρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων και τό Εύρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Άναπτυξεως.

Ο υπηρεσιακός μηχανισμός, πού δάσχολεται με τά θέματα τής γεωργίας στά πλαίσια τής Επιτροπής, διαπρατίζεται από οκτώ Διευθύνσεις μέ άρμοδιότητες στά άντιστοιχα άκολουθα θέματα:

— Διεθνή θέματα πού σχετίζονται μέ τή γεωργία, δργάνωση τών άγορών φυτικών προϊόντων, δργάνωση τών άγορών ζωικών προϊόντων, δργάνωση τών άγορών ειδικών προϊόντων και άλιευμάτων, διάρθωση τής γεωργίας και θέματα περιβάλλοντας. Εύρωπαϊκό Ταμείο Γεωργικού Προσανατολισμού και Έγγυήσεων, γεωργοϊκονομικά θέματα, θέματα γεωργικής νομοθεσίας.

11.2 Η γεωργική οικονομία στις χώρες τής Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.

Σχετικά μέ τή γεωργία στις χώρες τής Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας άναφέρονται τά άκολουθα βασικά στοιχεία.

α) Αγροτική έκταση: Η χρησιμοποιούμενη γεωργική γῆ στις χώρες τής Ε.Ο.Κ. είναι περίπου 940 έκατομμύρια στρέμματα, περίπου τό 61,4% τής συνολικής έκτασεως τών χωρών μελών τής Κοινότητας.

Τη καλλιεργήσιμη έκταση καλύπτει τό 55,3% τής γεωργικής γῆς, ένώ τά λιβάδια και οι βοσκές καλύπτουν τό ύπόλοιπο 44,7%. Έτσι, 520 έκατομμύρια στρέμματα είναι ή καλλιεργήσιμη έκταση και 420 έκατομμύρια στρέμματα οι βοσκές και τά λιβάδια.

β) Απασχολούμενα στή γεωργία ζητούν: Οι απασχολούμενοι στή γεωργία στις χώρες-μέλη τής Ε.Ο.Κ., είναι περίπου 9.500.000 άτομα σε σύνολο οικονομικά ένεργοι πληθυσμού τών χωρών αύ-

τών: 101.000.000 δότμων. Ή χώρα, πού παρουσιάζει τό μεγαλύτερο ποσοστό δημοτικού πληθυσμού είναι ή Ιρλανδία, με 24,38%. Ακολουθεί ή Ιταλία με 16,6% καί η Γαλλία με 12%. Τό μικρότερο ποσοστό έχει ή Αγγλία με 2,8% τού οίκονομικά ένεργου πληθυσμού της.

γ) Συμμετοχή τής γεωργίας στό άκαθάριστο έθνικό προϊόν: Τό ποσοστό συμβολής τής γεωργίας στό άκαθάριστο έθνικό προϊόν στίς χώρες τής Ε.Ο.Κ. (έκτος από τήν Ιρλανδία, γιά τήν άποια δέν υπάρχουν στοιχεία) φθάνει τό 5,1%. Τό ποσοστό αύτό έιναι άρκετά χαμηλό, άν συγκριθεί με τό ποσοστό τής Βιομηχανίας πού άνερχεται σέ 45%.

δ) Κάλυψη τών άναγκών σέ γεωργικά προϊόντα: Η γεωργική παραγωγή τών χωρών τής Κοινότητας δέν έπαρκει νά καλύψει τίς άναγκες τού πληθυσμού σέ είδη διατροφής. Γι' αύτό, τό $\frac{1}{4}$ περίπου τών είσαγωγών τής Κοινότητας είναι είσαγωγές σέ είδη διατροφής. Στά βασικά είδη διατροφής, ή Ε.Ο.Κ. είναι αυτάρκες σέ ποσοστό 90-100%, δηως δείχνει καί θά κάλουθος πίνακας:

Ποσοστά αυτάρκειας τών χωρών τής Ε.Ο.Κ. σέ δρισμένα προϊόντα

Είδος προϊόντος	Ποσοστό αυτάρκειας
Δημητριακά:	95%
Πατάτες	101%
Ζάχαρη	87%
Γαλακτοκομικά	100%
Κρασί	95%
Αύγα	100%
Κρέας	96%

11.3 Ή είσοδος τής Έλλαδας στήν Εύρωπαική Κοινότητα.

Η χώρα μας ύπεργραψε τό 1962 συμφωνία συνδέσεως μέ τήν Ε.Ο.Κ., με σκοπό νά γίνει άργοτερα πλήρες μέλος της.

Μέ τή συμφωνία αύτή, γνωστή ώς συνθήκη τών 'Αθηνών, καθορίζονται οι δροι τής συνδέσεως μας. Στή χώρα μας δόθηκε μεταβατική περίοδος 12 χρόνων γιά τήν προσαρμογή τής οίκονομίας μας στήν οίκονομία τών χωρών-μελών τής κοινότητας. 'Επιστης δόθηκε μεταβατική περίοδος 22 χρόνων, γιά τήν πλήρη τελωνειακή ένωση μας με τίς χώρες τής Ε.Ο.Κ., τήν πλήρη, δηλαδή, κατάργηση δλων τών δασμών στή διακίνηση τών προϊόντων μεταξύ τής 'Έλλαδος καί τών χωρών-μελών τής Εύρωπαικής Κοινότητας.

Η συνθήκη τών 'Αθηνών ρυθμίζει λεπτομερειακά δλα τά θέματα πού άναγονται στή συνδέση μας μέ τήν Ε.Ο.Κ. καί τήν προσδευτική έξασφάλιση τής είσοδου μας σέ αυτήν ώς πλήρους μέλους.

Οι προσπάθειες γιά τήν ένταξη μας κατευθύνονται τόσο πρός τό έσωπερικό, δσο καί πρός τό έξωπερικό. Πρός τό έξωπερικό οι προσπάθειες άποβλέπουν στό νά ρυθμισθούν οι άπαραιτητές διαδικαστικές προϋπόθεσεις, γιά τήν δμεσή είσοδο τής χώρας ώς ίστοπιμου μέλους.

Στό έσωπερικό, οι προσπάθειες άποβλέπουν:

- Στήν έξασφάλιση τών καταλλήλων καί ένδεειγμένων μηχανισμών στούς διάφορους τομείς τής κρατικής μηχανής, γιά τήν δσο τό δυνατό πιο σύντομη πρετοιμασία τής χώρας, γιά τήν είσοδο μας στήν Κοινή 'Αγορά.
- Στή λήψη τών άπαιτουμένων θεσμικών μέτρων, γιά τή σύντομότερη έναρμόνιση τής οίκονομίας μας μέ τήν οίκονομία τών χωρών τής Κοινότητας.
- Στήν ένημέρωση τού κοινού, καί ίδιαίτερα τού παραγωγικού μας κόσμου, γιά τά πλεονεκτήματα τής είσοδου μας στήν Εύρωπαική Οίκονομική Κοινότητα καί στήν ένωμένη Εύρωπη.

Στό 'Υπουργείο Γεωργίας, ίδρυθηκε καί λειτουργεί 'Υπρεσία Συνδέσεως μέ τήν Εύρωπαικές Κοινότητες, ή όποια έχει τήν εύθυνη τού συντονισμού δλων τών προσπάθειών, γιά τήν έγκαιρη καί δποτελεσματική πρετοιμασία τής γεωργίας μας, γιά τή σταδιακή έναρμόνιση τής πρός τή γεωργία τών δλων χωρών-μελών τής Ε.Ο.Κ.

Στό χώρο τής Ε.Ο.Κ., τά θέματα τής γεωργίας γιά δλες τής χώρες-μέλη, άντιμετωπίζονται μέ τή λεγόμενη Κοινή 'Αγροτική Πολιτική. Είναι ή πολιτική πού βασική έπιδιωξή της έχει τή διαμόρφωση μας

όμοιούμορφης γεωργίας στις χώρες-μέλη και μιας όμοιούμορφης άντιμετωπίσεως τών προβλημάτων τής γεωργίας.

Πρός τήν πολιτική αυτή, πρέπει νά προσαρμοσθεῖ και ή δική μας άγροτική πολιτική.

Έρωτήσεις.

1. Ποιοι λόγοι δημιουργησαν τήν κίνηση Ιδρύσεως Διεθνών Όργανισμών μετά τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο;
2. Πότε Ιδρύθηκε καί ποιο είναι τό άντικείμενο τής Εύρωπαικής Κοινοπραξίας Ανθρακα και Χάλυβα;
3. Πότε υπογράφηκε καί ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι τής Συνθήκης τής Ρώμης;
4. Ποιά είναι τά Διοικητικά Όργανα τής Ε.Ο.Κ.;
5. Ποιό είναι τό βασικό έργο τού Συμβουλίου Υπουργών;
6. Ποιοι είναι τό έργο τής Επιτροπής τής Ε.Ο.Κ.;
7. Πότε υπογράφηκε καί τί ρυθμίζει βασικά ή Συνθήκη τών Αθηνών;
8. Σέ τί αποβλέπουν οι πρασπάθειες τής Πολιτείας στό έσωτερο γιά τή σύντομη εισόδο τής χώρας μας στήν κοινή Αγορά;

11.4 Ειδική όρολογία τής Κοινής Άγροτικης Πολιτικής.

Στό μηχανισμό τής Κοινής Άγοράς έχει καθιερωθεῖ καί χρησιμοποιεῖται ειδική όρολογία. Οι βασικοί δροι, ποιο χρησιμοποιούνται στήν Κοινή Άγροτικη Πολιτική, είναι οι άκαλουθοι*.

Βασική τιμή (Basic price, Prix base): Γιά κάθε προϊόν καθορίζεται άπό τήν Ε.Ο.Κ. μία βασική τιμή. Είναι ή τιμή κάτω μάτι τήν δύοια δέν ύπάρχει περίπτωση νά διατίθεται τά προϊόντα του δ παραγωγός. "Όταν ή μέση τιμή τής άγοράς πέσει κάτω μάτι τή βασική αυτή τιμή, τότε λαμβάνονται μέτρα στηρίζεων τής άγοράς, σαν νά διατηρηθούν οι τιμές τουλάχιστον στό έπιπεδο αυτό. Χρησιμοποιεῖται στήν εμπορία τού χοιρινού κρέατος καθώς και στά φρούτα και τά λαχανικά.

Τιμή Προσανατολισμού (Guide price, Prix d'orientation): Χρησιμοποιεῖται στήν περίπτωση τού βαδινού κρέατος και τού κρέατος μοσχαριού. Είναι ένιασια γιά δλες τίς χώρες τής Κοινότητας καί άποτελεί τήν ένδεικτη τιμή γιά τόν έλεγχο τών είσαγων και τής παρεμβάσεως.

Τιμή Παρεμβάσεως (Intervention price, Prix d'intervention): Είναι ή τιμή, στήν δύοια οι δραγανισμοί παρεμβάσεως τών χωρών-μελών είναι ύποχρεωμένοι νά υπογράψουν τής ποσότητες πού τούς προσφέρονται. Περιλαμβάνει και τό κόστος μεταφοράς. Γιά αυτό, είναι περισσότερο τιμή χονδρικής πωλήσεως. Βρίσκεται σέ δρισμένη σχέση μέ τήν ένδεικτη τιμή.

Τιμή Φράγματος (Sluicegate price, Prix d'écluse): Είναι ή τιμή, πού θεωρεῖται δτι διντηροσωπεύει τό κόστος παραγωγής στίς χώρες-μέλη τής Ε.Ο.Κ. "Άντισταθμιστική εισφορά έπάνω στήν τιμή φράγματος, δρίζεται γιά τίς είσαγωγές είδων, γιά τά δύοια καθορίζεται τιμή φράγματος. Πρόσθετη άντισταθμιστική εισφορά δρίζεται, δσαν ή τιμή τών είσαγωγένων είδων είναι μικρότερη μάτι τήν τιμή φράγματος. "Ορίζεται κυρίως στό χοιρινό κρέας, τά αύγα και τό κρέας τών πουλερικών.

Ένδεικτη τιμή (Target price, Prix indicatif): Είναι ή άνωτα τιμή, πού καθορίζεται γιά δρισμένα προϊόντα στό έσωτερο τής Κοινότητας, κυρίως γιά τά δημητριακά, ζάχαρη, σόγια, λιναρόσπορο. "Η κοινοτική πολιτική έπιδοματα καί διατηρεί τής τιμές τής άγοράς, δσο γίνεται πιό κοντά στήν ένδεικτη τιμή. Γιά τά σιτηρά, ή ένδεικτη τιμή άντηροσαρμόδεται έποχιακά.

Τιμή άναγωγής (Reference price, Prix de référence): Είναι παρόμοια μέ τήν τιμή φράγματος, άλλα χρησιμοποιεῖται γιά τίς είσαγωγές φρούτων και λαχανικών. Χρησιμοποιεῖται έπιστης γιά νά έκφρασει τίς μέσες σταθμισμένες τιμές τής κτηνοτροφίας.

Τιμή είσοδου ή πιμή καταψηλου (Threshold price, Prix de seuil): Είναι τιμή, πού καθορίζεται γιά προϊόντα, πού είσάγονται στίς χώρες μέλη τής Κοινότητας μάτι τρίτες χώρες. Κυρίως είναι ή κατώτατη τιμή είσαγωγής, μέ τήν δύοια μπορούν νά είσαχθούν στίς χώρες τής Κοινότητας σιτηρά, γαλακτοκομικά προϊόντα και ζάχαρη μάτι τρίτες χώρες. Μέ τήν προσθήκη τών έξδων μεταφοράς μάτι τό σημείο είσαγωγής στόν τόπο τής καταναλώσεως, τά είσαγόμενα προϊόντα θά πρέπει νά πωλούνται

* Τά στοιχεία γιά τήν όρολογία τής Κοινής Άγροτικης Πολιτικής έχουν ληφθεῖ μάτι τήν "Έκδοση τής Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ένωσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών Έλλαδας, «Ε.Ο.Κ. και κοινή άγροτική πολιτική».

στήν ένδεικτική τιμή, ή σε τιμή ύψηλότερη. "Αν είσαχθούν στήν Κοινότητα σέ τιμή κατώτερη από τήν τιμή εισόδου, έπιβαρυνονται με άντισταθμιστική είσφορά, ώστε η τιμή τους νά φθάσει τήν τιμή εισόδου.

Τιμή όποσύρεως (Withdrawal price, Prix de retrait): Είναι η τιμή, στην οποία οι 'Οργανώσεις τών Παραγωγών, ή 'Ομάδες Παραγωγών, ή 'Ενωσιες 'Ομάδων Παραγωγών, άγοράζουν τά προϊόντα τών μελών τους δι γιά νά τά πουλήσουν, άλλα γιά νά τά όποσύρουν από τήν άγορά. Χρησιμοποιείται κυρίως στά φρούτα και λαχανικά.

Άντισταθμιστική είσφορά (Levy, Prélevement): Είναι είσφορά, πού όποιλέπει στήν προστασία τών παραγωγών τής Κοινότητας και έπιβάλλεται σε είσαγόμενα προϊόντα. Καθορίζεται κατά διάφορα χρονικά διαστήματα, άνλογα με τή διάκυμανση τών τιμών. Στά σπράττεται καθημερινά με βάση τίς φθηνότερες προσφορές στό Ρόπτερντα. 'Άντισταθμιστική είσφορά είναι δυνατό νά καθορισθεί και γιά έξαγομενα προϊόντα, με σκοπό νά ένθαρρυνει τίς έξαγωγές, δtan οι διεθνείς τιμές είναι ύψηλές.

Συμψφοτικό τέλος (Compensatory tax, Taxe compensatoire): 'Αποτελεί είδος άντισταθμιστικής είσφοράς. 'Έπιβάλλεται στά είσαγόμενα διό τίρτες χώρες όπωρεκηπευτικά. Είσπραττεται έπι πλέον τών δασμών πού ισχύουν και είναι τό ίδιο γιά δλη τήν Κοινότητα. 'Έπιβάλλεται, δtan η τιμή εισόδου ένός είσαγομενου προϊόντος παραμένει γιά δύο τουλάχιστον μέρες κατά 0,50 μονάδες κάθα όπο τήν τιμή ήναγωγής.

Έποδτηση έξαγωγής (Export returns, Restitution): Χορηγείται σέ έξαγομενα από τίς χώρες τής Κοινότητας σέ τρίτες χώρες προϊόντα, γιά νά καλυφθεί ή διαφορά άναμεσα στίς ύψηλές κοινοτικές τιμές και τίς χαμηλότερες διεθνείς τιμές.

Αγοριστική μονάδα (Unit of account, Unité de compte): Είναι η νομισματική μονάδα πού χρησιμοποιείται ή Κοινότητα. 35 λογιστικές μονάδες ίσασυναμούν με μά ούγγια χρυσού. 'Η σχέση τής λογιστικής μονάδας με τά νομίσματα τών χωρών-μελών τής Ε.Ο.Κ. είναι σταθερή. Τό Μάιο του 1976 μία λογιστική μονάδα ήταν Ιση με \$ 1,35 ή 50 δρχ. περίπου.

Κανονισμός (Regulation, Réglement): 'Αποτελεί διοικητική πράξη τού Συμβουλίου ή τής 'Επιτροπής και ρυθμίζει γενικά θέματα ή τρόπο έφαρμογής διαδρόμων μέτρων. 'Ισχυει υποχρεωτικά γιά κάθε χώρα-μέλος τής Κοινότητας. Είναι δεσμευτικός από κάθε δπωψη και έχει ισχύ νόμου, από τή στιγμή πού τίθεται σέ έφαρμογή.

Κατευθυντήρια δδηγία (Directive, Directive): 'Έκδιδεται από τό Συμβούλιο ή τήν 'Επιτροπή, γιά νά καθορίσει ένα συγκεκριμένο άντικευμενικό σκοπο, πού είναι υποχρεωτικός γιά δλα τά μέλη τής Κοινότητας. 'Αφήνει τόν καθορισμό τών μέτρων έφαρμογής γιά τήν έπιτευξη τού σκοπού στίς χώρες-μέλη.

Άπόφαση (Decision, Décision): 'Έκδιδεται από τό Συμβούλιο ή τήν 'Επιτροπή και κατευθύνονται πρός μία Κυβέρνηση, ένα όργανομρη ή και ένα δπομ. Είναι δεσμευτική από κάθε δπωψη γι' αύτους πρός τους δπωίους δπευθύνεται.

Σύσταση (Recommendation, Opinion): 'Εκφράζει συνίθως τής άποψεις τής 'Επιτροπής, γιά τήν άγροτική πολιτική, άλλα δέν είναι δεσμευτική.

11.5 Κοινή Άγροτική Πολιτική.

'Η συμβολή τής γεωργίας στήν έποδιακόμενη οίκονομική ένωση θά μπορούσε εικολότερα και δηποτελεσματικότερα νά έξασφαλισθεί με τή χάραξη μάς κοινής άγροτικής πολιτικής και τή διαμόρφωση μίας ένιασας και δμοιομόρφης γεωργικής οίκονομιας. 'Ετσι, η Συνθήκη τής Ρώμης καθόρισε τούς στόχους τής Κοινής Άγροτικής Πολιτικής. Οι στόχοι αυτοί είναι οι άκολουθοι, δπως είναι άκριβως διατυπωμένοι στό σχετικό δρόμο τής Συνθήκης (άρθρο 39):

1. 'Η αύξηση τής γεωργικής παραγωγικότητας με τήν διανύπευη τής τεχνικής προόδου, τήν έξασφαλιση τής διανύξεως τής γεωργικής παραγωγής, καθώς και τή χρησιμοποίηση στό μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τών συντελεστών τής παραγωγής, διατίτερα τής άνθρωπης έργασίας.
2. 'Η έξασφαλιση ένός δικαιου έπιπέδου διαβιώσεως τού άγροτικα πληθυσμού, με τήν αύξηση κυρίως τού δημοκινου εισοδήματος, δωσ ασχολούνται με τή γεωργία.
3. 'Η σταθεροποίηση τών άγορών.
4. 'Η έξασφαλιση τού σταθερού δινεφαδιασμού τών άγορών.
5. 'Η έξασφαλιση λονικών πιωών νιά τούς καταναλωτές στά γεωργικά προϊόντα.

‘Η Συνθήκη τῆς Ρώμης καθόρισε μέ αὐτὸ τὸν τρόπο, τίς γενικές ἐποδιώξεις καὶ τίς γενικές γραμμές τῆς Κοινῆς Ἀγροτικῆς Πολιτικῆς. Τίς λεπτομέρεις, ἔξουσιοδοτήθηκε νά τίς καθορίζει ἡ Ἐκτελεστική ἀπό τούς ‘Υπουργούς ‘Ἐπιτροπή.

Μέ τὰ δάσα ἔχουν μέχρι σήμερα καθορισθεῖ ἡ Κοινή Ἀγροτική Πολιτική στηρίζεται στά ἀκόλουθα βασικά σημεῖα:

- Στήν κοινή ὀργάνωση τῶν Ἀγορῶν ἡ τίν ‘Ενιαία Ἀγορά.
- Στής ‘Εξωτερικές Σχέσεις.
- Στή διαρρυθμιστική Πολιτική ἡ Πολιτική Προσανατολισμοῦ τῆς γεωργίας.

11.5.1 Κοινή Ὁργάνωση τῶν Ἀγορῶν ἡ Ἔνιαία Ἀγορά.

Βασική ὀρχή τῆς κοινῆς ὀργανώσεως τῶν ἀγορῶν ἀποτελεῖ ἡ δημιουργία ἐνιαίας ἀγορᾶς στό χῶρο τῆς Ε.Ο.Κ. Αὐτὸ σημαίνει διτά τά γεωργικά προϊόντα:

- Θά κυκλοφοροῦν μέσα στήν Κοινότητα ἐλεύθερα ἀπό ὀποιοδήποτε κράτος-μέλος καὶ ἀν προέρχονται.
- Θά ἔχουν ἐνιαίους τύπους καὶ προδιαγραφές ποιοτήτων, συσκευασίας, ὑγειονομικῶν κανόνων καὶ σημάνσεως.
- Θά ἀπολαμβάνουν τήν ίδια μεταχείρηση στήν παρέμβαση, δταν ἡ ἀγορά θά παρουσιάζει διαταραχές καὶ θά ἀποζημιύονται μέ τήν ίδια βάση.

‘Η κοινή ὀργάνωση τῶν ἀγορῶν στηρίζεται στά ἀκόλουθα στοιχεῖα:

α) Μηχανισμός πμῶν στὸ Ἐσωτερικό τῆς Κοινότητας.

‘Ο μηχανισμός τῶν πμῶν στηρίζεται στή βασική προϋπόθεση διτά ἔφαρμόζονται πιστά οι κανονισμοί, γιά τίν τυποποίηση καὶ τήν ποιοτική κατάταξη τῶν προϊόντων.

Οι πμές πού καθορίζονται μέ τούς μηχανισμούς τῶν πμῶν είναι:

- Μία ἀνώτατη πμή μέ διάφορες ὄνομασίες: πμή βάσεως (στά ὀπωροκηπευτικά), ἐνδεικτική πμή (στά δημητριακά, ζάχαρη, σόγια, λιναρόσπορο), πμή προσανατολισμοῦ (στά κρασιά) κλπ.
- Μία κατώτατη πμή ἐπίσης μέ διάφορες ὄνομασίες. Κατά κάποιο τρόπο είναι πμή παρεμβάσεως.
- Οι πμές αὐτές είναι ἀδιεκτικές καὶ ἀναφέρονται σε μία διρισμένη τυποποιημένη ποιότητα γιά κάθε προϊόν. Μέ βάση αὐτές τίς ἐνδεικτικές πμές καθορίζονται πμές ἀποκλίσεως, ἀνάλογα μέ συγκεκριμένη ποιότητα τῶν προσφερόμενων προϊόντων.

Οι πμές αὐτές δέν ἀποκλείουν στόν παραγωγό τή δυνατότητα νά διαθέσει τά προϊόντα του σέ μεγαλύτερη πμή, ὅν βρει γνωραστή.

‘Η κατώτατη πμή θεωρεῖται πμή παρεμβάσεως γιατί, ὅν οι πμές στήν ἀγορά πέσουν πό χαμηλά, κινεῖται δι μηχανισμός παρεμβάσεως, ώστε τελικά ὁ παραγωγός νά μήν ἀναγκασθεῖ νά διαθέσει τά προϊόντα του σέ χαμηλότερες πμής.

Οι πμές αὐτές ισχύουν γιά ἔνα χρόνο ἡ γιά μία ἀγροαστική περίοδο καὶ ἔξαγγέλονται ἔγκαιρα. ‘Ο παραγωγός γνωρίζει ἔτοι ποιοί είναι τά δρια τῶν πμῶν, μέσα στά δοσμούς θά μπορεῖ νά διαθέσει τά προϊόντα του. Αὐτὸ τού δίνει τή δυνατότητα νά ύπολογίσει κατά προσέγγιστο τό πιθανό εἰσόδημά του.

β) Μηχανισμός προστασίας ἀπό τρίτες χώρες.

‘Η προστασία τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῆς Κοινότητας ἀπό παρόδμοια προϊόντα τρίτων χωρῶν, ἐπιτυχάνεται βασικά μέ τούς ἀκόλουθους μηχανισμούς:

- Τό Κοινό Τελωνειακό Δασμολόγιο.
- Τίς ἀντισταθμιστικές εἰσφορές, πού προστίθενται στούς δασμούς.
- Τά συμψηφιστικά τέλη, πού ἐπιβάλλονται σε ἔξαιρετικές περιπτώσεις καὶ αύξανουν πό πολύ τό δασμό.
- Τούς ποσοτικούς περιορισμούς στίς εἰσαγωγές.
- Τήν ἀπαγόρευση τῶν εἰσαγωγῶν.

Τά δύο πρώτα μέτρα χρησιμοποιούνται ώς μόνιμα συστήματα. Τά τρία ἐπόμενα, δταν δημιουργοῦνται ἔξαιρετικά σοβαρές δυσχέρειες. Τό τελευταίο σέ ἐντελώς ἔξαιρετικές περιπτώσεις.

Τό Κοινό Τελωνειακό Δασμολόγιο Ισχύει γιά κάθε τρίτη χώρα, έκτος από τις χώρες γιά τις οποίες Ισχύουν συνθήκες συνδέσεως (Έλλασσα, Τουρκία, Χώρες της Μεσογείου κλπ.).

Στά πουλερικά, τά γαλακτοκομικά προϊόντα, τά έλαιολαδά, τά αύγα, τό χοιρινό κρέας, έφαρμόζονται συστηματικά οι άντισταθμιστικές είσισφορές, πού Ισχύουν γιά διλες τις τρίτες χώρες, πέρα από τους δασμούς και γιά προκαθορισμένο χρονικό διάστημα.

Σέ διλες περιπτώσεις έφαρμόζονται, δταν υπάρχει άνάγκη, περιορισμοί στις είσαγωγές καί ή διλική άπαγρόβευση τών είσαγωγών.

γ) Μηχανισμός τών τιμών των προϊόντων τών χωρών μελών της Κοινής Αγοράς, πού προορίζονται γιά τρίτες χώρες.

Κάθε χρόνο, καί λίγο πρίν από τήν έναρξη τής περιόδου έμπορίας, ή Κοινότητα καθορίζει καί έξαγγέλλει μία δλλη κατηγορία τιμών με διάφορες όνομασίες. Οι τιμές αύτές χρησιμεύουν σάν συντελεστές συγκρίσεως, με τις πραγματικές τιμές τών ίδιων προϊόντων από τρίτες χώρες.

Οι τιμές αύτές είναι:

- Συγκρίσεως-άναγωγής (όπωροκηπευτικά).
- Κατωφλίου (δημητριακά, ζάχαρη).
- Φράγκο-σύνορα (κρασιά, ζωντανά ζώα).
- Φράγματος (χοιρινά, πουλερικά, αύγα).

Κάθε είσαγωγή προϊόντων από τρίτη χώρα, συγκρίνεται ώς πρός τήν τιμή πού διαμορφώνεται στήν είσοδο, μαζί με τούς δασμούς καί τις δαπάνες, πρός τήν άντιστοχη τιμή πού έξαγγέλλει ή Κοινότητα. 'Αν ή τιμή παραμένει άνωτερη από τήν τιμή της Κοινότητας, τότε τό άντιστοχο προϊόν περνά τά σύνορα καί εισάγεται στις χώρες της Ε.Ο.Κ. Φυσικά, δέν έλέγχεται μόνο ή τιμή. Έλέγχεται άκομα ή ποιότητα, οι φυτογειονομικές συνθήκες, τά πιστοποιητικά καταγωγής καί άλλα στοιχεία, σχετικά με τήν είσαγωγή προϊόντων.

Μέ τό σύστημα αύτού τού Μηχανισμού τών τιμών, έπιτυχάνεται ώστε:

- 'Όλα τά κράτη-μέλη νά έχουν την μεταχέριση.
- Διατηρείται μία ίσοροπία άνάμεσα στήν ένίσχυση καί προστασία πού έξασφαλίζεται στούς παραγωγούς καί τήν άντιστοχη πού δικαιούνται οι καταναλωτές.
- Καί στή χειρότερη περίπτωση διαταραχής στήν άγορά, δ γεωργός έχει έξασφαλισμένο, καί από ένωρίτερα γνωστό, ένα έλαχιστο εισόδημα πού θά τό έπιστρέψει όπωσδήποτε.

11.5.2 Έξωτερικές σχέσεις.

'Η Ε.Ο.Κ. οπως άναφέρθηκε προηγουμένως στόν καθορισμό τών τιμών από τρίτες χώρες, έφαρμόζει μία πολιτική προστατευομένων άγορών, δχι δμας καί έντελως κλειστών άγορών. Συναισθανόμενη τήν άνάγκη διατηρήσεως καλών διεθνών σχέσεων, έχει προχωρήσει στή σύναρη διμερών συμφωνιών με δρισμένη κράτη, δτως ή 'Άργεντινη, Όυρουγουάη, Βραζιλία, Γιουγκοσλαβία (τήν Ζώνης 'Ελευθέρων Συναλλαγών) καί με δρισμένες Μεσογειακές χώρες, στά πλαίσιο τής Μεσογειακής της πολιτικής. Στό διο πλαίσιο συμφωνών άνηκουν καί οι συμφωνίες της Ε.Ο.Κ. μέ τό Μαρόκο, Τυνησία, Άλγερια, Αγιαπτο, Ιορδανία, Λιβανο καί Συρία.

Στήν προσπάθεια τής έ δλλου νά δημιουργήσει στενές σχέσεις με τις άναπτυσσόμενες χώρες καί νά τίς βοηθήσει στήν προσπάθεια η οποία τήν οικονομική τους άναπτυξη, έχει συνάψει τή συμφωνία τής ΛΟΜΕ μέ 46 χώρες της 'Αφρικής, της Καραϊβικής καί τού 'Ισημερινού.

Στή σχέσεις της με τις χώρες αύτές έφαρμόζεται δη μηχανισμός τών τιμών από τρίτες χώρες,

11.5.3 Διαρθρωτική Πολιτική ή Πολιτική Προσανατολισμού στή Γεωργία.

Γιά τήν έφαρμογή αύτής της πολιτικής Ιδρύθηκε τό Εύρωπατικό Ταμείο Γεωργικού Προσανατολισμού, ή Προσανατολισμού στή Γεωργία καί 'Έγγυήσεων (FEOGA) πού έχει γιά σκοπό τή στήριξη τών τιμών, οπως άναφέρθηκε στήν Κοινή 'Οργάνωση τών Άγορών καί τή βελτίωση τών διαρθρώσεων στή Γεωργία.

Τό 1968 δημοσιεύθηκε τό λεγόμενο Σχέδιο Μάνσχολτ, πού τόνιζε τήν άνάγκη νά άναπτυξει ή Κοινότητα δράση, έτσι ώστε νά έλαφρύνει τής κοινωνικές πλέοντες σέ δημοτικές περιοχές, νά βελτιώσει τήν παραγωγικότητα στή Γεωργία καί νά ισορροπήσει τήν προσφορά καί τή ζήτηση τών άγροτικών προϊόντων.

Αύτό συζητήθηκε στήν 'Επιπροπή της Κοινότητας και δόδηγησε στήν έκδοση μιᾶς σειράς άπο κατεύθυντήριες δόδηγες, που έχουν για σκοπό νά έναρμονίσουν τις έθνικές νομοθεσίες τών κρατών - μελών της Κοινότητας στό θέμα της διαρθρώσεως της Γεωργίας.

Οι κυριότερες από τις δόδηγες αυτές άναγονται στις άκολουθες περιπτώσεις:

- Τόν έκσυχρονισμό τῶν γεωργικῶν ἔκμεταλλεύσεων.
- Β) Τήν ένθαρρυνση γιά τήν ἐγκατάλειψη, κάτω άπο δρισμένες προϋποθέσεις, τῆς δραστηριότητας στή γεωργία.
- γ) Τήν κοινωνική και οίκονομική ἐνημέρωση και τήν ἐπαγγελματική κατάρτιση καί ειδίκευση ὅσων ἀσχολοῦνται μέ τή γεωργία.
- δ) Τή γεωργική παραγωγή σέ προβληματικές περιοχές.

11.5.4 Τρόποι καί μέσα γιά τήν ἐπίτευξη τῆς διαρθρωτικής πολιτικῆς.

Γιά τήν ἐπίτευξη τῶν ἐπιδιώξεων τῆς διαρθρωτικής πολιτικής στή γεωργία έχουν θεσπισθεῖ καί χρησιμοποιοῦνται τά άκολουθα μέρα:

α) Τό Εύρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Αναπτύξεως (Ε.Π.Π.Α.).

Ἐχει ὡς βασική ἀποστολή τή χρηματοδότηση τῶν κρατών-μελών τῆς Κοινότητας, στής προσπάθειές τους γιά τήν περιφερειακή ἀνάπτυξη, μέ πρόσθετα κονδύλια, πέρα άπο τής σχετικές έθνικές δαπάνες.

β) Εύρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Μέ τό Εύρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) ἐνισχύονται οι ἐργάτες ὅλων τῶν τομέων (καί τής γεωργίας) πού ἀλλάζουν ἐπάγγελμα, γιά νά ἐγκατασταθοῦν καί νά προσαρμοσθοῦν στήν καινούργια τους ἀπασχόληση ή νά βελτιώσουν τής κοινωνικές συνθήκες στό ἐπάγγελμα πού ήδη ἀσκοῦν.

γ) Λογιστική παρακολούθηση γεωργικῶν ἔκμεταλλεύσεων.

Τό πρόγραμμα αὐτό δρισεις νά έφαρμοζεται ἀπό τό 1967. Ἐπιδιώκει βασικά τήν ἀπόκτηση συγκρισίμων στοιχείων, σχετικά μέ τής συνθήκες πού ἐπικρατοῦν στής γεωργικές ἔκμεταλλεύσεις, μέ ἀπώτερο στόχο τή στήριξη τῆς Κοινῆς Ἀγροτικῆς Πολιτικῆς.

δ) Διαρθρωτική Ερευνα.

Ἡ έφαρμογή διαρθρωτικής ἐρευνας γίνεται δtan χρειάζεται ἀναθεώρηση στά σχετικά στοιχεία. Είναι ἐρευνα δειγματοληπτική ἐπάνω στή διάρθρωση τῶν γεωργικῶν ἔκμεταλλεύσεων καί ἔχει σάν σκοπό νά ἐπαλθεύεται τά στοιχεία ἀπό τή λογιστική παρακολούθηση καί νά βοηθήσει στή χάραξη τῆς πολιτικῆς τού προσανατολισμού.

11.5.5 Ὁμάδες Παραγωγῶν.

"Ἄλλη προσπάθεια στό χώρο τῆς Κοινῆς Ἀγροτικῆς Πολιτικῆς είναι ἡ ὄργανωση τῶν Ὁμάδων Παραγωγῶν.

Μέχρι τό 1977 στό θεσμό τῶν Ὁμάδων παραγωγῶν είχαν ὑπαχθεῖ τά άκολουθα γεωργικά προϊόντα:

Φρούτα καί λαχανικά, λυκίσκος, ἀλιευτικά προϊόντα, κουκούλια.

Μέ ειδίκες προτάσεις τῆς Εύρωπαϊκής Ἐπιπροπής στό Σύμβούλιο τῶν Ὑπουργῶν ἐπιδιώκεται ἡ ἐπέκταση τού θεσμού σέ δla τά ζωοκομικά προϊόντα καί σέ πολλά γεωργικά.

Σύμφωνα μέ σχετική πρόταση τῆς Ἐκτελεστικής Ἐπιπροπής σάν Ὁμάδα Παραγωγῶν δρίζεται:

Μία άμβδα παραγωγῶν, πού συγκρετεῖται γιά νά μό προσέρουν τά μέλη νά προσαρμόσουν ἀπό κοινού τήν παραγωγή τους στής ἀνάπτυξης τῆς ἀγορᾶς. Ἡ χώρα-μέλος στήν οποία συγκροτεῖται ἡ άμβδα τήν ἀναγνωρίζει, σύμφωνα μέ τά κριτήρια, πού δρίζονται ἐπίσης μέ τόν ίδιο Κανονισμό. Οι Ὁμάδες γιά δμοειδή προϊόντα, συγκροτούν μεταξύ τους Ἐνώσεις Ὁμάδων Παραγωγῶν.

11.5.6 Γεωργικοί Συνεταιρισμοί.

Ἄξιόλογη δραστηριότητα ἀναπτύσσουν στό χώρο τῆς Ε.Ο.Κ. οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί, συντελώντας στήν προσαγωγή καί τήν ἀνάπτυξη τῆς γεωργικής παραγωγῆς. Ἰδιαίτερα σημαντική είναι ἡ δραστηριότητα τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν στά θέματα τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων. Μεγάλο ποσοστό τού δγκου τῆς γεωργικής καί κτηνοτροφικής παραγωγῆς διοχετεύεται στήν ἀγορά ἀπό τούς

Γεωργικούς Συνεταιρισμούς, δεδομένου ότι στίς χώρες της Ε.Ο.Κ. οι Συνεταιρισμοί έπεκτείνουν τίς δραστηριότητές τους και στά θέματα διαθέσεως τών προϊόντων.

Στόν πίνακα 19 τού Παραρτήματα φαίνεται τό ποσοστό του δγκου της παραγωγής τών κυριοτέρων γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, που διοχετεύονται στήν άγορά από τούς Γεωργικούς Συνεταιρισμούς στίς χώρες μέλη της Ε.Ο.Κ.

'Έκτος από τή διάθεση τών προϊόντων, οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί διαπέπτουσαν ποικίλες δλλες δραστηριότητες σε πολλούς τομεῖς, δημοσίες είναι ή τεχνητή γονιμοποίηση τών ζώων, ή λογιστική έξυπηρτότητη στών συνεταιρίων, ή μηχανική καλλιέργεια, η προμήθεια ζωτροφών, λιπασμάτων, μηχανημάτων, καυσίμων και δλλων έργαλεών, άλικων και έφοδιών, ή κοινή καλλιέργεια, ή παροχή δανείων στούς συνεταιρισμένους άγροτες και δλλοι.

Οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί έκπροσωπούνται στήν Ε.Ο.Κ. μέ τή Γενική Έπιτροπή Γεωργικών Συνεταιρισμών.

11.6 Ή Κοινή Αγροτική Πολιτική και δ' Έλληνας Άγροτης.

'Η Πολιτεία, δημοσίες είναι γνωστό, καταβάλλει έντονες προσπάθειες γιά τή σύντομη είσοδο μας ώς Ιστόμιο μέλος στήν Εύρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

Πέρα από τήν εύρυτερη σημασία της, ή είσοδός μας στήν Κοινή Άγορά έχει έντελως ξεχωριστή σημασία γιά τόν έλληνα άγροτη.

Σέ ειδικό έννυμερωτικό έντυπο της Αγροτικής Τράπεζας, που δημευθύνεται στόν έλληνα άγροτη και πού έχει τόν τίτλο: «Η Ε.Ο.Κ. και δ' Έλληνας Άγροτης» συνωψίζονται στά άκαλουθα στού ώφελεις πού Θά προκύψουν γιά τούς άγροτες από τήν είσοδο της Χώρας μας στήν Κοινή Άγορά:

1. Τά προϊόντα μας θά μπορούν νά πωλούνται έλευθερα σε όλες τίς άγορές τής Ε.Ο.Κ., χωρίς τίς άντισταθμιστικές εισαφορές και τούς ποσοτικούς περιορισμούς. Δηλαδή οι άγροτες μας θά παράγουν μέ βάση τά 800 έκατομμύρια καταναλωτές της Ε.Ο.Κ.
2. Οι τιμές τών προϊόντων θά προσαρμοσθούν στά ύψηλότερα εύρωπαϊκά έπιπεδα, χωρίς νά έπιβαρύνουν τόν κρατικό προϋπολογισμό. Έτσι, θά διερεύται τό εισόδημα τού άγροτη.
3. 'Η Κοινότητα θά αποτελεσεί ένα άκομα κίνητρο, ώστε ή διάθεση τών προϊόντων νά γίνεται από τούς συνεταιρισμούς, έφ' δυσού αυτού θά άναλαζουν σημαντικό μέρος τής έμποριας και καλλιέργειας τών άγροτικών προϊόντων. Τό το σκοπό αυτό δίνει καί σχετικά κίνητρα ή Ε.Ο.Κ.
4. Οι τιμές άσφαλειας θά καθορίζονται έγκαιρα, έτσι ώστε νά μπορεί δ' έλληνας άγροτης νά προγραμματίζει σωστά στήν καλλιέργειά του.
5. 'Η έλληνική παραγωγή θά προστατεύεται μέσα στήν Κοινή Άγορά από τόν άνταγωνισμό τρίτων χωρών, γιατί τά προϊόντα τών χωρών αυτών δέν θά μπορούν νά είσαγονται έλευθερα στό χώρο της Ε.Ο.Κ., δημοσίες δέν μπορούν και τά δικά μας σήμερα.
6. Οι έξαγωγές μας σέ τρίτες χώρες έκτός της Κοινότητας, θά έπιδοτούνται, γιά νά γίνονται τά προϊόντα μας άνταγωνιστικά και σέ δλλες άγροτές, έκτός από τίς κοινοτικές. 'Όταν, δηλαδή, ένα μέρος τής παραγωγής μας δέν μπορεί νά άπορροφηθεί μέσα στήν Κοινότητα, θά έπιδοτείται, γιά νά έξαγθει σέ τρίτες χώρες.

Άλλα, είναι σέ δλους κατανοητό, δητή είσοδός μας στήν Κοινότητα δέν πρόκειται νά λύσει κατά τρόπο μαγικό δλα τά προβλήματα τού έλληνα άγροτη και τής έλληνικής γεωργικής παραγωγής.

Και στόν τομέα αυτό γίνεται έδη διάλογον προσπάθεια τόσο από τήν Πολιτεία δσο και από τούς φορείς τής άγροτικής πολιτικής.

Γιά τήν έπιπτυχία τών σκοπών τής ένταξεως πρέπει δλοι νά συμβάλομε. "Ολοι έχομε εύθυνες καί είδικότερα οι άγροτες μας.

'Η πρώτη τους εύθυνη είναι ή πλήρης έννημέρωσή τους στά θέματα τής εισόδου μας στήν Κοινή Άγορά και ίδιαίτερα σέ έκείνη πού άναντονται στό γεωργικό και κτηνοτροφικό τομέα. 'Οποιαδήποτε άμφιβολία δημιουργείται μέσα τους κατά τήν έννημέρωση αυτή θά πρέπει έλευθερα νά τή συζητούν μέ τούς άρμοδιους υπαλλήλους τού 'Υπουργείου και τών διαφόρων φορέων, ώστε νά είναι δσο τό δυνατό πληρέστερη και σαφέστερη ή έννημέρωσή τους.

'Η προσεκτική μελέτη κάθε σχετικού έντυπου, ή παρακολούθηση κάθε σχετικής δημιλίας ή έκδηλωσεως, κάθε ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής σχετικής έκπομπής, θά τούς βοηθήσουν ίδιαίτερα στήν προσπάθεια αυτή.

Μιά δλλη ευθύνη τών παραγωγών είναι ή επισήμανση έκεινων τών προβλημάτων, τά δοια θά δημιουργήσει στό γεωργικό τομέα ή εισαδός μας στήν Κοινή Αγορά.

Μιά δλλη ευθύνη τού παραγωγού είναι νά αναλογισθεῖ και νά επισημάνει τούς τομείς στούς δοπούς αύτός προσωπικά μπορεῖ νά συμβάλει γιά τή σύντομη προσαρμογή και έναρμόνιση τής γεωργίας μας πρός έκεινή τών χωρών-μελών τής Κοινότητας.

"Όταν μιλούμε γιά έναρμόνιση τής γεωργίας μας πρός τή γεωργία τών χωρών τής Κοινής Αγοράς δέν πρέπει νά μάς διαφέύγει τό γεγονός δτι η γεωργία μας, δπως και η γεωργία κάθε σύγχρονης δημοκρατικής χώρας, όποτελείται άπό τό σύνολο τών άτομικών και άμαδικών γεωργικών έκμεταλλεύσεων. Καί θα μιλούμε γιά έναρμόνιση δέν έννοούμε, παρά τήν έναρμόνιση τής κάθε μιᾶς έκμεταλλεύσεως ξεχωριστά. "Όταν αύτή ή έναρμόνιση έπιπευχθεί, τότε σύντομα θά έχουμε τήν έναρμόνιση και προσαρμογή τής δλλς μας γεωργίας. "Έτσι, ή συστηματική προσπάθεια τού κάθε παραγωγού, πλαισιούμενη άπό τίς προσπάθειες τής Πολιτείας, θά δόηγησει τή γεωργία μας στό έπιθυμητό έπιπεδο άναπτύξεως και στήν έπιθυμητή ένορμόνιση και προσαρμογή.

Σέ ένημερωτικό έντυπο τής Αγροτικής Τράπεζας, άναφέροντας τά άκολουθα στόν τομέα τών εύθυνών τών παραγωγών γιά τήν έξασφαλιση τής έπιτυχημένης έντάξεως μας στήν Κοινή Αγορά:

1. Θά πρέπει μέ τή βοήθεια τής Πολιτείας νά άγωνισθούν γιά μεγαλύτερη προστασία τών έλληνικών δρυποτάνων προϊόντων, π.χ. γιά υψηλότερες τιμές άσφαλειας, έξαντλώντας δλα τά περιθύρια πού δίνει η Κοινότητα.

2. Θά πρέπει νά αύξησουν τήν παραγωγή τών προϊόντων, πού θά τούς έξασφαλίζουν στό μέλλον ίκανοποιητικό είσοδόμα. Πρέπει δηλαδή νά έντεινουν τίς προσπάθειές τους στήν παραγωγή προϊόντων πού έχουν αυξημένη ζήτηση και καλύτερες τιμές. "Έτσι, δέν θά έχουν προβλήματα άδιαθέτων πλεονασμάτων, άλλα και θά έξασφαλίσουν υψηλότερο είσοδόμα.

3. Νά πρωθήσουν και οι διοι τήν καλύτερη όργανωση τών γεωργικών συνεταιρισμών, δίνοντάς τους δλα και μεγαλύτερες άρμοδιότητες στήν παραγωγή, έμπορια και έπειργασία τών άγροτικών προϊόντων. Τό έργο δέν μπορεῖ νά τό δναλάβει μόνο τό Κράτος. Βαραίνει και τόν άγροτή ή προσπάθεια νά έξορμωσει μέ τόν εύρωπα άνταγωνιστή του.

Και βαραίνει περισσότερο δάκρυμα ή εύθύνη αύτή τό άπόφοιτο τού Γεωργοκτονοτροφικού Τομέα τών Έπαγγελματικών Λυκείων. Και τόν βαραίνει, γιατί, σέ σύγκριση μέ τόν σημερινό άγροτη, θά ύπερτερε σημαντικά σέ έπιπεδο μορφώσεως, και έξειδικέσσεως έπαγγελματικής.

"Άλλα, δάν τόν βαραίνει ή εύθύνη, θά άνηκει σ' αύτόν και ή μεγάλη χαρά και ίκανοποίηση δταν θά βλέπει τόν κόπους και τίς προσπάθειές του νά καρποφορούν. "Όταν θά βλέπει τόν έαυτό του ίκανό άπό κάθε δποψη, νά άντημετωπίσει σέ ένα δημιουργικό συναγωνισμό τόν εύρωπα συνάδελφο και άνταγωνιστή του. Δική του, δπως και δλων τών έλλήνων θά είναι ή ίκανοποίηση, δταν θά βλέπει τή γεωργία μας νά άνεβαίνει στό έπιπεδο τών δλλων εύρωπακών χωρών.

Έρωτήσεις.

- Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι τής Κοινής Αγροτικής Πολιτική;
- Ποιές είναι οι βασικές έπιδωξεις τής Κοινής Οργανώσεως τών άγροών;
- Ποιές είναι οι τιμές πού καθορίζονται άπό τό μηχανισμό τών τιμών στήν Κοινή Αγροτική Πολιτική;
- Ποιοι είναι οι μηχανισμοί πού χρησιμοποιούνται γιά τήν προστασία τής παραγωγής τών χωρών τής ΕΟΚ άπό τήν εισαγωγή προϊόντων άπό τρίτες χώρες;
- Ποιά είναι τά κυριότερα πλεονεκτήματα τού μηχανισμού τών τιμών;
- Ποιός είναι ο μηχανισμός προστασίας τών προϊόντων τών χωρών τής ΕΟΚ πού προορίζονται γιά έξαγωγή σέ ξένες χώρες;
- Τι έννοεται ώς Όμάδα Παραγωγών στήν Κοινή Αγροτική Πολιτική;
- Σύμφωνα μέ τό σχετικό έντυπο τής ΑΤΕ μέ τίτλο: 'ΕΗ ΕΟΚ και ο 'Ελληνας Αγρότης, ποιές είναι οι βασικές άφελειες πού θά προκύψουν γιά τούς άγροτες μας, άπό τήν εισαδό τής χώρας μας στήν ΕΟΚ;
- Ποιές είναι οι βασικές εύθύνες τού έλληνα άγροτη γιά τήν προετοιμασία τής γεωργίας μας γιά τήν εισαδό μας στήν ΕΟΚ;

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΟΡΙΣΜΟΣ, ΕΝΝΟΙΑ, ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

12.1 Έμφάνιση, δρισμός και έννοια τής Κοινότητας.

Γιά νά δώσουμε τόν δρισμό τής Κοινοτικής Άναπτυξεως, είναι άπαραίτητο νά δούμε πρώτα τί έννοούμε μέ τόν δρο **κοινότητα**.

Ίστορικά, δ όρος **κοινότητα** έχει τίς καταβολές του στήν περίοδο τοῦ Μεσαίωνα και τής Άναγεννήσεως. "Οπως είναι γνωστό, κατά τήν περίοδο αυτή στίς χώρες τής Δυτικής Εύρωπης έπικρατούσε τό σύστημα τής Φεουδαρχίας. 'Η γη άνηκε βασικά στούς ἀρχοντες, εύγενείς και Ιππότες.

Μέ τό πέρασμα τῶν χρόνων μία τρίτη τάξη ἀρχισε σιγά-σιγά νά δημιουργεῖται, ή τάξη τῶν ἀστῶν.

Τότε δημιουργήθηκαν τά πρώτα βιοτεχνικά έργαστηρια. 'Η ἀσκηση μιᾶς συγκεκριμένης τέχνης βοήθησε νά άναπτυχθεῖ στήν τάξη τῶν ἀστῶν τό ἐπίπεδο, τόσο ἀπό τήν ἀποψή τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως, δσο και ἀπό τήν ἀποψη τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας.

"Όταν, μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου, οι βιοτέχνες κάθε συγκεκριμένης τέχνης ἔφθασαν σέ ἔνα ἀξιόλογο ἀριθμό, ἀρχισαν νά δημιουργοῦν τίς πρώτες συντεχνίες. Αύτές ἦταν ἐπαγγελματικά, ὅπως θά λέγαμε σήμερα, σωματεία. Βασική τους ἐπιδίωξη ἦταν ή προστασία και ή προαγωγή τῶν ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν τους.

Αύτό συνετέλεσε στήν εύρυτερη ἀνάπτυξη τής τάξεως τῶν βιοτεχνῶν και στή διαμόρφωση μιᾶς νέας τάξεως, ἀπαλλαγμένης ἀπό τή στενή ἔξαρτηση τῆς τάξεως τῶν εύγενῶν και ἀποτῶν.

'Η αὐξηση σέ ἀριθμό τῆς τάξεως τῶν βιοτεχνῶν, ή έμφάνιση νέων τεχνικῶν εἰδικοτήτων και ή ἀνάπτυξη και ἄλλων κλάδων οίκονομικῆς δραστηριότητας, δπως π.χ. τό ἐμπόριο, βοήθησαν στήν ἀκόμη μεγαλύτερη διεύρυνση τῆς τάξεως τῶν ἀστῶν.

Τά ἀπομακρύνοντας μέ τίς οίκογένειές τους σέ δρισμένους οίκισμούς, ἀρχισαν σιγά-σιγά νά ἀναπτύσσουν δραστηριότητες, σέ θέματα πού ἀφοροῦσαν τίς συνθηκες διαβιώσεως τους σ' αὐτούς τούς οίκισμούς. Πέρα ἀπό τήν δργάνωσή τους σέ συντεχνίες, οι ὀποῖες ἀρχισαν προοδευτικά νά ἀποκτοῦν ἀξιόλογη δύ-

ναμη, προχώρησαν στήν δργάνωση τών οίκισμάν τους. Ή μορφή αύτή δργανώσεως τών οίκισμάν δνομάσθηκε Κοινότητα.

Ή δργάνωση συστήματος αύτοδιοικήσεως στίς κοινότητες, συνετέλεσε σιγά - σιγά στήν εύρυτερη δνάπτυξή τους και δδήγησε στή διεύρυνση τών ένδιαφερόντων και έπιδιώξεών τους.

Έτσι δργανωμένες οι κοινότητες, δρχισαν νά δργανώνουν συστήματα έκπαιδεύσεως γιά τά παιδιά τους και τρόπους εύρυτερης κοινωνικής και πνευματικής άναπτυξεως τών κατοίκων τους. Αύτό τους έδωσε τή δυνατότητα νά διεκδικήσουν άργότερα τό δικαίωμα συμμετοχής στή διοίκηση τής χώρας στήν όποια άνηκαν. Είναι χαρακτηριστική ή δνάπτυξη τής Βουλής τών Κοινοτήτων στήν Άγγλια, δίπλα στήν πανίσχυρη Βουλή τών Λόρδων πού έκπροσωπούσε τήν τάξη τών εύγενών και τών Ιπποτών. Άργότερα, άποτέλεσε τό κυρίαρχο κοινοβουλευτικό σώμα τής Άγγλιας.

Παράλληλη ύπηρξε ή έξελιξη τών κοινοτήτων και σέ άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες. Στήν δνάπτυξη αύτή συνετέλεσαν σημαντικά οι μεγάλες κοινωνικές άνακατάξεις, και ίδιαίτερα ή Γαλλική Έπανάσταση, μέ τήν κατάργηση τών κοινωνικών τάξεων.

Τό δτι στό χώρο τής Δυτικής Εύρωπης δημιουργήθηκε και παρουσιάσθηκε ή έννοια τής κοινότητας, δέν σημαίνει δτι και παλαιότερα δέν είχε παρουσιασθεί στήν άνθρωπην ζωή ή έννοια αύτή.

Άπο τήν έποχή πού δηνθρωπος έγκατέλειψε τή ζωή τοῦ κυνηγιοῦ και δημιούργησε τούς πρώτους μόνιμους καταυλισμούς, δημιουργήθηκε και ή έννοια τής κοινότητας.

Ύπαρχη άπο τή φύση του κοινωνική, δπως είναι δηνθρωπος, δημιούργησε τά πρώτα δργανωμένα κοινωνικά σύνολα πού είχαν άπόλυτα τή μορφή τής κοινότητας δπως τήν έννοούμε στή σύγχρονη έποχή. Διαφορά δσφαλώς ύπηρξε στό βαθμό και τή μορφή τής δργανώσεως. Και τή μορφή αύτή τής δργανώσεως τών κατοίκων κάθε οίκισμού τή συναντούμε στήν Ιστορία δλων τών λαῶν πού τό πέρασμά τους δφησε ζωηρά τά άποτυπώματά του στήν άνθρωπην Ιστορία.

Χαρακτηριστικό είναι τό παράδειγμα τών πόλεων-κρατών τοῦ άρχαιού Έλληνικού κόσμου, πού είχαν δναπτύξει θαυμαστό άπο κάθε δποψη σύστημα δργανώσεως και διοικήσεως.

Σήμερα, ώς κοινότητα έννοούμε τό σύνολο τών κατοίκων πού ζοῦν σέ ένα δρισμένο οίκισμό, έχουν κοινή έξυπηρέτηση σέ βιοτικές και κοινωνικές άνάγκες και έχουν μία δποιαδήποτε μορφή αύτοδιοικήσεως.

Στή χώρα μας, δη Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, δρίζει ώς κοινότητα τό συνοικισμό πού έχει τουλάχιστον 500 κατοίκους, σχολείο Στοιχειώδους Έκπαιδεύσεως και οίκονομική δυνατότητα, δηλαδή έσοδα, πού νά έπαρκούν γιά τήν άντιμετώπιση τών δαπανών διοικήσεως, δπως ή μισθοδοσία ένός ύπαλληλου-γραμματέα και ή έκτελεση τών άπαιτουμένων έργων κοινῆς ώφελειας. Έπισημα ή Πολιτεία άναγνωρίζει ώς κοινότητα ένα τέτοιο οίκισμό, δταν τό ζητήσουν τουλάχιστον τά τρία τέταρτα τών κατοίκων του, πού έχουν δικαίωμα ψήφου.

12.2 Έννοια και δρισμός τής Κοινοτικής Άναπτυξεως.

Οι κάτοικοι, πού ζοῦν σέ κάθε κοινότητα, έχουν δύο κατηγορίες προβλημάτων

νά άντιμετωπίσουν. Είναι τά προσωπικά καί οίκογενειακά προβλήματα πού άντιμετωπίζει κάθε κάτοικος ξεχωριστά καί τά προβλήματα πού είναι κοινά γιά τό σύνολο τών κατοίκων της κοινότητας.

Η έπαγγελματική άπασχόληση, ή έξασφάλιση στέγης, ή άνατροφή καί ή άναπτυξη τών παιδιών, ή κάλυψη τών άναγκων διαβιώσεως-διατροφής, ένδυμασίας, κλπ., ή έπαγγελματική καί οίκογενειακή άποκατάσταση τών παιδιών, άποτελούν βασικά προσωπικά καί οίκογενειακά προβλήματα, γιά κάθε κάτοικο της κοινότητας.

Η έξασφάλιση δρόμων γιά τήν εύκολη κυκλοφορία τών κατοίκων, δικτύου ύδρευσεως, δικτύου ηλεκτροδότησεως, συστήματα καθαριότητας καί ύγιεινών συνθηκών διαβιώσεως άποτελούν προβλήματα πού άφορούν τό σύνολο τών κατοίκων. Έπισης, ή έξασφάλιση τών δυνατοτήτων γιά τη μορφωτική άνάπτυξη τών κατοίκων με τήν υπαρξη έκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, γιά τήν ψυχική καί πνευματική καλλιέργεια καί άγωγή τους ή γιά τήν ίκανοποίηση τών θρησκευτικών τους άναγκων, με τήν υπαρξη έκκλησίας καί δλλων πνευματικών Ιδρυμάτων, είναι προβλήματα καί άναγκες κοινά γιά τό σύνολο τών κατοίκων.

Πέρα διπό τά προβλήματα αύτά, πού άναφέρονται σέ βασικές καί ούσιαστικές άναγκες, ύπαρχουν καί άλλα, πού έχουν μεγάλη σημασία στή ζωή του σύγχρονου άνθρωπου. Αύτά άναφέρονται σέ εύρυτερες πνευματικές καί μορφωτικές καθώς καί σέ καλαισθητικές ή ψυχαγωγικές άναγκες τών κατοίκων, δπως είναι, π.χ., ή έξασφάλιση πνευματικών, μορφωτικών καί ψυχαγωγικών εύκαιριων, ή έξωραισμός καί καλλωπισμός τών κοινοχρήστων χώρων, ή δημιουργία χώρων με πράσινο κλπ.

Η προσπάθεια γιά τήν άντιμετώπιση αύτών τών προβλημάτων, καθώς καί κάθε προβλήματος, πού άναφέρεται στήν άπο κάθε άποψη προσαγωγή καί άνάπτυξη τών δήμων καί τών κοινοτήτων, τών μονάδων γενικότερα τής τοπικής αύτοδιοικήσεως, άποτελεῖ τή βασική έννοια καί τό ούσιαστικό περιεχόμενο της κοινοτικής άναπτυξης.

Η άντιμετώπιση τών προβλημάτων κοινοτικής άναπτυξεως μπορεί νά προέλθει άπο δύο πλευρές:

- 'Από τήν ύπευθυνη Πολιτεία, είτε μέ γενικές κρατικές προσπάθειες καί ύπορεσίες, είτε μέ τίς τοπικές άρχες αύτοδιοικήσεως, γιά τήν άντιμετώπιση καί τήν έπιλυση δλων τών προβλημάτων, πού άντιμετωπίζει κάθε κοινότητα.
- 'Από τούς ίδιους τούς κατοίκους τού δήμου ή τής κοινότητας, μέ προσωπική προσπάθεια καί έργασία.

Εύρυτερα, ώς κοινοτική άναπτυξη έννοούμε τήν άντιμετώπιση τών προβλημάτων κάθε μονάδας τοπικής αύτοδιοικήσεως με τίς προσπάθειες καί τήν όργανωμένη πρωτοβουλία τών κατοίκων της.

Η Κεντρική Έπιτροπή Κοινοτικής 'Αναπτύξεως τού 'Εθνικού Ιδρύματος «Βασιλεύς Παύλος» δίνει τόν άκρολουθο δρισμό στήν κοινοτική άναπτυξη:

«Κοινοτική άναπτυξη είναι ή μεταξύ τών μελών τής κοινότητας καλλιέργεια πνεύματος συνειδητής πρωτοβουλίας, δράσεως καί συνεργασίας, γιά τή μεγαλύτερη δυνατή δέξιοποίηση τών άνθρωπων καί τών ύλικών δυνατοτήτων τής κοινότητας, γιά τήν άντιμετώπιση τών άναγκων της καί τήν δινύψωση τού έκπολιτιστικού έπιπέδου της».

Στόν δρισμό τής κοινοτικής άναπτυξεως πού υιοθέτησε ή 'Οργανισμός 'Ηνωμένων Έθνων (ΟΗΕ) περιλαμβάνονται τά άκόλουθα:

«Μέ τήν κοινωνική άναπτυξη άποβλέπουμε στό νά δημιουργήσουμε κοινότητες πού νά στηρίζονται στόν ίδιο τόν έαυτό τους και νά έχουμν πραγματικά άποκτήσει συνείδηση τής εύθυνης τους γιά τό κοινωνικό, πολιτικό και γενικά τό πολιτιστικό άνέβασμα τού έθνικού τους συνόλου».

“Ολα αύτά μᾶς δόδηγοῦν στά άκόλουθα συμπεράσματα, σχετικά μέ τήν έννοια και τό βασικό νόημα τής κοινωνικής άναπτύξεως:

- Κάθε κοινότητα, μέ τήν εύρυτερη έννοιά της, έχει πολλά προβλήματα νά άντιμετωπίσει. Αύτά άναγονται στή διαβίωση τών κατοίκων της, άλλα και στήν εύρυτερη πνευματική και πολιτιστική άναπτυξή τους.
- Στήν άντιμετώπιση αύτών τών προβλημάτων μπορεῖ ώς ένα δρισμένο δριο νά συντελέσει ή Πολιτεία.
- Οι κάτοικοι κάθε κοινότητας δημας, θά πρέπει καί οι ίδιοι νά έργασθοῦν και νά δραστηριοποιηθοῦν γιά τήν άξιοποίηση τών δυων θέτει στή διάθεσή τους ή Πολιτεία.
- Κάθε κοινότητα, έκτας άπό τά προβλήματα έχει και δυνατότητες υλικές, άλλα και σέ άνθρωπινο δυναμικό.
- ‘Η άξιοποίηση τών τοπικών αύτών παραγόντων και συντελεστών, μέσων και δυνατοτήτων, γιά τή σφαιρική άναπτυξη τής κοινότητας, κλείνει τό βαθύτερο νόημα και τήν πραγματική έννοια τής κοινωνικής άναπτύξεως.

Έρωτήσεις:

1. Σέ ποιά έποχή έχει τίς ρίζες του δ δρος **κοινότητα;**
2. Ποια ήταν ή κοινωνική τάξη πού δημιούργησε τήν έννοια τής κοινότητας στήν περίοδο τού Μεσαιωνά;
3. Ποιό ιστορικό γεγονός συντέλεσε στήν άναπτυξη και τήν έξελιξη τών κοινοτήτων στίς χώρες τής Δυτικής Ευρώπης;
4. Δώστε τόν δρισμό τής κοινότητας.
5. Νά άναφερετε δρισμένα προβλήματα πού άφορούν μόνο τά μεμονωμένα δτομα.
6. Νά άναφερετε δρισμένα προβλήματα πού είναι κοινά γιά τό σύνολο τών κατοίκων μιάς περιοχής.
7. Ποιά καπηγορία Έργων άφορούν τό θεσμό τής κοινωνικής άναπτύξεως;
8. Ποιά είναι ή βασική η ποστολή πού δίνει στήν κοινωνική άναπτυξη δ δρισμός τής κοινωνικής άναπτυξεως πού υιοθετείσε δ ‘Οργανισμός ‘Ηνωμένων Έθνών;
9. Δώστε τόν δρισμό τής κοινωνικής άναπτύξεως.
10. Σέ ποιων τοπικών παραγόντων τήν ένεργοποίηση στηρίζεται βασικά ή κοινωνική άναπτυξη;

12.3 Έμφάνιση και έξελιξη τής Κοινωνικής Άναπτύξεως.

‘Η έμφάνιση τής κοινωνικής άναπτύξεως χάνεται, άσφαλως, στά βάθη τής προϊστορίας τού άνθρωπου πολιτισμού. Είναι άναμφιβόλο δτι μέ τήν πρώτη έμφάνιση τών άνθρωπίνων οίκισμῶν θά έκανε τήν έμφάνισή της, έστω και μέ πρωτόγονη μορφή, ή κοινωνική άναπτυξη.

‘Η κοινή συμβίωση τών άνθρωπων, δσο πρωτόγονοι και άν ήταν, θά δημιουργούνσε και κοινά προβλήματα. ‘Η άντιμετώπιση αύτών τών προβλημάτων, μόνο μέ κοινή και άργανωμένη προσπάθεια τών κατοίκων κάθε οίκισμού θά μπορούσε άποτελεσματικά νά έξασφαλισθεί.

‘Η έμφάνιση άργότερα τών πρώτων άνθρωπίνων πολιτισμῶν θά ξδωσε άσφαλως ούσιαστικότερο περιεχόμενο και συστηματικότερη άργανωση στήν προσπάθεια γιά τήν πολύπλευρη άναπτυξη κάθε οίκισμού.

‘Από τήν Άρχαια Έλληνική Μυθολογία πολλοί άναφέρουν τήν περίπτωση τῆς κλοπῆς τῆς φωτιᾶς μάτιο τούς θεούς τοῦ ‘Ολύμπου καί τήν προσφορά της στούς ἀνθρώπους, μάτιο τὸν Προμηθέα, ώς τὸ πρώτο παράδειγμα κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

Στήν ἄρχαια Ἐλλάδα είναι ἔντονα ἀναπτυγμένο τὸ πνεῦμα τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως. Ή πόλη ἕδω ταυτίζεται μὲ τὸ κράτος. Καί είναι γνωστή ἡ συμμετοχή δἰων τῶν πολιτῶν, δχι μόνο στὴ διοίκηση, ἀλλά καὶ στήν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τοῦ δστεως ἑκείνης τῆς ἐποχῆς.

Χαρακτηριστικά είναι δστα δ Periklēs ἀναφέρει στὸν περίφημο ‘Επιτάφιο, μιλώντας στοὺς ‘Αθηναίους ἑκείνης τῆς ἐποχῆς (430 π.Χ.):

«Φροντίζομε δλοι μας γιά τὰ κοινά, δπως καὶ γιά τὶς δικές μας ὑποθέσεις. Καὶ αὐτὸ γιατὶ ἐμεῖς δέν Θεωροῦμε φιλήσυχο ἑκείνον πού δέν ἐνδιαφέρεται γιά τὰ κοινά. Τὸν Θεωροῦμε δχρηστο. Θεωροῦμε ὥφελιμη τῇ συζήτηση στὶς συνελεύσεις γιά τὰ κοινά καὶ τῇ διαφώτιση γιά τὰ ἔργα πού πρέπει νά ἐκτελεσθοῦν».

Κατά τὴν περίοδο τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας ἀναπτύχθηκε δ θεσμός τῆς κοινότητας μέ δραγανωμένη τὴν αὐτοδιοίκηση τῆς.

Κατά τὴν Τουρκοκρατία ἔχομε λαμπρά δείγματα ἀναπτύξεως, δχι μόνο τοῦ Θεσμοῦ τῆς κοινότητας, ἀλλά καὶ τῶν προσπαθειῶν γιά τὴν προαγωγὴ καὶ ἀνάπτυξη τῶν κοινοτήτων. Χαρακτηριστικά είναι τὰ παραδείγματα τῆς ἀναπτύξεως κοινοτήτων σὲ δρεινές περιοχές τῆς ‘Ηπείρου, δπως τὰ Ζαγοροχώρια καὶ οι κοινότητες τοῦ Σουλίου, καθώς καὶ στὰ νησιά Χίο, ‘Υδρα, Σπέτσες καὶ Ψαρά, γιά νά ἀναφέρομε λίγες μόνο ἀπό τὶς κοινότητες ἑκείνης τῆς ἐποχῆς. Οι κοινότητες αὐτές, μέ τὰ εἰδικά προνόμια πού τούς είχαν ἐκχωρήσει οι Τούρκοι, είχαν ἀναπτύξει θαυμάσιο σύστημα αὐτοδιοίκησεως. ‘Αποτελοῦσαν παράλληλα ζωτικούς πυρήνες, δχι μόνο γιά τὴν ἀνάπτυξη τῶν περιοχῶν, ἀλλά καὶ τὴν προετοιμασία τῆς ‘Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

‘Ιδιαίτερη σημασία ἔχει τὸ παράδειγμα τῆς κοινότητας τῶν ‘Αμπελακίων τῆς Θεσσαλίας, δπου οι ‘Αμπελακιώτες ἔδωσαν τὸ καλύτερο παράδειγμα ἀποδοτικῆς καὶ δημιουργικῆς συνεργασίας τῶν κατοίκων.

Τὸ 1788 ίδρυθηκε στὰ ‘Αμπελάκια συνεταιρισμός μὲ ἔργο τὴν παραγωγὴ καὶ βαφή βαμβακερῶν νημάτων. Στό συνεταιρισμό ἀνήκαν δλοι οι κάτοικοι τῆς κοινότητας, πλούσιοι, δρχοντες, ἀγρότες καὶ ἀπλοί ἐργάτες. Τό καταστατικό τοῦ συνεταιρισμοῦ, πού δέν ἐπέτρεπε σὲ κανένα νά συμμετέχει μὲ μετοχές ἀξίας μικρότερης ἀπό 5000 καὶ μεγαλύτερης ἀπό 20.000 γρόσια κράπτησε τό συνεταιρισμό στά χέρια δλων τῶν κατοίκων. Παράλληλα, καθένας προσέφερε τίς ὑπηρεσίες του στό συνεταιρισμό, ἀνάλογα μέ τὶς δυνατότητές του. Οι πλούσιοι, μέ τὰ κεφάλαια καὶ τὴν ὄργανωση τῆς ἐμπορίας τῶν νημάτων σὲ χώρες τοῦ ἔξωτερικοῦ. Οι ἀγρότες μέ τὴν καλλιέργεια τοῦ βαμβακιοῦ καὶ τοῦ ἐρυθρόδανου ή ριζαριοῦ, δηλαδή τοῦ φυτοῦ, τοῦ δποίου οι ρίζες ἀποτελοῦσαν τή βαφική ὄλη γιά τή βαφή τῶν νημάτων. Οι ἐργάτες, μέ τὴν ἐργασία τους στή νηματοποίηση τοῦ βαμβακιοῦ καὶ τό βάψιμο τῶν νημάτων.

Σέ 6000 είχαν φθάσει τά μέλη τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τά προϊόντα του ἦταν γνωστά στὶς περισσότερες χώρες ἑκείνης τῆς ἐποχῆς.

Καί στὶς χώρες τῆς Δύσεως, οι πρώτες κοινότητες τῶν βιοτεχνῶν, πού δημιουργήθηκαν μέσα στό καθεστώς τῆς φεουδαρχίας, κατάφεραν, δχι μόνο νά ἀντιμετωπίσουν τά προβλήματά τους, ἀλλά καὶ νά συντελέσουν στό γενικότερο ἀνέβασμα τῆς τάξεως τῶν κατοίκων τους.

Οι δυό μεγάλοι παγκόσμιοι πόλεμοι, μέ τίς τεράστιες καταστροφές πού έπέφεραν, δημιούργησαν πιό έντονη τήν άνδρική τής δξιοποίησεως δλων τών τοπικών δυνατοτήτων σέ κάθε κοινότητα, γιά την άντιμετώπιση τών τεραστίων προβλημάτων πού είχαν δημιουργηθεῖ.

Ίδιαίτερα μετά τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, τό πρόβλημα τής άναπτύξεως τών κοινοτήτων μέ τήν δξιοποίηση τών τοπικών δυνατοτήτων, πήρε πιό συστηματική καί όργανωμένη μορφή. Διεθνεῖς όργανισμοί, δπως δ Ο.Η.Ε., έπιστημονικά καί έκπαιδευτικά ίδρυματα, δρχισαν νά δάσχολοῦνται σοβαρά μέ τή μελέτη καί τήν έρευνα τού θεσμού τής κοινοτικής άναπτύξεως.

"Έτσι, ή κοινοτική άναπτυξη άποτελεί δχι μόνο άντικείμενο μελέτης καί έρευνας, άλλα καί άντικείμενο πανεπιστημιακής διδασκαλίας.

Στή χώρα μας, μετά τό τέλος τού δεύτερου παγκόσμιου πολέμου, πέρα άπό τίς προσπάθειες τής Πολιτείας, προσπάθεια καί δραστηριότητα άνεπτυξε τό 'Εθνικό 'Ιδρυμα 'Βασιλεύς Παῦλος'.

Τό Μάρτιο τού 1952 συστήθηκε στό 'Εθνικό 'Ιδρυμα ή Αύτόνομη 'Επιτροπή Κοινοτήτων, μέ βασική άποστολή τήν παρακίνηση τών κοινοτήτων γιά τήν έκτέλεση κοινωφελών έργων.

'Αργότερα, τό 1957, ίδρυθηκε ή Κεντρική 'Επιτροπή Κοινοτικής 'Άναπτύξεως καί, μέ τή συμπαράσταση τού 'Υπουργείου 'Εσωτερικών, ίδρυθηκαν σέ κάθε νομαρχία Περιφερειακές 'Επιτροπές Κοινοτικής 'Άναπτύξεως.

Τό έργο τού 'Εθνικού 'Ιδρυματος στόν τομέα τής Κοινοτικής 'Άναπτύξεως συμπληρώθηκε μέ τήν ίδρυση 2000 Τοπικών 'Επιτροπών Κοινοτικής 'Άναπτύξεως. Πέρα άπό αύτό, ή φιλοξενία στήν 'Εθνική 'Εστία τού 'Εθνικού 'Ιδρυματος στήν 'Αθήνα, σέ άλλεπάλληλες σειρές, τοπικών παραγόντων Κοινοτικής 'Άναπτύξεως, έξασφαλίζει τήν άπαραίτητη άπό τήν άποψη τού άνθρώπου δυναμικού ύποδομή γιά τήν εύρυτερη καί άποδοτικότερη άναπτυξη τού θεσμού τής Κοινοτικής 'Άναπτύξεως. 'Έτσι, ή Κοινοτική 'Άναπτυξη στή χώρα μας έχει νά παρουσιάσει άξιόλογα έπιτεύγματα, πού μαρτυρούν τί μπορεί νά έπιπτυχει ή όργανωμένη συνεργασία τών κατοίκων κάθε περιοχής.

12.4 Σημασία τής Κοινοτικής 'Άναπτύξεως.

Γιά τήν έπιλυση τών προβλημάτων μιᾶς κοινότητας μία λύση είναι νά τά περιμένομε δλα άπο τήν υπέρυθρην Πολιτεία, ύποστηριζοντας δτι δική τής εύθύνη άποτελεί ή τακτοποίηση τών θεμάτων καί ή έπιλυση τών προβλημάτων κάθε κοινότητας.

"Άλλη λύση είναι, παράλληλα μέ τίς προσπάθειες καί τίς ένέργειες τής Πολιτείας, νά κινηθεί καί ή δική μας πρωτοβουλία.

'Η πρώτη λύση άπαλλάσσει, βέβαια, τούς κατοίκους άπό κάθε μέριμνα καί φροντίδα γιά τά προβλήματα τής περιοχής τους. 'Έχει δμως καί σημαντικά μειονεκτήματα:

- 'Η Πολιτεία, δσο καλή διάθεση καί ἀν έχει, δέν μπορεί νά έπαρκεσει στήν άντιμετώπιση τών προβλημάτων δλων τών κοινοτήτων. Οι οίκονομικές της δυνατότητες δέν είναι άπειροιστες. 'Η δργάνωση τών ύπηρεσιών της δέν είναι δυνατό νά καλύπτει άπόλυτα τίς πολύπλευρες άνάγκες κάθε περιοχής. 'Έτσι, θά έκτελοῦνται πάντοτε τά περισσότερο έπειγοντα έργα, ένω τά δλλα

Θά περιμένουν νά έλθει κάποτε, διν έλθει, ή σειρά τους.

- Καὶ διὸ ἀκόμη ἡ Πολιτεία διαθέτει τὰ ἀπαιτούμενα οἰκονομικά μέσα, θά δημιουργοῦνται συχνά προβλήματα ἀνθρώπινου δυναμικοῦ, γιατί, γιά τὴν ἐκτέλεση κάθε ἔργου δέν εἶναι ἀρκετά μόνο τὰ οἰκονομικά μέσα. Ἐτοί, παρ' ὅλο πού θά υπάρχουν οι πιστώσεις, δέν θά εἶναι δυνατή ἡ κατάλληλη καί ἔγκαιρη ἀξιοποίησή τους.
- Δέν εἶναι δυνατό, ἡ ἀπρόσωπη καί ἔξω ἀπό τὰ κοινοτικά συμφέροντα Πολιτεία, νά γνωρίζει τόσο καλά, δσο καί διν εἶναι δικτυωμένη μέ ἀρμόδιες ὑπηρεσίες, τὰ προβλήματα κάθε κοινότητας, στὴν ἐκταση, τὸ μέγεθος καί τῇ σοβαρότητᾳ τους, δημος τά γνωρίζουν οι ἴδιοι οι κάτοικοι τῆς.
- 'Υπάρχουν προβλήματα καί θέματα, πού εἶναι ἀδύνατο νά ἀντιμετωπισθοῦν μέ μόνες τίς προσπάθειες τῆς Πολιτείας.
- 'Οταν τὰ περιμένομε δλα ἀπό τὸ Κράτος, οι δυνατότητες πού υπάρχουν σὲ κάθε κοινότητα μένουν ἀναξιοποίητες.

Μέ τὴν Κοινοτική ἀνάπτυξη ἐνεργοποιεῖται ἡ δεύτερη λύση.

'Εκεῖνο πού κυρίως ἐπιδιώκει ἡ κοινοτική ἀνάπτυξη, εἶναι ἀκριβῶς νά ἐνεργοποιεῖ τὸν ἴδιο τὸν ἀνθρωπο, ἀναπτύσσοντας σὲ κάθε ἀπόμο τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνδιαφέροντος γιά τὰ κοινά καί γιά τὰ προβλήματα τοῦ εὐρύτερου κοινωνικοῦ συνόλου. Εἶναι, ἀκόμα, βασική καί κύρια ἐπιδιώξη τῆς νά καλλιεργήσει καί νά ἀναπτύξει ἀνάμεσα στούς κατοίκους κάθε κοινότητας τὸ πνεῦμα τῆς ἀρμονικῆς καί δημιουργικῆς συνεργασίας.

"Ἐτοί, ή σημασία πού ἔχει ἡ Κοινοτική Ἀνάπτυξη γιά τὴν ἀνάπτυξη καί τὴν εὐημερία τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν, θά μποροῦσε νά συνοψισθεῖ στὰ ἀκόλουθα σημεῖα:

- 'Η μελέτη τῶν προβλημάτων τῆς κοινότητας γίνεται ἀπό τοπικούς παράγοντες καί μέ ἐπιτόπια ἔρευνα καί μελέτη. Ἐτοί, ἡ μελέτη εἶναι ἀπόλυτα ὀλοκληρωμένη καί στηρίζεται σὲ συγκεκριμένα δεδομένα.
- 'Η ιεράρχηση τῶν προβλημάτων καί τῶν θεμάτων, πού ἀφοροῦν τὴν Κοινότητα γίνεται πάλι ἐπιτόπια καί ἀπό παράγοντες πού ἔχουν πλήρη γνώση τῶν ἀναγκῶν τῆς κοινότητας.
- Πολλαπλασιάζονται οι δυνατότητες τῆς Πολιτείας γιά τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων δλης τῆς ἐπικράτειας, γιατί στὶς δικές τῆς προσπάθειες προστίθενται καί οἱ προσπάθειες τῶν κατοίκων κάθε κοινότητας.
- Σὲ περίπτωση πού ἡ Πολιτεία διαθέτει πιστώσεις γιά τὴν ἐκτέλεση δρισμένων ἔργων, ή ὄργανωμένη προσπάθεια τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως μπορεῖ νά συμβάλει στὴν καλύτερη δυνατή ἀξιοποίηση τῶν πιστώσεων αὐτῶν.
- 'Εξοικονομοῦνται τοπικοὶ πόροι, οι ὁποίοι ἀξιοποιοῦνται γιά τὴν ἀντιμετώπιση τῶν κατοίκων προβλημάτων τῆς κοινότητας.
- 'Αξιοποιεῖται τὸ ἀνθρώπινο δυναμικό τῆς κοινότητας, ἀνάλογα μέ τίς ίκανότητες κάθε συγκεκριμένου ἀπόμου, στὴν κοινή προσπάθεια γιά τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῆς κοινότητας.
- Καλλιεργεῖται τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας καί συναδελφώσεως μεταξύ τῶν κατοίκων, στοιχεῖα τόσο ἀπαραίτητα γιά τὴν εἰρηνική καί χωρίς προβλήματα συμβίωσή τους.
- 'Ανεβαίνει τό δλο πολιτιστικό ἐπίπεδο τῆς κοινότητας, μέ ἀποτέλεσμα νά κα-

- Θίσταται πιό δμορφη, πιό χαρούμενη και εύχαριστη, ύλικά και πνευματικά, ή ζωή τών κατοίκων της.
- Καταπολεμείται τό πνεῦμα τής άστυφιλίας και ή τάση τής φυγῆς άπό τήν υπαίθρο.

12.5 Πολιτική Κοινοτικής Άναπτυξεως,

‘Η Πολιτεία, στήν προσπάθειά της νά συμβάλει στήν άναπτυξη τών κοινοτήτων, άσκει στό χώρο αυτό δρισμένη πολιτική.’ Η πολιτική αυτή άναγεται στή Θέσπιση και τήν έφαρμογή μέτρων, μέσα στά πλαίσια τών όποιων είναι δυνατό νά άναπτύσσεται ή τοπική πρωτοβουλία γιά τήν έκτελεση έργων και τήν άναπτυξη δραστηριοτήτων κοινοτικής άναπτυξεως.

Τά μέτρα αυτά είναι έντεταγμένα στή νομοθεσία πού διέπει τούς ‘Οργανισμούς Τοπικής Αύτοδιοικήσεως, τούς Δήμους και τίς Κοινότητες.’ Ή νομοθεσία αυτή συγκεντρώθηκε στόν λεγόμενο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα μέ τή μορφή τού ύπ’ άριθ. 933/1975 Προεδρικού Διατάγματος.

Στό δρόμο 23 τού Κώδικα αύτοῦ άναφέρονται τά έργα κοινής ώφέλειας, ή έκτελεση τών όποιων άποτελεί άποκλειστική δρμοδιότητα τών δήμων και κοινοτήτων. Τά έργα αυτά είναι τά άκολουθα:

- 1) ‘Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων ύδρεύσεως.
- 2) ‘Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων ύπονδμων και άποχεύσεως.
- 3) ‘Η κατασκευή και συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών δρόμων, πλατειών, γεφυρών.
- 4) ‘Η φροντίδα γιά τή γενική καθαριότητα.
- 5) ‘Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία συστημάτων άρδεύσεως και έγγειοβελτιωτικών έργων.
- 6) ‘Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία δημοτικών άλσων, παιδικών κήπων, ύπαιθρίων κοινοχρήστων χώρων άναψυχής και έξωραϊστικών γενικά έργων.
- 7) ‘Η ίδρυση και συντήρηση νεκροταφείων.
- 8) ‘Η κατασκευή και συντήρηση ζωαγορών και ή ρύθμιση τής λειτουργίας τους.
- 9) ‘Η κατασκευή και συντήρηση δημοτικών ή τοπικών άγορών και ή ρύθμιση τής λειτουργίας τους.
- 10) ‘Η φροντίδα γιά τήν έξασφάλιση και βελτίωση έκτασεων γιά βοσκή τών ζώων τών δημοτών.
- 11) ‘Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία δημοτικών και κοινοτικών λουτρών και άποχωρητηρίων.
- 12) ‘Η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία έγκαταστάσεων θαλασσίων λουτρών και ή διευθέτηση παραθαλασσίων τόπων άναψυχής.
- 13) ‘Η κατασκευή κάθε δημοτικού ή κοινοτικού έργου πού προορίζεται γιά δημοιδήποτε κοινωφελή σκοπό, καθώς, και δημοτικών ή κοινοτικών καταστημάτων.

Σύμφωνα μέ τό ίδιο δρόμο, οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν νά παραχωρούν

μία ή περισσότερες άπό τις πολύ πάνω άρμοδιότητες, έκτος άπό έκείνη τής καθαριότητας, στό Κράτος, η διάφορα νομικά πρόσωπα, έφ' όσον δ δῆμος ή ή κοινότητα δέν μπορεῖ νά διαθέσει τίς απαιτούμενες δαπάνες γιά τήν έκτελεση τών άντιστοιχων έργων. Ό ίδιος Κώδικας ρυθμίζει δσα άφορούν τών τρόπο έκτελέσεως τών διαφόρων έργων άπό πιστώσεις τού δήμου ή τής κοινότητας.

12.6 Ή κοινότητα στή ζωή τού έλληνα γεωργού.

Ή κοινότητα έπηρεάζει τή ζωή κάθε άνθρωπου. Καί ώς κοινότητα έδω έννοούμε κάθε μονάδα τοπικής αυτοδιοικήσεως, δηλαδή, δήμος ή κοινότητα.

Είναι ο τόπος δου γεννήθηκε και μεγάλωσε, δου δια ού είναι γνώριμα. Είναι ο τόπος δου ζούν οι δικοί του.

Είναι ή πατρίδα, μέ τή στενή έννοια τού όρου, μέ τήν όποια τάσο στενά είναι συνδεδεμένη ή ζωή κάθε άνθρωπου.

Έντελως ξεχωριστή σημασία έχει ή κοινότητα γιά τή ζωή τού έλληνα άγροτη.

Τό γεγονός δτη ή άπασχόληση του τόν δένει τάσο στενά μέ τή γη, καθιστά πο στενό τό δεσμό του με τήν κοινότητά του.

Δέν είναι άκομα μικρής σημασίας τό γεγονός δτη άγροτικές ήταν οι πρώτες κοινότητες. Καί τό γεγονός δτη γιά πολλούς αιώνες, γιά πολλές χιλιετηρίδες, ή γεωργία άποτελούσε τήν κύρια έπαγγελματική άπασχόληση τών περισσοτέρων άνθρωπων, καθιστούσε πάντοτε τήν κοινότητα, τό στενό και άχωριστο σύντροφο τού μεγαλύτερου ποσοστού τού άνθρωπινου πληθυσμού.

Άλλα άν ή κοινότητα κατέχει ξεχωριστή θέση στή ζωή τού έλληνα άγροτη, πρέπει άντιστοιχα και ή άγροτης νά συμβάλει πάντοτε στήν άνάπτυξη τής κοινότητάς του και νά ένδιαφέρεται γιά τό καλό, τήν πρόδο ο καί τή βελτίωσή της.

Έρωτήσεις:

- Πότε πρέπει νά έμφανισθηκε στήν άνθρωπην ζωή ή κοινοτική άναπτυξη;
- Ποιό γεγονός τής άρχαιας Έλληνικής Μυθολογίας θεωρείται άπό πολλούς ώς πράξη κοινοτικής άναπτυξεως;
- Σέ ποιές περιοχές τής σκλαβιμένης Έλλαδας είχαν άναπτυχθεί κοινότητες μέ άξιόλογη δραστηριότητα κατά τήν περίοδο τής Τουρκοκρατίας;
- Τι γνωρίζετε γιά τήν Κοινότητα Άμπελακίων τής Θεσσαλίας;
- Νά άναφέρετε δριμένα στοιχεία πού δείχνουν τή σημασία πού δόθηκε στό θεσμό τής Κοινοτικής Αναπτυξέως μετά τό δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.
- Ποιές είναι οι βασικές δραστηριότητες τού Έθνικού Ίδρυματος «Βασιλεύς Παύλος» στόν τομέα τής κοινοτικής άναπτυξεως;
- Νά άναφέρετε δριμένα σημεία πού δείχνουν τή σημασία τής κοινοτικής άναπτυξεως,
- Νά άναφέρετε τούς βασικούς τρόπους, μέ τούς όποιους έκδηλωνεται ή πολιτική κοινοτικής άναπτυξεως τής Πολιτείας;
- Ποιά είναι, κατά τή γνώμη σας, ή κυριότερη άψφελεια, πού διπορρέει άπό τίς δραστηριότητες κοινοτικής άναπτυξεως;
- Ποιά στοιχεία καθιστούν ίδιατερα σημαντική τήν έννοια τής κοινότητας στή ζωή τού έλληνα γεωργού;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΡΓΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

13.1 Βασικές κατηγορίες έργων κοινοτικής αναπτύξεως.

Προκειμένου νά έχετασομε τίς δραστηριότητες, πού άναγονται στό χώρο τής κοινοτικής αναπτύξεως είναι σκόπιμο νά τίς κατατάξουμε σε τομείς ή βασικές κατηγορίες. Γιά τήν κατάταξη αύτή, κριτήριο άποτελεί ή μορφή κάθε έργου καί δραστηριότητας καί ο σκοπός πού έπιδιώκουν.

Μέ βάση τό κριτήριο αύτό, οι τομεῖς, στούς διοίσους μποροῦν νά αναπτυχθοῦν δραστηριότητες κοινοτικής αναπτύξεως είναι οι άκολουθοι:

- "Έργα πού άναφέρονται στό εύρυτερο περιβάλλον τής κοινότητας,
- "Έργα πού άναφέρονται στό χώρο διαμονής τών κατοίκων τής κοινότητας,
- "Έργα καί δραστηριότητες, πού άναφέρονται στήν πνευματική καί μορφωτική καλλιέργεια τών κατοίκων τής κοινότητας.

13.2 Έργα πού άφοροῦν τό εύρυτερο περιβάλλον τής κοινότητας.

Τό περιβάλλον μέσα στό διοίσο ζει καί αναπτύσσεται κάθε ανθρωπος έχει ίδιαίτερη σημασία καί σακεί σημαντική έπιδραση σέ δλόκληρη τή ζωή του.

Κάθε κοινότητα έχει βασικά τό φυσικό τής περιβάλλον, πού συντίθεται άπό τή διαμόρφωση τής δλης περιοχής, τή βλάστηση της καί τίς έδαφολογικές καί κλιματολογικές συνθήκες.

Τό περιβάλλον αύτό έχει χαρακτηριστικά πού ο διανθρωπος δέν μπορεῖ νά έπιπρεψει καί είναι ύποχρεωμένος νά προσαρμοσθεί ο ίδιος σέ αύτά.

Δέν μπορεῖ νά άλλάξει τή διαμόρφωση τού έδαφους, τό ύψομετρο τής περιοχής, τίς έδαφολογικές καί κλιματολογικές συνθήκες. Δέν μπορεῖ έπισης νά άλλάξει ριζικά τή βλάστηση τής περιοχής.

"Άν δημως δέν μπορεῖ νά έπιφέρει ριζικές, όπως θά λέγαμε, άλλαγές, μπορεῖ σε πολλά σημεία νά έπιφέρει διξιόλογες βελτιώσεις. Τέτοιες βελτιώσεις είναι βασικά οι άκολουθες:

13.2.1 Προστασία τού περιβάλλοντος δημως αύτό είναι διαμορφωμένο.

Πολλές φορές τό περιβάλλον μιᾶς περιοχής είναι τόσο καλό, πού δύσκολα θά μποροῦσαν νά πραγματοποιηθοῦν σέ αύτό διξιόλογες βελτιώσεις. Σέ τέτοιες περιπτώσεις, ή βασική προσπάθεια τών κατοίκων τής περιοχής πρέπει νά συγκεντρώνεται στήν προστασία καί τή διατήρηση τού περιβάλλοντος αύτοῦ.

Οι κίνδυνοι που μπορεῖ νά διατρέχει ένα τέτοιο περιβάλλον, είναι άναλογοι μέ τη φύση και τή μορφή του.

Μία δασωμένη περιοχή διατρέχει τόν κίνδυνο διαβρώσεως της άπο τά νερά τῆς βροχής. Κίνδυνο διατρέχουν άκόμα δλες οι περιοχές άπο τή ρύπανση και τό γέμισμα μέ σκουπίδια και άπορρίμματα.

Είναι σέ όλους μας γνωστές οι τεράστιες ζημίες πού κάθε καλοκαίρι προκαλοῦν στό έλληνικό πράσινο οι πυρκαϊές. Χιλιάδες στρέμματα άπο ύπεροχες δασικές έκτασεις μεταβάλλονται σέ λίγες ώρες σέ ένα φρικτό και θλιβερό. Θέαμα μαυρισμένου και πένθιμου τοπίου, ένω οι γειτονικές περιοχές χάνουν τίς τεράστιες ώφελεις, πού έχασφαλίζει τό δάσος σέ μία κατοικημένη περιοχή.

Γιά τήν προστασία τού δάσους οι κάτοικοι κάθε κοινότητας είναι άπαραίτητο νά συνεργάζονται στενά μέ τίς άρμόδιες δασικές ύπηρεσίες γιά τό δνοιγμα άντιπυρικών ζωνών ή γιά τό καθάρισμα, άν πρόκειται γιά μικρή δασική έκταση, άπο τά ξερά χόρτα ή γιά τή λήψη γενικότερα κάθε μέτρου πού θά άπεβλεπε στήν προστασία του άπο τή φωτιά.

Ή προστασία έπικλινών έκτασεων άπο τή διάβρωση είναι έργο άρμοδιων κρατικών ύπηρεσιών. Και έδω ζμως οι κάτοικοι μιᾶς κοινότητας μποροῦν νά συμβάλουν.

Ή έπισημανση τών κινδύνων πού διατρέχει μία τέτοια περιοχή και ή προβολή τους στίς άρμόδιες άρχες, άποτελεῖ τό πρώτο και ίδιαίτερα δξιόλογο βήμα. Ή παροχή, στή συνέχεια, στίς άρμόδιες ύπηρεσίες κάθε δυνατής βοήθειας και διευκολύνσεως, γιά τήν έκτέλεση τών καταλλήλων έργων, άποτελεῖ βασική ύποχρέωση τών κατοίκων τῆς κοινότητας.

Άν οι κρατικές ύπηρεσίες, γιά όποιοδήποτε λόγο, δέν άναλάβουν τήν έκτέλεση τέτοιων έργων, τότε, στήν έκτέλεσή τους θά πρέπει νά προχωρήσει ή κοινότητα, στό πλαίσιο τών έργων κοινοτικής άναπτύξεως. Στίς περιπτώσεις αυτές, άπο τίς άρμόδιες κρατικές ύπηρεσίες μποροῦν νά ληφθοῦν τεχνικές οδηγίες και καθοδήγηση.

Τό ίδιο ίσχυει και γιά τήν προστασία τής περιοχής τής κοινότητας άπο χειμάρρους πού τυχόν ύπάρχουν στήν περιοχή. Και έδω, σέ σοβαρές περιπτώσεις, τήν εύθυνη έχουν οι άρμόδιες κρατικές ύπηρεσίες. Σέ περίπτωση ζμως μικρών, άλλα όπωσδήποτε έπικινδύνων χειμάρρων, τήν εύθυνη έχει βασικά ή κοινότητα.

13.2.2 Διατήρηση καθαρού τού περιβάλλοντος τής περιοχής.

Ή συνήθεια νά πετάμε όποιοδήποτε κάθε τι σχρηστο, άποτελεῖ τή σοβαρότερη άφορμή γιά τή ρύπανση τού περιβάλλοντος. Και έδω δυστυχώς, μέ κανένα τρόπο δέν μπορεῖ νά έπεμβει ή Πολιτεία.

Ή τοποθέτηση άπο τήν κοινότητα ή άπο παράγοντες τής κοινοτικής άναπτύξεως, δοχείων άπορριμμάτων σέ κατάλληλες τοποθεσίες, μπορεῖ σημαντικά νά βοηθήσει.

Λίγη προσπάθεια θά μποροῦσε νά συμβάλει εϊκολα στή διατήρηση καθαρών τών χώρων πού δλοι θέλομε νά τούς βρίσκομε καθαρούς.

13.2.3 Βελτίωση τού περιβάλλοντος τής κοινότητας.

Οι προσπάθειες τής κοινοτικής άναπτύξεως μποροῦν νά έπεκταθοῦν και σέ έρ-

γασίες βελτιώσεως τοῦ περιβάλλοντος, δηπως εἶναι τά ἔξης:

— **Δενδροφυτεύσεις καὶ ἀναδασώσεις.** Πολλές ἑκτάσεις ἡ δρόμοι καὶ πλατεῖες γύρω ἢ μέσα στὰ δρια τῆς κοινότητας, εἶναι δυνατό νά δενδροφυτευθοῦν. Ἐπίσης, πλαγιές ἢ ἄλλες ἑκτάσεις γύρω ἀπό τήν κοινότητα, πού δὲν προσφέρονται γιά ἄλλη χρήση καὶ εἶναι κατάλληλες γιά τήν μεταβολή τους σέ πράσινο, προσφέρονται ίδιαίτερα γιά δενδροφύτευση.

Ἐκτάσεις πού κινδυνεύουν ἀπό τή διάβρωση προστατεύονται ίδιαίτερα ἀποτελεσματικά μέ τή δενδροφύτευσή τους.

Πλατεῖες καὶ ἄλλοι κοινόχρηστοι χῶροι τῆς κοινότητας μποροῦν νά δενδροφυτευθοῦν μέ καλωποστικά δένδρα.

Ἐκτάσεις, τέλος, πού ἡ πυρκαϊά ἔχει καταστρέψει τά δένδρα τους, προσφέρονται ίδιαίτερα γιά δενδροφύτευση καὶ ἀναδάσωση. Εἶναι φυσικά αὐτονόητο ὅτι πρέπει νά φυτεύονται κάθε χρόνο τόσα δένδρα, δσα μποροῦμε στή συνέχεια νά τά περιποιηθοῦμε, ώστε νά ριζώνουν καὶ νά ἀναπτύσσονται.

Γιά νά εἶναι ἡ προσπάθεια δποιασδήποτε δενδροφυτεύσεως ἀποτελεσματική θά πρέπει νά στηρίζεται στά ἀκόλουθα σημεῖα:

— **Ἐπλογή τοῦ κατάλληλου είδους δένδρων.** Εἶναι γνωστό ὅτι ἄλλα δένδρα θά προτιμήσουμε γιά μιά δενδροστοιχία σέ ἔνα δρόμο, ἄλλα γιά τή δενδροφύτευση μιᾶς πλατείας ἄλλα γιά τή δημιουργία ἐνός πάρκου ἢ ἐνός ἀλσους καὶ ἄλλα γιά τήν ἀναδάσωση μιᾶς δασικῆς περιοχῆς. Μέ τή συνεργασία τών ἀρμοδίων γιά τά θέματα α αύτά ὑπαλλήλων τής περιοχῆς, τών γεωπόνων καὶ τών δασολόγων, οἱ ὑπεύθυνοι τής Ἐπιτροπῆς Κοινοτής Ἀναπτύξεως θά προχωρήσουν στήν ἐπιλογή τοῦ κατάλληλου γιά κάθε δενδροφύτευση είδους δένδρων.

— **Ἐπλογή καταλλήλων δενδρυλλίων.** Ή δενδροφύτευση πρέπει νά ἔχει προγραμματισθεῖ ἀρκετά ἐνωρίτερα ἀπό τήν ἐποχή φυτεύσεως τών δενδρυλλίων. Ἐτσι θά ὑπάρχει δά πάπιούμενος χρόνος γιά τήν προετοιμασία τής δλης προσπάθειας. Μία ἀπό τίς ἔργασίες προετοιμασίας εἶναι δά ὑπολογισμός τοῦ ἀριθμοῦ τών δένδρων τά δποια θά ἀπαιτηθοῦν ἀπό κάθε είδος πού ἔχει ἐπιλεγεῖ. Δασικά φυτώρια τοῦ Ὕπουργείου Γεωργίας μποροῦν νά προμηθεύσουν δασικά δένδρα.

Γιά δένδρα πού δέν ἔχουν τά δασικά φυτώρια, καλλωπιστικά ἄλλα, ἡ κοινότητα θά ἀπειθυνθεῖ σέ ίδιωτικά φυτώρια.

— **Προετοιμασία καὶ ἐκτέλεση τής δενδροφυτεύσεως.** Τό σημάδεμα τών θέσεων, στίς δποιες θά πρέπει νά φυτευθοῦν τά δένδρα, ἀνάλογα μέ τό είδος καὶ τό σκοπό τής δενδροφυτεύσεως, τό ἀνοιγμα τών λάκκων, ἡ προσθήκη κοπριᾶς, ἀκόμα καὶ ἡ ἔξασφάλιση πασσάλων γιά τή στήριξη τών δένδρων, ἀποτελοῦν ἀπαραίτητη προεργασία γιά τή δενδροφύτευση.

Η ἐπιλογή ἔξ ἄλλου τής ἐποχῆς πού θά πρέπει νά μεταφυτευθοῦν τά δένδρα εἶχε ίδιαίτερη σημασία γιά τήν ἐπιτυχία τής μεταφυτεύσεως. Τέλος, ἡ ἐκτέλεση τής δενδροφυτεύσεως θά πρέπει νά γίνει μέ τέτοιο τρόπο, ώστε νά ἔξασφαλιστεῖ ἡ ἐπιθυμητή ἐπιτυχία.

Εἶναι σκόπιμο, πρίν ἀρχίσει ἡ ἔργασία τής φυτεύσεως τών δένδρων, νά γίνει ἀπό εἰδικευμένο στά θέματα αύτά ἀπόμο ἐπίδειξη τοῦ τρόπου φυτεύσεως τών δενδρυλλίων. Ἀν πολλά δενδρύλλια δέν ριζώνουν καὶ ξηραίνονται, αύτό ὄφείλεται καὶ στή κακή ἐκτέλεση τής ἔργασίας τής φυτεύσεως. Καὶ ἔδω, ὁ γεωπόνος ἢ δασολόγος, ἄλλα καὶ οι ἀπόφοιτοι τοῦ γεωργοκτηνοτροφικοῦ τομέα τών Ἐπαγγελματικῶν Λυκείων θά μποροῦν νά δώσουν τίς κατάλληλες δδηγίες.

— Περιποίηση τῶν δένδρων μετά τῇ φύτευσῃ. Τά δένδρα πού φυτεύουμε γιά δημοδήποτε σκοπό, ἔχουν ίδιαίτερα ἀνάγκη ἀπό φροντίδα καὶ περιποίησή τά πρώτα χρόνια, ίδιαίτερα τόν πρώτο χρόνο μετά τή μεταφύτευσή τους. Ἡ βασικότερη ἀνάγκη εἶναι τό πότισμά τους κατά τό καλοκαίρι πού ἀκολουθεῖ τή μεταφύτευσή τους. Φυσικά οι δυνατότητες γιά τό πότισμα θά πρέπει νά ἔξετασθούν καὶ νά ὑπολογισθούν πρίν ἀπό τήν ὀργάνωση τῆς δενδροφυτεύσεως, ὥστε ὁ ἀριθμός τῶν δένδρων πού θά φυτευθοῦν νά καθορισθεῖ ἀνάλογα μέ τίς δυνατότητες αὐτές. Εἴναι προτιμότερο νά κλιμακωθεῖ ἡ δενδροφυτεύση μιᾶς περιοχῆς σέ περισσότερα ἀπό ἔνα χρόνια καὶ νά γίνει μέ δλες τίς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιά τήν ἀπόλυτη κατά τό δυνατόν ἐπιτυχία της, παρά νά γίνει σέ ἔνα χρόνο, ἀλλά μέ περιορισμένες πιθανότητες ἐπιτυχίας.

“Αν κάθε δενδροφυτεύση πραγματοποιηθεῖ μέ αύτές τίς προϋποθέσεις, τότε θά είναι δημοδήποτε ἐπιτυχημένη, καὶ οι κόποι, οι δαπάνες, οι προσπάθειες πού θά καταβληθοῦν, θά δικαιωθοῦν.

13.2.4 ‘Ἐκτέλεση βασικῶν ἔργων ὑποδομῆς στό εὐρύτερο περιβάλλον τῆς κοινότητας.

“Ἄλλη βελτίωση, πού μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ στό εὐρύτερο περιβάλλον τῆς κοινότητας, είναι ἡ ἐκτέλεση βασικῶν ἔργων ὑποδομῆς γιά τήν καλύτερη ἀξιοποίηση περιοχῶν σέ δρισμένη ἀπόσταση ἀπό τόν οίκισμό, πού μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν ὡς θέρετρο τῶν κατοίκων, ὡς χώροι ψυχαγωγίας καὶ ἀναψυχῆς, ἢ καὶ γιά τουριστική ἀξιοποίηση. Τέτοια ἔργα θεωροῦνται:

- Τό ἄνοιγμα δρόμων γιά τήν προσπέλαση νέων περιοχῶν.
- ‘Η βελτίωση ὑπάρχοντος διδικοῦ δικτύου, γιά νά είναι μπό εύκολη καὶ πιό δυνατή ὀλόκληρο τό χρόνο ἡ προσπέλαση τῶν διαφόρων περιοχῶν.
- ‘Η διαπλάτυνση ἡ διάνοιξη νέων δρόμων μέσα στόν οίκισμό τῆς κοινότητας.
- ‘Η βελτίωση τοῦ διδικοῦ δικτύου τῆς κοινότητας, μέ τήν ἀσφαλτόστρωση δρόμων.
- ‘Η κατασκευή, βελτίωση ἡ ἐπέκταση ὑπάρχοντος δικτύου ὑδρεύσεως, γιά νά ἔξυπρετηθοῦν καὶ νέες περιοχές ἡ νά βελτιωθεῖ ἡ κατάσταση ὑδρεύσεως ὀλόκληρου τοῦ οίκισμοῦ.
- ‘Έργα γιά τήν ἔξασφάλιση μεγαλύτερης ποσότητας νεροῦ γιά τήν ὑδρεύση τοῦ οίκισμοῦ, δηπού ὑπάρχει σχετική ἀνάγκη.
- ‘Η κατασκευή, ἐπέκταση ἡ βελτίωση δικτύου ἀποχετεύσεως τῆς κοινότητας γιά τήν ἔξυπρετήση νέων οίκισμῶν ἡ τή βελτίωση τῆς ἔξυπρετήσεως τοῦ οίκισμοῦ τοῦ δήμου ἡ τής κοινότητας.
- ‘Η ἐπέκταση ἡ βελτίωση τοῦ ἡλεκτροφωτισμοῦ δρόμων ἡ περιοχῶν, γιά τήν καλύτερη ἀξιοποίησή τους.
- ‘Η κατασκευή νέων ἡ διαμόρφωση καὶ ἔξωραΐσμός παλαιῶν πλατειῶν ἡ κοινοχρήστων χώρων, γιά τήν ἔξυπρετήση τῶν κατοίκων τῆς κοινότητας.
- ‘Η ἐκτέλεση σέ ἀγροτικές περιοχές ἔργων, πού θά διευκολύνουν τή διακίνηση τῶν καλλιεργητῶν ἡ τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων γιά τήν καλύτερη καὶ ἀποτελεσματικότερη ἔκμετάλλευση τῶν καλλιεργουμένων ἔκτάσεων.
- ‘Η ἐκτέλεση διαφόρων μικροῦ σχετικά μεγέθους ἔγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, πού θά διευκολύνουν τήν καλύτερη ἀξιοποίηση τῶν καλλιεργησίμων ἔκτάσεων τῆς περιοχῆς.

— 'Η έκτέλεση έργων βελτιώσεως τών βασικοτόπων τής κοινότητας, γιά την καλύτερη έξυπηρέτηση τής κτηνοτροφίας τής περιοχής.

Είναι άλληθει ότι ή έκτέλεση πολλών από τα έργα αυτά θας νά ύπερβαίνει τις δυνατότητες τής Τοπικής 'Επιτροπής Κοινοτικής 'Αναπτύξεως. Αυτό δημιούργησε σημαντική διαφορά μεταξύ της Επιτροπής Κοινοτικής 'Αναπτύξεως και της Επιτροπής Κοινοτικής 'Αναπτύξεως μπορεί νά άναγεται στα άκολουθα σημεία:

- Μελέτη τών άναγκών τής κοινότητας και τού εύρυτερου περιβάλλοντός της, σε τέσσαρα έργα.
- Καταγραφή τών έργων, πού θά πρέπει νά έκτελεσθούν.
- Κατάταξη τών έργων, άνάλογα με τή σημασία, τήν ιεράρχησή τους και τήν ένδεικνυόμενη σειρά έκτελεσέως τους.
- 'Υπολογισμός κατά προσέγγιση τών δαπανών ή τών μέσων, πού θά άπαιτηθούν γιά τήν έκτέλεση κάθε έργου.
- 'Επισήμανση τών έργων, τήν έκτέλεση τών όποιων μπορεί νά άναλαβει ή Τοπική 'Επιτροπή και τών έργων πού ύπερβαίνουν τις δυνατότητες της.
- Μεθόδευση τού τρόπου έκτελεσέως τών έργων.

Γιά τά έργα πού μπορεί νά έκτελεσει ή ίδια ή 'Επιτροπή, ή μεθόδευση πρέπει νά άναφέρεται στα άκολουθα σημεία:

- Λεπτομερειακή μελέτη κάθε έργου. 'Άν τό έργο άπαιτει τεχνική μελέτη, αύτή πρέπει νά άνατεθει σέ άρμαδιο πρόσωπο.
- Λεπτομερειακός ύπολογισμός τής δαπάνης, τών μέσων ή τής άνθρωπινης έργασίας, πού θά άπαιτηθούν γιά τήν έκτέλεσή τους.
- Φροντίδα γιά τήν έξασφάλιση τών χρημάτων ή τών μέσων πού θά άπαιτηθούν γιά τήν έκτέλεση τών έργων.
- Προβολή τής σημασίας τών έργων στό εύρυτερο κοινό και ύποκίνηση τής συμβολής μέ προσωπική έργασία ή με συνεισφορά, γιά τήν έκτέλεσή τους.
- 'Έκτελεση κάθε έργου μέ τή σειρά που έχει προγραμματισθει και άνάλογα μέ τίς πιστώσεις, τά μέσα και τίς δυνατότητες πού έχουν έξασφαλισθει.

Γιά τά έργα πού ύπερβαίνουν τις δυνατότητες της, ή 'Επιτροπή μπορεί νά συμβάλει στα άκολουθα σημεία:

- 'Επισήμανση τής σοβαρότητας κάθε έργου και καθορισμός τής σειράς έκτελεσέως τους.
- Προβολή τής σοβαρότητας και τής άνάγκης έκτελεσέως κάθε έργου τόσο πρός τους άρμαδιους τοπικούς φορείς, δσο και πρός τίς άρμαδιες ύπηρεσίες.
- Προβολή τής σημασίας και τής σοβαρότητας κάθε έργου πρός τό κοινό τής κοινότητας, ώστε δλοι νά κατανοήσουν τήν άνάγκη τής έκτελεσέως τους.

Μέ τίς προσπάθειες και τίς ένέργειες αυτές θά είναι, άσφαλώς, δυνατό νά προωθηθει ή έκτελεση τών έργων βασικής ύποδομής.

13.2.5 Έργα καθαριότητας, έξωραϊσμοῦ και ύγιεινῆς.

Στή βελτίωση τού περιβάλλοντος τής κοινότητας, ίδιαίτερη σημασία έχουν τά έργα γενικής καθαριότητας, έξωραϊσμοῦ και ύγιεινῆς.

Συχνά ύπάρχουν στό περιβάλλον τής κοινότητας τοποθεσίες ή χώροι πού δέν διατηρούνται καθαροί.

Μικροί χείμαρροι στήν άκρη τοῦ χωριοῦ ἥ χώροι ἀκάλυπτοι μέσα στήν κοινότητα, καθώς καὶ δρισμένοι χώροι ἔξω, ἀλλά καὶ κοντά στὸν οἰκισμό, μεταβάλλονται ἀπὸ τοὺς κατοίκους σὲ σκουπιδότοπους. Στίς μικρές μάλιστα κοινότητες, δην δέν ὑπάρχει ὀργανωμένη ὑπηρεσία καθαριότητας, ὁ κίνδυνος αὐτὸς εἶναι πολύ μεγαλύτερος.

"Ολοὶ γνωρίζομε πόσους κινδύνους γιά τὴν ύγεια τῶν κατοίκων τῆς κοινότητας μπορεῖ νά δημιουργήσει μία τέτοια κατάσταση.

Σέ ἄλλες περιπτώσεις μικρά ἔλη ἥ ύγρες τοποθεσίες, πού βρίσκονται κοντά ἥ σὲ μικρή ἀπόσταση ἀπό τὸν οἰκισμό μπορεῖ νά μεταβληθοῦν σὲ τόπους ἀναπτύξεως κουνουπιῶν.

"Ολοὶ αὐτοὶ οἱ χώροι ἀποτελοῦν ἔνα ἴδιαίτερα σημαντικό τομέα δραστηριοποίησεως τῆς Ἐπιτροπῆς Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως. Οι προσπάθειές της σὲ τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει νά ἔχουν τίς ἀκόλουθες βασικές κατεύθυνσεις:

- Καθαρισμός ἐνός εἰδικοῦ χώρου γιά τή συγκέντρωση τῶν σκουπιδιῶν ἀπό τοὺς κατοίκους τῆς κοινότητας.
- Καθαρισμός ὅλων τῶν χώρων ἀπό σα άπορρίμματα ἔχουν συγκεντρωθεῖ καὶ προσπάθεια ἔξωραϊσμοῦ τους. Γιά τὸν ἔξωραϊσμό τέτοιων χώρων, οι προσπάθειες τῆς Ἐπιτροπῆς μπορεῖ νά ἀποβλέπουν στή δενδροφόγυεστή τους ἥ στή μετατροπή τους σὲ κοινόχρηστους χώρους — μικρά πάρκα ἥ τόπους γιά παιδικές χαρές — ἐφ' δοσον ἀνήκουν στήν κοινότητα. "Ἄν εἶναι ἴδιοκτητοι, μποροῦν οι ἴδιοκτητες τους νά ὑποχρεωθοῦν νά τούς καλλιεργήσουν ἥ νά τούς περιφράζουν.
- 'Αποστράγγιση καὶ ἀποξήρανση τῶν ἐλῶν ἥ τῶν ύγρων τοποθεσιῶν. "Ἄν τά ἔλη δημιουργοῦνται ἀπό νερά πού προέρχονται ἀπό σπίτια κατοίκων τῆς κοινότητας, θά πρέπει τά νερά αὐτά νά διοχετευθοῦν σὲ βόθρους, δην δέν ὑπάρχει στόν οἰκισμό σύστημα ἀποχετεύσεως.
- Διαφώτιση τῶν κατοίκων τοῦ οἰκισμοῦ γιά τήν ἀνάγκη διατηρήσεως καθαροῦ τοῦ περιβάλλοντος τῆς κοινότητας. 'Η προσπάθεια αὐτή χρειάζεται ὀργάνωση ἀπό τούς ὑπεύθυνους τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως. Θά εἶναι ἴδιαίτερα ἀποτελεσματική ἥ προσπάθειά τους, δην ἀρχίσει ἥ διαφώτιση ἀπό τούς μαθητές τοῦ σχολείου.

Κατάλληλες ἔξ ἄλλου διαφωτιστικές δημιλίες πρός τό σύνολο τῶν κατοίκων, μέ απλό περιεχόμενο, θά συντελέσουν στήν δηλη προσπάθεια. Πέρα ἀπό τίς δημιλίες αὐτές εἶναι σκόπιμο νά δραστηριοποιηθοῦν καὶ στήν πράξη οι ἴδιοι οι κάτοικοι στήν προσπάθεια αὐτή μέ μία γενική ἔξδρμηση.

Εἰδικότερα, μία τέτοια προσπάθεια θά πρέπει νά περιλαμβάνει:

- Τόν καθορισμό τῶν συγκεκριμένων ἐργασιῶν πού θά ἐπιδιωχθεῖ νά ἑκτελεσθοῦν.
- Τήν κατανομή τῶν ἐργασιῶν σέ τόσους τομεῖς, δησες δημάδες κατοίκων εἶναι δυνατό νά ὀργανωθοῦν.
- 'Εξασφάλιση δηλων τῶν μέσων, ὑλικῶν καὶ ἐργαλείων, πού θά χρειασθεῖ κάθε δημάδα, γιά τίς ἐργασίες πού θά ἀναλάβει.
- Τόν καθορισμό ἡμέρας γιά τήν πραγματοποίηση τῆς δημαδικῆς ἔξδρμήσεως.
- Τήν προσωπική συμμετοχή δηλων τῶν παραγόντων τοῦ χωριοῦ, τοῦ Iερέα, τοῦ δάσκαλου, τοῦ προέδρου τῆς κοινότητας καὶ τῶν μελῶν τοῦ κοινοτικοῦ

συμβουλίου, τοῦ προέδρου τοῦ γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ, τοῦ ἀγροτικοῦ ἰατροῦ καὶ ἀκόμα καὶ τοῦ γεωπόνου καὶ τῆς ὑπαλλήλου ὀγροτικῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας.

13.2.6 Ἐξωραῖσμός τοῦ νεκροταφείου τοῦ χωριοῦ.

Ἐνας χῶρος πού τίς περισσότερες φορές είναι παραμελημένος στά χωριά μας είναι ὁ χῶρος τοῦ νεκροταφείου.

Ο καθαρισμός τοῦ χώρου ἀπό τά χόρτα, ἡ χαλικόστρωση τῶν δρόμων, τό φύτευμα μερικῶν δένδρων καὶ λουλουδιῶν είναι ἐργασίες ἀπλές καὶ εύκολες πού δύσκολα μπορεῖ νά σταθεῖ δικαιολογία γιά τήν παραμέλησή τους.

Μέ λίγη προσπάθεια, οἱ πάραγοντες τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως δέν θά είναι δύσκολο νά παρακινήσουν τούς κατοίκους νά ἐκπληρώσουν τό καθῆκον τους αὐτό. Καὶ θά ἀποτελεῖ πάντοτε ἔνα ἀπό τά καλύτερα δείγματα ἀγωγῆς καὶ καλλιέργειας τῶν κατοίκων μιᾶς περιοχῆς, ὁ Ἐξωραῖσμός καὶ ἡ διατήρηση σέ καλή πάντα κατάσταση τοῦ νεκροταφείου τῆς κάθε κοινότητας.

Ἐρωτήσεις – Ασκήσεις.

- Ποιές είναι οι βασικές κατηγορίες ἐργών κοινοτικῆς ἀναπτύξεως;
- Ποιές είναι οι βασικές ἐργασίες και ευθύνες τῶν κατοίκων μιᾶς κοινότητας γιά τήν προστασία τοῦ περιβάλλοντός της;
- Ποιά είναι ἡ σημασία καὶ ἡ δξιά τοῦ πράσινου γιά κάθε κοινότητα;
- Τί πρέπει νά προσέχομε ιδιαίτερα γιά τήν ἐπιτυχία κάθε προσπάθειας δενδροφυτεύσεως στήν περιοχή μας;
- Ποιά βασικά ἔργα ὑπόδομης μποροῦν νά βελτιώσουν τίς συνθήκες διαβιώσεως σέ κάθε κοινότητα;
- Ἐξετάστε προσεκτικά τήν κατάσταση τῆς κοινότητάς σας καὶ σημειώστε τά ἔργα ὑπόδομης πού χρειάζεται νά ἐκτελεσθοῦν κατά σειρά προτεραιότητας.
- Σέ ποιές ένέργειες πρέπει νά προβεῖ ἡ Τοπική Ἐπιτροπή Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως γιά τήν προώθηση ἐκτελέσεως ἐργών που ὑπερβαίνουν τίς δυνατότητές της;
- Ποιά είναι τά βασικά ἔργα καὶ οἱ ἐργασίες καθαρισμοῦ, Ἐξωραῖσμοῦ καὶ ὑγιεινῆς μιᾶς περιοχῆς;
- Μελετήστε προσεκτικά τήν κατάσταση τοῦ σπιτιοῦ σας καὶ τοῦ περιβάλλοντός του. Σημειώστε τά ἔργα καθαριότητας καὶ Ἐξωραῖσμοῦ πού μποροῦν νά ἐκτελεσθοῦν.
- Τί πρέπει νά περιλαμβάνει βασικά ἡ προετοιμασία μιᾶς γενικῆς ἔξορμησεως γιά τήν καθαριότητα καὶ τόν Ἐξωραῖσμό τῆς κοινότητας;

13.3 Ἐργα πού ἀναφέρονται στό χώρο διαμονῆς τῶν κατοίκων τής κοινότητας.

13.3.1 Ἡ βελτίωση τῶν χώρων διαμονῆς τῶν κατοίκων.

Μέσα στό εύρυτερο περιβάλλον τῆς κοινότητας είναι τοποθετημένος ὁ οἰκισμός. Καὶ ἀν τό περιβάλλον αὐτό ἐπηρεάζει τή ζωή καὶ τήν ὅλη διαβίωση τῶν κατοίκων τῆς κοινότητας, πολύ περισσότερο ἐπηρεάζεται η ζωή τους ἀπό τό στενό περιβάλλον τοῦ σπιτιοῦ τους, μέσα στό ὅποιο περνοῦν τόσες ὥρες ἀπό τήν καθημερινή ζωή τους.

Ἐίναι ἀλήθεια ὅτι η ὅλη πρόσδοση τῆς τεχνολογίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἔχει ἐπηρεάσει σέ σημαντικό βαθμό τίς συνθήκες διαμονῆς καὶ στά πιο ἀπομακρυσμένα χωριά μας.

Ή έπέκταση τοῦ διδικοῦ δικτύου σέ δλους σχεδόν τούς οίκισμούς τῆς χώρας μας, ή σύνδεση μέ συγκοινωνιακά μέσα δλων τῶν περιοχῶν καὶ ή ἡλεκτροδότηση σχεδόν δλων τῶν χωριών, ἔχουν συντελέσει ἀφάνταστα στή βελτίωσή τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως σέ κάθε γωνιά τῆς πατρίδας μας.

Τά μέσα έξ δλου μαζίκης ἐνημερώσεως, Ιδιάτερα τό ραδιόφωνο καὶ ή τηλεόραση, ἔχουν βοηθήσει τούς κατοίκους τῶν χωριών μας νά βελτιώσουν τήν δλη διαβίωσή τους.

Ή αὔξηση ἐπίσης τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ ή παράλληλη αὔξηση τοῦ εἰσοδήματος τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς οἰκογένειας, ἔχουν ἔξασφαλίσει σέ κάθε οἰκογένεια τή δυνατότητα νά χαιρέται τίς βασικότερες τουλάχιστον ἀνέσεις τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ καὶ τῆς σύγχρονης τεχνολογίας.

Παρ' δλα δσα ἀναφέρθηκαν πιό πάνω, πολλά μποροῦν καὶ ἔχουν ἀκόμα νά γίνουν ἀπό τήν κοινοτική ἀνάπτυξη πρός τήν κατεύθυνση τής βελτιώσεως τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κατοικίας.

Οι δυνατότητες δραστηριοποίησεως τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως, πρός τήν κατεύθυνση αὐτή ἀναφέρονται στά ἀκόλουθα σημεῖα:

13.3.2 Διάδοση καταλλήλων σχεδίων κατοικιών.

“Αν καὶ ὑπάρχουν παραδοσιακοί οίκισμοί στήν πατρίδα μας, μέ ἀξιόλογη χαρακτηριστική ἀρχιτεκτονική, ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ οίκισμοί, καὶ δυστυχῶς αὐτοὶ είναι οἱ περισσότεροι, Ιδιάτερα στά μικρά ἑλληνικά χωριά, δησου τά σπίτια δέν παρουσιάζουν καμιά ἀξιόλογη ἀρχιτεκτονική. Περισσότερο ἀκόμα, τά πιό πολλά ἀκολουθοῦν ἔνα ἀπλό δόμοιδμοφο σχέδιο, πού πολύ λίγο καλύπτει τίς ἀνάγκες μιᾶς σύγχρονης ἀγροτικῆς οἰκογένειας.

Δεδομένου δτι πολλά ἀπό τά σπίτια αὐτά είναι παλαιά καὶ χρειάζονται ἀνακαίνιση ή ριζική ἀνανέωση, παρουσιάζεται ή δυνατότητα καὶ ή εύκαιρια νά βοηθηθοῦν οι κάτοικοι τῶν χωριών μας, ώστε τά καινούργια σπίτια πού θά κτίζουν, νά καλύπτουν ἀπόλυτα τίς σύγχρονες ἀνάγκες καὶ νά είναι προσαρμοσμένα στή σύγχρονη τεχνολογία. “Ετσι θά ἔξυπηρετοῦν δλες τίς βασικές ἀνάγκες μιᾶς σύγχρονης ἀγροτικῆς οἰκογένειας, χωρίς νά χάνουν παράλληλα καὶ τό τοπικό παραδοσιακό τους χρώμα.

“Η Ἀγροτική Τράπεζα, μέ τό στεγαστικό πρόγραμμα πού ἐφαρμόζει γιά τούς “Ἐλληνες ἀγρότες, ἔχει ἀναπτύξει μία ἀξιόλογη δραστηριότητα.

Πέρα ἀπό τά μακροπρόθεσμα στεγαστικά δάνεια πού χορηγεῖ, προσπαθεῖ νά βοηθήσει τούς ἀγρότες μας καὶ στά θέματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν νέων σπιτιών πού θά κτίσουν.

‘Από τά σχέδια πού διαθέτει ή Ἀγροτική Τράπεζα, είναι δυνατό νά ἐπιλεγοῦν τά καταλληλότερα γιά μία συγκεκριμένη κοινότητα καὶ νά γνωστοποιηθοῦν στούς κατοίκους της. Μέ αὐτό τόν τρόπο θά καταστεῖ δυνατή ή δημιουργία καὶ ή διατήρηση ἐνός παραδοσιακοῦ ρυθμοῦ σέ μία συγκεκριμένη περιοχή.

Παράλληλα, γιά τό θέμα τοῦ ἀγροτικοῦ σπιτιοῦ μποροῦν νά όργανωθοῦν δημιλίες ἀπό είδικούς, γιά νά διαφωτισθοῦν οι κάτοικοι τῆς κοινότητας σέ γενικά καὶ ειδικά θέματα τῆς κατοικίας καὶ Ιδιάτερα στά θέματα τῶν χώρων ὑγιεινῆς.

‘Ιδιάτερα σημαντικό είναι τό θέμα τῆς ἀποχετεύσεως καὶ τῶν ἀποχωρητηρίων,

κυρίως στούς οίκισμούς που δέν διαθέτουν κεντρικό σύστημα άποχετεύσεως. Ή ανάγκη κατασκευής βόθρων σέ κάθε σπίτι είναι έπιβεβλημένη. "Αν, παράληλα, οι κάτοικοι του χωριού έχουν και δρισμένα παραγωγικά ζωά, τό θέμα της έξασφαλίσεως καταλλήλων και υγιεινών σταύλων είναι ίδιατερα σημαντικό, τόσο γιά τήν ίδια τήν οικογένεια δυσκοληρού τόν οίκισμό.

"Ολα αυτά άποτελούν τομείς στούς διαθέσιμους μπορούν νά άναπτυχθοῦν σημαντικές δραστηριότητες τών παραγόντων τής κοινοτικής άναπτυξεως τής περιοχής.

13.3.3 Βελτίωση τών σπιτιών πού ήδη ύπάρχουν.

Πέρα από τίς περιπτώσεις άνεγέρσεως νέων σπιτιών, πολλά σπίτια στό χωριό είναι σέ κατάσταση πού τούς έπιπρέπει γιά πολλά χρόνια άκομα νά έχουν προσταθεί τίς στεγαστικές ανάγκες τών κατοίκων τους. Τά σπίτια αυτά, κτισμένα πρίν από πολλά χρόνια, είναι ένδεχόμενο νά μήν έχασφαλίζουν δρισμένες βασικές προϋποθέσεις υγιεινής διαβιώσεως τών ένοικων τους.

Τά άποχωρητήριά τους δέν άνταποκρίνονται στούς βασικούς κανόνες υγιεινής, ένω πρόχειροι και δχι καλά σκεπασμένοι βόθροι καθιστούν ίδιατερα άνθυγιεινό τό περιβάλλον, δχι μόνο γιά τούς ένοικους, δλλά και γιά δλες τίς οικογένειες που ζοῦν σέ γειτονικά σπίτια.

Συχνά, έπίσης, από τήν κουζίνα ή τό πλυνταριό, όταν δέν ύπάρχει κεντρική άποχέτευση ή κανονικός βόθρος, άφήνονται τά νερά νά τρέχουν έπιφανειακά σέ άκαλυπτους χώρους, μέ άποτέλεσμα νά δημιουργούν έστιες μολύνσεως γιά τήν περιοχή.

Γιά δλες αυτές τίς περιπτώσεις ύπάρχουν μεγάλα περιθώρια δραστηριοποιήσεως τών παραγόντων Κοινοτικής Άναπτυξεως.

Καί έδω, τό άποτελεσματικότερο μέσο είναι νά καταλάβουν οι κάτοικοι τής κοινότητας, πόσο οι ίδιοι θέτουν σέ κίνδυνο τήν ύγεια τους και τήν ύγεια τών παιδιών τους μέ τή διατήρηση τόσο άνθυγιεινών συνθηκών στό περιβάλλον τής διαμονής τους. Μέ διαφωτιστικές θυμίλιες καί έντυπα όλικό, δπως σχέδια άπλων και υγιεινών άποχωρητηρίων και βόθρων μέ έναν ύπολογισμό τής άπαιτούμενης γιά τήν κατασκευή τους δαπάνης, είναι δυνατό νά άντιμετωπισθούν άποτελεσματικά τέτοια προβλήματα.

Mία δλλη άφορμη δημιουργίας άνθυγιεινών συνθηκών στά χωριά, είναι οι σταύλοι τών ζώων και ίδιατερα ή κοπριά, πού ύποχρεωτικά συγκεντρώνεται έκει. Συχνά, ή κοπριά αυτή συγκεντρώνεται από τούς παραγωγούς σέ ύπαιθρους άνοικτούς χώρους, δίπλα στούς σταύλους. "Έτσι, δημιουργούνται έστιες μολύνσεως γιά τήν περιοχή.

Καί έδω, οι προσπάθειες τών παραγόντων τής κοινοτικής άναπτυξεως θά πρέπει βασικά νά άποβλέπουν στή διαφώτιση τών κατοίκων κάθε κοινότητας, γιά τήν ανάγκη τής έγκαιρης και τακτικής άπομακρύνσεως τής κοπριᾶς από τήν περιοχή τού οίκισμού, σέ χώρους ξέω και μακριά από τό χωριό.

Σημαντικές βελτιώσεις μπορούν έπισης νά γίνουν στήν δλη διάρθρωση και άξιοποίηση τών χώρων τών σπιτιών.

Στόν τομέα αυτό, η ύπαλληλος άγροτικής οίκιακής οίκονομίας τής περιοχής, σέ στενή συνεργασία μέ τίς κοπέλες και τίς γυναίκες του χωριού, μπορεί νά βοηθήσει σημαντικά.

Βελτιώσεις μπορούν άκόμα νά γίνουν στον έλευθερο χώρο πού συνήθως περιβάλλει κάθε άγροτικό σπίτι. Γιά τήν άξιοποίηση τών χώρων αυτών μπορεί νά βοηθήσει ή δραγανωμένη προσπάθεια κοινοτικής άναπτυξεως, πού θά πρέπει νά άφορά:

- Στή διατήρηση τών χώρων αυτών δοσο γίνεται περισσότερο καθαρών.
- Στήν έγκατάσταση μικρών λαχανόκηπων ή άνθόκηπων, οι όποιοι έκτός άπο τήν καθαριότητα πού έξασφαλίζουν, χαρίζουν ίδιαίτερη δμορφία στά άγροτικά σπίτια, ένω οι μικροί λαχανόκηποι βοηθούν στή βελτίωση τού διαιτολγίου τών άγροτικών οίκογενειών.

Στήν προσπάθεια αύτή δο γεωπόνος καί ή υπάλληλος άγροτικής οίκιακής οίκονομίας, άλλα καί οι άπόφοιτοι τού γεωργοκτηνοτροφικού τομέα τών Έπαγγελματικών Λυκείων, μπορούν νά βοηθήσουν. Καί έδω, ή προσπάθεια πρέπει νά άρχισει άπο τή διαφώτιση τών κατοίκων κάθε οίκισμού.

13.3.4 Έβδομάδα καθαριότητας τών σπιτιών καί τού περιβάλλοντός τους.

Σέ κάθε σπίτι ύπαρχουν πάντοτε άχροστα άντικείμενα, πού συγκεντρώνονται παραπεταμένα σέ κάποια γωνία, μέ άποτέλεσμα δχι μόνο νά καταλαμβάνουν πολύτιμο χώρο, άλλα καί νά μήν έπιτρέπουν ώστε νά διατηρηθούν οι σχετικοί χώροι καθαροί.

Άκομα, δοσο κι δν καταβάλλονται προσπάθειες γιά τήν καθημερινή καθαριότητα τών χώρων τού σπιτιού, πάντα θά παραμένουν γωνίες ή σημεία παραμελημένα. Ό καθαρισμός αύτών τών χώρων καί ή γενική καθαριότητα τών σπιτιών μπορεί νά έπιπευχθεί μέ τήν καθιέρωση μιᾶς είδικής έβδομάδας καθαριότητας γιά τό χωριό. Ή δραγάνωση μιᾶς τέτοιας δραστηριότητας μπορεί νά άποτελέσει σημαντική εύκαιρια δραστηριοποίησεως τών προσπαθειών Κοινοτικής Άναπτυξεως.

Η έπιπτυχία μιᾶς τέτοιας προσπάθειας έξαρταια βασικά άπο τήν καλή δραγάνωσή της. Καί έδω κύριο καί βασικό συντελεστή άποτελεί ή γενική προετοιμασία τών κατοίκων. Όμιλες, έντυπο ύλικο, άφίσες ή σχετικές έπιγραφές σέ διάφορα σημεία τού χωριού, καθώς καί ή ένημέρωση τών μαθητών τού σχολείου, μπορούν νά συντελέσουν στήν καλύτερη άπο κάθε δημοψη προετοιμασία τών κατοίκων.

Πέρα άπο αύτό, ή δλη προσπάθεια χρειάζεται δραγάνωση καί προετοιμασία. Ή προετοιμασία αύτή άναγεται στά άκολουθα σημεία:

- Στόν καθορισμό τού χρόνου, κατά τόν όποιο θά δραγανωθεί ή έβδομάδα καθαριότητας. Πρέπει νά είναι σέ τέτοια περίοδο, πού οι κάτοικοι νά μήν είναι άπασχολημένοι μέ τίς γεωργικές, ή γενικότερα, τίς έπαγγελματικές τους έργασίες.
- Στήν έξασφαλιση μέσων άποκομιδής καί μεταφορᾶς σέ ειδικούς χώρους ζλων τών άχρήστων άντικειμένων καί τών άπορριμμάτων πού θά προκύψουν άπο τήν καθαριότητα τών σπιτιών.
- Στήν δραγάνωση άμάδων έθελοντών πού θά άναλάβουν τή φόρτωση τών άπορριμμάτων στά μέσα μεταφορᾶς, καθώς καί κάθε έργασία πού θά χρειασθεί κατά τήν έξορμηση.
- Στόν καθορισμό τού χώρου δημοψη προετοιμασία στά άπορριμμάτων.
- Στήν έξασφαλιση τής συμμετοχής στήν προσπάθεια δλων τών άτομων, συλλόγων, σωματείων, δραγανώσεων κλπ. πού μπορούν νά βοηθήσουν καί νά συντελέσουν στήν έπιπτυχία της.

‘Η προσπάθεια αύτή μπορεί νά συνδυασθεί μέ τήν προσπάθεια γενικής καθαρότητας τοῦ χωριοῦ.

Τό ένθουσιαστικό στοιχείο, ίδιαίτερα κατά τήν έναρξη τῆς έξορμήσεως, άλλα καί σέ δηλη τή διάρκειά της, συντελεῖ άποφασιστικά στήν δηλη έπιτυχία της.

Πέρα άπό τίς βασικές αύτές δραστηριότητες, ή έφευρετικότητα καί ή έπινοητικότητα τών παραγόντων τῆς κοινοτικής άναπτύξεως θά μπορεί, άσφαλώς, νά δημιουργήσει καί δλλες δίκιολογες προσπάθειες, πού νά συντελούν στή βελτίωση τών συνθηκών διαμονής καί διαβιώσεως τών κατοίκων, ίδιαίτερα τών έπαρχιακών κοινοτήτων.

‘Η οργάνωση π.χ. διαφόρων διαγωνισμῶν, πού νά άναφέρονται σέ θέματα καθαριότητας καί έξωραϊσμού τών σπιτιών, μπορούν νά συμβάλουν σημαντικά στήν έπιτευξη αύτοῦ τοῦ σκοπού.

‘Η προμήθεια καί ή διανομή δωρεάν στούς κατοίκους σπόρων λουλουδιῶν, άνθοκομικών φυτῶν ή δλλων ύλικών καί έφοδίων γιά τή δημιουργία μικρῶν άνθοκήπων, μπορεί νά άποτελέσει ένα σπουδαίο κίνητρο γιά τόν έξωραϊσμό τοῦ περιβάλλοντος τών σπιτιών.

‘Η οργάνωση διαγωνισμῶν γιά τήν καλύτερη αὐλή, τόν καλύτερο άνθροκηπο ή τήν καλύτερη έξωραϊσμένη κατοικία είναι δυνατόν νά συντελέσουν έπισης στήν έπιτευξη τοῦ βασικοῦ σκοπού τοῦ έξωραϊσμού καί τῆς βελτίωσεως τοῦ χώρου διαμονής τών κατοίκων τῆς κοινότητας.

Έργα/σεις – Ασκήσεις.

1. Ποιά έργα κοινοτικής άναπτύξεως άναφέρονται στό χώρο διαμονής τών κατοίκων κάθε κοινότητας;
2. Ποιά είναι ή σημασία τῆς έφαρμογῆς κατάλληλου σχεδίου κατά τό κτίσμα νέων σπιτιών σέ κάθε περιοχή;
3. Νά άναφέρετε τίς βασικές βελτίωσεις πού μπορούν νά γίνουν σέ σπίτια άγροτικών περιοχών.
4. Νά μελετήσετε τό περιβάλλον διαμονής τών κατοίκων τῆς κοινότητας σας. Σημειώστε τά κυριότερα σημεία στό δημόσιο μπορεί νά βελτιωθεῖ.
5. Ποιά είναι ή σημασία τῆς οργανώσεως μιάς έβδομάδας καθαριότητας τών σπιτιών καί τοῦ περιβάλλοντος σέ κάθε κοινότητα;
6. Σέ ποιές βασικά ένεργειες πρέπει νά προβεῖ ή Τοπική Έπιτροπή Κοινοτικής Άναπτύξεως γιά τήν οργάνωση μιάς τέτοιας έβδομάδας;

13.4 Έργα πού άναφέρονται στήν πνευματική καί μορφωτική καλλιέργεια καί άγωγή τών κατοίκων τῆς κοινότητας.

‘Η άναγκη έργων πνευματικής καλλιέργειας τών κατοίκων.

‘Ο άνθρωπος, πέρα άπό τίς ύλικές άναγκες, έχει άναμφίβολα καί άναγκες πνευματικής μορφώσεως καί ψυχικής καλλιέργειας καί άγωγής. Καί άν δίξει νά καταβάλλεται κάθε προσπάθεια γιά τή βελτίωση τών ύλικών συνθηκών διαβιώσεως τών κατοίκων κάθε οίκισμού, ή ίδια δίξια πρέπει έξι Ίου νά άποδίδεται καί στήν προσπάθεια γιά τήν εύρύτερη μορφωση καί πνευματική καλλιέργεια τών κατοίκων. Οι λόγοι πού έπιβάλλουν τήν άναγκη αύτής τῆς καλλιέργειας καί άγωγής είναι βασικά οι άκολουθοι:

- Τό μορφωτικό έπίπεδο τοῦ άγροτικοῦ πληθυσμοῦ μας πρέπει νά άνεβει, ώστε νά μην άποτελεῖ σοβαρό άναστατωτικό παράγοντα σέ όποιαδήποτε έκ-

πολιτιστική προσπάθεια. "Ανθρωποι μέχαμηλό μορφωτικό έπιπεδο είναι δύσκολο νά καταλάβουν τή σημασία καί τήν δέξια διαφόρων έκπολιτιστικών προσπαθειών καί πιό δύσκολο άκόμα νά δεχθοῦν νά συμμετάσχουν ένεργα σέ τέτοιες προσπάθειες.

- 'Η μόρφωση καί ή ψυχική καλλιέργεια έξευγενίζει τόν ανθρωπο, καλλιεργεῖ βαθύτερα τόν ψυχικό του κόσμο καί τού ἀναπτύσσει χαρίσματα καί ἀρέτες, βασικά ἀπαραίτητες γιά τήν ἀρμονική συμβίωση τῶν ανθρώπων, σέ ἔνα μικρό ή εύρυτερο κοινωνικό σύνολο.
- 'Η μόρφωση καί ή πνευματική καλλιέργεια παρέχει τή δυνατότητα στόν ανθρωπο νά χαίρεται καί νά ἀπολαμβάνει καί τά πνευματικά ἐπιτεύγματα τῆς ἐποχῆς του.
- Τά ἄτομα μέ ύψηλό μορφωτικό ἐπίπεδο, μέ καλλιεργημένο τόν ἐσωτερικό τους κόσμο, είναι εύκολο νά γίνουν οι καλύτεροι συνεργάτες σέ κάθε προσπάθεια ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς τους.
- 'Η ἀνοδος τοῦ μορφωτικοῦ καί πνευματικοῦ ἐπίπεδου τῶν κατοίκων κάθε περιοχῆς δόδηγε σέ γενική ἀνοδο τοῦ μορφωτικοῦ ἐπίπεδου δλόκληρου τοῦ λαοῦ μας. Αύτό ἀποτελεῖ μία ἀπό τής βασικότερες ύποδομές γιά τήν ἀπό κάθε δημοψη πρόσδο Καί εύρυτερη ἀνάπτυξη τῆς χώρας.

Δέν είναι τυχαίο τό γεγονός οτι χώρες μέ πνευματικά καλλιεργημένο πληθυσμό, παρουσιάζουν ίδιαίτερη οἰκονομική ἀνάπτυξη, ἀλλά καί διχόλογη πολιτιστική πρόσδο.

"Όλα αύτά δημιουργοῦν ἔνα τεράστιο τομέα δράσεως τῶν παραγόντων κοινοτικούς ἀναπτύξεως σέ κάθε περιοχή. Είναι δη τομέας πού ἀναφέρεται ἀποκλειστικά στό ἀνθρώπινο δυναμικό κάθε περιοχῆς.

Οι προσπάθειες στόν τομέα αὐτό μηποροῦν νά ἀναφέρονται στό σύνολο τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Στά παιδιά τῆς σχολικής ἡλικίας, στούς μαθητές δλων τῶν βαθμίδων καί δλων τῶν μορφῶν τῶν σχολείων, στούς νέους καί τῶν δύο φύλων καί στούς ἑνίκιες καί ὥριμους ἀνθρώπους τῆς περιοχῆς.

Δραστηριότητες τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως στό μορφωτικό καί πνευματικό τομέα, είναι οι ἀκόλουθες:

13.4.1 Ὁργάνωση διαλέξεων.

Πολλά θέματα ἀγνοοῦν οι κάτοικοι τῶν χωριών καί γιά πολλά θά ήθελαν νά ἔχουν ημερωθοῦν. Καί γιά τούς κατοίκους τῶν πόλεων ὑπάρχουν πολλά θέματα πού ἔχουν ἐνδιαφέρον. Γιά δλα αύτά τά θέματα μηποροῦν νά ὅργανωθοῦν διαλέξεις ἀπό εἰδικούς ὡμιλητές.

Οι δημιλίες γενικότερα ἔχουν τό πλεονέκτημα νά ὠφελοῦν ταυτόχρονα καί σέ μικρό σχετικό χρονικό διάστημα, ἔνα μεγάλο ἀριθμό ἀτόμων. Δέν ἀπαιτοῦν ἔξ δλλους μεγάλες προσπάθειες καί δαπάνες γιά τήν ὥργανωσή τους, ούτε ἀπασχολοῦν γιά πολύ χρόνο τά ἄτομα στά δημοποίησην.

Είναι ἀκόμα εύκολο νά δημιουργεῖται πραγματοποίησεώς τους κατά τέτοιο τρόπο, ὥστε νά είναι δυνατή ή παρακολούθησή τους ἀπό τό σύνολο τῶν κατοίκων.

Παρ' δλα αύτά, ή ἐπιτυχία τους στηρίζεται βασικά στήν ὥργανωσή τους, ή δημοποίησή τους, η οποία πρέπει νά περιλαμβάνει τούς ἀκόλουθους τομεῖς:

α) Κατάστρωση ένός έτησίου προγράμματος δημιλιών.

‘Η τοπική έπιπτροτη κοινοτικής διανομής είναι σκόπιμο νά καταρτίζει στήν άρχη κάθε χρόνου ένα έτησιο πρόγραμμα έπιμορφωτικών δημιλιών.

Τό πρόγραμμα αυτό θά περιλαμβάνει:

— **Τά θέματα τῶν δημιλιών.** Κατάλληλο είναι τό θέμα πού ένδιαφέρει δσο τό δυνατό περισσότερους κατοίκους. Πρέπει νά είναι άναλογο μέ το μορφωτικό έπιπεδο τῶν άκροστών, γιά νά είναι εύκολη η παρακολούθηση του. Μία δημιλία, πού άπευθύνεται σέ δλες γενικά τίς τάξεις, είναι έπομενο νά έχει πιθανότητες συγκεντρώσεως μεγαλύτερου άκροστηρίου.

‘Ομιλίες πού νά άπευθύνονται σέ ειδικές δημάδες άκροστών δηργανώνονται όταν ύπαρχουν στήν περιοχή σέ δξιόλογο άριθμό ένδιαφερόμενα δτομα γιά τήν παρακολούθησή τους.

— **Τούς δημιλητές τῶν διαφόρων δημιλιών.** Γενικά δημιλητής πρέπει νά είναι ειδικός στό θέμα πού θά διανομήσει, νά έχει τό χάρισμα τού καλού δημιλητή καί νά μπορεῖ νά προσαρμόσει τήν δημιλία του στό έπιπεδο τῶν άκροστών.

— **Τό χρόνο πραγματοποίησεως τῶν δημιλιών.** Ό χρόνος πραγματοποίησεως κάθε δημιλίας έξαρταται τόσο άπο τό είδος τού θέματος, γιά δηρισμένης τουλάχιστον φύσεως θέματα, δπως τά έπικαιρα θηρησκευτικά ή ιστορικά, δσο καί άπο τή δυνατότητα τῶν άκροστών νά διαθέτουν έλευθερο χρόνο γιά τήν παρακολούθηση τῶν δημιλιών.

— **Έξασφάλιση κατάλληλου χώρου γιά τήν πραγματοποίηση τῶν δημιλιών.** Πρέπει νά είναι άναλογος μέ τόν ύπολογιζόμενο άριθμο τῶν άκροστών καί νά διαθέτει άρκετά καί δινετα καθίσματα γιά τό σύνολο τῶν άκροστών. Έπισής, νά διαταποκρίνεται στούς βασικούς δρους άσφαλειας γιά τέτοιες έκδηλώσεις καί νά βρίσκεται σέ τέτοια θέση, ώστε νά είναι εύκολα προσιτός άπο τό σύνολο τῶν άκροστών.

— **Πρόγραμμα ειδικών δημιλιών.** Έκτός άπο τίς γενικής φύσεως δημιλίες πού μπορεῖ νά ένδιαφέρουν τό σύνολο τῶν κατοίκων, σκόπιμη είναι καί η δηργάνωση σειρᾶς δημιλιών ή ειδικών μαθημάτων, γιά δηρισμένες τάξεις πολιτῶν.

‘Η δηργάνωση π.χ. σειρᾶς μαθημάτων γιά άναλφάβητους κατοίκους τής κοινότητας ή γεωργικής φύσεως δημιλιών γιά τούς άγρότες τής περιοχής, ή δηργάνωση σειρᾶς δημιλιών γιά τούς νέους ή τίς νέες τού χωριού καί μαθημάτων γιά τής νεαρές μητέρες ή ίγνεινής καί πρώτων βοηθειών, άποτελούν δυνατότητες δηργανώσεως σειρᾶς ή σειρῶν ειδικών δημιλιών. Καί έδω άκολουθεῖται φυσικά ή ίδια διαδικασία καταρτίσεως τού προγράμματος, δπως καί γιά τής δημιλίες γενικής φύσεως.

β) Γνωστοποίηση τοῦ προγράμματος στούς κατοίκους τής περιοχῆς.

Δέν άρκει μία άπλη δηνακοίνωση τοῦ προγράμματος. Χρειάζεται κατά κάποιο τρόπο κατάλληλη διαφήμισή του. Μία προσπάθεια εύρυτερης κοινοποίησεως καί διαφημίσεως θά μπορούσε νά περιλαμβάνει:

- Τήν έκτύπωση τοῦ προγράμματος σέ ειδικό διαφημιστικό έντυπο, γιά διανομή στό σύνολο τῶν κατοίκων τής περιοχής. Λίγα βασικά στοιχεία, γιά τό θέμα κάθε άκρομιλίας καί γιά τόν δημιλητή, είναι άπαραίτητα σέ ένα τέτοιο έντυπο.
- Άνακοίνωση τής δλης προσπάθειας καί τοῦ προγράμματος τῶν δημιλιών σέ δημάδες κατοίκων, δπως είναι οι μαθητές τῶν σχολείων, τά μέλη συλλόγων, σωματείων, δηργανώσεων, συνενταιρισμῶν κλπ.

- Χρησιμοποίηση τών μελών δργανωμένων δημάδων, για την εύρυτερη γνωστοποίηση του προγράμματος, όπως οι μαθητές των σχολείων, οι πρόσκοποι, οι δημογοί, τά μέλη ένος μορφωτικού συλλόγου άγροτικής νεολαίας κ.ά.
 - Κατασκευή διαφημιστικών πινακίδων με βασικά στοιχεία του προγράμματος και τοποθέτησή τους σε κεντρικά σημεία της περιοχής.
 - Δημοσίευση του προγράμματος στόν τοπικό τύπο, όντας ύπαρχει, και άνακοινωσή του από τό ραδιοφωνικό σταθμό της περιοχής.

γ) Ὁργάνωση και πραγματοποίηση τῶν δημιουρῶν.

Έκτος δπό τίς γενικής φύσεως ένέργειες, πού άναφέρονται στό σύνολο τών διμιλών, ή δργάνωση καί πραγματοποίηση κάθε διμίλιας, χρειάζεται έπισης άναλογη προσοχή καί πρέπει νά άναφέρεται στά άκολουθα σημεία:

- Στήν εύρυτερη δυνατή κοινοποίηση της δημιλίας στούς κατοίκους της περιοχής ή στίς δημάρδες πολιτών πού άφορα.
 - Στήν προετοιμασία τού χώρου δημού θά πραγματοποιηθεί.
 - Στήν άποστολη ειδικών προσκλήσεων στούς έπισημους της περιοχής για νά την παρακολουθήσουν.
 - Στήν έκτυπωση, άν είναι δυνατό, συνοπτικής περιλήψεως της δημιλίας, για τή διανομή στούς άκροτές, στό τέλος.

Κατά την πραγματοποίηση της διμιλίας είναι άπαραίτητη μία σύντομη παρουσίαση του διμιλητή και είσηγηση στό Θέμα της διμιλίας από τόν υπεύθυνο της προσπάθειας κοινωνικής άναπτυξεως, τόν πρόεδρο, π.χ. της Τοπικής Έπιτροπής Κοινωνικής άναπτυξεως, ή άλλο πρόσωπο.

Είναι σκόπιμο, στό τέλος της διμιλίας νά άφήνεται λίγος χρόνος γιά συζήτηση τών άκρωστών μέ τόν διμιλητή. Δίνεται έστι ή εύκαιρια νά πασαφηνίζονται ορισμένα σημεία, νά δινονται περισσότερες έξηγήσεις καί λεπτομέρειες, δησου χρειάζεται. Προσάρχη χρειάζεται στη διεύθυνση της συζητήσεως γιά νά μή ξεφύγει από το θέμα καί άπό τό βασικό σκοπό της. Μία καλά δραγμωμένη καί έπιτυχημένη συζήτηση κεντρίζει τό ένδιαφέρον τών άκρωστών καί έξασφαλίζει τήν πρόθυμη προσέλευσή τους καί στίς έπόμενες διμιλίες.

Προσοχή χρειάζεται, έπισης, κατά την πραγματοποίηση της δημιλίας, νά μή ξεφεύγει ο δημιλητής από τα καθορισμένα χρονικά όρια. Οι μεγάλες σε διάρκεια δημιλίες κουράζουν τόν άκροτα.

δ) Άξιολόγηση του προγράμματος στό τέλος του χρόνου.

Σκόπιμο είναι, στο τέλος έφαρμογής του έτησιου προγράμματος τών δημιουργιών, νά γίνεται μιά δξιολόγηση της δλης προσπάθειας καί τών αποτελεσμάτων της. Ή δξιολόγηση αύτή θά είναι ό καλύτερος δδηγός γιά τή μεγαλύτερη δυνατή βελτίωση του προγράμματος τών έπομένων χρόνων.

Μία τέτοια άξιολόγηση θα πρέπει νά όναφέρεται σέ δλα τά θέματα του προγράμματος και, ιδιαίτερα γιά κάθε διμιλία, στό θέμα, στό χρόνο πραγματοποιήσεώς της, στήν προετοιμασία, στήν κοινοποίηση και διαφήμισή της, στόν διμιλητή, στήν τελική έπιτυχία κατά τήν πραγματοποίησή της.

“Όλα τά στοιχεῖα της άξιολογήσεως χρειάζεται νά μελετηθοῦν καί νά άναλυθοῦν

προσεκτικά. Τά συμπεράσματα τής άναλύσεως αύτής θά άποτελούν τόν καλύτερο δηγό γιά τή βελτίωση τοῦ προγράμματος, κατά τόν έπόμενο χρόνο.

13.4.2 Όργανωση πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων.

Έκτός ἀπό τίς δημιλίες καὶ τίς διαλέξεις, ἄλλη προσπάθεια, πού συμβάλλει ίδια-τερα στήν πνευματική καλλιέργεια καὶ ἀγωγή τῶν κατοίκων τῆς χώρας μας, εἶναι ἡ ὁργάνωση διαφόρων πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων. Τέτοιες ἐκδηλώσεις εἶναι:

- Καλλιτεχνικὲς Ἐκθέσεις.
- Θεατρικὲς παραστάσεις ἢ κινηματογραφικές προβολές,
- Συναυλίες καὶ ἄλλες μουσικές ἐκδηλώσεις.
- Τοπικές γιορτές.
- Ἐκδηλώσεις καὶ γιορτές θρησκευτικοῦ περιεχομένου.
- Ἐπιμορφωτικές ἐκδρομές καὶ ἐπισκέψεις σέ διάφορα μουσεῖα ἢ ἀρχαιολογικούς χώρους.

Δέν ὑπάρχει βέβαια ἡ δυνατότητα δλες αὐτές οι ἐκδηλώσεις νά ὅργανωθοῦν σέ κάθε κοινότητα. Δέν εἶναι ἀλλωστε ἀπαραίτητο κάθε χρόνο νά ὅργανωνται ὅλων τῶν εἰδῶν τέτοιες ἐκδηλώσεις. Σκόπιμο ἐπίσης εἶναι νά ἐπιδιώκεται ἡ ὅργάνωση ἑκείνων τῶν ἐκδηλώσεων, πού, μέ τίς ὑπάρχουσες προϋποθέσεις, ἔχασφαλίζεται ἡ ἐπιτυχμένη πραγματοποίησή τους.

Εἶναι προτιμότερο νά ὅργανώνωνται μία ἢ δύο τό πολύ τέτοιες ἐκδηλώσεις κάθε χρόνο καὶ νά εἶναι ἐπιτυχημένες, παρά νά καταβάλεται προσπάθεια γιά τήν ὅργάνωση πολλῶν ἐκδηλώσεων, μέ ἀμφιβολα δώμας ἀποτελέσματα.

Ἡ βασικὴ δυσκολία γιά τήν ὅργάνωση τέτοιων ἐκδηλώσεων εἶναι ἡ ἔξεύρεση καταλλήλων χώρων, κυρίως γιά τήν ὅργάνωση καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων καὶ ἀκόμα πιό πολὺ θεατρικῶν παραστάσεων. Πιό εὔκολη εἶναι ἡ ὅργάνωση κινηματογραφικῶν προβολῶν, πού μποροῦν νά γίνουν καὶ σέ ύπαθριους χώρους κατά τήν περίοδο τοῦ καλοκαιριοῦ, ἢ καὶ σέ ὅπλες μεγάλες αἴθουσες.

Μέ βάση τίς δυνατότητες αὐτές οι ὑπεύθυνοι τῆς Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως θά προχωρήσουν στόν κατάλληλο προγραμματισμό.

Ὑπάρχουν καὶ ἐκδηλώσεις πού δέν ἀπαιτοῦν πολλές καὶ δύσκολες προϋποθέσεις.

Σέ κάθε κοινότητα ἡ δῆμο, ὑπάρχει πάντοτε μία τοπική γιορτή, θρησκευτικοῦ συνήθως περιεχομένου, ἀλλά καὶ ἔθνικοῦ ἢ ιστορικοῦ χαρακτήρα. Οἱ γιορτές αὐτές εἶναι δυνατό νά ἐμπλουτισθοῦν μέ διάφορες πνευματικές καὶ καλλιτεχνικές ἐκδηλώσεις.

Στό χώρο τῆς μουσικῆς π.χ. θά εἶναι εὔκολο νά ὅργανωθεῖ ἔνα συγκρότημα μέ παραδοσιακά τοπικά τραγούδια καὶ τοπικούς ἔθνικούς χορούς. "Ἐνας διαγωνισμός γιά τόν καλύτερο τραγουδιστή ἢ τόν καλύτερο χορευτή μπορεῖ νά βοηθήσει στό νά ἀποκτήσει μία τοπική γιορτή ἔναν ίδιατέρο χαρακτήρα.

Ἡ πρόσκληση τοπικῶν συγκροτημάτων ἀπό ἄλλες περιοχές, δχι μόνο πλουτίζει τίς τοπικές γιορτές ἀλλά καλλιεργεῖ καὶ τό ἐνδιαφέρον τῶν κατοίκων γιά τίς παραδόσεις καὶ τίς ρίζες τῆς φυλῆς μας.

Ἴδιατέρη προσπάθεια εἶναι σκόπιμο νά καταβληθεῖ καὶ γιά τήν καλλιέργεια τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν κατοίκων κάθε περιοχῆς.

Οι προσπάθειες αύτές είναι σκόπιμο νά δημευθύνονται περισσότερο στούς νέους πού βρίσκονται σε περίοδο κατά την οποία σχηματίζεται καί διαμορφώνεται ό χαρακτήρας τους. Βέβαια, καί οι μεγαλύτεροι στήν ήλικια έχουν άναγκη από καλλιέργεια πνευματική, ίδιαίτερα δταν ύπάρχουν άνάμεσα σε κατοίκους διαφορές, διαφωνίες, καμιά φορά καί έχθρότητες. "Ολες οι προσπάθειες πού δημαρτηκαν, μπορούν νά συντελέσουν στήν ένότητα τών κατοίκων μεταξύ τους, πού είναι ή βασική προϋπόθεση τής άρμονικής συμβιώσεως τους καί τής άποδοτικής συνεργασίας τους σε δλους τούς τομεῖς.

13.4.3 Όργανωση μορφωτικών έπισκεψεων καί έκδρομών.

"Ενα άλλο μέσο, πού μπορεΐ νά συντελέσει σημαντικά στήν πνευματική καλλιέργεια, τή μόρφωση καί άγωγή τών κατοίκων μας περιοχής, είναι ή όργανωση μορφωτικών έπισκεψεων καί έκδρομων.

"Η έπισκεψη διαφόρων άρχαιολογικών ή ιστορικών χώρων καί μουσείων, αποτελεῖ πάντα μία πολύτιμη έμπειρια γιά τούς κατοίκους τών έπαρχιών.

"Όλοι γνωρίζουμε δτι ή χώρα μας είναι κατάσπαρτη από άρχαιολογικούς χώρους καί ιστορικά καί θρησκευτικά μνημεία. Καί δλοι βλέπομε τίς άτελειωτες άμαδες τών ξένων τουριστών πού έρχονται από κάθε άκρη τού πλανήτη μας γιά νά θαυμάσουν αύτούς τούς θησαυρούς.

Οι έπισκεψεις αύτές αποτελούν ένα έξαιρετικό τομέα δραστηριοποίησεως τών παραγόντων τής κοινοτικής άναπτυξεως. Δέν θά είναι δύσκολη ή διοργάνωση, έστω καί μας έκδρομης κάθε χρόνο, σε ένα άρχαιολογικό χώρο. Τά βασικά σημεία πού πρέπει νά προσεχθούν είναι ό καλός προγραμματισμός καί ή προσεκτική προετοιμασία τής έκδρομης.

"Ο προγραμματισμός θά πρέπει νά γίνει πολύ πρίν από τήν πραγματοποίηση τής έκδρομης καί νά περιλαμβάνει:

- Τόν καθορισμό τού χώρου στάν όποιο θά γίνει ή έκδρομή καί τό βασικό άντικειμενικό σκοπό της.
- Τόν άριθμό καί τήν κατηγορία άτόμων πού θά συμμετάσχουν στήν έκδρομή. Είναι σκόπιμο τά στομα αύτά νά δημοτελούν δημοειδείς άμαδες, νά έχουν τά ίδια ένδιαφέροντα καί τό ίδιο μορφωτικό έπίπεδο.
- Τό χρόνο πραγματοποίησεως τής έκδρομης καί τή διάρκειά της.
- Τό μέσο μεταφορᾶς πού θά χρησιμοποιηθεί καί ή πιθανή δαπάνη γιά κάθε στομο.

"Η προσπάθεια γιά τήν προετοιμασία τής έκδρομης θά πρέπει νά περιλαμβάνει:

- Τή γνωστοποίηση τής προγραμματιζόμενης έκδρομης στούς κατοίκους τής περιοχής.
- Τόν καθορισμό τής προθεσμίας ύποβολης αίτήσεων συμμετοχής.
- Τήν κατάρτιση άναλυτικού προγράμματος τής έκδρομης.
- Τόν καθορισμό τών ύπευθύνων πού θά συνοδεύσουν τούς έκδρομείς. Άναμεσα σε αύτούς θά πρέπει δηωδήποτε νά περιλαμβάνεται καί τό πρόσωπο πού θά ξεναγήσει τούς έκδρομείς στούς χώρους πού θά έπισκεφθούν.
- Τήν έκτύπωση καί διανομή στούς έκδρομείς έντύπου, πού θά περιλαμβάνει τό πρόγραμμα τής έκδρομης καί βασικά πληροφοριακά στοιχεία γιά τούς χώρους πού θά έπισκεφθούν.
- Τήν έξασφάλιση τού μέσου μεταφορᾶς.

- Τήν έγκαιρη έξασφάλιση ξενοδοχείων ή δλλων χώρων γιά τή διανυκτέρευση τῶν έκδρομέων.
- Τήν πραγματοποίηση ένημερωτικῆς συγκεντρώσεως ὅσων θά μετάσχουν στήν έκδρομή, προκειμένου νά ένημερωθοῦν ἐπάνω σέ κάθε θέμα πού ἀναφέρεται σέ αὐτήν.
- Τόν καθορισμό κάθε δλλης λεπτομέρειας πού ἀναφέρεται στήν έκδρομη.

Οι καλά δργανωμένες έκδρομές, ὅσες δυσκολίες καί ἄν παρουσιάσουν, δέν μπορεῖ παρά νά είναι ἐπιτυχημένες.

Βασική σημασία γιά τήν ἐπιτυχία κάθε έκδρομης, είναι ή συνέπεια στήν ἔφαρμογή τοῦ προγράμματός της, ή διατήρηση χαρούμενης ἀτμόσφαιρας μεταξύ τῶν έκδρομέων, ή ἡρεμη καί προσεκτική ἀντιμετώπιση κάθε προβλήματος πού θά παρουσιασθεῖ.

Μία ἀξιολόγηση τῆς έκδρομῆς, λίγες μέρες μετά τήν πραγματοποίησή της, θά μπορεῖ νά δοδγήσει σέ πολύτιμα συμπεράσματα γιά παρόμοιες μελλοντικές έκδρομές. "Αν οι χώροι στούς ὅποιους πρόκειται νά πραγματοποιηθεῖ ή ἐπίσκεψη βρίσκονται σέ μικρή ἀπόσταση ἀπό τήν κοινότητα, ή έκδρομη μπορεῖ νά είναι ὀλιγόρηη ή ἡμερήσια.

13.4.4 Ἀνέγερση Μνημείου Πεσόντων.

Κάθε δραστηριότητα γιά τήν καλλιέργεια καί ή ἀναπτέρωση τοῦ ἑθνικοῦ φρανήματος τῶν κατοίκων τῆς κάθε κοινότητας, ἀποτελεῖ καθήκον τῶν παραγόντων κοινοτικῆς ἀναπτύξεως, ίδιαίτερα πρός τή νέα γενιά.

Σ' αὐτό βέβαια μποροῦν νά συντελέσουν δλες οι ἑθνικοῦ περιεχομένου γιορτές καί ἔκδηλώσεις. Μία ὅμως δραστηριότητα πού μπορεῖ νά συμπληρώσει τίς προσπάθειες αὐτές είναι η ἀνέγερση, ὅπου δέν ὑπάρχει, Μνημείου Πεσόντων σέ μία κατάλληλη τοποθεσία στό χωριό.

Κάθε γωνιά τῆς πατρίδας μας, κάθε χωριό, δσο μικρό καί ἄν είναι, ἔχει δώσει τό φόρο τοῦ αίματός στούς ἀγῶνες γιά τή λευτεριά καί τήν ἀμυνά της. Κάθε χωριό καί κάθε κοινότητα ἔχουν τούς ἡρωές τους.

"Ἐνα Μνημεῖο ή Ἡρώῳ στή μνήμη τους, ἀποτελεῖ τήν ἐλάχιστη ἔκδηλωση τιμῆς καί εύγνωμοσύνης ἀπό δλους τούς "Ἐλληνες καί ίδιαίτερα ἀπό τούς πατριώτες τους. "Ἐνα τέτοιο Μνημεῖο θά ἀποτελεῖ, ἀκόμα περισσότερο, δχι μόνο γιά τούς τωρινούς κατοίκους τῆς κοινότητας, ἀλλά καί γιά δσους θά ἐλθουν μελλοντικά, μία ὑπόμνηση τῆς θυσίας τους ἀλλά καί τοῦ καθήκοντος πού ἔχει ὁ κάθε "Ἐλληνας, νά είναι πρόθυμος νά θυσιάσει καί τή ζωή του, ἀν χρειασθεῖ, γιά τήν ὑπεράσπιση τῆς πατρίδας του.

"Η συγκρότηση μιᾶς ἐπιτροπῆς γιά τήν ἀνέγερση τοῦ Μνημείου ἀποτελεῖ τήν καλύτερη ἀρχή γιά τήν προσπάθεια αὐτή.

"Η ἐπιτροπή θά δασχοληθεῖ μέ τήν ἐκλογή τῆς κατάλληλης τοποθεσίας γιά τήν ἀνέγερση τοῦ Μνημείου. Θά μεθοδεύσει τόν τρόπο ἔξικονομήσεως τοῦ ἀπαιτούμενου ποσοῦ, τήν ἔξεύρεση τοῦ καλλιτέχνη πού θά ἀναλάβει νά φιλοτεχνήσει τό Μνημεῖο, καθώς καί τήν ἀντιμετώπιση κάθε θέματος πού θά ἀναφέρεται στήν ἀνέγερση τοῦ Μνημείου.

"Οσο ἀπλό καί ἄν είναι ἔνα τέτοιο Μνημεῖο, θά ἐκπληρώνει ἀπόλυτα τήν ἀποστολή του.

Προσοχή χρειάζεται νά είναι τό Μνημείο προσαρμοσμένο στό περιβάλλον τής κοινότητας. Μέ τή διαρρύθμιση τού χώρου, δπου θά τοποθετηθεί καί τόν έξωραϊσμό του, δλοκληρώνεται ή δλη προσπάθεια.

13.4.5 Δημιουργία έθνικών παραδοσιακών συλλογών.

Μία δλλη προσπάθεια, πού συντελεῖ στήν άνάπτυξη τής έθνογραφίας καί στή διατήρηση τών παραδοσιακών μνημείων καί στοιχείων τού "Εθνους μας, είναι ή δημιουργία διαφόρων έθνικών παραδοσιακών συλλογών.

Τό παρελθόν άποτελεῖ πάντα τόν καλύτερο δάσκαλο γιά τό μέλλον καί ή δσο τό δυνατό βαθύτερη καί εύρυτερη μελέτη του, άποτελεῖ, γιά κάθε σύγχρονο άνθρωπο, τήν καλύτερη σύνδεσή του μέ τίς ρίζες καί τίς καταβολές του.

Οι άλλαγές στό ρυθμό τής σύγχρονης ζωῆς, μέ τή άνάπτυξη τής τεχνολογίας, έβαλαν στό περιθώριο πολλά έργαλεια, πολλά έξαρτήματα τής καθημερινής ζωῆς, παλιά άντικείμενα, έφδοια καί έργαλεια, τά δποια έξαφανίζονται σιγά-σιγά καί παραμένουν στίς άναμνήσεις τών ποιό ήλικιων κατοίκων τής περιοχής. Καί, φυσικά, υστέρα άπό δρισμένα χρόνια θά λείψουν καί αύτές οι άναμνήσεις. "Ενα-ένα τά άντικείμενα αύτά, πού σκιαγραφοῦν τήν Ιστορία τής καθημερινής ζωῆς τών παλαιοτέρων έποχών, θά χάνονται καί θά λησμονιούνται έντελως.

Καί ίδωμα, άν δλα αύτά ήταν δυνατό, έστω καί ένα άπό κάθε είδος, νά συγκεντρωθοῦν κάπου καί νά διατηρηθοῦν, θά έδιναν μία ζωντανή είκόνα τής ζωῆς τών άνθρωπων τών παλαιοτέρων έποχών. "Άν ή προσπάθεια διατηρήσεώς τους συνέχιζεται άπό γενιά σέ γενιά, θά έξασφαλίζεται μαζί καί ή διατήρηση τής Έθνικής μας παραδόσεως καί τής λαογραφίας κάθε περιοχής.

Αύτό δημιουργεῖ σοβαρή εύθύνη, άλλα καί άνοιγει ένα άξιόλογο τομέα δραστηριότητας, γιά τούς παράγοντες τής κοινοτικής άναπτύξεως.

"Η Πολιτεία μέ τήν 'Αρχαιολογική της 'Υπηρεσία άσχολείται μέ τή διάσωση, τή διατήρηση καί τήν άξιοποίηση τών άρχαιολογικών μας θησαυρών.

Πέρα δώμας άπο τούς άρχαιολογικούς αύτούς θησαυρούς, πού άναγνονται σέ πολύ παλαιές έποχές τής έθνικής μας Ιστορίας, είναι νά άναγκη νά κρατήσομε γιά τούς μεταγενέστερους ζωντανή καί τήν έξελιξη τής λαϊκής μας παραδόσεως. Δέν θά είναι δύσκολο νά δημιουργηθεί σέ κάθε κοινότητα ή άκόμα άπό δύμα γειτονικών κοινοτήτων, μία έθνογραφική καί λαογραφική συλλογή. Παλαιά μαγειρικά σκεύη, λάμπες φωτισμοῦ μέ πετρέλαιο, καθίσματα, στοφράδες (χαμηλά στρογγυλά τραπέζια), έργαλεια ή έξαρτήματα παλιάς λαϊκής τέχνης καί πολλά άλλα μικροαντικείμενα, θά μπορούσαν εύκολα νά βρεθοῦν σέ πολλά σπίτια τών χωριών. Παλαιά έπιστης γεωργικά έργαλεια ή έργαλεια διαφόρων βιοτεχνιών, πού σήμερα έχουν άντικατασταθεί μέ σύγχρονα μηχανήματα καί έργαλεια, μπορούν άκόμα νά υπάρχουν.

"Άν άντιπροσωπευτικά δείγματα άπο τά άντικείμενα αύτά συγκεντρωθοῦν καί καθαρισθοῦν ή έπισκευασθοῦν καί τακτοποιηθοῦν σέ ένα χώρο, θά άποτελούν καί σήμερα, άλλα πολύ περισσότερο θσο περνούν τά χρόνια, πολύτιμα έθνικά καί λαογραφικά κειμήλια.

Γιά νά δημιουργηθεί μία έθνογραφική ή λαογραφική συλλογή θά πρέπει οι ώπεύθυνοι τής κοινοτικής άναπτύξεως νά έργασθοῦν κατά τόν άκολουθο τρόπο:

- Τό ξεκίνημα θά πρέπει νά γίνει μέ μία δσο τό δυνατό εύρυτερη διαφώτιση τού κοινού τής περιοχής, γιά τή σημασία τής Ιδρύσεως μιᾶς τέτοιας συλλο-

- γῆς. Ή διαφώτιση αύτή μπορεῖ νά γίνει μέ σειρά καταλλήλων όμιλιων ή μέ είδικά πληροφοριακά έντυπα. Ή ίδια προσπάθεια θά πρέπει νά γίνει καί πρός τούς μαθητές τών σχολείων, πού θά άναλάβουν νά έπηρεάσουν σχετικά τούς γονεῖς τους.
- Μετά τή σχετική διαφώτιση, θά κληθοῦν δλοι οι κάτοικοι τοῦ χωριοῦ νά φέρουν σέ προκαθορισμένο χώρο δ, τι άντικείμενο έχουν στό σπίτι τους, πού νά άναγεται στά άντικείμενα στά δποια θά άναφέρεται ή συλλογή. Μία κατάσταση αύτών τών πιθανών άντικειμένων, συνδυασμένη μέ τά πληροφοριακά καί ένημερωτικά έντυπα, θά διευκολύνει περισσότερο τούς κατοίκους στό νά βρούν άντικείμενα μέ λασγραφικό ένδιαφέρον.
 - 'Έξοικονόμηση χρημάτων, ώστε, άν προσκομισθοῦν άντικείμενα πού έχουν μία δρισμένη άξια, νά άποζημιώνεται δ κάτοχός τους καί μάλιστα, δν είναι δυνατόν μέ ποσά μεγαλύτερα δπό τήν πραγματική τους άξια. "Ετσι, ή άποζημίωση θά άποτελεί κίνητρο γιά τήν προσκόμιση άντικειμένων, πού έχουν δρισμένη άξια.
 - Λεπτομερής καί προσεκτική έξέταση δλων τών προσκομιζομένων άντικειμένων, γιά νά έπιλεγούν δσα είναι σέ καλή κατάσταση καί άποτελοῦν άντιπρωποπεικά δείγματα τοῦ τύπου καί τοῦ είδους στό δποιο άνήκουν.
 - Συγκέντρωση στοιχείων άπό τούς γεροντότερους κατοίκους τής περιοχής γιά τόν τρόπο χρήσεως κάθε άντικειμένου, μέ δσο τό δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες.
 - Καθαρισμός, έπισκευή καί τακτοποίηση σέ κατάλληλη θέση κάθε άντικειμένου.
 - Δημιουργία μητρώου άντικειμένων τής συλλογής, στό δποιο, γιά κάθε άντικειμένο, θά άναφέρεται δ άριθμός του, τό λαϊκό του δνομα, δ τόπος προέλευσεως, τό δνομα τοῦ κατοίκου άπό τόν δποιο προέρχεται καί ή βασική του χρήση.
- Έκτος άπό τή γενική προσπάθεια γιά τή συγκέντρωση όποιουδήποτε άντικειμένου, μπορεΐ δάκιμα νά έπιτευχθεί ή συγκέντρωση άντικειμένων, πού σχετίζονται μέ τή ζωή καί τήν έργασία τών άγροτών μας, δπως γεωργικῶν έργαλείων παλαιοτέρων έποχῶν."Όλα αύτά, κατάλληλα συγκεντρωμένα, θά είναι οι ζωντανοί μάρτυρες μιᾶς περασμένης έποχης. Τό ίδιο ίσχυει καί γιά δλοιους τύπους γεωργικῶν μηχανημάτων. Μέ μία τέτοια προσπάθεια, δέν θά είναι δύσκολο νά δημιουργηθεί ένα τμήμα τής συλλογής, πού νά άναφέρεται στά καλλιεργητικά μέσα τών παλαιοτέρων έποχῶν, άλλα καί σέ άντικείμενα γενικότερα τής άγροτικής ζωῆς.
- Έρωτήσεις—Άσκησεις.**
1. Ποιοι λόγοι έπιβάλλουν τήν άναγκη πνευματικής μορφώσεως, καλλιέργειας καί άγωγής τοῦ πληθυσμοῦ, ίδιαιτέρα τής ύπαιθρου;
 2. Ποιά θέματα πρέπει νά άντιμετωπισθοῦν γιά τήν έπιτυχημένη όργανωση μιᾶς δμιλίας;
 3. Μέ ποιους τρόπους μποροῦμε νά γνωστοποιήσουμε στούς κατοίκους τής περιοχής μία δμιλία ή ένα πρόγραμμα μορφωτικῶν δμιλιών;
 4. Ποιά είναι η σημασία τής δμιολογήσεως ένός προγράμματος δμιλιών στό τέλος τής έφαρμογής του;
 5. Ποιες πνευματικές καί καλλιτεχνικές έκδηλώσεις μποροῦν νά όργανωθοῦν εύκολα καί ποιές δύσκολα σέ μία έπαρχιακή κοινότητα;
 6. Ποιες είναι οι βασικές δυσκολίες στήν όργανωση πνευματικών καί καλλιτεχνικών έκδηλώσεων σέ μία έπαρχιακή κοινότητα;

7. Σε ποιά σημεία πρέπει νά άναφέρεται βασικά διαγραμματισμός μιᾶς μορφωτικής έπισκεψεως ή έδρομής;
8. Ποιά είναι η σημασία της άνεγέρσεως Μνημείου Πεσόντων σε κάθε κοινότητα;
9. Ποιά είναι η σημασία της όργανωσεως έθνογραφικών και λαογραφικών συλλογών;
10. Νά μελετήσετε τίς συνθήκες της κοινότητάς σας και νά σημειώσετε ποιές πνευματικές και καλλιτεχνικές έκδηλώσεις είναι δυνατό νά όργανωθούν.
11. Σε ποιές βασικά ένέργειες πρέπει νά προβούν οι ύπευθυνοι της Τοπικής Επιτροπής Κοινοτικής Αναπτύξεως γιά την όργανωση έθνογραφικής ή λαογραφικής συλλογής;

13.4.6 'Οργάνωση και λειτουργία κοινοτικής ή δημοτικής βιβλιοθήκης.

'Η διάδοση και χρήση του βιβλίου μπορεῖ νά βοηθήσει ίδιαίτερα στήν προσπάθεια γιά πνευματική άνάπτυξη του λαού μας και πρέπει και στή χώρα μας νά γίνει συνήθεια νά περνά κανείς, έστω και λίγη ώρα την ήμέρα, μέ τη συντροφιά ένός δημοιουρδήποτε βιβλίου.

'Από τίς τόσες έλευθερες ώρες, διατεθεῖ έστω και μία ώρα την ήμέρα γιά την άνάγνωση ένός βιβλίου, αύτό μπορεῖ ούσιαστικά νά βοηθήσει στή ζωή και την έπαιγγελματική μας σταδιοδρομία ή στήν κοινωνική εύρυτερα ζωή μας.

Και έδω ξανοίγεται ένας τεράστιος τομέας δράσεως γιά τούς ύπευθυνους της κοινοτικής άναπτύξεως. Μία τέτοια προσπάθεια μπορεῖ νά άναγεται στίς άκολουθες δραστηριότητες:

α) Καλλιέργεια της άγαπης γιά τή μελέτη και τό βιβλίο σέ δλες τίς τάξεις τοῦ λαοῦ μας. 'Η προσπάθεια αυτή είναι σκόπιμο νά άρχισει πρώτα από τά παιδιά, από τούς μαθητές. Οι παράγοντες της κοινοτικής άναπτύξεως θά πρέπει νά συνεργασθούν με τούς έκπαιδευτικούς λειτουργούς της κοινότητας γιά νά καλλιεργήσουν στά παιδιά την άγαπη γιά τό βιβλίο. 'Έκτος από σχετικές δημιλίες, πού μπορεῖ νά γίνουν από έκπαιδευτικούς, ή όργανωση μιᾶς σχολικής βιβλιοθήκης, πού θά λειτουργεῖ ώς δανειστική, μπορεῖ νά συντελέσει στήν έπιτευξη τοῦ σκοποῦ.

Παρόμοια προσπάθεια είναι σκόπιμο νά γίνει στούς συλλόγους νέων ή τίς δημάρχες προσκόπων και δηγών.

Τέλος, ή προσπάθεια γιά την άναπτυξη της άγαπης πρός τό βιβλίο, είναι σκόπιμο νά άπευθυνθεί και στά ένηλικα δτομα τοῦ πληθυσμοῦ της κοινότητας. 'Ομιλίες από ειδικούς δημιλητές μπορούν νά άποτελέσουν τήν άπαρχη μιᾶς τέτοιας προσπάθειας.

β) Ίδρυση κοινοτικής ή δημοτικής βιβλιοθήκης. Παράλληλα μέ τήν προσπάθεια γιά την καλλιέργεια της άγαπης πρός τό βιβλίο, είναι σκόπιμο νά άρχισει ή προσπάθεια γιά την ίδρυση κοινοτικής ή δημοτικής βιβλιοθήκης.

'Απαιτείται πρώτα από όλα κατάλληλος χώρος γιά τή στέγαση της βιβλιοθήκης. Πολλά κοινοτικά και δημαρχιακά καταστήματα διαθέτουν ειδική αίθουσα γιά τή στέγαση της βιβλιοθήκης.

γ) Έμπλουτισμός της βιβλιοθήκης μέ βιβλία. Στήν έπιλογή τῶν βιβλίων θά πρέπει νά λαμβάνονται ύπ' όψη περισσότερο οι προτιμήσεις τῶν άναγνωστῶν και δχι οι προσωπικές προτιμήσεις τῶν μελών της Τοπικής Επιτροπής Κοινοτικής Αναπτύξεως. Σκόπιμο είναι νά συγκροτηθεῖ μία έπιτροπή από άρμόδια πρόσωπα, πού θά άναλάβει τό έργο της έπιλογῆς.

Τόν κυριότερο δγκο θά πρέπει βασικά νά άποτελούν τά βιβλία μαρφωτικοῦ περιεχομένου, τά βιβλία μέ έθνικό και ιστορικό περιεχόμενο, τά ήθικοπλαστικά και

πνευματικής καλλιέργειας βιβλία. Βιβλία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας σὲ ἀπλοποιημένη μορφῇ, τῆς ἀρχαίας φιλολογίας, ἀλλά καὶ τῆς νεώτερης καὶ τῆς σύγχρονης λογοτεχνικῆς δημιουργίας θά πρέπει ἐπίσης νά περιλαμβάνονται σέ μία τέτοια ἐπιλογή. Βιβλία, ἐπίσης, τεχνικοῦ περιεχομένου, πού νά καλύπτουν τά ἐνδιαφέροντα δλων τῶν ἑπαγγελματικῶν τάξεων τῆς περιοχῆς, καθώς καὶ βιβλία διεθνούς φήμης ξένων συγγραφέων, εἶναι σκόπιμο νά περιλαμβάνονται στὸν ἔξοπλισμό τῆς βιβλιοθήκης. Ἀπό τὴν ἐπιλογή θά πρέπει νά ἀποκλείονται βιβλία, πού θίγουν τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν πνευματική καὶ ἔθνική θεμελίωση τῆς χώρας, ἡ βιβλία πού εἶναι ἀμφίβολη ἡ συμβολή τους στὴν πνευματική καλλιέργεια τοῦ ἀναγνώστη.

Ίδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στὴν ἐπιλογή παιδικῶν βιβλίων, ὥστε νά εἶναι τὰ καλύτερα καὶ τὰ καταλληλότερα γιά τὴν δλη μόρφωση καὶ τὴν πνευματική ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν.

Ἡ Ἐπιτροπή ἐπιλογῆς τῶν βιβλίων μπορεῖ διξιόλογα νά βοηθηθεῖ στὴν προσπάθειά της ἃν ζητήσει καὶ τή γνώμη τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τῆς περιοχῆς. Δέν θά εἶναι δύσκολο νά συνταχθεῖ ἔνα ἑρωτηματολόγιο σχετικά μέ τά βιβλία πού καλύπτουν τά ἐνδιαφέροντα τῶν ἀναγνωστῶν. Οἱ προτιμήσεις τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς, χωρίς νά εἶναι δεσμευτικές γιά τὴν ἐπιτροπή, θά μποροῦν νά τή βοηθήσουν στὴν προσπάθειά της.

Ἐπειδή ἡ δυνατότητα προμήθειας δλων τῶν ἐπιλεγέντων βιβλίων δέν εἶναι πάντοτε ἐφικτή, εἶναι σκόπιμο νά καταταγοῦν τά βιβλία πού ἔχουν ἐπιλεγεῖ, ἀνάλογα μέ τή σειρά μέ τὴν ὁποια ἐνδείκνυται νά πραγματοποιηθεῖ ἡ προμήθεια τους.

δ) Ἐξοικονόμηση πόρων γιά τὴν προμήθεια τῶν βιβλίων. Ἐκτός ἀπό τό δῆμο ή τὴν κοινότητα, τοπικοῦ σύλλογο, σωματεία, ὀργανώσεις καὶ συνεταιρισμοῦ μποροῦν νά συμβάλουν χρηματικά γιά τὴν προμήθεια τῶν βιβλίων. Ἡ ὀργάνωση ἐπίσης λαχειοφόρου ἀγορᾶς, μᾶς θεατρικῆς παραστάσεως ἢ γιορταστικῆς ἐκδηλώσεως, μπορεῖ νά συντελέσει στὴν ἔξοικονόμηση χρηματικῶν ποσῶν γιά τὸν ἔξοπλισμό σέ βιβλία τῆς κοινοτικῆς βιβλιοθήκης.

ε) Ἄναξητη προσφορᾶς βιβλίων γιά τὴν κοινοτική βιβλιοθήκη. Διάφορες δημόσιες ὑπηρεσίες, ὅπως τό Ὕπουργειο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν ἢ τό Ὕπουργειο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, διαθέτουν βιβλία σέ κοινοτικές ἡ δημοτικές βιβλιοθήκες. Τό Ὕπουργειο Γεωργίας ἐπίσης, μέ τὴν Ὕπηρεσία Γεωργικῆς Ἀναπτύξεως, διαθέτει βιβλία γεωργικοῦ περιεχομένου. Ἡ Ἀγροτική Τράπεζα μπορεῖ νά διαθέσει σειρά ἀπό τίς δικές της ἔκδοσεις γιά μία κοινοτική βιβλιοθήκη.

Ἡ Ἐπιτροπή Βιβλιοθήκης θά μπορεῖ ἀκόμα νά ἀπευθυνθεῖ σέ διάφορους οίκους τῆς χώρας, οἱ ὅποιοι, καὶ γιά λόγους διαφημιστικούς, εἶναι δυνατό νά προσφέρουν ἔνα ἀριθμό ἀντιτύπων ἀπό δρισμένα βιβλία τους. Τέλος, καὶ ἀπό διάφορους συγγραφεῖς ἀτομικά, θά μποροῦσε νά ζητηθεῖ προσφορά ἀντιτύπων ἀπό τά βιβλία τους, γιά τὴν κοινοτική ἡ δημοτική βιβλιοθήκη. Ἰδιαίτερη προσοχή χρειάζεται μετά τή λήψη τῆς προσφορᾶς. Ἔνα εὐχαριστήριο γράμμα ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς Βιβλιοθήκης, ἀποτελεῖ ὅχι μόνο ἔκπλήρωση στοιχειώδους ὑποχρεώσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀλλά καὶ ἀφορμή ἰδιαίτερης ικανοποίησεως γιά τούς παραλήπτες του. Πέρα ἀπό αὐτό, ἡ ἀναγραφή σέ κάθε βιβλίο τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ὄνδρατος τοῦ δωρητῆ, στὴν προσφορά τοῦ ὄποιου δφείλεται ἡ εἰσαγωγή τοῦ βιβλίου στή βιβλιοθήκη, μπορεῖ νά ἀποτελέσει κί-

νητρο ἀνάλογης προσφορᾶς καὶ ἀπό ἄλλα πρόσωπα πού θά διαπιστώσουν πόσο ἀναγνωρίζεται κάθε προσφορά.

στή Τύρουση πνευματικοῦ ἡ πολιτιστικοῦ κέντρου. Ἡ ιδανική λύση γιά δλες τίς δραστηριότητες πού ἀναφέρθηκαν ὡς τώρα, θά ἥταν ἡ ἀνέγερση ἐνός ἔχωρου κτηρίου ὡς πνευματικοῦ ἡ πολιτιστικοῦ κέντρου τῆς κοινότητας, γιατί ἡ ὑπαρξη ἐνός πνευματικοῦ κέντρου σὲ μία κοινότητα εἶναι ἔξι ίσου ἀπαραίτητη δσο ἀπαραίτητη εἶναι καὶ ἡ ὑπαρξη τοῦ σχολείου.

Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία, δτι ἀποτελεῖ ζωτική ἀνάγκη γιά τήν δλη ἀνάπτυξη τοῦ Ἐθνους ἡ ἴστροπο πνεύματος τῶν κέντρων καὶ τῶν ἐπαρχιῶν. Αὐτό μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ μέ τή δημιουργία συνθηκῶν πού νά ἀποτελοῦν κίνητρο παραμονῆς τῶν κατοίκων καὶ ίδιαίτερα τῶν νέων, στήν ἐλληνική ὑπαίθρο. Καὶ ἡ ὑπαρξη πνευματικῶν κέντρων μπορεῖ νά εἶναι ἔνα ἀπό τά κίνητρα αὐτά.

13.4.7 Ὁργάνωση ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων.

Οι ἀθλητικές γενικά δραστηριότητες ἀποτελοῦν μία ἀξιόλογη προσπάθεια, ίδιαίτερα γιά τούς νέους τῶν ἐπαρχιῶν.

Καὶ ὁ τομέας αὐτός προσφέρεται ίδιαίτερα γιά τήν ἀνάπτυξη σχετικῶν δραστηριοτήτων ἀπό τούς υπεύθυνους τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

Ο δάσκαλος τοῦ χωριοῦ ἡ διαθήση τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς, δπου ὑπάρχει Γυμνάσιο ἢ Λύκειο, θά μποροῦν νά ἀναλάβουν τήν εύθυνη δργανώσεως τέτοιων δραστηριοτήτων.

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἀθλητισμοῦ, ἐκτός ἀπό τίς τόσες ὀφέλειες πού προσφέρει στή σωματική ἀνάπτυξη καὶ ύγεια τῶν νέων, καλλιεργεῖ τό πνεῦμα τῆς εὐγενικῆς ἀμιλασματικῆς τῆς ἀγωνιστικότητας καὶ τῆς συνεργασίας σέ περίπτωση δμαδικῶν ἀγωνισμάτων, ἐνώ προσφέρει ἔνα ἔξαιρετικό ἀπό κάθε ἀποψη τρόπο γιά τή διοχέτευση τῆς ζωτικότητας καὶ τῆς δραστηριότητας τῶν νέων.

Ἡ προσπάθεια χρειάζεται καὶ ἔδω μεθόδευση καὶ δργάνωση γιά νά δόδηγησει στά ἐπιθυμητά ἀποτελέσματα. Βασική προϋπόθεση ἀποτελεῖ ἡ ἔξασφάλιση γυμναστηρίου ἡ γηπέδου γιά τήν ἀθληση τῶν νέων. Καὶ στόν τομέα αύτό ἡ Πολιτεία, μέ τό ἀρμόδιο Ὑπουργείο Προεδρίας, καταβάλλει προσπάθειες, τόσο γιά τήν ἔξασφάλιση γυμναστηρίων καὶ γηπέδων, δσο καὶ γιά τήν προετοιμασία καὶ τόν κατάληλο ἔξοπλισμό τῶν ἀθλητικῶν χώρων καὶ ἐγκαταστάσεων.

Ἐρωτήσεις—Ἀσκήσεις.

- Ποῦ ἀποδίδετε τήν περιορισμένη τάση γιά μελέτη πού παραπτηρεῖται στόν τόπο μας;
- Ποιές, ὀφέλειες μπορεῖ νά προέλθουν σέ κάθε σύγχρονο ὀνθρωπο ἀπό τή μελέτη βιβλίων;
- Πόσες ὄρες τήν ἔβδομάδα διαθέτετε γιά μελέτη βιβλίων, ἐκτός ἀπό τά βιβλία τοῦ σχολείου;
- Ποιά είναι ἡ θέση τοῦ βιβλίου στούς κατοίκους τῆς κοινότητάς σας;
- Ποιές είναι οι βασικές προϋπόθεσεις γιά τήν Τύρουση μίας κοινοτικῆς βιβλιοθήκης;
- Μέ ποιους τρόπους μπορεῖ νά ἐπιτευχθεῖ δ ἐμπλουτισμός τῆς κοινοτικῆς βιβλιοθήκης μέ βιβλία;
- Μέ ποιους τρόπους μπορεῖ νά καλλιεργηθεῖ στούς μαθητές ἡ ὅγμη γιά τό βιβλίο:
- Σημειώστε τά βιβλία πού ἔχετε διαβάσει, ἐκτός ἀπό τά βιβλία τοῦ σχολείου, καὶ ὑπογραμμίσετε ἐκείνο πού σάς ἔκαναν ίδιαίτερη ἐντύπωση.
- Σέ μία δμάδα γνωστῶν ἡ συγγενῶν σας ἔξετάστε τά βιβλία πού θά ήθελαν περισσότερο νά διαβάσουν.
- Ποιές ἀνάγκες μπορεῖ νά ἔχουπρετήσει σέ μία κοινότητα ἔνα πνευματικό ἡ πολιτιστικό κέντρο;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

14.1 Η άναγκη καί ή σημασία των φορέων Κοινοτικής Άναπτυξεως.

Άναφερθήκαμε, στό προηγούμενο κεφάλαιο, στά έργα πού μποροῦν νά έκτελεσθούν καί στίς δραστηριότητες πού μποροῦν νά άναπτυχθοῦν στό χώρο τῆς κοινοτικής άναπτυξεως. Παρακάτω θά δοῦμε ποιός θά έκτελέσει αυτά τά έργα ή θά άναπτύξει τίς δραστηριότητες καί ποιός θά κινήσει τό μηχανισμό ή θά ένεργοποιήσει δλους τούς συντελεστές γιά τήν υλοποίηση αυτών τῶν έργων;

Κανένα έργο άναπτυξεως δέν πρέπει νά γίνεται χωρίς τό σύνολο τῶν κατοίκων τῆς κοινότητας, άλλα καί κανένα έργο δέν είναι δυνατό νά γίνει μέ μόνο τό λαό. Χρειάζονται έκεινοι πού θά ένθουσιάσουν καί θά δραστηριοποιήσουν τό λαό τῆς περιοχῆς σέ κάθε δραστηριότητα κοινοτικής άναπτυξεως. Καί αυτοί είναι οι συντελεστές, οι βασικοί φορεῖς τῆς κοινοτικής άναπτυξεως.

Συντελεστής καί φορέας κοινοτικής άναπτυξεως είναι όποιος κατέχει ήγειτική θέση στό χώρο τῆς κοινότητας. Είναι οι καθένας, πού έχει ούσιαστικές ήγειτικές ικανότητες καί μπορεί νά έπειρεάσει τούς συγχωριανούς του καί νά τούς δραστηριοποιήσει στήν άξιοποίηση καί τήν έφαρμογή προγραμμάτων κοινοτικής άναπτυξεως.

Άπο τήν άποψη αυτή θά μπορούσαμε νά χωρίσουμε σέ δύο κατηγορίες τούς ήγέτες πού μποροῦν νά άναλαβουν τό ρόλο τοῦ συντελεστή κοινοτικής άναπτυξεως.

Στή μία κατηγορία άνήκουν αύτοί πού άπό τή θέση πού κατέχουν άναλαμβάνουν ήγειτικό ρόλο στό χώρο τῆς κοινότητας, άδιάφορο άν έχουν ή δχι πάντοτε καί τά άπαιτούμενα ήγειτικά προσόντα (ήγέτες άπό τή θέση πού κατέχουν).

Τέτοιοι είναι:

- Οι άρχες τῆς τοπικής αύτοδιοικήσεως.
- Ο έφημεριος τοῦ χωριοῦ.
- Ο δάσκαλος τοῦ χωριοῦ ή διευθυντής τοῦ σχολείου.
- Οι προϊστάμενοι τῶν δημοσίων ύπηρεσιῶν.
- Οι πρόεδροι γεωργικῶν συνεταιρισμῶν.
- Οι πρόεδροι συλλόγων, σωματείων ή δργανώσεων τῆς περιοχῆς.
- Οι δημόσιοι ύπαλληλοι καί οι έπιστήμονες τῆς περιοχῆς.

Στή δεύτερη κατηγορία άνήκει κάθε άπομο πού, ένω δέν κατέχει ήγειτική θέση στό χώρο τῆς κοινότητας, διακρίνεται άναμεσα στούς συμπολίτες του άπό τίς ήγειτικές του Ικανότητες. Κάθε άπομο πού μπορεί νά έμπνεει καί νά έπειρεάζει τούς άλλους στίς άποφάσεις τους καί στίς ένέργειές τους (ήγέτης άπό τή φύση του).

14.2 Τοπικές άρχες Τοπικής Αύτοδιοικήσεως.

Η άλη δργάνωση της Πολιτείας προβλέπει ότι ένα δρισμένο σύστημα αύτοδιοικήσεως των διαφόρων περιοχών της χώρας, με βασικές μονάδες τοπικής αύτοδιοικήσεως τήν κοινότητα ή τό δῆμο.

Οίκισμοί, πού τό σύνολο των κατοίκων τους δέν ύπερβαίνει τίς 5000 άπαρτίζουν τίς κοινότητες, ένω μέ περισσότερους άπό 5000 κατοίκους άπαρτίζουν τούς δήμους. Δήμους άπαρτίζουν έπισης, άνεξάρτητα άπό τόν άριθμό των κατοίκων τους, οι πρωτεύουσες τών Νομών, Ιστορικοί δῆμοι καθώς και πόλεις δρισμένων άλλων κατηγοριῶν.

Οι κοινότητες διευθύνονται άπό τόν πρόεδρο της κοινότητας και τό κοινοτικό συμβούλιο, ένω οι δῆμοι άπό τό δήμαρχο, τό δημοτικό συμβούλιο και τή δημαρχιακή έπιτροπή. "Ολα τά δργανα τοπικής αύτοδιοικήσεως κάθε περιοχής έκλεγονται άπό τό λαό κάθε τέσσερα χρόνια.

Οι ύπερθυνοι της τοπικής αύτοδιοικήσεως, πέρα άπό τίς βασικές εύθύνες διοικήσεως τής περιοχής, μποροῦν ίδιαίτερα νά συμβάλουν στήν δργάνωση δραστηριοτήτων κοινοτικής άναπτύξεως.

Έκτος άπό τά έργα κοινοτικής άναπτύξεως, πού δ κοινοτικός και δημοτικός κώδικας προβλέπει νά έκτελούνται άπό τούς δήμους και τίς κοινότητες, μέ σχετική έγκυλιο τού Υπουργείου Έσωτερικών προβλέπεται ή ίδρυση, άπό τούς Όργανοις Τοπικής Αύτοδιοικήσεως, Τοπικών Επιτροπών Κοινοτικής Άναπτύξεως, καθώς και δ τρόπος και οι τομείς δραστηριοποίησέως τους.

Πέρα άπό τή θέση τής ύπερθυνης Πολιτείας, ύπαρχουν πολλοί λόγοι πού τονίζουν ίδιαίτερα τή σημασία τών Όργανοις Τοπικής Αύτοδιοικήσεως, ώς συντελεστών κοινοτικής άναπτύξεως. Ως τέτοιοι λόγοι μποροῦν νά σημειωθοῦν οι άκολουθοι:

- Οι Όργανοι Τοπικής Αύτοδιοικήσεως έχουν στοιχεία και είναι ένημεροι περισσότερο άπό κάθε άλλον, γιά τά προβλήματα τής περιοχής και γιά τούς τομείς δημοτικής περιοχής οι οποίοι μποροῦν νά άναπτυχθοῦν δραστηριότητες κοινοτικής άναπτύξεως.
- Οι ήγετες τής τοπικής αύτοδιοικήσεως, άπό τή θέση πού κατέχουν, μποροῦν νά ήγηθούν δσων μποροῦν νά συμμετάσχουν στή δραστηριότητες κοινοτικής άναπτύξεως και νά συντονίσουν, χωρίς προβλήματα και δυσκολίες, τής δραστηριότητές τους.
- Οι Όργανοι Τοπικής Αύτοδιοικήσεως έχουν τή δυνατότητα νά άποφασίζουν, νά διαθέτουν πιστώσεις άπό τά έσοδά τους, νά συνάπτουν δάνεια και γενικά νά έξασφαλίζουν τά άπαιτούμενα μέσα γιά τήν έκτελεση έργων κοινοτικής άναπτύξεως.
- Έχουν άκομα τή δυνατότητα νά έξασφαλίζουν τή συμμετοχή τών κατοίκων τής περιοχής στήν έκτελεση τέτοιων έργων, μέ τήν παρακίνησή τους γιά έθελοντική προσφορά ή μέ τή μορφή προσωπικής έργασίας, δημοσίων ή ιδιωτικών προσώπων στή προσπάθειες κοινοτικής άναπτύξεως τής περιοχής.

Οι Όργανοι Τοπικής Αύτοδιοικήσεως, ώς ύπερθυνοι φορείς τής διοικήσεως τής περιοχής, μποροῦν νά έξασφαλίζουν τή συμμετοχή συλλόγων, σωματείων, δργανώσεων, δργανοισών, άνεξάρτητα άπό τόν άριθμό των κατοίκων της περιοχής, δημοσίων ή ιδιωτικών προσώπων στή προσπάθειες κοινοτικής άναπτύξεως τής περιοχής.

14.3 Ό έφημέριος τοῦ χωριοῦ ή ὁ κλῆρος τῆς περιοχῆς.

‘Ηγετικό πρόσωπο στήν κοινότητα ή τό δῆμο είναι ού έφημέριος τοῦ χωριοῦ καί γενικότερα οι κληρικοί τῆς περιοχῆς.

‘Αν δι πρόδερος τῆς κοινότητας ή δήμαρχος είναι ού τοπικός διοικητικός ήγέτης, ού έφημέριος ή οι κληρικοί ἀποτελεῖ τήν πνευματική ήγειρά τῆς περιοχῆς.

Λόγοι πού κάνουν ίδιαίτερα σημαντική τήν συμβολή τοῦ έφημέριου ή τῶν κληρικῶν στήν ἀνάπτυξη τῆς περιοχῆς καί στό πρόγραμμα κοινοτικῆς ἀναπτύξεως είναι κυρίως οι ἀκόλουθοι:

- ‘Η θέση, τό δέσμα καί ή ιερή ἀποστολή του τόν τοποθετοῦν σέ μία ξέχωρη θέση στήν συνείδηση καί τήν ἑκτίμηση τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Αύτό τοῦ δίνει τή δυνατότητα νά ἐπιβάλλεται καί νά ἐπηρεάζει πιό εύκολα τούς ἐνορίτες του στή συμμετοχή τους σέ κάθε ἀξιόλογη προσπάθεια κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.
- ‘Ως πνευματικός ήγέτης, γνωρίζει τά πνευματικά προβλήματα τῆς περιοχῆς.
- ‘Ως μορφωμένος καί πνευματικά καλλιεργημένος ἀνθρωπος, μπορεῖ νά ἐπισημάνει πιό εύκολα τά προβλήματα ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς, νά συνεργάζεται στενά καί ἀρμονικά μέ τούς παράγοντες τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καί τούς ἀλλούς συντελεστές κοινοτικῆς ἀναπτύξεως ἀλλά καί νά συμβάλει στήν ἀρμονική συνεργασία δλων αὐτών τῶν συντελεστῶν.
- ‘Εχει τή δυνατότητα νά ἐμπνέει καί νά παρακινεῖ τούς πιστούς στήν ἀνάπτυξη δσο τό δυνατό πιό ἀξιόλογης δραστηριότητας στό χώρο τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

14.4 Ό Έκπαιδευτικός ώς συντελεστής κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

‘Ο δάσκαλος τοῦ χωριοῦ, μαζί μέ τόν ιερέα, ἀποτελοῦν πάντοτε τούς δυό στυλοβάτες τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ, τούς δυό βασικούς πνευματικούς ήγέτες τοῦ λαοῦ μας.

‘Η εύρυτερη μόρφωση πού ἔχει πάντοτε δ δάσκαλος καί γενικότερα δ έκπαιδευτικός, τόν τοποθετεῖ σέ μία ἐντελώς ξέχωρη θέση ἀνάμεσα στούς ήγετικούς παράγοντες τῆς περιοχῆς. ‘Η ἐπαφή του μέ τά παιδιά, τοῦ δίνει τή δυνατότητα νά ἐργασθεῖ γιά τή δημιουργία νέων ἀνθρώπων σέ κάθε δημιουργική δραστηριότητα, πού θά ἀφορᾶ τήν περιοχή τους.

‘Η ἐπαφή του έξ ἀλλου, μέ τούς γονεῖς τῶν μαθητῶν του, τοῦ δίνει τή δυνατότητα, μέ τό κύρος πού παράλληλα διαθέτει, νά καλλιεργεῖ ἀνάμεσά τους πνεύμα ἐνδιαφέροντος γιά τά κοινά.

Γιά δρισμένες, έξ ἀλλου, δραστηριότητες κοινοτικῆς ἀναπτύξεως, δ δάσκαλος καί γενικότερα δ έκπαιδευτικός, μπορεῖ νά ἀναπτύξει ἀξιόλογη δραστηριότητα. ‘Η ὄργανωση μαθημάτων καί μορφωτικῶν διαλέξεων, ή ὄργανωση πνευματικῶν καί καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων, ή προσπάθεια γιά τήν εύρυτερη μόρφωση καί καλλιέργεια τῶν κατοίκων, ή ἀνάπτυξη τοῦ ἀθλητισμοῦ, ή Ίδρυση, ὄργανωση καί δ έξοπλισμός τῆς βιβλιοθήκης, ἀποτελοῦν δρισμένες ἀπό τίς δραστηριότητες πού μπορεῖ ἀποτελεσματικά νά ἀναλάβει δ έκπαιδευτικός.

14.5 Οι προϊστάμενοι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ὡς συντελεστές κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

Οι προϊστάμενοι τῶν κατά τόπους δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἀποτελοῦν, ἡγετικά στελέχη τῆς περιοχῆς καὶ μποροῦν νά συμβάλουν οὐσιαστικά στή γενικότερη καὶ εύρυτερη ἀνάπτυξή τους. 'Η θέση τους καὶ τό μορφωτικό τους ἐπίπεδο, τούς ἔξασφαλίζει τή δυνατότητα μᾶς τέτοιας συμβολῆς.

Τό δικό τους κατ' ἀρχήν ἐνδιαφέρον γιά τήν περιοχή θά ἀποτελέσει σοβαρό κίνητρο γιά τήν ἑκδήλωση ἐνδιαφέροντος καὶ ἀπό τήν πλευρά τῶν κατοίκων της.

Δεδομένου ἔξ αλλού δτι πολλά ἔργα ή δραστηριότητες κοινοτικῆς ἀναπτύξεως ἀπαιτοῦν συχνά τή συμβολή διαφόρων ὑπηρεσιῶν, ὡς ἐκπρόσωποί τους, θά μποροῦν νά ἔξασφαλίσουν τήν συμβολή αὐτή.

14.6 Γεωργικές συνεταιριστικές ὄργανώσεις.

Σέ κάθε χωριό καὶ σέ κάθε κοινότητα ὑπάρχουν σήμερα συγκροτημένες γεωργικές συνεταιριστικές ὄργανώσεις. 'Αποστολή τους είναι ή ἀντιμετώπιση τῶν γεωργικών προβλημάτων τῶν παραγωγῶν. Κανένας δμως δέν ἐμποδίζει αύτές τίς ὄργανώσεις νά ἐπεκτείνουν τίς δραστηριότητές τους καὶ σέ τομεῖς εύρυτερης ἀναπτύξεως τής περιοχῆς.

Μποροῦν νά παρακινήσουν τά μέλη τους σέ ἐμπρακτή καὶ οὐσιαστική συμβολή σέ ἔργα ἀναπτύξεως τής περιοχῆς τους. Είναι σέ θέση νά διαθέσουν ἀπό τόν προϋπολογισμό τους τίς ἀπαιτούμενες πιστώσεις γιά τήν ἐκτέλεση ἔργων πού θά ἀφοροῦν περισσότερο τόν ἀγροτικό μας πληθυσμό. 'Έχουν τή δυνατότητα νά συνεργασθοῦν καὶ μέ συνεταιριστικές ὄργανώσεις ἀλλων ἐπαγγελματικῶν τάξεων, μέ σωματεῖα, συλλόγους καὶ ὄργανώσεις, γιά τήν ἐπίλυση σοβαρῶν προβλημάτων τής περιοχῆς.

14.7 Σύλλογοι, σωματεῖα, ὄργανώσεις καὶ ὄργανισμοί.

Οι διάφοροι σύλλογοι, σωματεῖα, ὄργανώσεις καὶ ὄργανισμοί μποροῦν νά συμβάλουν οὐσιαστικά στήν προσπάθεια κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

'Υπάρχουν σύλλογοι καὶ σωματεῖα πού περιλαμβάνουν στό καταστατικό τους, ὡς μία ἀπό τίς βασικές τους ἀποστολές, τήν ἐκτέλεση ἔργων ή τήν ἑκδήλωση ἐνδιαφέροντος γιά τήν ἀνάπτυξη τής περιοχῆς. 'Άλλα, καὶ δέν ὑπάρχει τέτοια διάταξη στό καταστατικό ἐνός συλλόγου ή σωματείου, κανένα ἐμπόδιο δέν ὑπάρχει στήν ἀνάπτυξη μᾶς τέτοιας δραστηριότητας.

'Η δυνατότητα καὶ τό ποσοστό συμμετοχῆς σωματείων, συλλόγων καὶ ὄργανώσεων σέ τέτοιες δραστηριότητες είναι ἀνάλογες:

— Μέ τούς βασικούς σκοπούς καὶ τίς ἐπιδιώξεις τοῦ συλλόγου ή τοῦ σωματείου.

- Μέ τίς οἰκονομικές καὶ ἄλλες δυνατότητες, πού διαθέτει τό καθένα.
- Μέ τό μορφωτικό καὶ πνευματικό ἐπίπεδο τῶν μελῶν τους καὶ τά βασικά τους ἐνδιαφέροντα.
- Μέ τή διάθεση τής ἡγεσίας τους νά συμμετάσχουν σέ τέτοιου είδους δραστηριότητες.

Συγκρινόμενα μέτα τά μεμονωμένα δτομα, οι σύλλογοι, τά σωματεία καί οι διάφορες όργανώσεις έχουν άσυγκριτικά περισσότερες δυνατότητες γιά ούσιαστική δραστηριότητα στό χώρο τής Κοινοτικής άναπτυξεως.

Έχουν άκόμα τή δύναμη νά έπηρεάζουν παράγοντες, ύπηρεσίες καί δτομα, άπο τά όποια έχαρτάται ή έπιτυχία ένός προγράμματος.

Συχνά, ή κινητοποίηση τών μελών τους είναι άρκετή γιά νά δδηγήσει στήν όλοκληρωμένη έπιτυχία μία συγκεκριμένη δραστηριότητα, δεδομένου μάλιστα ότι οι συγκεντρωμένες καί καλά όργανωμένες προσπάθειες άποδίδουν πολύ περισσότερο.

Ως όργανωμένες μονάδες μποροῦν νά διαθέσουν ή νά έχασφαλίσουν τά άπαιτούμενα μέσα καί τίς προϋποθέσεις γιά μία συγκεκριμένη προσπάθεια.

Γ' αύτό καί ή υπαρξη τέτοιων σωματείων, συλλόγων καί όργανώσεων σέ μία περιοχή, άποτελεί εύνοϊκή προϋπόθεση γιά τήν άνάπτυξη δραστηριοτήτων κοινωνικής άναπτυξεως.

14.8 Δημόσιοι υπάλληλοι καί έλευθεροι έπιστήμονες.

Τά δτομα αυτά, μέτο άνεπτυγμένο μορφωτικό τους έπίπεδο, μποροῦν νά άποτελέσουν άξιόλογους συντελεστές καί παράγοντες κοινοτικής άναπτυξεως.

Μέ τή Θέση πού κατέχουν καί τή μόρφωσή τους μποροῦν νά έπηρεάσουν τούς κατοικους τής περιοχής καί νά τούς δραστηριοποιήσουν σέ κάθε προσπάθεια κοινωνικής άναπτυξεως.

Άκομα, μέ τή Θέση πού κατέχουν καί τήν κατάρτισή τους, μποροῦν νά έπηρεάσουν τούς ύπεύθυνους καί τούς ήγέτες τών διαφόρων όργανωμένων δμάδων, γιά τήν άνάπτυξη δραστηριοτήτων στό χώρο αύτό.

14.9 Έτομα, κάτοικοι τής κοινότητας μέ ήγετικές Ικανότητες.

Πέρα άπο τούς ύπεύθυνους καί τούς έκπρόσωπους τών διαφόρων ύπηρεσιών ή όργανισμών, υπάρχουν σέ κάθε κοινότητα καί μεμονωμένα δτομα, πού άναμφισβήτητα μποροῦν νά άναδειχθοῦν σέ συντελεστές κοινοτικής άναπτυξεως. Τά δτομα αυτά δέν θυτεροῦν σέ Ικανότητες. Δέν ένδιαφέρονται γιά Θέσεις καί άξιώματα, άλλα προτιμοῦν νά έκδηλώνουν άνεπίσημα καί άθροιβα τό ένδιαφέρον τους γιά τήν κοινότητα καί τήν περιοχή τους.

Μέ τίς Ιδιαίτερες ήγετικές Ικανότητές τους, δέν είναι δύσκολο νά διακριθοῦν άναμεσα στούς άλλους κατοικους κάθε κοινότητας. Χωρίς Ιδιαίτερη προσπάθεια έπηρεάζουν σέ πολλά θέματα τούς συγχωριανούς τους.

Ως κάτοικοι τής Κοινότητας γνωρίζουν πολύ καλά τά προβλήματα τής.

Κυρίως δμώς, έχουν τή δυνατότητα νά παρακινοῦν τούς συγχωριανούς τους σέ κάθε προσπάθεια κοινοτικής άναπτυξεως.

Τά δτομα αυτά, σκόπιμο είναι νά τά άξιοποιοῦν δλοι οι άλλοι φορεῖς καί συντελεστές κοινοτικής άναπτυξεως, γιατί μποροῦν νά γίνουν οι καλύτεροι βοηθοί καί συμπαραστάτες τους σέ κάθε όργανωμένη προσπάθεια.

14.10 Τό σύνολο τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς.

Βασική έποδιώξη τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως εἶναι ή καλύτερη δυνατή ἀξιοποίηση του ἀνθρώπινου δυναμικοῦ στήν προσπάθεια γιά τὴν ἀνάπτυξη τῆς περιοχῆς. Καί τὸ μεγάλο δίγκο του ἀνθρώπινου δυναμικοῦ ἀποτελεῖ τό σύνολο τῶν κατοίκων τῆς κοινότητας.

Ἄπο τό βαθμό τῆς κινητοποιήσεως καί ἀξιοποίησεως αὐτοῦ τοῦ δυναμικοῦ ἔξαρταῖ πάντοτε τό ἀποτέλεσμα κάθε προσπάθειας, πού ἀφορᾶ τήν περιοχή. Καί στήν ἀξιοποίηση αὐτή θὰ πρέπει νά συμβάλουν τόσο οἱ ίδιοι οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητας, ὅσο καί οἱ ἄλλοι συντελεστές τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

Οἱ ίδιοι οἱ κάτοικοι, θὰ μποροῦσαν νά συμβάλουν στήν καλύτερη δυνατή ἀξιοποίηση τους, μέ τούς ἀκόλουθους τρόπους:

- Κατανόηση τῆς σημασίας τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.
- Κατανόηση τῆς σημασίας τῆς συνεργασίας.
- Πρόθυμη προσωπική συμμετοχή σέ κάθε προσπάθεια.
- Ἀποφυγή προβολῆς ἐμποδίων στό ἔργο τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.
- Οἱ ήγέτες καί οἱ ὑπεύθυνοι τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως, στήν προσπάθεια τους νά ἀξιοποίησουν τό σύνολο τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς στίς δραστηριότητες τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως της, σκόπιμο εἶναι νά προσέξουν τά ἀκόλουθα σημεῖα:
 - Διαφώτιση τοῦ εύρυτερου κοινοῦ γιά τή σημασία τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.
 - Κατανόηση τῆς νοοτροπίας τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς.
 - Ἐξασφάλιση τῆς συγκαταθέσεως τῆς πλειοψηφίας τῶν κατοίκων γιά τήν ἐκτέλεση κάθε ἔργου.

Ἐρωτήσεις-Ἀσκήσεις.

1. Ποιοί εἶναι οἱ βασικοί φορεῖς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως;
2. Ποιός, κατά τή γνώμη σας, εἶναι ὁ ρόλος τῶν ἀρχῶν Τοπικῆς Αύτοδιοικήσεως στήν κοινοτική ἀνάπτυξη;
3. Ποιοί λόγοι τονίζουν ἰδιαίτερα τή σημασία τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αύτοδιοικήσεως στήν κοινοτική ἀνάπτυξη;
4. Ποιος εἶναι ὁ ρόλος τοῦ Ἱερέα τοῦ χωριοῦ στό χώρῳ τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως;
5. Ποιός εἶναι ὁ ρόλος τοῦ δάσκαλου ή τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ γενικότερα στήν κοινοτική ἀνάπτυξη τῆς περιοχῆς του;
6. Μέ ποιούς τρόπους οι προϊαγμένοι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν μποροῦν νά συντελέσουν στήν κοινοτική ἀνάπτυξη τῆς περιοχῆς;
7. Ποιός μπορεῖ νά εἶναι ὁ ρόλος καί ἡ συμβολή τῶν συλλόγων, σωματείων, δργανώσεων καί ὄργανων στήν κοινοτική ἀνάπτυξη;
8. Πώς μποροῦν νά συντελέσουν στήν κοινοτική ἀνάπτυξη οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καί οἱ ἐλεύθεροι ἐπισήμονες σέ μία περιοχή;
9. Μέ ποιούς τρόπους οἱ κάτοικοι μιᾶς περιοχῆς μποροῦν νά συμβάλουν στήν κοινοτική ἀνάπτυξη;
10. Ποιά σημεία πρέπει νά προσέξουν οἱ ὑπεύθυνοι γιά τήν ἀξιοποίηση τοῦ συνόλου τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς στό χώρῳ τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

15.1 Ότιος τους ως ήγετικών στελεχών.

Πέρα από τό ρόλο τους ως κατοίκων τής περιοχής στήν όποια θά βρεθούν, οι άποφοιτοι τού Γεωργοκτηνοτροφικού Τομέα τών Έπαγγελματικών Λυκείων μπορούν νά διακριθούν καί ως ήγετικά στελέχη τής περιοχής τους.

Ή κατάρτιση καί καλλιέργειά τους τούς τοποθετούν σέ μία ξέχωρη θέση στό σύνολο τών κατοίκων τής περιοχής. Άπο τή θέση τους αύτή, μπορούν νά ένεργησουν ως μεμονωμένα δτομα, συνεργαζόμενοι τόσο μέ τούς ύπευθυνους τής κοινοτικής άναπτυξεως, δσο καί μέ τούς κατοίκους τής περιοχής. Μπορούν άκόμη νά συμμετέχουν στή μελέτη τών προβλήματων τής περιοχής, νά έκφέρουν γνώμες καί άποψεις γιά έργα πού πρέπει νά έκτελεσθούν ή δραστηριότητες πού ένδεικνυται νά άναπτυχθούν. Έπισης μπορούν νά συμμετέχουν σέ διάφορα σωματεία ή συλλόγους τής περιοχής καί ως μέλη τους μπορούν νά δραστηριοποιούνται περισσότερο σέ διάφορους τομεῖς τής κοινοτικής άναπτυξεως.

15.2 Ή συμβολή τους ως ύπευθυνων στό χώρο τής κοινοτικής άναπτυξεως.

Τόσο μέ τήν ίδιότητα τού άποφοιτο τών Έπαγγελματικών Λυκείων, άλλα πολύ περισσότερο μέ τήν ίδιότητα τού τεχνολόγου γεωπονίας ή τού γεωπόνου, θά μπορούν ίδιαίτερα νά συμβάλουν ως ύπευθυνοι στό χώρο τής κοινοτικής άναπτυξεως.

Γενικότερα, ή δλη τους προσφορά στό χώρο τής κοινοτικής άναπτυξεως άπό τή θέση τού ύπευθυνου μέλους τής Τοπικής Έπιπροπής μπορεΐ νά άναφέρεται στά άκολουθα σημεία:

- Συναίσθηση τής εύθυνης τήν όποια άναλαμβάνουν ως μέλη τής τοπικής έπιπροπής.
- Προσπάθεια μεταδόσεως τής συναίσθησεως τής εύθυνης καί στά άλλα μέλη τής έπιπροπής.
- Άναπτυξη πρωτοβουλίας στό χώρο τής έπιπροπής.
- Πρόθυμη άνάληψη εύθυνων καί ύποχρεώσεων στό χώρο τών δραστηριοτήτων τής έπιπροπής.

15.3 Μεθόδευση τής έργασίας τών άποφοιτών τού Γεωργοκτηνοτροφικού Τομέα στό χώρο τής Κοινοτικής Άναπτυξεως.

Γιά τήν έκπλήρωση τής άποστολής τών άποφοιτών τού Γεωργοκτηνοτροφικού

Τομέα ώς μελών της Τοπικής Έπιτροπής Κοινοτικής 'Αναπτύξεως, ή άνταπόκρισι ους, τόσο ώς μελών της Έπιτροπής, όσο και ώς παραγόντων και συντελεστών κοινοτικής αναπτύξεως, πρέπει νά μεθοδευθούν.

Μιά τέτοια μεθόδευση θά μπορούσε νά άναφέρεται στά άκολουθα σημεία:

- Προσεκτική μελέτη και γνώση της κοινότητας.

Οι άποφοιτοι τού Γεωργοκτηνοτροφικού Τομέα, πού θέλουν πραγματικά και ούσιαστικά νά βοηθήσουν τήν περιοχή, στήν όποια ζοῦν ή έργαζονται, θά πρέπει δχι μόνο νά τή γνωρίσουν καλά, άλλα και νά έχουν συστηματοποιημένες τίς γνώσεις τους και τίς πληροφορίες τους γιά αύτήν. 'Η συστηματοποιημένη καταγραφή τών πληροφοριών κατά κατηγορίες, θά τους βοηθήσει σε μιά πληρέστερη γνώση της κοινότητας.

— Μελέτη και γνώση τού άνθρωπινου δυναμικού της κοινότητας.

Γιά κάθε στέλεχος κοινοτικής αναπτύξεως, ή γνώση τού άνθρωπινου παράγοντα τής περιοχής άποτελεί βασική προϋπόθεση γιά τήν πληρέστερη και άποδοτικότερη έκπληρωση της άποστολής του.

Στοιχεία πού άναφέρονται στή γνώση τού άνθρωπινου δυναμικού της περιοχής είναι σκόπιμο νά καταγραφούν συστηματικά, γιά νά είναι εύκολη και δυνατή ή μελέτη και ή δξιοποίησή τους.

— 'Επισήμανση και ιεράρχηση τών προβλημάτων της κοινότητας.

— Προβολή τών προβλημάτων στήν 'Έπιτροπή και ένταξή τους στό πρόγραμμα κοινοτικής αναπτύξεως.

Μέ πλήρη γνώση τών προβλημάτων της κοινότητας και τής περιοχής τους και μέ τήν πίστη πού άναμφιβολα έχουν στό θεσμό της κοινοτικής αναπτύξεως, οι άποφοιτοι τού Γεωργοκτηνοτροφικού Τομέα καλούνται νά δώσουν τό «παρών» τους στόν άγνωνα γιά τήν οίκονομική ανάπτυξη της πατρίδας μας και τήν άνοδο τού πνευματικού και βιοτικού έπιπέδου τού λαού μας. Σ' αύτή τήν Ιερή άποστολή τους ίδιας είναι βέβαιοι ότι θά τους συνοδεύουν οι εύχες τών γονέων και τών δασκάλων τους.

'Ερωτήσεις-Άσκησεις.

1. Ποιοί λόγοι τονίζουν ίδιαίτερα τή σημασία τών άποφοίτων τού Γεωργοκτηνοτροφικού Τομέα τών 'Επαγγελματικών Λυκείων, ώς συντελεστών Κοινοτικής 'Αναπτύξεως;
2. Ποιός δ ρόλος τών άποφοίτων τού Γεωργοκτηνοτροφικού Τομέα, ώς ήγειτικών στελεχών στήν Κοινοτική 'Ανάπτυξη;
3. Ποιός δ ρόλος τών άποφοίτων, ώς ηπευθύνων μελών της Τοπικής Έπιτροπής Κοινοτικής 'Αναπτύξεως;
4. Σέ ποιά σημεία μπορεί νά άναφέρεται ή προσφορά τών άποφοίτων τού Γεωργοκτηνοτροφικού Τομέα, ώς μελών της Τοπικής Έπιτροπής Κοινοτικής 'Αναπτύξεως;
5. Σέ ποιά σημεία πρέπει νά άναφέρεται ή μεθόδευση τών έργασιών τών άποφοίτων στό χώρο της κοινοτικής αναπτύξεως;
6. 'Έξετάστε δν και πόσο καλά γνωρίζετε τήν κοινότητά σας και τήν περιοχή.
7. 'Έξετάστε δν και πόσο καλά γνωρίζετε τό άνθρωπινο δυναμικό της περιοχής σας.
8. Μέ βάση τίς γνώσεις σας γιά τήν κοινότητά σας, καταρτίστε ένα πρόγραμμα Κοινοτικής 'Αναπτύξεως γιά ένα χρόνο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

*Έξιλη τής παραγωγής προϊόντων φυτῶν μεγάλης καλλιέργειας
κατά τήν περίοδο 1960-1975 (σε τόννους)*

Χρόνος	Σιτάρι	Καλαμπόκι	Καπνός	Βαμβάκι	Ζαχαρ/λα	Πατάτες
1960	1.666.000	288.000	13.404	27.625	—	423.000
1961	1.528.000	228.100	13.576	29.862	251.525	400.000
1962	1.722.000	215.400	13.749	32.087	208.353	403.000
1963	1.417.000	252.600	14.569	33.610	324.836	466.000
1964	2.088.000	248.700	14.714	35.977	524.739	544.000
1965	2.072.000	249.000	15.250	39.818	654.704	517.000
1966	2.020.000	274.900	15.912	44.446	727.103	531.000
1967	1.936.000	312.900	16.464	44.425	862.081	599.000
1968	1.568.000	344.300	16.787	43.081	687.988	603.000
1969	1.723.000	413.000	17.096	45.907	1.036.326	676.000
1970	1.931.000	511.000	17.587	49.795	1.358.715	756.000
1971	1.946.000	571.000	17.954	55.105	1.380.455	668.000
1972	1.768.000	584.000	18.832	63.355	1.171.155	689.000
1973	1.682.000	605.000	19.989	73.691	1.422.400	765.000
1974	2.142.000	458.553	21.038	81.813	1.511.000	757.000
1975	2.110.000	468.000	21.788	92.843	2.639.700	895.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Έξιλη της παραγωγής δρυσμένων είδων δενδροκομικών προϊόντων
κατά την περίοδο 1960-1975 (σε τόννους)

Χρόνος	Έλιές	Ροδάκινα	Πορτοκάλια	Σταφύλιά	Τομάτες
1960	1.054.000	70.321	189.302	460.000	462.000
1961	463.000	87.100	308.400	546.000	368.000
1962	1.504.500	89.556	249.891	610.500	346.000
1963	470.317	80.193	269.294	418.500	418.000
1964	1.253.928	116.555	379.751	538.500	436.000
1965	712.837	105.491	377.606	609.000	470.000
1966	917.193	136.850	442.546	592.000	514.000
1967	984.406	154.609	299.198	574.500	518.000
1968	1.088.486	173.774	438.276	616.500	663.000
1969	830.918	168.744	473.670	733.500	820.000
1970	718.900	174.950	412.390	679.500	1.011.000
1971	992.165	207.513	360.667	684.000	1.096.161
1972	915.454	273.815	507.997	723.000	967.682
1973	1.235.319	283.750	427.904	640.500	1.265.000
1974	1.078.656	295.458	580.707	735.000	1.634.915
1975	1.234.957	353.970	537.939	651.000	1.627.050

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Έξιλη της παραγωγής ζωοτομικών προϊόντων
κατά την περίοδο 1960-1975 (σε τόννους)

Χρόνος	Γάλα	Κρέας Βοοειδών	Κρέας Αιγαποβάτων	Κρέας Πουλερικών	Αύγα
1960	920.378	28.870	81.692	18.204	53.124
1961	959.138	31.337	66.968	10.728	50.695
1962	1.035.128	38.342	73.567	14.263	52.139
1963	1.054.452	46.759	73.938	16.559	64.481
1964	1.070.135	53.349	76.522	19.987	62.766
1965	1.109.620	61.968	79.043	25.005	81.667
1966	1.189.879	72.920	82.150	33.019	87.285
1967	1.266.090	75.740	84.413	43.807	87.557
1968	1.252.502	84.154	84.359	42.022	86.010
1969	1.298.806	85.903	89.795	55.503	95.201
1970	1.357.917	89.754	90.876	67.399	96.633
1971	1.400.608	86.770	96.157	83.989	107.711
1972	1.430.425	92.369	99.325	94.133	105.188
1973	1.571.548	89.369	105.630	104.939	103.188
1974	1.617.924	116.505	112.399	103.893	102.344
1975	1.673.515	109.626	113.661	108.292	102.832

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

**Έξιλη τού Έθνικού Ακαδέριστου Προϊόντος κατά κλάδους οικονομικής δραστηριότητας
κατά τήν περίοδο 1974-1976**

Κλάδοι	1974		1975		1976	
	Ποσά έκατομ. δρχ.	Διάρ- θρωση %	Ποσά έκατομ. δρχ.	Διάρ- θρωση %	Ποσά έκατομ. δρχ.	Διάρ- θρωση %
1. Γεωργία, Κτηνοτροφία Δάση, Άλιεια	53.789	16,6	56.272	16,7	55.420	15,6
2. Όρυχεια	4.774	1,5	4.933	1,5	5.230	1,5
3. Μεταποίηση	67.266	20,8	70.778	21,0	77.700	21,8
4. Έπιχ. Ήλεκτρισμοῦ, Φωταερίου, Νεροῦ	7.701	2,4	8.577	2,5	9.550	2,7
5. Κατασκευές	22.082	6,8	23.040	6,8	24.300	6,8
6. Μεταφορές, Επικοινω- νίες	27.460	8,5	28.828	8,5	31.000	8,7
7. Εμπόριο, Τράπεζες κλπ.	49.418	15,3	50.877	15,1	53.400	15,0
8. Κατοικίες	27.908	8,6	29.039	8,6	30.350	8,5
9. Δημόσια Διοίκηση, Άσφαλτια	28.432	8,8	29.177	8,6	30.350	8,5
10. Ύγεια, Εκπαίδευση	14.558	4,5	14.960	4,4	15.550	4,4
11. Διάφορες υπηρεσίες	19.867	6,2	21.412	6,3	23.150	6,5

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

**Διάρθρωση έξαγωγών κατά τήν περίοδο 1974-1976
(σε χιλιάδες δολλάρια)**

Κατηγορίες Προϊόντων	1974		1975		1976	
	Ποσά έκατομ. δρχ.	Διάρ- θρωση %	Ποσά έκατομ. δρχ.	Διάρ- θρωση %	Ποσά έκατομ. δρχ.	Διάρ- θρωση %
Άγροτικά						
- Πρωτογενή	510.407	28,8	626.952	32,0	660.784	29,7
- Μεταποιημένα	131.593	7,4	126.196	6,4	154.784	6,9
Όρυκτά	103.101	5,8	134.198	6,9	136.194	6,1
Βιομηχανικά	1.028.967	58,0	1.072.210	54,7	1.275.767	57,3
Γενικό σύνολο	1.774.068	100,0	1.959.556	100,0	2.227.529	100,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

'Εξαχθείσες ποσότητες διπό τά κυριότερα γεωργικά προϊόντα κατά το 1975

Είδος προϊόντος	'Εξαχθείσες ποσότητες σε τόννους	Συνολική άξια σε χιλιάδες δραχμές
Καπνός	50.638	5.027.361
Βαμβάκι έκκοκκισμένο	29.806	1.002.524
Σταφύλια	42.914	512.902
Κρασιά	102.850	751.563
Σταφίδα (Μαύρη και Σουλτανίνα)	112.911	2.444.454
Ροδάκινα	166.160	2.239.242
Πορτοκάλια νωπά	187.940	1.060.030
Έλαιοδαδο	10.747	662.010
Έλιές	36.605	984.756
Ποιτός τομάτας	75.700	1.452.670
Χυμός τομάτας	2.916	23.414

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

'Εξέλιξη τών είσαγωγών και τής έπιστασης κατά κεφαλή καταναλώσεως σε γάλα κατά τήν περίοδο 1960-1975

Χρόνος	Σύνολο είσαγωγών σε τόννους	Κατά κεφαλή κατανάλωση σε κιλά
1960	9.535	120,39
1961	124.424	127,42
1962	143.873	138,55
1963	147.888	137,62
1964	179.655	142,07
1965	236.296	161,06
1966	223.158	160,94
1967	207.061	162,12
1968	225.772	176,50
1969	233.061	171,36
1970	260.226	177,97
1971	206.452	177,93
1972	214.907	186,67
1973	321.281	209,14
1974	299.168	211,42
1975	256.141	209,17

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

*Έξέλιξη των εισαγωγών και τής έπιπτας κατά κεφαλή καταναλώσεως σε κρέας
βοοειδών και αιγοπροβάτων κατά τήν περίοδο 1960-1975*

Χρόνος	Κρέας βοοειδών		Κρέας αιγοπροβάτων	
	Είσαγωγές σε τόννους	Κατανάλωση σε κιλά	Είσαγωγές σε τόννους	Κατανάλωση σε κιλά
1960	11.584	4,8	10.562	11,0
1961	11.992	5,1	12.371	9,4
1962	17.318	6,7	10.173	10,0
1963	28.267	8,7	15.254	10,5
1964	22.040	8,9	19.937	11,4
1965	30.647	10,7	31.726	12,7
1966	28.563	11,9	33.602	13,6
1967	39.244	13,1	34.600	13,6
1968	45.070	15,0	33.404	13,5
1969	54.658	16,1	35.841	14,4
1970	68.130	17,7	40.140	14,7
1971	46.800	15,0	60.253	17,6
1972	40.694	15,0	46.770	16,6
1973	61.547	14,8	40.988	15,3
1974	24.360	15,0	7.756	12,8
1975	37.371	16,0	11.988	13,7

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

*Έξέλιξη των εισαγωγών σε κρέας πουλερικών και αύγων
και ή έπιπτα κατά κεφαλή κατανάλωση κατά τήν περίοδο 1960-1975*

Χρόνος	Κρέας πουλερικών		Αύγα	
	Είσαγωγές σε τόννους	Κατανάλωση σε κιλά	Είσαγωγές σε τόννους	Κατανάλωση σε κιλά
1960	819	2,27	526	6,44
1961	922	1,39	387	6,08
1962	1.796	1,87	312	6,20
1963	6.443	2,60	508	7,66
1964	5.613	3,01	20	7,38
1965	11.495	4,28	340	9,59
1966	11.344	5,15	329	10,16
1967	11.613	6,43	23	10,05
1968	7.817	5,64	1.260	9,98
1969	6.337	7,13	285	10,85
1970	2.053	7,81	79	10,98
1971	2.906	9,80	205	12,18
1972	1.918	10,74	183	11,83
1973	4.778	12,46	—	11,61
1974	1.099	12,35	—	11,40
1975	—	11,85	—	11,34

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

**Έξαλιξη τής παραγωγής και τῶν ἔξαγωγῶν καπνοῦ
κατά τὴν περίοδο 1960-1975 {σὲ τόννους}**

Χρόνος	Παραγωγή	Έξαγωγές	Χρόνος	Παραγωγή	Έξαγωγές
1960	64.000	61.031	1968	89.000	70.227
1961	76.000	65.950	1969	80.000	71.020
1962	89.000	47.463	1970	95.000	63.190
1963	129.000	61.983	1971	88.000	59.370
1964	134.000	70.227	1972	86.000	74.362
1965	126.000	72.996	1973	91.000	46.138
1966	104.000	73.297	1974	82.825	67.952
1967	114.000	87.806	1975	117.000	50.038

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

**Έξαλιξη τῆς παραγωγής βαμβακιοῦ και τῶν ἔξαγωγῶν
κατά τὴν περίοδο 1960-1975 {σὲ τόννους}**

Χρόνος	Παραγωγή (σύσπορο)	Έξαγωγές (έκκοκκισμένο)	Χρόνος	Παραγωγή (σύσπορο)	Έξαγωγές (έκκοκκισμένο)
1960	184.000	1.635	1968	228.000	6.970
1961	288.000	1.422	1969	338.000	8.632
1962	270.000	3.584	1970	328.000	12.573
1963	305.000	3.314	1971	360.000	15.976
1964	225.000	4.356	1972	395.000	21.312
1965	228.000	5.127	1973	361.000	28.632
1966	260.000	8.207	1974	370.000	31.487
1967	285.000	7.027	1975	360.608	35.334

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

'Εξέλιξη τής παραγωγής και τών έξαγωγών έλιων και άμπελουργικών προϊόντων, άναγμένων σε νωπά σταφύλια, κατά τήν περίοδο 1960-1975 (σε τόννους)

Χρόνος	'Ελιές		Σταφύλια	
	Παραγωγή	'Έξαγωγές	Παραγωγή	'Έξαγωγές
1960	1.054.000	58.950	1.027.000	448.443
1961	463.000	12.923	1.364.000	451.552
1962	1.504.000	59.020	1.558.500	558.597
1963	470.317	29.244	1.116.000	608.561
1964	1.253.928	19.583	1.343.500	514.059
1965	712.837	32.025	1.505.000	602.650
1966	971.193	50.059	1.506.000	604.320
1967	984.406	146.907	1.350.000	536.100
1968	1.088.486	194.285	1.626.500	590.000
1969	830.918	70.913	1.711.500	721.826
1970	718.900	31.927	1.548.500	686.486
1971	992.165	35.229	1.520.000	667.915
1972	915.454	70.321	1.454.000	710.399
1973	1.235.319	46.643	1.405.500	531.526
1974	1.078.656	58.144	1.665.000	550.645
1975	1.234.957	90.340	1.487.000	648.853

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

'Εξέλιξη τής παραγωγής και τών έπησίων έξαγωγών πορτοκαλιών και ροδακίνων κατά τήν περίοδο 1960-1975 (σε τόννους)

Χρόνος	Πορτοκάλια		Ροδάκινα	
	Παραγωγή	'Έξαγωγές	Παραγωγή	'Έξαγωγές
1960	189.302	23.329	70.321	13.801
1961	308.400	36.241	87.100	26.366
1962	249.891	48.992	89.556	34.291
1963	269.294	51.761	80.193	30.053
1964	379.751	59.347	116.555	47.639
1965	377.606	97.187	105.491	43.030
1966	442.546	107.085	136.850	46.536
1967	299.198	115.862	154.609	66.972
1968	438.276	132.201	173.774	52.289
1969	473.670	145.459	168.744	58.752
1970	412.390	130.563	174.950	67.344
1971	360.667	127.499	207.513	58.297
1972	507.997	222.299	273.815	86.030
1973	427.904	226.392	283.650	83.402
1974	580.707	237.895	295.458	97.532
1975	537.939	357.506	353.970	166.160

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

*Ποσά πού καταβλήθηκαν κάθε χρόνο γιά οίκονομικές γενικά ένταξεις
κατά τήν περίοδο 1971-1975 (σε έκαπομπύρια δραχμές)*

	1971	1972	1973	1974	1975
Αύξηση παραγωγικότητας Φυτικής Παραγωγής	1.294.990	587.479	1.275.253	1.293.739	2.262.933
Αύξηση παραγωγικότητας Κτηνοτροφίας	86.800	95.000	237.904	442.667	857.448
Λιπάσματα	99.232	20.000	64.600	108.941	—
Καπνός	515.000	452.228	714.442	919.542	986.928
Ροδάκινα	1	1.447	2.788	18.294	12.515
Έσπεριδοειδή	70.112	42.744	117.401	241.741	543.222
Πατάτες	6.598	7.406	225	23.790	53.887
Έπιπραπέζια σταφύλια	28.341	41.342	31.570	51.380	56.094
Μήλα	3.790	411	—	14.302	5.014
Σταφίδα	525.768	448.581	566.863	192.411	211.559
Σύκα	24.942	15.009	1.483	—	19.000
Τομάτα γιά βιομηχανοποίηση	158.616	80.700	96.900	196.000	105.000
Ρητίνη	1.750	—	18.000	20.000	62.000
Έλιές	—	9.250	23.000	47.626	20.400
Κρασιά	49.699	35.590	3.868	12.813	156.093
Διάφορα	18.981	19.321	3.821	—	13.759
Βερύκοκα	—	—	—	—	48.554
Άχλάδια	—	—	—	—	4.945
ΣΥΝΟΛΟ	2.834.621⁽²⁾	1.856.508	3.158.118⁽¹⁾	3.583.246	5.419.358

Παρατήρηση: (1) Περιλαμβάνονται καὶ τά ποσά πού διατέθηκαν ἀπό τά Δ.Ε., συνολικοῦ ὑψους 303.360.000 δρχ.

(2) Περιλαμβάνεται καὶ πίστωση 847.968.000 δρχ., πού διατέθηκε τόν Ιούλιο 1972 γιά ανειλημμένες ύποχρεώσεις τοῦ ἔτους 1971 καὶ τελικά περιλήφθηκε στόν προϋπολογισμό τοῦ ἔτους 1971.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15
*Έξιλητη τῆς καλλιέργειας τοῦ βαμβακιοῦ
(στρεμματικές ἀπόδοσης καὶ βιομηχανοποίησή του)*

Έκταση-Είσαγωγή Στρεμματική ἀπόδοση-Βιομηχανοποίηση	1931	1951	1971	1976	1977
1. Έκτασή (στρέμματα)	185.000	871.000	1.310.000	1.490.000	1.830.000
2. Παραγωγή ἐκκοκκισμένου (σέ τόννους)	3.000	28.000	117.000	115.000	145.000
3. Στρεμματική ἀπόδοση σέ ἴνες (κιλά)	17	33	89	77	80
4. Βιομηχανοποίηση στή χώρα μας (σέ τόννους)	13.000	24.000	55.000	123.000	120.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 16
Πρόσδος πού σημειώθηκε στή νηματοποίηση τοῦ βαμβακιοῦ

Άμιγή βαμβακερά νήματα	1961	1971	1975	1976
1. Παραγωγή (τόννοι)	26.392	47.053	77.584	103.227
2. Εξαγωγή (τόννοι)	916	14.578	33.728	46.635
3. Αξία έξαγωγῶν (χιλιάδες δολλάρια)	1.637	21.755	86.881	126.063

ΠΙΝΑΚΑΣ 17
Έξιλη έξαγωγῶν βαμβακερῶν ύφασμάτων καὶ πλεκτῶν

Ύφασμα-Πλεκτά	1961	1971	1975	1976
Ποσότης (τόννοι)	209	1.514	3.062	5.114
Αξία σέ δολλάρια	117.000	2.020.000	14.259.000	22.080.000

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

Έξιλη τοῦ δριθμοῦ τῶν συνταξούχων τοῦ ΟΓΑ κατά τήν περίοδο 1962-1977

Έτη	Συνταξιοῦχοι		
	Γήρατος	Άναπηρίας	Σύνολο
1962	362.577	—	326.577
1963	357.569	—	357.569
1964	360.519	—	360.519
1965	361.632	—	361.632
1966	372.544	—	372.544
1967	388.413	—	388.413
1968	397.414	1.621	399.035
1969	403.440	12.954	416.394
1970	412.817	20.289	433.106
1971	422.632	25.267	447.899
1972	427.178	29.058	456.236
1973	429.728	34.525	464.253
1974	437.993	39.022	477.015
1975	444.215	57.453	501.668
1976	450.612	69.270	519.882
1977	456.114	81.572	537.686

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

*Ποσοστά τοῦ δγκου παραγωγῆς τῶν κυριοτέρων γεωργοκηπονοτροφικῶν προϊόντων
τῶν χωρῶν-μελών τῆς Ε.Ο.Κ., πού διοχετεύονται στήν ἀγορά ἀπό τοὺς Γεωργικούς
Συνεταιρισμούς.*

ΠΡΟΙΟΝ	ΔΥΤ. ΓΕΡΜ.	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΤΑΛ.	ΟΛΛΑΝ- ΔΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ	ΛΟΥΞΕΜ- ΒΟΥΡΓΟ	ΗΝΩΜ. ΒΑΣ.	ΙΡΑ. ΝΙΑ
ΣΙΤΗΡΑ	51	70	15	70	14-20	70-75	12	22 40
ΧΟΙΡ.ΚΡΕΑΣ	24	30	3	27	13	X	5	35 91
ΚΡΕΑΣ ΜΟΙΧ.								
& ΒΟΕΙΟ	21	15	5	26	μικρό	X	9	36 58
ΖΑΧΑΡΟΤ.	-	13	10	63	-	X	-	- 87
ΓΑΛΑ	73	42	35	90	65	90	-	83 87
ΟΠΩΡΙΚΑ	75	40	46	95	35	35	16	16 60
ΛΑΧΑΝΙΚΑ	50	30	5	100	50	X	10	18 50
ΑΥΓΑ	20	25	5	25	-	20	17	3 58
ΚΡΕΑΣ ΠΟΥ- ΛΕΡΙΚΩΝ	25	43	10	10	μικρό	X	2	30 32

ΠΗΓΗ: 'Εκτιμήσεις Εύρωκαΐκης 'Επιτροπής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Τά μεγέθη είναι στρογγυλεμένες έκτιμήσεις.

X: μή διαθέσιμα στοιχεῖα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΟΡΙΣΜΟΣ, ΕΝΝΟΙΑ, ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

6.1	'Ορισμός και έννοια της 'Αγροτικής Πολιτικής	1
6.2	'Εμφάνιση και έξέλυξη της 'Αγροτικής Πολιτικής	1
6.3	Σημασία της 'Αγροτικής Πολιτικής	4
	'Ερωτήσεις	4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

7.1	Σχέσεις Γεωργίας και Οίκονομίας	6
7.2	'Η Γεωργία στην 'Ελληνική Οίκονομία	7
7.2.1	'Η γεωργία άπό την δύονη τοῦ έργατικοῦ δυναμικοῦ	8
7.2.2	'Η γεωργία άπό την δύονη παραγωγῆς οίκονομικῶν ἀγαθῶν	10
7.2.3	'Η γεωργία άπό την δύονη παραγωγῆς της στὸ 'Εθνικό ἀκαθάριστο προϊόν ..	10
7.2.4	'Η γεωργία άπό την δύονη τῶν ἔξαγονων	11
7.3	'Η συμβολὴ τῆς γεωργίας στὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη τῆς Χώρας	11
7.4	'Η συμβολὴ τῆς γεωργίας στὴν ἀνάπτυξη καὶ ἄλλων κλάδων οἰκονομικῆς παραγωγῆς ..	12
	'Ερωτήσεις—'Ασκήσεις	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

8.1	Προβλήματα ποὺ προκαλοῦν τὴ λήψη μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς	14
8.2	Κλάδοι γεωργικῆς παραγωγῆς πού ὀνδείκνυνται καὶ μποροῦν νά ἀναπτυχθοῦν στὴ χώρα μας	14
8.3	Τὸ εὐρύτερο κοινωνικό σύνολο	18
8.4	'Υποχρέωσεις ἀπό διεθνεῖς συνθῆκες	19
	'Ερωτήσεις	20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

9.1	Βασικά στοιχεῖα προγράμματος ἀγροτικῆς πολιτικῆς	21
9.2	Βασικές κατηγορίες μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς	24
9.3	Μέτρα γά την αδεξηση τοῦ εἰσοδήματος τῶν παραγωγῶν ἡ μέτρα ἀντισταθμιστικῆς πολιτικῆς	25
9.4	Μέτρα ἀγροτικῆς πολιτικῆς	26
	'Ερωτήσεις	26
9.5	Μέτρα ἀμεσῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς	27
9.5.1	'Επιδότηση γεωργικῶν προϊόντων	27
9.5.2	'Επιδότηση τῶν μέσων παραγωγῆς	28
9.5.3	Φορολογικές καὶ δασμολογικές ἀπαλλαγές	28

9.5.4 Δανειοδότηση τῶν παραγωγῶν	29
9.5.5 Καθορισμός τιμῶν διαθέσεως τῶν προϊόντων	29
9.5.6 Καθορισμός δρισμένης τιμῆς	31
9.6 Ἐπιπτώσεις ἀπό τὰ μέτρα στηρίζεως τῶν τιμῶν	32
Ἐρωτήσεις—Ἀσκήσεις	32
9.7 Θεσμικά μέτρα ἀγροτικῆς πολιτικῆς	33
9.8 Γεωργική ἐκπαίδευση και γεωργικές ἑφαρμογές	33
9.9 Ἀνάπτυξη τῆς Γεωργικῆς Ἔρευνας	34
9.10 Διάρθρωση τῆς ἀγροτικῆς ιδιοκτησίας	34
9.11 Ὁργάνωση καὶ ἀνάπτυξη τῶν Συνεταιρισμῶν	34
9.12 Ἐπενδύσεις στὴ γεωργία	35
9.13 Διακίνηση καὶ ἐμπόριο τῶν γεωργικῶν προϊόντων	35
9.14 Μέτρα Κοινωνικῆς Πολιτικῆς	35
9.15 Ἐπιπτώσεις τῶν μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς στὸ σύνολο τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας	36
Ἐρωτήσεις—Ἀσκήσεις	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

10.1 Φορεῖς τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς	38
10.2 Ὑπουργείο Γεωργίας	38
10.2.1 Ἰδρυση καὶ διάρθρωση τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας	38
10.2.2 Περιφερακές Ὑπηρεσίες τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας	40
10.2.3 Δραστηριότητες τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας	40
10.2.4 Ἡ εὐθύνη καὶ ἡ συμβολὴ τῶν ἀγροτῶν στὴν ἐπίτευξη τῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῶν σκοπῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας	42
Ἐρωτήσεις—Ἀσκήσεις	42
10.3 Ἀγροτική Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	43
10.3.1 Ἰδρυση τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας	43
10.3.2 Ὁργανωτική δομή τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας	44
10.3.3 Δραστηριότητες τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδος	44
10.3.4 Τὸ ἔργο τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ἀγροτῶν μας	47
Ἐρωτήσεις—Ἀσκήσεις	49
10.4 Οἱ γεωργικοὶ ὄργανοις μὲν ὡς φορεῖς ἀγροτικῆς πολιτικῆς	49
10.5 Ὁργανισμός βάμβακος	50
10.5.1 Ἡ θέση τοῦ βάμβακιοῦ στὴν Ἑλληνική Γεωργία	50
10.5.2 Ἰδρυση, καὶ διάρθρωση τοῦ Ὁργανισμοῦ βάμβακος	51
10.5.3 Ἐπιτελούμενο ἀπό τὸν Ὁργανισμό βάμβακος ἔργο	52
10.5.4 Ὁμάδες Κοινῆς Καλλιέργειας Βαμβακιού	53
Ἐρωτήσεις	54
10.6 Ἐθνικός ὄργανοις καπνοῦ	55
10.6.1 Θέση καὶ σημασία τοῦ καπνοῦ στὴν Ἑλληνική γεωργία	55
10.6.2 Ἰδρυση, διάρθρωση καὶ ἀποστολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁργανισμοῦ Καπνοῦ	56
10.6.3 Τὸ ἐπιτελούμενο ἀπό τὸν Ἐθνικό Ὁργανισμό Καπνοῦ ἔργο	56
10.6.4 Τὸ Καπνολογικό Ἰνστιτούτο	57
10.7 Αὐτόνομος σταφιδικός ὄργανοις	58
10.7.1 Ἡ θέση τῆς Σταφίδας στὴν Ἑλληνική Γεωργία	58
10.7.2 Ἰδρυση, ὅργανος καὶ δραστηριότητες Αὐτόνομου Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ	59
10.7.3 Κοινοπαρέξια Συνεταιρισμῶν Ὁργανώσεων Σουλτανίνας (ΚΣΟΣ)	59
10.8 Συνεταιριστικές Γεωργικές Ὁργανώσεις	60
10.8.1 Θέσπιση μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς	60
10.8.2 Ἐφαρμογή τῶν μέτρων ἀγροτικῆς πολιτικῆς	60
10.9 Ὁργανισμός γεωργικῶν ἀσφαλίσεων	60
Ἐρωτήσεις—Ἀσκήσεις	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

11.1	'Η δύρυση τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων	63
11.1.1	Στόχοι τῆς Συνθήκης τῆς Ρώμης	63
11.1.2	'Οργανα Διοικησεως και Λειτουργίας τῆς Ε.Ο.Κ.	64
11.2	'Η γεωργική οίκονομία στις χώρες τῆς Εὐρωπαϊκής Οίκονομικής Κοινότητας	65
11.3	'Η είσοδος τῆς 'Ελλάδας στην Εὐρωπαϊκή Κοινότητα	66
	'Ερωτήσεις	67
11.4	Ελληνική όρολογία τῆς Κοινής 'Αγροτικής Πολιτικής	67
11.5	Κοινή 'Αγροτική Πολιτική	68
	11.5.1 Κοινή 'Οργάνωση τῶν 'Άγορῶν ή 'Ενιαία 'Άγορά	69
	11.5.2 'Εξωτερικές σχέσεις	70
	11.5.3 Διαρθρωτική Πολιτική ή Πολιτική Προσανατολισμού στή Γεωργία	70
	11.5.4 Τρόποι και μέσα γιά τὴν ἐπίτευξη τῆς διαρθρωτικής πολιτικῆς	71
	11.5.5 'Ομάδες Παραγωγῶν	71
	11.5.6 Γεωργικοί Συνεταιρισμοί	71
11.6	'Η Κοινή 'Αγροτική Πολιτική και ὁ 'Ελληνας 'Αγρότης	72
	'Ερωτήσεις	73

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΟΡΙΣΜΟΣ, ΕΝΝΟΙΑ, ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

		Σελ.
12.1	'Εμφάνιση, δρισμός και έννοια τῆς Κοινότητας	74
12.2	'Έννοια και δρισμός τῆς Κοινοτικής 'Αναπτύξεως	75
12.3	'Εμφάνιση και δέξιλεξη τῆς Κοινοτικής 'Αναπτύξεως	77
12.4	Σημασία τῆς Κοινοτικής 'Αναπτύξεως	79
12.5	Πολιτική Κοινοτικής 'Αναπτύξεως	81
12.6	'Η κοινότητα στή ζωή τοῦ Ελλήνων γεωργοῦ	82

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΡΓΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

13.1	Βασικές κατηγορίες ἔργων κοινοτικής ἀναπτύξεως	83
13.2	'Έργα πού ἀφορούν τό εὐρύτερο περιβάλλον τῆς κοινότητας	83
13.2.1	Προστασία τοῦ περιβάλλοντος διπος αὐτὸ δίναι διαμορφωμένο	83
13.2.2	Διατήρηση καθηρού τοῦ περιβάλλοντος τῆς περιοχῆς	84
13.2.3	Βελτίσσωση τοῦ περιβάλλοντος τῆς κοινότητας	84
13.2.4	Ἐκτέλεση βασικῶν ἔργων υποδομῆς στό εὐρύτερο περιβάλλον τῆς κοινότητας	86
13.2.5	'Έργα καθαρότητας, ἔξωρασμον και ὑγιεινῆς	87
13.2.6	'Έξωρασμός τοῦ νεκροταφείου τοῦ χωριοῦ	89
13.3	'Έργα πού ἀναφέρονται στό χῶρο διαμονῆς τῶν κατοίκων τῆς κοινότητας	89
13.3.1	Η βελτίσσωση τῶν χώρων διαμονῆς τῶν κατοίκων	89
13.3.2	Διάδοση καταλλήλων σχεδίων κατοικιῶν	90
13.3.3	Βελτίσσωση τῶν σπιτιῶν πού ἡδη ὑπάρχουν	91
13.3.4	'Εβδομάδα καθαρότητας τῶν σπιτιῶν και τοῦ περιβάλλοντός τους	92
13.4	'Έργα πού ἀναφέρονται στήν πνευματική και μορφωτική καλλιέργεια και ἀγωγή τῶν κατοίκων τῆς κοινότητας	93
	13.4.1. 'Οργάνωση διαλέξεων	94

13.4.2. Όργάνωση πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων	97
13.4.3. Όργάνωση μορφωτικῶν ἐπισκέψεων καὶ ἐκδρομῶν	98
13.4.4. Ἀνέγερση Μνημείου Πεσόντων	99
13.4.5. Δημιουργία θεματικῶν παραδοσιακῶν συλλογῶν	100
13.4.6. Όργάνωση καὶ λειτουργία κοινοτικῆς ἢ δημοτικῆς βιβλιοθήκης	102
13.4.7. Όργάνωση διθλητικῶν δραστηριοτήτων	104

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

14.1. Ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ σημασία τῶν φορέων Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως	105
14.2. Τοπικές ἀρχές Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως	106
14.3. Ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου ἢ ὁ κλῆρος τῆς περιοχῆς	107
14.4. Ὁ Ἐκπαιδευτικός ὡς συντελεστής κοινοτικῆς ἀναπτύξεως	107
14.5. Οἱ προϊστάμενοι τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ὡς συντελεστές κοινοτικῆς ἀναπτύξεως	108
14.6. Γεωργικές συνεταιριστικές δραγανώσεις	108
14.7. Σύλλογοι, σωματεῖα, δραγανώσεις καὶ δραγανισμοί	108
14.8. Δημόσιοι υπάλληλοι καὶ ἐλεύθεροι ἐπιστήμονες	109
14.9. Ἀτομα, κάτοικοι τῆς κοινότητας μὲν ἡγετικές ικανότητες	109
14.10 Τὸ σύνολο τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς	110

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

15.1. Ὁ ρόλος τους ὡς ἡγετικῶν στελεχῶν	111
15.2. Ἡ συμβολὴ τους ὡς ὑπευθύνων στό χῶρο τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως	111
15.3. Μεθόδευση τῆς ἐργασίας τῶν ἀποφοίτων τοῦ Γεωργοκτηνοτροφικοῦ Τομέα στό χῶρο τῆς Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως	111
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	113

COPYRIGHT ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ

ΦΩΤΟ-ΟΦΘΕΣΤ ΙΔΕΑΕΡΜΑ Κ 28 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 94 24 582